

Manuscript No 5

Supra remm I.

Manuskrypt pisany

Sub nro 114

517/64
projekt mapy Rzeczy
pospolitej

Restauracja rękopisu
i oprawy - "Starodruk" 1964 r.

Rps. 7210

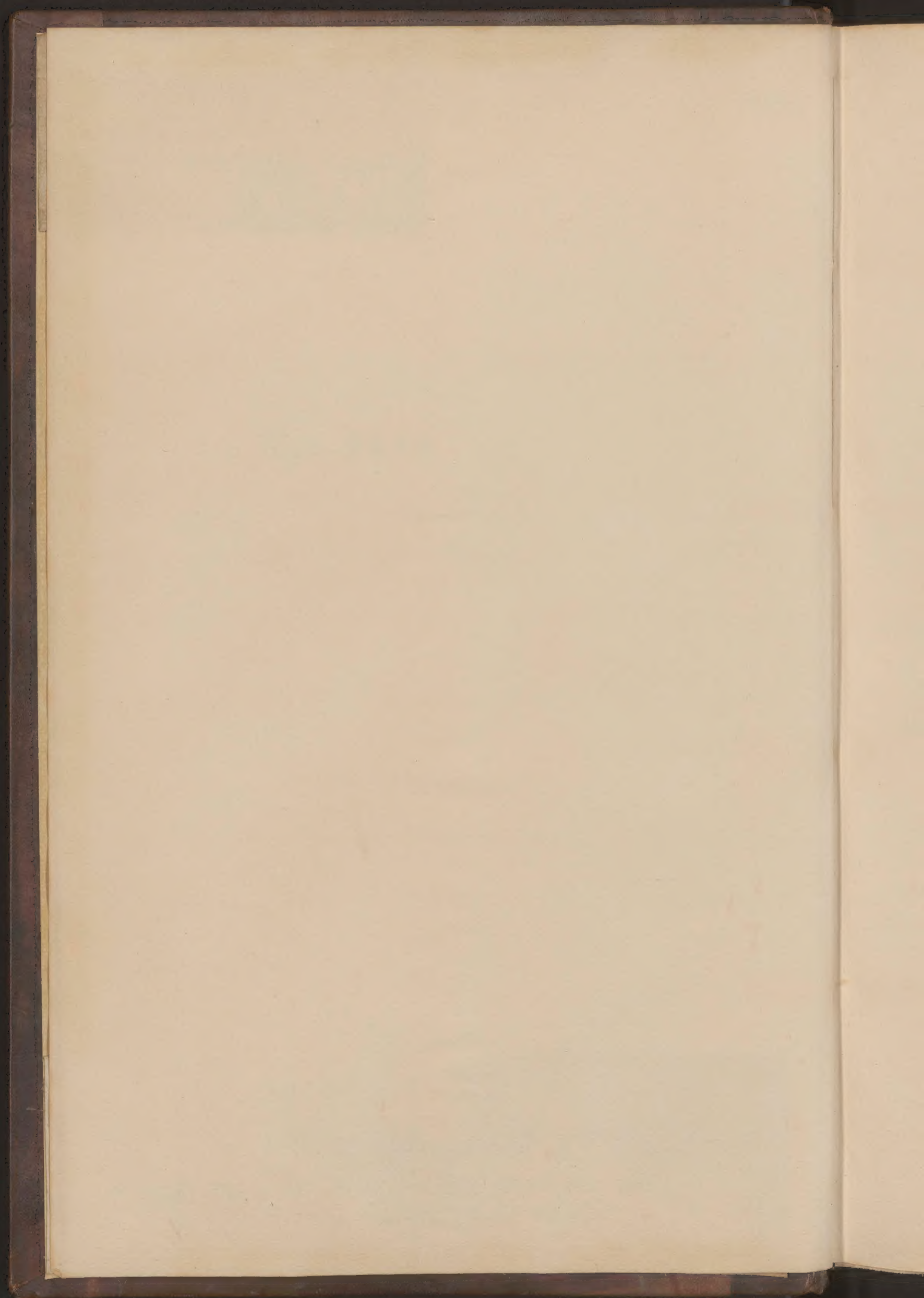
na mapie rękopisu do Państwa

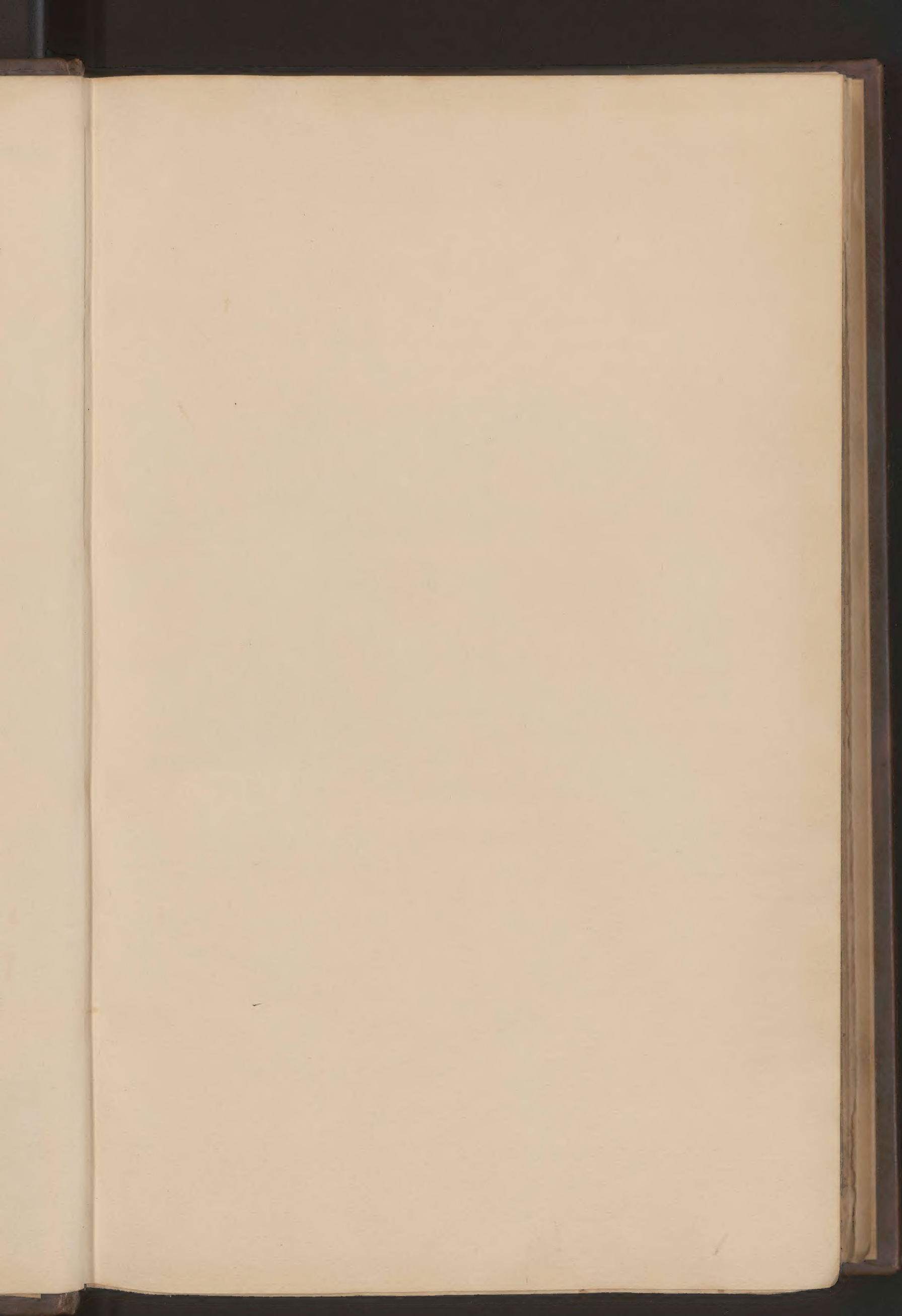
113 Białorek Złoty po Czerwich 40. Tot.

Białorek Złoty po Czerwich 46 Tot.

1964c

21

W

L

S

Q

W

A

L

P

L

K

J

C

P

J

A

A

F

M

E

H

T

S

F

O

I

T

J

P

E

WV

poz 2

WV

Regestr Postow na Sejm Walny Grodziencki
w Roku 1744 obranych.

Wojewodztwo Krakowskie

Wielopolski Czesnik Koronny
Adam Malachowski Sta Owiem.
Lętowski Podstoli Krakow Spdzia.
Grodzki Biecki.
Gabryel Sierakowski Sta mpanski.
Linowski Starosta Lipnicki.
Kusowski Obesztelajtnatni
Regimentu piechoty Butawy
W.K.

Xiestwo Zatorskie y Owiem
cimskie. Vacat

Wojewodztwo Poznan

Prakop Lipski Oborny Koronny.
Jakub Driatynski Chorazy kaliski.
Antoni Rogalinski Spdzia 2. Wybr.
Andrzej Laksewski Podczany y Sur.
rogator Grodzki Poznanjski.
Franciszek Garczynski Karszte
lanie kaliski marszałek Seymickowy
Michał Skobewski.

Wojewodztwo Wileńskie.

Horajon Podczasy Wileński.
Tyrenhaus Sta Inturski.

Powiat Osmianski.

Subistrowski marszałek
Osmianski.

Fogersiewicz Spdzia 2.
Osmianski.

Powiat Lidzki Vacat

Powiat Wilkomierski

Tyrenhaus Sta Wilkomierski.
Siericki marszałek Wilkomierski.

Powiat Brastawski.

Rudomina Podkomorzy Brastawski.

Ca. Stno Alexander Walewski.

Lopacinski Podczasy Maistaroj.

Wojewodztwo Sandomierskie

Opolinski Sta Bytowski.
Soltys Chorazy Sandomierski.
Jozef Polocki Sta Podberdycki.
Kietlinski Spdzia 2. Radomski.
Antoni Tymonowski Starbnij
y Spdzia Grodzki Starycki.

Marian Radzickowski Cho-
raz y Opoczynski.

Maciej Lanckoronski Staroic
Stobnicenjsi.

Wojewodztwo Kaliskie.

Wladyslaw Podolski Sta
rosta Leczycki.
Antoni Sajewski Sta Karczanjski.
Alexander Mirostowski Spdzia
2. Inowroclawskiej y Staro-
sta Klecki.

Jan Korytowski.

Lygmunt Grodzicki.

Nikolay Swinarski.

Wojewodztwo Trockie

Pociej Oborny W. X. Litt. Sta Oblienn.
Skreptowicz Kolnik Nowogrodski.

Powiat Grodziencki

Nafalski Sta Grodziencki.
Baranowicz Starznik Pol-
ny W. X. 2.

Powiat Rowienski

Zabito Kapitan.

Powiat Upitski

Pucyna Starosta. } Upitski.
Kraszewicz Podstarosta.

Województwo Sieradzkie.
Walewski Choryz Piotrowski.
Lubieński Stolnik Sandomierski.
Walewski Stolnik Berezinski.
Xre Szeł Lubomirski Wojewo-
dnie Sandomierski.

Ziemia Wielunska.
Biełzyński Pisarz Swarcia-
ny Czesnik Sieradzki.
Korzechowski Czesnik Wielunski.
Województwo Łęczyckie.
Malinski Podkomorzy Łęczycki.
Kofrowski Sta Bedrichski.
Grabski Choryz Łęczycki.
Skarbek Wdric Łęczycki.

Xiestwo Zmudzkie.
Sottohub Sta Serierzyski.
Bilewicz Sta Roszynski.
Województwo Bieleskie.
Kujawskie Vaeat.

Wodztwo Kijowskie.
Xre Stanisław Lubomirski
Podstoli koronny.
Trypolski Podkomorzy Kopon.
Woronicz Choryz Owruński.
Stugolski Stolnik Chetnyski.
Becki kawaler Maltdanski.
Jelenski Sta Nizenski.
Wodztwo Inowroclaw-
skie Vaeat.

Ziemia Dobrzyńska.
Podolski Sta Dobrzyński.
Zboinski kasztelan do
bryński kapitan w Regi-
mentie Swandyi Koronny.
Województwo Ruskie.
Ziemia Lwowska.
Potolski Sta Lwowski.

Xre Stanisław Lubomirski Wdriczyski.

Ziemia Przemyska.
Hamiecki Sta Gafewski.
Wiemiawski Choryz Premyski.

Ziemia Panocka.
Piotr Boreyko.
Gumowski.

Ziemia Chetniska.
Przewuski Referendarz Koronny.
Zamoyski Sta Lubelski.

Ziemia Halicka.
Potocki Sta Kaniowski.
Benue Instygator Koronny.
Szumlanyski Stolnik Trembow.
Koroblodzki Lowczyy Spetria
Grodzki Halicki.

Skbetuski Podczasy Przemyski.
Lumpanezenski Lowczy Trembow.
Wodztwo Wołhynskie.
Sapieha Podskarbi Nadw. Litt.
Xre Woronicki Podkomorzy J. K. M.
Olczanski Sta Owruński.
Wojnarowski Spetria Włodzim.
Leluchowski Starosuc Włodzim.
Cacki kasztanie Wołhyn Starzy.

Wodztwo Podolskie.
Hamiecki Stolnik koronny.
Xre Lubomirski Sta. Kazmierski.
Gurowski Stolnik Podolski.
Markowski Pisarz L. Podolski.
Kajetan Hrabia Tarnowski.
Kazmier Boreyko Lowczy Lwowy.

Województwo Smolenskie.
Budyński Instygator W. X. Litt.
Dunin Referendarzyc Koronny.
Powiat Starochubowski.
Bedrichski Pisarz W. X. Litt.
Czarnecki Sta Polutynski.

Województwo Lubelskie
Wybranowski Chorąg lubelski
Potocki Sta Thumacki.

Nowosielski Sta Lukowski.
Wództwo Połockie.
Hasko Sędzia S. Połocki.
Przyt Sta Markowski.

Wództwo Biełskie
Olszewski Chorąg Lubaczewski
Kombrowski Podchorąży Buski
Godecki Sędzia S. Grabowiecki.
Koc Chorąg Biełski.

Wództwo Nowogrodzkie
Vacat.

Powiat Stonimski.
Lamiewski Chorąg Stonimski
Brzostowski Sta Dągancki.

Powiat Wotkowsky
Sapieha Dowódca W. X. Litt.
Maspalski Sta Wotkowsky.
Wództwo Płockie.

Jaroszewski Sędzia Płocki
Jerewski Kółnik Płocki
Szydłowski Sędzia P. Warszawski
Karczewski Sta Budziżewski.

Wództwo Witebskie
Oginski Pisarz W. X. Litt.
Hurko Pisarz Z. Witebski.

Powiat Orszański.
Gorcowicz Sta Orszański
Chrapowicki Podchorąży Motencki.

Wództwo Mazowieckie.
Ziemia Czerska.

Gordzki Kuchmistrz Koronny.
Pulaski Sta Warecki.

Ziemia Warszawska.
Karwowski Podchorąży Wiski.
Witczewski Podkomorzy Wiski.
Ziemia Wyszogrodzka.

Szymanowski Starosta
Nakwaski Pisarz Wyszogrodzki.

Ziemia Łukowsko-Zamojska.
Kazmierz Pomiatowski Podchorąży Koronny.
Maney Grabowski Podstarosta Nad
worny Koronny.

Ziemia Ciechanowska.
Nardymski Chorąg Ciechanowski.
Duczyński Podstarosta Łowicki.
Ziemia Łomżyńska
Vacat.

Ziemia Rorawska
Podolski Podkomorzy Rorawski.
Beradowski Starosta Rorawski.

Ziemia Lwowska.
Zaborowski Wotki Lwowski
Sędzia Grodzki Czerski
Cieszkowski Kłone Lwowski
Kapitan w Regimencie Smar-
dy pierze Koronny.

Ziemia Murska.
Opolinski Chorąg Nad Koronny.
Brzezinski Chorąg Murski.

Wództwo Podlaskie.
Ziemia Drohicza.
Kisiel Kółnik Podlaski
Kuczyński Kółnik Mielnicki.

Ziemia Biełska
Kaminski Generał
Alexander Opolinski Podkomorzy
Igo i mfi.

Ziemia melnicka. Wdztwo Inflantkie z ko
 romy
 Butler Sta. melnicy
 opolniski Podczasy. Siren Podkomorzy W. X. Litt.
 Wdztwo Rawskie. Morczeniński Sta. Brzeski Anjanski.
 Ziemia Rawska. z Litwy.
 Lapski Sta. Gostynski. Sapiha Piarz Polny W. X. Litt.
 Lanczkowski Sta. Rawski. Plater Sta. Jegobrodzki.
 Ziemia Sochaczewska. z Inflant.
 Vacat. Plater Sta. Dyneburski.
 Ziemia Gostynska. Soltan Podstarosci Brastowski
 Litawinski Podkomorzy Gostynski. Wdztwo Cermiechowskie.
 Wodinski Podstoli Inowroclanski. Gostynski Chorgy Cermiechowski
 Wdztwo Brzeskianskie. Cieszkowski Czesnik Cermiechowski
 Vacat. Oranski Podkomorzy Cermiechowski
 Powiat Pinski Vacat. Gracki Kmie Wotkynski.
 Wdztwo Chelminskie
 Vacat.
 Wdztwo Mscistawskie
 Stotyński woycki Mscistawski
 Pleskaczewski Sta. Michalowski.
 Wdztwo Malborskie
 Vacat.
 Wdztwo Braclawskie.
 Xie Czertwoetyński Podkomorzy
 Braclawski.
 Jasorzynski Polnik Braclawski
 Kzewuski Sta. Głchowicki
 Chotoniowski Piarz Grodzki
 Lucki.
 Krzeczowski
 Marcin Radziminowski Piarz
 Grodzki Winnicki.
 Wdztwo Pomorskie Vacat.
 Wdztwo Minskie Vacat.
 Powiat Mozerski.
 Wolbek Podkomorzy Mozerski
 Przybora.
 Powiat Rzeczycki.
 Skorobohaty
 Chwaszcz.

GLÓŚ WOLNY

Wolność Ubezpieczający.

Legem pone mihi Domine, dirige manum meam
ad Magnificandum Nomen tuum in Populo tuo.

PRZEMOWA.

Należałoby mi wprzód niż podjąć in lucem publicum, to co
mi dictat miłose Ojczyzny mojej, starać się o Approbacyę, przez
którą według Zwyczajów, każdy Author dać y cdyńsi authoritatem
Pismu swemu na poczytanie, ić się iey nie spodziewam y ora honoru.
Wiem owszem że to co pisze, nie ujdzie, nie tylko strictam censu-
ram, ale nawet y kryptycznych Interpretacyi. Wiem że Niega Cor-
rectionis Status iest inter Libros prohibitos, nie godzi się wtey ma-
teryi mówić iak z Turczyńcem o Al'koranie; Wiem że to próżne Sło-
wa, które racyami perswadować to co dotąd fatalna experyencya
rerum Magistra nie dowiodła, tam zwłasciśda gdzie stać pro ratio-
ne voluntas. Chcieć dopiero Prawa warować, gdzie ie wolno
impune, tamac, Chcieć z bawienne w prowadzić obyczaje tam,
gdzie Statutum prawie za Artykuł Wiary, rzędzić się moribus
Antiquis. Chcieć dobry porządek radeć tam, gdzie nieszczerne,
Axioma w przydanie poszł. że Polska nie rządem stoi. Naosta-
tek Chcieć podawać sposoby do ratunku tam, gdzie Summa libertas
etiam perire volentibus. Zgoda iest to Chcieć leczyć pacyenta,
który mojej swojej naturze dufając y konstituacyi dobrego ten-
peramentu, lekie sobie wazy śmiertelne Symptomata, y owszem
bądź się tym co by go ratować mogło, lubo wie, że się trudno po-
zbyć choroby, tylko lekarstwem Egoem porzytecznym choć przy-
krym y przeciwnym Smakowi. Przeliżmy na owych Heterystach,
którzy podługich kontrowersyach, lubo konarcti odwoić się
dają inspey racyi pospolite nie mają w nich perseverare, tyl-
ko że wtey ~~Wierze~~ chce umrzeć, w którymś się urodził. Al-
bo natych którzy ex pietate An Antecessorum Swoim w sta-
rych budyńkach mieszkać, nie chcą ich nawet poprawić,

Chce się

choć się zdarty, że ich przywali mogą, z tej tylko racji: Owe to
moy Dział albo Pradział budować, iak on nie miał tak iu mieszka-
ć bez radney odmiany. Krecz skionu godna Rady in particulari
przetrwać, i ta wspomienita Krecz y pospolitey naszey Fabryka, mde
propria ruit, re optimis pessima corruptio: każdy in colloquio fami-
liari convenit, re raturu tu potrzebie, Owrem re bez ludu długi
subsistere nie może, a niel in publico longepsu dostatecznie nie
radzi, iak ię skutecznie ratować. Krecz kto omnis mutatio pe-
riculosa, uchoiway Bore pomysli de mutatione status, ale o tym
owrem, aby go ugotować tak, iż by go żadna vicissitudo od mie-
ni nie mogła. Może iestere kto mied non vanum. Scrupulum
aby chege ten stary Smach poprawie, weale go nie obali, tego się
y ia obawiam, iereci iak dotędyśmy na Radach naszych
y zaiardach, Kleini tylko bydkiemy y latue, słabe coraz podpory
daige, żeby się tandem cała Struktura nie obaliła; Ktory ioraz kto
chce destruit, edificat mutat quadrata rotundis. Iereci tedy chce-
my wystawie Opus Sculorum, rzucony się Unanimiter do restau-
racji tego walczego się budynku, y re tak allegorice rzekę, do popra-
wy fundamentow Scian y dachu, wbystkie bysci tak reedifika-
do, aby iedna z drugą mocno związana grontownie y mienami-
szenie go konserwowata, Oudziwszy się najprzód na iak nayma-
zownieyszym gronie, nie na piasku, na którym Prawa nasze
pisane, lada wiatr zwrze, ani na takim tlesu wislu, na któ-
rym iak tlesia naylepsze postanowienia się chwieię, radney
bespieczney nie maige konsystencyi; ale na nieporuszoney
od wszelkich Pturmon Opocie, przez które iako do tąd bydy-
zne varios casus luctantem exercent Wsę, tak żeby in posterum
iako skato nie przełomana circumlatrantes dissipet Unę
mole sua. Zarzypmy potym tych wbystkich Ktore mymy z ta-
ski Pana Boga Materialia, iako to: Narod Waleczny, talen-
ta w nim Sposobne do wszelkiej Cnoty, do wojny, do Rady, ma-
my Państwo obzerne, żytność obfitych krajow, Przykłady Pro-
kow naszych, Prawa Domowe, Zwyczaje obcych narodow, a o-
bawie experyencyj Sauti nostri ad eligendum bonum re-
probandum malum, nadawszy stko ras wolności, przy Ktozey iako
możemy co chcemy, tak chciemy tylko to co nam nayprzytecz-
niejszego. Tę y ia prerogatywę wolności wsparły bion Smia-
tości podae ad trutinam ten obrys, Ktozego miech każdy pocziwy
Płak uwary de lineamenta, y Ogdi iereci ta się proporcya w nim
z naydnie

z najdnie, który i pilnować obsewure, y ta aequalitas podieiny
linij, którą powinno cdyć w doskonałej strukturze deus &
robur. I tak reby był z sobą doskonałej roboty Rzemieślnikiem,
tęba nasładować artem Inycerską y Malarską, iedną ucinę z pro-
stego drzewa wiory nie potrzebne oćnieć, druga nowych co-
raz kolorow przydać, iako uymować co superfluum, a przy-
dawać co defectuosum, aby Figurę którą sobie kto pro Ideo
zatorzył przywieść do Malaryzty doskonałości Symetryi. Te pro-
porcy dobrze miarkowali Rodkowie nasi, Łukładając fundas-
menta tak wyborney Kreidy pospolitey Fabryki in iusto aequi-
brio, inter Libertatem & Majestatem, Inq. aby Król Majestate
Gubernij chamował exorbitantem wolności, a wol-
ność Authortate Praw, aby tamowała Ambithum Królów
despotice regnandi. Ale upadła ta fundacya, bo co za skutek
tak rozsądnego postanowienia? Żyć ta hukta ustawiczna Ma-
jestatis ad opprimendam Libertatem, & Libertatis ad repri-
mendam Majestatem, & żyć ta incompatibilitas Monarchici
Status cum Democratico; & żyć wojny Domowe, Scysy, Polo-
se, konfederacye, Żwiżki y in se zmierzgody pochodzące zewolnacye,
& żyć nayprzód że dobry Królowie nie mają u nas władzy być
cum utilitate dobrej, & że za y nad to stać się naygorzemi; & żyć
potym że na powściągnięcie naturalney Królów Ambicyi, stan
szlachecki prozorni często wexam, bardzy ich irritat nie co-
ercet, nie rarywać formam debitam Zwierzchności, którą
ma nad Panami swoimi, dając im tylko ustawiczną okazyę
przez tumulty, Żakię, dyspensy, pisanie in turbido, y do sey
pseudopolityczney maxime Divide, & Impera, Królów i nasi
za kontraktem panując. Jeżeli umowionych per Pacta Conven-
ta konducyj nie dostrzymują, nasza wina gdy sobie. Prawiedli-
wości z nich nie czyniemy. Ale reby ad hanc extremitatem
nie przychodilo, y reby do niej Król przez ile panowanie oka-
zyj dacie nie mógł, jeżeli na nim mgamy zatorzyć Fundament Siede-
nia, satus hunc lapidem Angularum tak ociosać y okbesać
reby pod jego ciężarem suspicax & diffidens zawsze Libertas
niecierpła, raczy w taką go formę wprawic, reby się na nim
bezpiecznie wspierała, to jest także przed się wziąć sposoby, że-
by nam y naygorzsy Król szkodnie nie mógł, do czego przyse-
Ładno

Snadno, bo nam wolno y mąmy ewolucję, krola opidae secundum
exigentiam bezpieczeństwa naszego; ale mało natym trudniej
temu rabierze, żeby exorbitans libertas, a rurey degenerata inhum-
mam licentia mogła się pohamować y pomiarkować. Uchodźce
bowiem tego periculum, którego się zawsze od panujących na-
doby obawia, nie ma sobie za nie tego, co y z samey siebie czeka,
tak iż ten metus occupat, tak pavor etiam auxilia formidat, tak
nie ufności agitat, że nie widzi też nad którą Planeta przepaszi,
jako ten który chronić się przed mocniejszym y Nępo bierze, w
sam ogień gotów wskoczyć, y w odywistej samey zgubie ratun-
ku szukać, multos in Summa pericula misit, venturi timor
ipse mali. Cor na to za sposób! snadniej ptaka w swym locie
złoty uchwycić, snadniej Reki burszty impet zatrzymać, niż
wolności w swym biegu zatrzymać; Lubo na nie każdy mieć po-
winien troszkę wzdziada, Summum które młode zobopólny
y zgodę powszechną daleka: Rozum który nas do dobrego porządku
prowadzi, naturalnie do własney konserwacyi zachęca; Prawo bez
którego obserwaney y posłuszeństwa naprzeciw próby wolno-
ści nie wola. Kochamy się w wolności y słuszenie, jeżeli y obru-
jemy per Privilegia; Nad które nie masz nie najmniejszego
jako urodzić się Słachcicem Polskim! bo cor more byde za kon-
dyuła Rebeskowsza dla Partykularnego, jako byde sobie Panem
wielowładnym, mei ius vita & Necis, nad poddanym swoim.
mieć moc pro libitudo w Dobrach swoich składać podatki, mieć
per liberam vocem Prawo radzić o sobie. Nie wypieramy in tych
Prerogatyw, które nie w tym consistent quod placet licet, nie w
tym, aby to Prawem było co się komu zda in particulari sine ullo
Respectu na Dobro pospolite, y na wolne Braci zdanie; Pomienią
pat Super parem nie powinni mieć potestatem. A dopiero
nie w tym, aby te władzy usurpować nad Samą Rzeczpospolitą
jako się co dzień dzieje, gdy kto resiste Prawu, na które się wpy-
stanie Stany nemine Contradicente zgadzają. Lubo każdy powi-
nien myśleć to co ow Delant: pro Patria nunquam volui me plus
posse quam Universam Rempublicam. Ten atbowiem co sobie
Ius Subernij przywłaszcza, pamiętać by powinien, że beneor-
dinata

dinata wolność, toż in Corpore Presbyspłey sprawować powinna, co
wola w Ciele ludzkim, która w Byst kien słońcom tak różny distri-
buit Activitatem, że iednakowo y zgodnie w Byst kien cooperantur
do wykonania Dey. Rozumy się aby chęci ieden drugiemu nigdy nie
w Byst kien iednostajnie, z sobą. Nauza nas nie wzięta chęci (ucho-
way Borei) bydr od iednego rozprzeni, tak iak Presbyspłta Brymsta
kiedy nie mogąc exorbitantias wolności uskromić y zabiegać fa-
talnym z tej dyspolucyi konsekwencyom, ad Supremam dwoydzajnie
dictatoriam potestatem rekurs czynić. Myśliemy przytymże Bo-
zey tam extremum Casum, iereli zę Dictatoriam potestatem Samey
Presbyspłey zostawimy, której Supremum Dominium należy. Je-
żeli w tym raz mocno Convicti być będziemy, że Dey powaga Constitu-
it y ubezpiecza każdego in particulari wolności. Jeżeli Kardyna-
lentować się będzie voce deliberativa, a przy niej będzie in pleno
Iure decisivo, iereli takie wynajdziemy sposoby, aby Presbyspłta
miała zupełną libertatem in Sancitis, a my Sancitorum observan-
tiam; iereli ziedney strony będzie Iusta & moderata Magistratu-
um Jurysdykcyi, a z drugiej rigida & exacta omnym Subordinatio;
iereli na ostatek miało prozney wedy między sobą, y daremne go
narzekania Super Crimina Status grontow nie się raz na raz
postanowi, że ich nikt nie będzie mógł impune popetrzać, a iereli
li przez to chystyńkują się stanie z tego o dobrogo, nie iak do ty
est unus ubi malus est nemo; pytam się quis bonus esse potest?
Kreze: że warowne założemy Fundamenta; Iako wszystko
okazy. z tego, z prapowania się tego Majestatis cum Libertate,
et ex hoc Unico Studio kito kogo przełynie, tak metoseba się
spodriewac radnego Dobra pospolitego, po ki hanc Basim
Solidi nie ugrontniemy, żeby Krolowie nasi in Byst kien Securita-
tem doctrenstwa Stawy Prebescia swego nie mieli; tylko in
manutentione Swobody wolności naszej a Status Equestris u-
wolniony ab omni metu opprimentis Majestatis, Integritatem
Swoię, nie inaczej konserwować, tylko per debitam Krolom y Pra-
wom fidelitatem. Druga Cyrum stanęła rozumieć się stru-
ktury Presbyspłey naszej, zę Seramy przez które rozumiemy E-
curitatem externam. Uwazmy proze co nas za się giedzi
opasali.

oparali; co ich o nas śmieci. co im wstet czyni; żeby się na nas ustawie-
cznie nie takomiel; y przy najmniey nie podchlebić sobie, że nie ieste-
śmy sami przez się in statu radnemu opłacie się z nich, bo w Sily nasze
tak mierne nie podobno ufać; Traktatom trudno wierzyć, w których
codienne wiaryłamstwo widzimy, tak że aditum nocendi perfido pre-
stat ipsa fides. Dopieroż na tej niepewney trudności fundować potra-
fić, że śmieć dla własnego swego Interesu, zginić nam nie dopu-
szdają, gdyż widzimy, że się na tej Opinii zawiodły y straciły Sily
wolności Królestwa Polskie, Węgierskie y inne, a za tym y nas to cze-
ka, że nas albo ieden pośrednie, albo wszyscy między sobą zgodzimy się
się rozszarpią. Krecie kto też to są Narody co się ich. Prodkowie nasi
nie bali, prawda: ale volventa etas commutat tempora veniunt.
Inne teraz w nich regdy, in se dwyczajnie, in se modus bellandi, te-
mu wszystkiemu się nie opieramy, użeli tym sposobem nie chury-
ciemy się Nowych do Obrony dwyczajów, które nova saecula produ-
cunt do wymieszenia Państw y Królestw. Jest to rzecz chciwa, że
w Starych dwyczajach u nas tak Religioza observantia, bo jeżeli-
brzydźniemy się Novitatibus, dla tego że in tanta observantia mamy
Antiquitates, to ten świat terazniejszy bardzey Konspicuousza-
lezy, bo im daley tym Starszy, y tym daley to lepszy y wiekszy
experyencyi we wszystkim nabywa, niż te którzy miał przy młodo-
ści y dawniejszych wiekach. Sta u nas nie money śmieć
wa prezwumpcy, że się najlepiej nad Innych regdziemy, nie dla-
ci y nie pytając się nawet co za Regdy y co w nich za emolumen-
ta. W ludrych Państwach nasze smaximy że nam się przed oczyma
zdać się najlepiej, maxima quae videt quicq; hac ingentia pu-
tat, ani się pytamy co za de feitis winnych Państwach, przez
co zgineli y giną, żeby wiedzieć czego się strzedz y czego nasładować
byle rzecz taka cudza, zda nam się że zażółte, że cudowna, y posłomymy
na owego który cuncta miratur quibus est mirabilis. Pre. Krecie
jeszcze kto że Szabla Polska rozprzestrzenita Granice, pra-
wda: ale to w ten czas było, kiedy Monarchowie nasi wielowla-
dnie panowali; nim się wyrzuli ze wszystkiej mocy, ale iak wol-
ność nie regdem zmocniona poczęła iść w górę, tak Potencya Kro-
lestwa naszego na doł, każdy Obywatel nie znałszy władzy nad so-
bą, zakłada bezpieczeństwo swoje w obronie intaminatę Li-
bertatis, śmieć iak za mocnymi okopami, za zastoną judryjey
fondyji swojej, rozumie że godama immunitas, iak od najazdu
nieprywarca

nieprywarca
uboga,
y bron
consis
gdy c
rych,
swich
nakla
Attyler
radnego
do Rady
nas ra
ta, wst
sa nam
stara
Schetke
wszyst
tyczak
Świat
miedzy
Fortey
waci; P
które
Trzeba
y c
rozro
boien
rgan
ktory
pude
rom,
dach
iaki
iaki
Stary
cyi

Nieprzypięcia, tak ab ictu sę siada ubożysty. Nie dba o Rzeczpospolitą
uboga, czy słaba, ma się za invulnerabilem, choć i widać i wermem
y bronie go incapacem, iakoby konserwacya party kularnego non
consistat in salute publica, y iakoby ieden Citonek mogł subistere,
gdy całe Ciasto umiera. Pytam się co za bezpieczeństwo Scian nar-
dych, Wrota rewersy otwarte, nieprzyjaciel wchodzi, po wnetrzo
smażąc Ryby rzezy grasznie, po kraju się rozpociera, kontrybucye
nakłada, pali, w niewolę zabiera, co my na to bez piechot, bez
Artyleryi, bez Fortec, bez Powiantow, sę ulło Nervo belli, zgoda bez
żadnego do naturalnej obrony sposobu. Udamy się zwyciężnie,
do Rady, do Sejmu, albo Konfederacyi, a potem do Traktatu kiedy
nas za gardło trzymają, przez które okupujemy życie, y pustę gro-
ta, ustępiemy wespół niego co się tylko nieprzyjacielowi po-
da nam imponere. Wczym porzucimy na tego, który w Kasxi
stara się napilnie o konserwacyę Zdrowia, kiedy życie na-
skutku, albo na owego marnotrawnego, który wespół kości
wszyscy racyna być ożreconym, kiedy iuż nie ma co stracić.
Styratem często y zgorzeletem się z tego, że w Polsce nie po For-
tecach, że Polak od pola ma swój definity, że musi nie trzeba
miedzy watami zamyslać, racynę tego, że nieprzyjaciel dobywszy
Fortecy tak się w niej osadzi, że go z niej trudno potem wyruga-
wać; Nieznają tedy nie uważają saupi Obce Narody y polityki,
które przez Fortecę provident bezpieczeństwo granic dach,
Trzeba mieć Fortecę, ale przy tym trzeba mieć cym się osadzi,
y cym im succurre kiedy sę oblezione. Styratem y te nie
rozsydzą mądrym, że bę się nie trzeba Polakom wstępny
boiem tylko urywacz intestować nieprzyjaciela. Mogł by to
zganie tak walecznemu Narodowi naßemu ow woiennik
który powiedziać: Malo me fortuna perireat, quam victoria
pudeat. A zatem hunc modum wojowania zostawmy Tata-
rom, Kozakom, Wołochom, a nasładowymy godniejszemu w przykła-
dach Narody, fundując się in apparatus bellicos, abyśmy tak
iaki oni aperto Marte mogli wojować. Ewentus bowiem probat
iakię nasę progressus woienne. z tej nieobeszkiwoy u nas
starych preokkupacyi Imperaiow. Należy y to do repa-
cyi Scian nardych, to jest do ugrontowania Securitatis externae

zeby mieć

zeby smec kolligacye z personnemi pro tempore & opportunitate
dla uchylenia dywersyi nieprzyjacielowi, o ktore nie bedzie tru-
dno, iezeli bedziemy in hoc statu, ze tuz pomoc bedziemy kolliga-
tom ktory oni nam, a zwlaszcza tym ktorych Interes z obopolny na-
turalnie z nami wize, alias iako sy dwyczaynie dzieje, iezeli w
ten czas posilkowraciggaie zechcemy, kiedy sy sami ratowac nie
bedziemy mogli, drogo ie okupiwgi wrcey stracimy przez kollig-
gacye, a nie przez kleski z nieprzyjacielem. Nad to trzeba miec
porow, a przynajmniej ustawicznych Rezydentow u Dworow
Androniemo kich, aby dawrze wiedzieli dokumentalnie nie przez
Gazety co sy dzieje, co za Negocjacya miedzy personnemi, co za
konjunktury, co za kombinacya Interesow, a nie bydz iako dotych
czas iestesmy obcych Narodow goby skiem, ktore czesto o nas bez nas,
a prawie rowniez nami rzadz. Trzecia Cyklum stanuya potrzebu-
igca restauracyi tego budynku, po zatorzonych Fundamentach y wy-
mierzonych Scianach iest Dach, przez ktory rozumie sy Securitas
interna. Niegod naszych wichry odarty ten Dach, nie nas nie ra-
sionia a tempestate ustawicznych Inkurssy rewolucyi, tak da-
lece ze tak rzekg: iak wstarym y zbutwialym Smachu zewrogi
na nas kapie. Przykrycie naybezpieczniejsze powinno by byc
Protekcya Boska, ktorey sy spodriewac nie mozemy, iezeli Vita
pospolite w narodzie naszym nie wykozeniemy, iako to: krzy-
wopysiestwa, Rozwody, Opresye ubogich, krzywdy blazniego,
Miedzierosc, Zawietari, y coine zbytki; A przy tym iezeli sy nie
chwycimy tego wplywskiego na czym w inszych pospolito-
sciach Securitas interna zawista, to iest na Dobrych Radach,
na Exekucyi Praw, na powadze & fidei administratone
magistratuw, a zwlaszcza na zgodzie powszechney y dobrym
porzadku. Prawda ze unas nie schodzi na dobrych Radach,
coz potym, kiedy iek przywaty Muchae nie dopuszczazig kiedy
dwyczaynie Sensus malevolorum prevalet. Niechodzi na Prawach,
ale iaka forma Stanowienia ich, iaka potym ich obserwanacya,
fatalis eventus probat. Niechodzi na Powadze llbedow tak da-
lece, ze dey czgriey zarywamy na Opresyie stadnych, niez
na Sprawiedliwe exercitium dey powinnowci, do ktorey nas
corne Funkcyje obliant. Co zgody y porzadku spodriewac
sy nie podob

sig me
Amick
hirkie
sistere
Disrup
zadneg
dey str
ab intro
nasza
specta
mykato
wolno
Archit
itibus
Ince lo
os iak
zrrat
Swigley
skarbo
dy buc
mestn
zatorg
srym
styma

Kard
daz
do Bo
prin
ta dey
tylko

się nie podobna in tanta dissolutione, bo taki Status iako nasz
 Amickiey bardrey natury radnym Papiom nie podleguiey nie
 hurskiej conuenit. Sdyz to Bierz nie poręta, iako more krolestwo sub-
 sistere bez Sprawiedliwosci w sądach, bez zgody w Radach, sine
 Disiplina militari w woyskach, bez Pieniędzy w skarbie, y bez
 żadnego porządku in Politie. Zgoda iako expedit do perfekcyi ka-
 dey struktury reby ab extra miata wsparciator y Securitatens,
 ab intra zas wszelkie wygody y ordo. Staramy się aby Przeczysta
 nasza mogła reprezentować (= tak rzekę) przez sławę swoje re-
 spectabilem Imperij majestatem, wewnątrz zas reby w Sobie ra-
 mykła wszelkij dulcedinem, która się tylko znaleźć more, przy
 wolności naszej in Societate Civili. Niechre sam Pan Bóg ożdzi
 Architektem tak porządanej Restauracyi, ten który świat fab-
 ricatus ē tantis tantisq; tenebris in tam tranquilla & tam clara
 luce locavit. Niech rzecze, y nad tym naszym confusum cha-
 os iak przy stworzeniu świata, Fiat lux, aby się każdy prze-
 zrrat w bezwzględnej zgubie y przepasci swojej; My zas przy
 Świętej Jego pomocy, Gdzemy inter rudera nie oszacowanych
 skarbow naszych na Te Fabrykę, tak reby się z nię Obce Nar-
 dy budowały. Niech w nię pobożność, Cnota, Sprawiedliwość,
 Męstwo, zgoda, Miłość robotna y Obfitor Spokoyna Sobie
 zatorz Rezydencyj. Niech się Stanie nieprzyjaciółom na-
 szym Fortecy nie dostępną, a swym obywatelom Ocydy-
 stym Domem.

CLERUS

Każdego diemianina najpierwsza powinność miłego ołtarze
 Gdz dobrym Chłosecianinem, regulować wbystkie akcyę
 do Boga, tanquam ad Terminum Universalem, y mieć pro
 principali objecto w Panstwie Oobliwie katolickim reby Chwa-
 ta Jego święta y wiara nasza iako najbardrey syneta, która nie
 tylko do zbawienia Dusze jest potrzebna, ale y wrzecach docze-
 snych

mych & in omni statu civili constituit Dobro populi; in Libero
zwłaszcza etiam quo ad temporalia, y z racyi nawet politycznych
Wiara święta dobrego rzędu być powinna fundamentem y podsta-
wą. In Monarchico niech ieden Król według Wiary y Praw Bożych
rządzi; żadne Scelera miesci się nie mogą, bo y najgorszy dobru
Panu być musi posłuszny, w Rzeczy państwowej zaś wolnej ieden Cra-
sem zły żadnymi państwowymi Prawami nie powściągnięty wpy-
sł kim najeńszczyźniejszym zaszkodzi; jeżeli się wiary Obserwancyj Miar-
kować nie będzie, która jest najmniejszą w tym wszystkim
państwie. Ta utwierdza powagę państwa iako y submisyj-
posłusznej dependencyi, ta wszystkim Cnot Racjonalnym, iako y
wszystkim irodni obrzydzeniem, ta Miłosc powściągnę utrzymu-
je, iako y nienawisć usmierza, ta Zbytnią prosperitatem Miar-
kując iako też najeńszczyźniejszą szkodliwosc. Jeżeli zaś Wolność
śladno za sobą depravationem morum pocigga y w niebezpie-
czny Obyczaj obraca, czymżego skuteczniej przetranszować, jeżeli ty-
ko nie Wiary Tajemnic Świętych, ale oraz y Praktykę Cnot Chre-
scjańskich, przy których najdoskonalsze zawsze były świato-
we Rządy, bo każdy będzie dobrym Statystą byle był dobrym Chre-
scjaninem. To prawda że Wolność nie tak drogą nie czyni,
iako to że jest ex instituto Divino; wiemy że Bóg stworzył
światowi dał mu liberum Arbitrium, ale wiemy że ad saluta-
rem eius Volum dał Reguly Prawa, aby ty Wolności Ciężko-
lekomyślnie y na zgubę swoją nie szałował. In statu nawet
civili Bóg dał wolność Ludowi swemu, nim mu nadał Królów
na karę, ale oraz wystawił Arkę w której Prawa Jego święte
złożone. Rzecz pła Izraelska miała zawsze, przed Oczyma;
co bowiem pierwszemu Legislatorowi ucedynito Authoritatem
Imperij, jeżeli nie regularis Observatio Cultus Divini. Zgine-
ta Rzecz pła Lacedaemoniska, atheniska, Karthaginenska y inne
z Pogańskimi zabobonami, zgine y nasza, jeżeli Ewangelią świę-
ta u nas na pierwszyćm nie będzie Statutem. Starajmy się tedy na-
dewszystko być posłusznymi Domino Dominantium. Bóg Prawo-
dawca nasz będzie sprawiedliwym, Cnotliwym, karze osobliwie życz-
liwym

Chnozi

Chnozi
mi, ka
vis su
ore ob
zowm
sci tr
prosp
zarzu
derati
wienn
sto w ty
time p
godrin
wynos
zmiege
zanna
bnych
wey w
nus, c
Duch
probru
ad sa
Ley v
dyby
nie be
Duch
nada
marg
rakte
zdey
Ley, c
spir
tego
Bogu

Chności Stuchac, Bliźniego Kochac, podlegszemu Kandydacyi, niż
mi, kto nie przyzna że natych Ceterich Aspektych, wespół
vis Subernij zawista Civilis. Ze te trzy święte Przykazania Religi-
ose obserwując, Respekt nad sobą Psetoromym, młotem psetu-
rowym y polikowanie nad podlegszym, wespół nie pospolit-
ści trwać będą w zgodzie powszechniej, a przy niej każdy Status
prosperabitur. Tu się refleksyjny i e religi nam Zarząd nie mógł
zarzucić: Opus Dei non respicitis nec opera manuum eius consi-
deratis; To jest jeżeli sobie psetu-ko tym trzem maksymom zba-
wiennym od Boga postanowionym nie postępujemy, kiedy czę-
sto w tym wolności zakładamy, aby żadnej Jurysdykcji nam legi-
time psetoroney nie być posłusznym, w tym honor aby przez nie-
godziwe emulacye, a raczej zadróżci cum detrimento bliźniego
wynosić się, w tym fortuna, aby się przez ruinę y opresyję bli-
źniego z bogacie. To zatoruwszy ze Wiara święta y same Przyka-
zania Boskie powinny nas do cnot politycznych tak potrze-
bnych do dobrego królestwa Regdu. sposobie. Pytam się co do ży-
wej wiary pobudzić powinno, jeżeli nie należyty Cultus divi-
nus, co ad Cultum Divinum jeżeli nie Sacrum Ministerium,
Duchowienstwa, tak żeby sobie raden z nich objeść nie mógł op-
probria exprobrantium tibi ceciderunt super me. A ponieważ
ad sanandum corpus caley Przecypłtey nie mogą tylko singula
ley vulnera producere; Meichse mi się godzi mówić tam gdzie
dybymulować nie podobna, że Wiara święta y Chwata Boska
nie będzie nigdy należycie promouwana, jeżeli ley Promotores
Duchowienstwo samo się non reformabit ad regulam, który im
nadał Zbawiciel nasz per primam Institutionem, którzy trzy-
mając się ad literam, mogłoby się dopiero spodziewać, że ten Cha-
rakter tak respectabilis Impresyją dyw. uczyni w Sercu ka-
zdego ad Venerationem Wiary. & zechce Angebot na Obronę
ley, a osobliwie same przykłady pobożne, admonicje quo ad
spiritualia pobudzić by nieuchybnie kazdego ad praxim
tego czego nas Wiara uczy. co dictat summius, zgola comy
Bogu y Oczyszczenie powinni. Przebermy wespół tych Państw
rewolucye

ewangelicze y upadki, nie intry ich z naydziemy przyczynę, tylko am-
bicyę y chciwość. Te naturalne w (stowiek) Pastry, w nas Cześć
wolność nie pomiarkowaną typ bardrey Homentuiz, przy ktorej
ieden się nudrugiego de supra ipsam aequalitatem wynosi, a wynio-
szy luxus przychodzi do Chciwego fortuny nabycia. Czymre compe-
scere tak skodliwe do wyspytkiego tego motiva, iezeli nie obser-
wancy Prawa Boskiego, ale iakoz ie przy Ułtymności naszey obser-
wowai, iezeli nanczyście tego przez Zbawioną Sami praktykę
nie będą do dobrego przykladu powodem, a raczy iako nie widze
zadnego szlaku pokory y ubóstwa Chrystusowego nie idź za wy-
urządzeni chciwości y ambicyi pastryami, takich przed sobą marze
przewodników, trudno iak owi Balwochwalcę, którzy Crimina swo-
ie authoritabant per Seclera Boskow swoich culpa mihi placuit,
quo Love digna fuit. Niech się nikt nie gorszy ze mieszcym Sa-
cra profanis, iez inter vivia reformanda kładę Duchownych. Re-
czę kto, że to mleyra nie ma w Poloczce naszey, non formant
Seorsivum iako w niektórych Państwach Statum, prawda; azar
y u nas nie raczy naić się wśyotkie Statuta: My Rady Duchowe
y Świeckie, azar nie zasiadaić na wśyotkich publicznych kon-
gresach, na Sejmach Seymickich y komisyjach: a za tym ma-
ię partem w Rzędach Świeckich, powinny nas te lumina oswie-
cie we wśyotkich Cnotach Chrescianskich: Vos estis lux mundi.
Ale przez cor naybardrey nalezy ad Statum Civilem quo ad tempora-
lia, a to przez to że wielki krolestwa Cresc possident. Uchoway Bo-
ze! żeby się Rzeczpospolita do tego miata mieszać, co agitaić w Sa-
pitulach, Konsistoriach, Synodach, albo yvocunij Titulo do tego co
nalezy ad Regimen Spirituale, w czym ieden Bog ma Jurisdikcyę
nad kościołem, kościół zaś nad nami. Niech to będzie inviolabiter
Sacrosanctum uchoway Boze tykaić także Praw kościelnych, których
owrzem immunitatem powinna Rzeczpłta iak naybardrey trzei,
nie mnię y co do obyczajow nalezy, na ktore dobre disciplina ko-
ścielna postanowiona Anaterna sit, y pomyslić o tym, aby Świe-
cka potestas miata w czymkolwiek dominari Jurisdikcyi kościel-
ney y aby sie to wazył per Brachium Saclare oponere manum
ad Thurbulum. Ale quo ad profanum Usum Dobr doczesnych na-
danych

damych od pobornych Fundatorów na Samą Chwałę Boską nie na
pompe Świątów, na wyniesienie Kościoła, nie koniecznych wielka to
potrzebna dyspunkcja. Godzi się rozumieć *salvo omni Characterese*
Duchownego Respektu, starać się aby był in omni puritate, która
mu należy zachowany. A za tym in vim Representationis pytam
się; co za installacya Apostołów do zbawienia naszego *Volite possi-*
dere Aurum & Argentum in Donis vestris, to trzeba koniecznie
produkcji Świąt, dostatku fastum y wspaniałości. Mamoci tego przez
Profesję Ubraniów iego Panskich, albo się stanu swego stać nie
godnym według wyraźnych Słów Chrystusowych, *qui non renun-*
tiat omnibus quae possidet, non potest esse meus Discipulus. Pojęm
ieszcze tych Ubraniów rozróżnawa Paweł Świąty, y których bierz
miedzy prawdziwemi? iezeli nie tych którzy utunt hoc mundo tan-
qm non utant. Nie na wołacych na Stan Duchowny nadzieia do-
brego bycia, następienia Prelatury zabrania Skarbow, wyniesie-
nia Familij, czy moze się to dzieć bez Ambicji, bez Chciwości, bez
przywiązania do Świata, czy mogą sz takie przykłady pobudzić
Świeckich do Cnoty, do pobornosci? w inszym stanie iezeli się zma-
dzą iakie Scandala, to przynajmniej Skrypta, w Duchownych
zas ex abusu Dobr doczęsnych tak iawne, że i każdy ma przedocy-
ma. Sami tylko Duchowni nie widzą tego, a co największa ze
Authoritate z tego zwyczaju mają sobie pro se licita to w im wy-
raznie Prawo Boskie y Kanony zakazują. Nie darmo za tym
Gregorz S. mowi. *Nullum puto Fratres magis ab alijs prejudicatum*
qm a sacerdotibus toleret Deus, quando eos quos ad correctionem po-
suit aliorum, clare de se exempla privati cernit. I tak jest że
to perpetuum Scandalum widzieć na wielu miejscach Rezydencje
Duchowne, wspaniałość niż Kościoły, Skarbee pełneysze
niż Zakrystye asyptencyi Sieć na dworach ubogich, iezelke
wiecej pognoiać, a w wiekszej godna animadwersyi, że Dobr
Duchownych zbioru, na Samą Chwałę Boga poświęconych sta-
ie się co dzień sacrilegus usus, przez Sekularyzacyę iak w Pan-
stwach Heretyckich lubo insensibilibi, ale nie omniy illicito
modo, kiedy po zmarłym Duchownym dostają się sukcesorom
Świeckim rebrane z Dobr Duchownych zbioru, y tak zwyczaj-
nie obracają się te poświęcone Bogu cłochody, albo że i Ducho

wym za dywoc

wny za żywota na światowości pędzić, albo to co z bierze kre-
wnym zostawi y wszelako dosięć krzywdzi, od którego sine gra-
vi scrupulo nie powinienby nie bynajmniej alienare, pamie-
tarze ze jest tylko administratorem Dobra Duchownych non pro-
prietarius, ze Panu Bogu powinien dać rachunek ex potissima
Regni portione, który Duchowieństwo posiada, z którego ani Bog
chwali ani Ocydza na należytego subidium, ani ubogi które-
go to jest Patrimonium nie ma powietku, Pytaj się kto cie kawy ce-
mu teraz sukcesorowie Apostolow nie czynią cudow, clano mun-
cyg ze mi mogge, a z S. Piotrem mowić kalece & obręcenie argen-
tum & aurum non est mihi, dla tegoż też cudow tego czynić nie
mogę y mowić skuteczenie Surge & ambula. Cheemy li wie-
dzieć florentissimum Suberij Statum, niechże się każdy na swo-
im najdnie miejscu, niech z niego nie wykrędy nigdy, gdy go
na nim opatrność Boska osadzi przez Profesyę, na którą się po-
święci: Unus quisque sua noverit ire via. A tak przypilnuie ten
który o samę chwałę Boską stara się ma, aby co na iey wypyrze-
nie destinatum nie sło na ofiarę Principi tenebrarum, który
iako dbawicielewi [karząc go] tak Duchownym dać omnia
Regna mundi, & cadentes adoraverint eum. Ja tak łgde re-
upasc w tej Bartowskię pokusie, dać się utowić światu dosta-
tkami, jest czynić mu awaryę. Należałoby się Duchowieństwu
reflektować, ze iako w Starym Testamencie S. Bog dożememij
Dobromi błogosławił ludowi suemu de rore cali & de pinguedi-
ne terre, tak w nowym gdzie Regnum meum non est de hoc mun-
do, Beati pauperes. Poczynam poznać Uobniow Chrystusowych: nie
po dostatkach y pompie światowej, ale po ubóstwie, po korze y
ciępliwym krzyżu drwiganin. A tak czym wiara S. powstała
tym się konserwować powinna. Stanowiąc iż bowiem Funda-
tor Leya dbawiciel nasz mierował, ani Potencyi, ani dostatków,
ani żadnych światowych powab. Ja to sobie myśle uważając
przeciwność w maxymach, które świat zakłada ci, przeciwko
którym wiara wołie, ze zarywać Dobra Duchownych doczesnych
na światowości przeciwko którym pugnari powinni, jest sta-
cie żołnierzowi aby mego nieprzyjaciela bronił miasto moje
owszem żeby mnie moim własnym orzechem wołował inprudens
apto

cajit m
sowe u
Świątu
pobywa
pycha
stoty, v
ska R
scig. Py
w in
nie d
Atako
ko nacy
mies
Chara
potrze
się iey
lecia
ka re
ry eda
tari
się typ
Guie.
sua, n
czyje
ru w
bow
dbac
spod
cuie
ani
Pata
Dego
y k
Chw
Sty
rych

cogit in sua vulnera ferrum militaris Ecclesia Wojsko Chrystu-
sowe ierehi Ambiggy y Chiuwosciq sig wzbosi co za triumfu wiara.
SwiŃta more sig spodnieuac y co za dwy ciestwa nad swoim nie
pobyaciem (castem y swiadem, ktorych onozem pokory
pyke rebrze trzeba Fastum & luxum Ubostwem, mydrowe pro
stoty, wykrety prawdy Ewangelicznq, Potencyq Slabosciq, Apostol
ska Roskory umartwieniem y brzesladowaniem Cięphwo-
sieg. Pytam sig gorie Apostolow Copiosa merces? Ewangelia mo-
w in celis, a pytam sig znouu a za co? za wgarde y posruce-
nie swiata, iako y za obzydzenie wŃyszkuch tego splendorow.
Atakoz potym dwiema Panom sturyc Deo & mammond, ia-
ko nadgrodysunkae w doczesnosciach, iakiem sum niemiem
miec do nich przywigzanie, kiedy sig ich koniecznie przez
Charakter Duchowny & Apostolicum Ministerium wyzrec
potrzeba. Ta Contrarietas cherei nabye fortunny, wysekaigc
sig iey iest podobna temu Authorowi, ktorzy do swey Nigdy za-
lecia Contempta prozney chwały, lubo w tym samym iey Pru-
ka re iq contemnit, y tym sposobem chce iey nabye, przez kt-
ry edare sig dobrowolnie nie dbae o nie. Ale bezcelto gwi ab-
tari Servit ea altari vivit, nie nad to szuszeley szego byle
sig tym kontentowae co honesta sustentatio Dyua potrze-
buie. I tu znouu kto rzecze ze operariq dignus mercede.
Sua, na to odpowiadam, ze gdy by pretium wedlug swiata nazna-
czye y zatoryc chciarno ministerio tak swiego Charakte-
ru wŃyszkie tego dodatki nie okupieły by tak drogi ch. Kar-
bow ktore distribuit rękę kaplanskiq, ale ze nie powinien
dbae o skarby ziemskie, kto wiebieś kciemi szafuie, ani sig
spodnieuac nadgrody doczesney ten, ktory dla wieczney pra-
cuie, to dobry Pasterz nie powinien byc Mercenarius
ani ullo titulo pretendowae nadgrody. Bo layony ze boprie
Patat naysztumieydy w kościele Bozym, ia rozumiem ze ta
Jego naysztumieydy, kiedy o zaplate doczesny nie stoi,
y kiedy bez radnego Interesum swiatowego sam dostatecznie
Chwałę Boską promowuie. Nie more za tym byc wikt za pro-
stytucyą Dobr kościelnych, iako kiedy sig niemi bogacz Ci, kto-
rych Profesya obhijnie nie dbae o nie. Tak własnie tak bym
Lobmesbowe

nie ma w nim grody, który Jego chleb dać potrafi, który Biblię
nie czyta, który według swojej wokaupji za nic sobie ma, bo może
być że y czytać nie umie, albo temu co życie na świecie tra-
wi dać doziemskie oręże którego on użyć nie umie, ani ich
Usum znać powinien. Jeżeli gdzie Aequalitatem Salva digni-
tate Prelatur, to w stanie Duchownym zachować by potrafił.
Co, przy jednakowej który mu in Sacris S. Kapłanstwo czy-
ni potestatem. Wszak tenże Charakter w Najhichszym
Plebanie, co w wyniosłym Pratacie, tak Świątobliwość w ie-
dnym Zakonie co y w drugim, tenże Cultus Divinus w
Najspalniających Kathedrach, co y w najmizerniejszych
Parafiach, zgoda tak miła Bogu Dobra Krwiy Jego Świętej
odkupionej. Najuboższego Chłopa jako najwilebszego Monarchy,
a przecież iak wielka disparitas ze na jednym miarce
wiecej niż Obywatelom, a na drugim trzeba o kilka
mili Xiedra śmiać co chorego, iedni Xiedra obfituig we
wszystko, a drudzy potrzebney nie mają sustentacji, w
jednych kościołach drogie aparaty, w drugich linywe
ścielichy; racya tego ze nalerzytego nie ma się pomiarko-
wania w kościelnych dochodach, a ztych dwoiakie scan-
dala, iedne a Superfluo excessu, a drugie a nimio defe-
ctu. Ja proporeya na Chwałę Boską snadno by się znalaz-
ła, gdyby każdy Duchowny konsyderował, iako powinien
Dobra kościelne, Skarbem samego kościoła nie swojmo,
gdyby nim śrąfował secundum veram Jego edigentiam,
y gdyby był convictus, że poświęcił się na ten stan, nie
powinien niczego nad potrzebę pragnąć, ani się radnym
Interesse swiatowym uwodzić, tak iako byś za Apo-
stolow in primitiva Ecclesia y dugo potym, kiedy wyruszyli
Dobra Chłesucian byty in Communi, y iako się dzieie do-
tąd w Zakonach, klasztor byłnie bogaty, Zakonnik ubo-
gi, nie mniej obserwujący paupertatem który vovit, nie
maigc nie in particulari nad samę potrzebę. Stowem gdyby
pospolity Interes kościoła był pro Objecto, nie prywatny
kościelnych; ale ze Generalna Administracya Dobra kościel-
nych, wielkie by potęczyła z nalażą trudności, czerowbyś ten
Duchowny nie miał się pomiarkować według tej równości, która

ry po wszytkich miejscach exigit Chwata Posiadania ius
huius ministerij prerogatywa, udywioſy z ſobą porządek w
prowentach, inter exceſſum illicitum & indecentem inſuffi-
cientiam. Convenit bowiem temu Charakterowi, żeby go ani
zbytek nie pomiarkowany nie odrywał a cura ſpirituali
ani ſollicitudo temporalium et egeſtas nie była przeſzkodą
do wypełnienia należących powinności; To ieſt gdyby ka-
żdy Biſkup zamiarzony miał. Intratę ſecundum exigenti-
am tak Biſkupię iako y Senatorskiey Pognosi y ſunkup;
Opat tyle ile potrzebuie ad regimen ſwoich Zakonników,
nie będgąc od żadney expenſy tak Duchowney iako y Świeckiey
obligowany; Kanonik Kardę tyle aby mógł ryc hoſteſcie
inſzej powinności nie mając, tylko pilnować Choru, y re-
lować przy ſwoiey Kathedrze, tyle na ostatek Kardę kła-
ſtor według proporcji, ile requirit quantitas ſuſtento-
wania Zakonników. Co zaś nad to gdy by wnieſiono do
ſkarbu Duchownego, żeby koſciół y wiara ſ. miała po-
żytek, y inne pilne a Bogu przyiemne potrzeby. ſy inne nie
które oprócz tey pro principali Kładę ſuſtentacyę do-
ſtateczną oſob duchownych na uſługę Boſką poświęco-
nych, która ſuſtentacya niech by była ad ſatietatem, ale
tak, iak kiedy Elawiciel nasz z opatrzności ſwoiey na-
skarminuſy lud doſtatecznie, kaſat okruſzynę z bierac
do koſzów, z tych tedy okruſzyn, to ieſt co kto ma nad potrze-
bę należałoby ſkarb Duchowny formare & impendere na
prawdziwą Chwałę Boſką, według ſprawiedliwej Dyſtry-
bucji. Kładę nayprzew na ſubſidium Charitativum Wo-
ſka Preſcriptey, aby smata o czym wiary ſ. bronie, tu na-
leży ſię reflektować na oppreſſyę od wieków Dobr Ducho-
wnych, w ktorych doſtanieſz poſpoſkie iak in hoſtio dyje,
y nie dſiwo, bo to co duchowni daig na zapłatę doſtawia
nie wystarczając, muſi szukać mencedem in Papira, lu-
bo Duchowni przez to więcej tracę, co im ſię gwałtem wy-
dziera, niż przez to co by mogli proportionate od Intrat

ſwoich

Swoich contribuere, a Precepta cierpi dwoiakto; raz przez mały kwotę z miserniej Hibernij którą odbiera, a drugi przez de zolaaygłm. ju, gdy dotnierz gwałtem sobie wydrziera zapłatę, z tej także okazy u nas Notandum, że nie wcale Duchowienstwo nie płaci Preceptey, bo żaden nie sobie nie wymunie z Intryaty na podatek, na Chłopa to ubożego ten się wbystek użar zwała. Według zaś tego Porządku, którego Nycę, gdyby do iedney Maszy zebrane były Superflua z Intryat Duchownych, byto by czynny zna. czny kwotę Woyska zywie, y potrzebom Kościoła subvenire, ugodniwszy się zaś raz z Duchowienstwem, expedit Susowu zabierac temu, aby Dobra kościelne nie miały ulhem gravamen w konsystenacyach y przechodach woyskowych. Dystrybuoya potym tego Skarbu powinna być na Erektuy kościo. tow, gdzie ich nie masz, iako y na Reparacyi tych które są seminaria, żeby w karduy Dycesyi były, y żeby się nie godziło święci, tylko tych, którzy będą in Seminario tyle czasu, ile potrzebny należyte nauki do Instrukcyi kleryków. Przy tym na Spitala tak żeby się między Chrześcianinami żaden ze. brak nie nadywiał. Horret bowiem Chrześcianska Dufa widząc po gnojach Członki Chrystusowe ubogich, których Pa. trimonia cum tanto luxu Duchowienstwo zazyma. Item na Misye, na wykupienie niewolników, z ryk Poganских, y nainpże których daley nie wyliczym Sacros Mons, tam gdzie prawdziwy Interes. Chwały Boskiej, Wiary Świętej, y ratunku bliźniego zachodzi. Takiego Skarbu co raz by wie. cey przybywało, bo pobożny Fundator maieć wolę co dać ko. ściotowi, da z większą ochotą wiedząc o nim, że to Sacrum depositum Kościoła; kościelni fideliter administrant, y wie. drze że się bezpieczniey będzie mogła. Spodriewac partem me. ritorum, z tak sprawiedliwy według Boga y Summienia repartacyi. Takowe postanowienie by byto w całym Chre. scianstwie przykładowe, bo ten Scandalosissimus abusus iest woredie pospolity. Wołająca na Stan Duchowny bez Interesu do czesnego od samego Ducha Świętego pochodząca, a tym

by pewnie

by pewnie inspiraret respectum Populo; Cura Animarum by była
Zmarsza, gdy została w Kardym Duchownym Chciwość Bonorum
temporalium, a z tym byczyzna nie omyślnie prosperaretur,
gdy by Clemens za nią non inquinatus Manus podnosit de Boga
iako mówi Augustyn S. Charakter Kapłanski stał by się re-
wżył ich miar respectabilior, y mniej Swięto wotciami
decoraret, których go blask ani dobi, ani go zaciepszy
czyni; Owszem Oczy ludzkie w nim się przeyszeć nie mogą,
iako w Świerciadle Cnot Chrześcianskich, ani on sam z
sobą rozrzuca się nie mogą z owoców które przynosi ex fru-
ctibus eorum cognoscetis eos. Powinienby mówić z Augu-
stynem S. Domine ostende mihi meipsum. Tu kto rzecze
zeby to było przeinako Intencyi Fundatora, gdyby dochody
na inże miejsca przenoszono, y na inże potrzeby Funda-
cyi Erekcyi, niewyrażały obaczono. Prawda gdyby się taka
znalazła, która by nie wystarczala, y której nie superflui
nie zostawala nad to co sustentacya Duchownych ad Sacra
officia fundowanych exigit, ale gdzie Sprawiedliwa Re-
dukcyja pokaze possibilityatem do przytoczenia się tak zbawien-
nego skarbu Duchownego salva executione tego co Fun-
dator postanowit, którego pewnie nie była Intencya aby
iego pia legata były spendowane ad profanos usus, re-
mur by ich na pilniejszy nie aplikować potrzeby koncio-
ta powszechnego, aby wzdędy ex communis Fundo provideat
tak ad cultum wiary S. iako y na Chwałę Boską. Tak iako
to widzimy w wżyskich Państwach katolickich, gdzie
za konsensem Stolicy Apostolskiej przenoszą często Intra-
ty Duchowne z jednego Miejsca na drugie, gdzie są
być potrzebniejsze. Wiem że tak Świątobliwego postano-
wienia bardzo trudna exekucya bo usus Universalis
prevaleuit, że Duchowni sine ulla scrupulo Dobra koniet-
nych na doczesności używają. Wiem nawet co rzekę na
taky propozycyę że quocumq; tytulo mieszcząc się Świeckim
do Interesów Duchownych jest to same oppugnare wi-
ż. Pytam się czyli tanta potuit Religio suadere malorem
nisi ta mora nulla auctoritate legitima porzuciła dyby;

owszem

owiem tego, co y wiara uczy, y co wolacya od kardego requirit, któ-
ra według rozmaitey kondycyi sprawować się powinna, bo Łot-
nierza wyaggaire aby wołował, po Magistracie aby był, po
rolniku aby orat, po duchownym aby wszelkie Świątowości
z Stanem Świeckim porządek, y subiektynie tej Protesy
exerceat, na którą się poświęcił. Rzekę y to pewnie nolite
tangere Christos mess, śmiać, gdyby to był tak bezbożny
zeby się śmiać tego Sacramentum na prozne y jakieświa-
towe potrzeby. Wiem że w innych katolickich Państwach
tak religioze indemitas Dóbr kościelnych observat, że to
nawet co Contribuunt na publiczną Statuś potrzebnie
zawsze się podatkiem ale donum gratuitum. Mogę się
tacy znaleźć w to samo Ochrozę Heretycz, która zawsze
radykata Dominium suum, wspominae per Univer-
sam Dóbr kościelnych Possessionem. Ale na tę lekką obje-
ktę y fałszywy preter Świadna odpowiedź: Pbekladaję
bowiem przed oczy Prawa Boskie y kanony, a zwłaszcza
że tu non agitur, zeby Świecy mieli co duchownym uymo-
wać, ale zeby kościelni na Świeckie potrzeby konwerta
niekrzywili dochodów indomite razynając, a raczej zeby
immunitas Dóbr duchownych była, tak bezpiecznych od
samych kościelnych iako iest y być powinna od Świe-
ckich. Apello bowiem do sumienia kardego iezeli w
tych instytucyach apostolicki ministerij aby się godzi usur-
pare, co indzego, gdyż to ludze, co duchowny nad samę
potrzebę razynwa. Fundator zelo Chwały Boskiej ductus
Dieceiom Substanuyi uymnie, a kościołowi zapisnie, czy
może być większa Usurpacya iako takiego thęce się
Skarbu na prozność Świątów. Pytam się czy się godzi przy-
właszczyc sobie, co samemu Bogu należy. a wiecy rzekę
czy wolno z Uymę y krzywdy Chwały Boskiej razynwać
tego, co na wypuszczenie się poświęcono. na Świeckiego
Exkomonika pewna, gdy się wazy kościoły redreer
a duchownym abusus sym mierzestwuy clare Privile-
gium ad committendum ustawicznie sacri legum. Aza

Tym

tym m
zna re
ięc Dn
ny tak
ny ię
wiele
który o
się be
gowan
towi
Aza
ny Św
a me
na pro
przy
ze cz
gło m
possi
sensu
tati ko
fortun
statem
si, y n
powse
Ochro
z Ję
na os
tym b
przy
ani n
obra
znie, a
one, a
stwo r
według

tych miasto Cenury, tak tuzę ze kazdy wiasc kochajacy przy-
zna ze moia propozycja zgadza się z Nauką Jez, i ze przenie-
siec Duchowienstwo samego Kstusa w osobach ubogich, kto-
ry takmi aby go nakazali; który pragnie aby go posilic; kto-
ry iżdy w niewoli Bganskiej aby go wyzwolic, którego potak
wielu krajach bluzniq, aby Imie y chwale Jego rozkaszewie,
ktory biesam zarazomych aby ie wytkordnie ze sami refleksionem
się będą, na co się poświęcili; do czego przez Protesyę swoję są obli-
gowani, co by za pożytek ex Ministerio suo przy miesli koruio-
torii Świętemu, wierze, Chwale Boskiej y bliźniego ratunkowi.
Ażar nie masz wielu takich którzy kontentni są przystoy-
ną sustentacyą, miarkując według kondycyi swojej Intraty
a nie według światła. Nie ieden in particulari to, co ma być
na potrzeby dispersit dedit pauperibus, a czemuż tak dobry
przykład nie miałby extendi in Universalis. Kto sobie mo-
ze czynić excepcyę aby go nie nasławowac, tak aby się mo-
gło mówić o całym Duchowienstwie, omnia habentes & nihil
possidentes. Czemuż z ochoty dobowadnie per mutuum con-
sensum między sobą, nie sakryfikowac do Superfluum Utili-
tati Kościoła Świętego, któremu bez żadnego Interessu y nadziei
fortuny doczesnej służyć powinni, tak aby Sanctitatem & Majes-
tatem jego representando, wyznawając się z wszelkiej światowo-
ści, y nas pobudzili swym samym przykładem, abyśmy nim
powszechnie, nie zatapiając się w nich z nadwężeniem Cnot
Chrześcianskich, bez których nie możemy służyć ani Bogu
z Jego Świętą Chwałą, ani Oyczyźnie z pożytkiem. Uwagę
na ostatek potrzeba ze im więcej Status spiritualis dła tatus
tych bardziej secularis uboreie, y gdy więcej co raz ubogich
przybywa, to im trzeba succurre, a tandem nie będzie o czym
ani wiarę słuszną, jeżeli tak wielka część Dobrych Działek
obracae się jedynie w duchowne, bez żadnej prawie ani oży-
wnej, ani ubogiemu pomocy. Na iedne tylko zbytki niepotrze-
bne, albo niektórych Family z bogacenie. Jeżeli Duchowien-
stwo nie zachowuje Fundacyi erigere z dochodów swoich
według zbawienia, którzy żyją między Kościołem y Kościołami
repartycy

repartycji; zgoda to powinno być *Principale Objectum in Regimine*,
 żeby nigdy Wiara i Rozum nie była z Dobrem *populitum*;
 Prawo nasze z Przykazaniem Bożem, Postępek nasz z Wła-
 dzą kościoła, y Jego Duchowienstwo z Konserwacją Ojczyzny.
 Co nie omylnie subsekwetur, jeżeli każdy według Swojej Profes-
 yji zadany uczyni tey do której obligatur powinności.

KROL

Reb *populita* nasza będą z trzech Stanow z Trona, wiem że
 Król *Representat* pierwszy, a z tym powinności mu onem
Venerationem, y ten Respekt który Pomazania Bożiego do
Dignitas majestatis po nas wyjąga. Powinności Honor y sta-
 we królów naszych jako najbardziej wywyższac w nich owym
 naszym władzę zakładac, y te im *fidelitatem* świadcząc per in-
 natem *Generositatem*, który mają indre Narody ku Panom swo-
 im per *vilem* *Servitutum*; aby Panowie nasi umieli sobie
 szacowac te naszą Obserwację, pochodzić bardziej zaffe-
 ktu, niż z jakiego przywuszu, y aby ten affekt pamiętając,
 gdy nie mają żadnego z Urodzenia Prawa do korony naszej, ra-
 bywać Jey per *suffragia* wolnych Narodow, Stali się godne-
 mi Panowania przez tyle *Cnotile* mają *Vota Populorum*.
 Ale trudno się na naszym wybieraniu y Jek wdniegnąć
 sadzac; wywyższenie Królów naszych jest to jak *exhalacypa* z dzie-
 mi, którzy ledwo co stonice per *suam* *Operationem* wyniesie,
 az pod samo Niebo, zaraz się w ciemny obłok obacać obfn-
 scant Jego splendorem, ledwo co się ex *linu* *diem* urodzi, az
 zaraz przebiegają niey *Piorunami* się zbroi. Tak też ledwo
 co Panow naszych nad głowy nasze wyniesiemy, az zaraz za-
 druby po karkach naszych deptali, radziby aby przy *Laconie*
 nim wolności naszej: która ich wywyższyła. Nam tylko świe-
 cili: Zawiodły się żeby rozumiał że każdy panujący w koro-
 nie, zakłada *Terminum* *Societatem* wyniosła Swojej; Użę
 nas bowiem domowe przykłady, że Tron wstępniemu nym jest
 pierwszym tylko do nie pomiarkowanej *Ambigui* *Stopniens*,
 a w Turzcha

W
 a zwła
 pozw
 wypr
 wiatt
 ra;
 staw
 Jego
 wiers
 in fa
 vou
 lum
 niem
 bym
 li, aby
 eata
 zadn
 tanc
 Pierw
 więk
 nad
 powi
 Drug
 ductu
 ta to
 ze &
 lowie
 się ob
 krot
 Suspe
 wie
 w sy
 daie
 gdne
 ni, te
 usq

W

arbitraria nacz na którym wolność y Prawa rozporządzać się nie
 pozwalają. Jest to Imperium Chuei powieścić trzymać, które się bardzo
 wypiera im go bardzo przyusztas, y nigdy tym Sthermema
 wiater nie wieie Spatio diffusus inani, iako gdy mu się co opie-
 ra; supponendum tedy ze radki taki krol, któryby honore y
 Stawy swojej w tym nie zakładat, aby to p Betamat co wtuday
 Jego resistit; Ale mek będzie y najtas kawsay trudno temu-
 wierzyć, żeby byłby nie bardzo kochał nie własne Potomstwo
 in favorem Ktozego będzie myślał zawrze ex Regno electi-
 vo udy nie Hereditarium. To perpetuum na Krecz pty periu-
 lum stanie się inevitabile, jeżeli temu nie zabierzemy obwarowa-
 niem tak Status Nostri, żebyśmy mogli z wśbelky iśnowić z do-
 brym Panem cooperari do dobrego, a złego żebyśmy tak kodyfi-
 ki, aby na ieden krok nie mogli excedere w Imperia swych
 eata Spharam powinności swojej. Wiccy rękę zeby ani krol
 radney nie miał skazy i transgredi, ani my ad nōn pre-
 standam Itemu krolowi obediendia. A to dworakim sposobem:
 Pierwszy trzeba tak Statutum Krecz pty postanowić; żeby krol
 większ sobie Stawę zakładat panować nad wolnym Narodem, niż
 nad niewolniczym, żeby był bene persuasus, że jeżeli Respekt
 powinniśmy jego Charakterowi, to estymy mator samey tylko obnoie.
 Drugi tak formam Suber nij obwarować, żeby krol sam przez się
 ductu własney woli swojej w niczym nie mógł go naruszyć, go-
 ta tobeba Ambicją krolow tyjni dwiema motivis ograniczyć Amo-
 re & timore, co Reberbe mowić bez extraordinarynej Cnoty krol-
 lowie nasi nie mają insey racyi Wolności naszey ani się kochać, ani
 się obawiać, kochać naturalnie nie mogą, bo przy Jey nie rydnie
 krol sam najwięk szym niewolnikiem, co proponit to zawrze
 suspectum, dopieroż to co proprio Mutu czyni to illicitum. Ob-
 wiać się także nie mogą, bo tenże Jey niebąd miasto pokromienia,
 w bystnie krolow contra Statum Crimina tuetur & fovet, yowsem-
 daie do nich o kady; Ale mek tylko krol widzi że przez roz-
 łądne y przyteczne postanowienie może sobie y Krecz pty udy-
 nie te reputacye który w inseych Państwach estimator, Anwy-
 cę inseparabiliter prawdziwych Ich Interessow, mogą be-

Spiebnie

bespieczeńce te Reputacyę attribuere Imieniowi y panowaniu Swoemu.
A tak amor proprius stanie się Vinculum Mitosci popołitey który
winien być czynnie. Na zbawienym iednak Subernej postanowie-
niu należy, aby się Królowie mieli nie tylko czego się obawiać,
ale nie smieć sine periculo dostojenstwa swego y pomysłać o złych
y szkodliwych byczyźnie Intenuyach, do których potrzeba aby do-
był pożydek raz na zawsze zagroził im drogę, alias Subsistens
zawsze w sturzne racye dyffidencji do Panow naszych, przy któ-
rych najpilniejszy obok Dobra popołitego Starania, obrocy się
w te iedynie sine ullo fructu Conatus, z naszej Strony iako się stę-
panujących, a Jch iakimi podeysc z ichkami Stępczycy się o-
gdyby Królowie nasi nie przez Oppresyę Wolności, nie przez
Prawo przestępowanie, ani per arbitrium Atestatemu, wyrosili
Ambicyę swoją, gdyby nim zaczęli panować nad nami, panowali
nad Pustkami swoimi, gdyby nie to co się ich woli przeciwnia, ale
naszej też samej woli to jest samych siebie umieli zwyciężać, tacy
stawiający się serc naszych Panami godnymi ufności naszej; Panowa-
liby sine detrimento Libertatis wielowładnie nad nami, gdyby się to
o nim mogło mówić, co o iednym daw nieyszych wielkown Królu, któ-
ry Becht gdy mu iakis Podchlebca exponował, aby z wiktoryą utę-
dzą panował: Ego facio quacuq; volo, quia nihil volo nisi quod
iustum est. Niechaj nasz będzie iako ten bene intentionatus, y pra-
wdziwie Kochający byczyznę, czy nie znajdziemy Postulzenstwa w wy-
skach, byle go tylko na samą obronę byczyzny zabijwał; Zgodny w
Radach, byle ich sam nie mierał; Sprawiedliwosi w sądach byle
się sępn w niego kochał; Przewrotnosi w Senacie, byle Jey szczerze
potrzebował; Czynywosi w Ministrach, byle Jey sam cłozierwał; Ochoty
w Rycerstwie byle sępn do niego był powodem; Miłosci nadstatek y
wierności w poddanych, byle Jey był godzien, y byle się im stat iako
powinien być ceno. Coż może najpożyźniejszy Monarcha in de-
spotuissimo Dominio, dla nasycenia Stawy swojej więcej pre-
tendować, y którez są nad to Lura Regalia Majoris momenti, gdy-
by się mieli Panowie nasi kontentować chcieli, y gdyby uznali
że mają przez to salva omni libertate rozprzestrzenieme się w Am-
bicyę swoją, y w niej przybyć ad hunc supremum prosperitatis

Gradum.

Gradum, ale ze nie trudno tylko o takich Panow, lecz co największa
nasz presens Status, albo najlepszych deprowac more, albo in Gdz
z taką przeszkodą, ze nam w niczym chocby chcieli prodejsze nie
mogą. Jako Choremu przy wstąpieniu Naturze najwysmienitsze
Klęstwo. Oto się koniecznie Starac potrzeba, aby nie tylko mu-
sieli y mogli byle cium Utilitate Krolowie nasi, ale reby choc
y najgorzi ułlatenus Szkodnie nigdy nie mogli; według odpo-
wiedzi jednego Polaka: Ktoemu pewny ludziorzemec chce
Exagerare limitatam Krolow Potestatem zarzucić, Vos Poloni
non habetis Regem. Mądry Polak odpowiedział; Imo habemus
sed vos Rex habet; Takiego nam tedy trzeba, rebyśmy go w Ręku
y mocy naszej zawrzeć mieli. Mato na tymże Rzeczysła warnie
sobie przez Twierdzenie Prawa Securitate od Panow swoich, między swo-
bu nie ma przypisać Ich do Execucji y rabinere temu co nas à Fato
& Sorte Krolow Execucji naszych czeka. Ten co chce nad nami pa-
nować, niechże będzie bene persuasus, ze Prawa nad nim majori
Autoritate panować powinny. Niech ma moc y władzę do dobrego
a zle związane do złego. Niechay będzie Panem wolnego Narodu,
ale ty nie bądźty krolowy, oraz reby się stał bycem nie Tyranem
swoich poddanych, którzy mu się nato poddają, aby ieden szlowski
przez swoje lnoć, czy int szesnie całego ludu, a nie reby ten wpy-
stek lud, przez swoje miserie, nie wolał y uciemnienie wyno-
sit Pychę y próżną chlubę iednego szlowskiego: jako Bernard S. mo-
wi; Præis ut non de subditis crescat, sed ipsi de te. Lebyśmy
teby według tej Definiacji mogli być, pod tak taskawym y proce-
sowym Panowaniem. Trzy sposoby podają dla dobrych Pa-
now szesne kochających byczyrę pożyteczne, przeciwnożnym,
anypotzebne, dla wolności naszej tak bezpieczne, reby żadney
nie mogła mieć do Panujących nad sobą diffidencji, y bojaźni,
przy której nigdy się nie trzeba spodriewac paucum & solidum
Regimen Rzeczyshce, ale ustawicznego iak obtydient zamieszka-
nia, cuncta fere qui cuncta tenet. Kluc pierwizy aby
Ministeria Status ugrontować w tej powadze y mieć in hoc
exercitio iako ie Rzeczysła ipso instituto postanowita, ad mo-
deramen abusive Krolow Potestatu; Ci Naturales Legum lu-
stores.

Custodes, aby przestrzegali aby król nie czynił bez Ich Rady & partici-
patione, żeby mieli Prawo y moc resistendi gdy widzą co Maciwi, aby
Rzeczpospolita, mogła petere rationem, nie tylko z króla zle panu-
jącego, ale y ministrów zle mu panować porwających. Przez co
stał się kom binacja Powagi Królewskiej z Niebezpieczeństwem
Rzeczypospolitej powagi tej; którą król powinien mieć per activita-
tem & Solam Jurisdictionem Ministrów, kiedy się stał Unica
Instrumenta Stawy y Świeżości Jego Panowania y bezpieczeństwa
stała; kiedy Rzeczpospolita przy pomocy Ministrów nie będzie mo-
gła diffidere królowi, owszem ufać mu równo z nim & eodem
Spiritu zechce zawsze cooperari do konserwacji Swojej. Jeden
Cesarz Rzymski za mił sobie miewał pochwały, kiedy mu se cla-
wano, za sprawiedliwość Jego Rządy, mówiąc: laudarem si ab his
laudarer, quos & vituperare possem adverterem. Król u nas prze-
ciwnie more być bezpieczny y pełen chwali pod Nlebstwem nie
podległ; kiedy będzie miał dobrych Swoich Rządów Approbacyę,
od tych co mu zganiać nie mogą. Drugi sposób żeby perpetuum
subsistat Regimen Rzeczypospolitej, iako o tym Szeszy subsequenter
sub Articulo Formae consiliorum, każdy bowiem rozsądny nie mo-
że tylko condemnare. Arystokratów y Zwycząj, kadencyj Sejmów
naszych co dwulecie, y to na króć Niedziel tylko, a dopiero kie-
dy się Sejmów derwie, o którym more się tylko mówić. Fremuerunt
Sentes & Populi meditati sunt inania. Co za edystenacya Rzeczy
pospolitej, co more się dźbiać dobrego in hoc Interstitio Impresio-
ra Potestas przy kłótni ad apparentiam, Klada Senatūs consilium,
albo pod infzym Tytułem Rady, które formie z kreatur Swoich,
decidit według okucenacyi pro libitu in gravissimis Negotijs,
które potym ex post facto proznanacymie agitant. Po nasze-
mu tedy radzę jest to suppeditare, Arma królowi, aby sam
bez infzych Stanów o dyżenie według woli Swojej radził, a
tym Samym sposobem despotycznie panował, to się stworzył bronie
racy, że Rzeczpospolita będzie omni destituta Consilio, naturaliter
ad beneplacitum Jego devolvit Królestwa Regimen. W tako-
wej cyrkumstancyi wystawiam nayporządniejszego iako tyl-
ko moremy sobie króla dychy, im lepszy tym Serupulosisz będzie
w najmniejszym

w najmniejszym Praw naruszeniu. Naruszyłby je zas pewnie
gdyby bez Sejmu & participatione drugich Stanow proprium
tu Bydzt, y tak pod najlepszym krolewem któryby miał dobre In-
tencye & Capacitatem requisitam do Rzeczow, Natura Statu-
stri nie dopuszcza ratować dyktany etiam in casu nie nega-
tissimo. W tym mogłaby być owa Ewangelicznych Prany-
zeuszów & bawielow exprobracya, że się nie godzi w Sabath
kierze chorego, to jest że się nie godzi o Rzeczypletę radzić bez
Sejmu, kiedy vacat a Consilio. Wystawigę e converso As-
lażego, co za lepszy ma mieć sposób do wykonania tych
Intencyi Swoich, et despotie Regnanti, iako amovendo Rze-
pospolitą a Consilio, albo przez zrywanie Sejmów, albo przez
tak długi do dwu letniy zastoje kadencyj. Tęci sposób
uważmy, co za Potestas królów przejudiciora naszych, prze-
dystrybucyę Wakansów & Bonorum Regalium, iednych
szymac in servili obsequio, spe nagrody drugich konun-
powac, samą nagrodę, a wresztem per hanc supremam
Potestatem hueri, odrymować libertatem, reite & pcorrie-
pte sentiendi pro bono publico. Pytym że najpród co za po-
zytek z tego in publicum, że król ma cokolwiek dawać. Recepta
radney nie ma z tyj korzyści, co prywatny dykha, a prze-
cie powinniśmy Interesę Jej proferre nad partykular-
ne. A potym co tego za potrzeba aby król sobie czynił
kreatury, kto bowiem dyktany kocha, więcej mu powinien
obżycy, za dobre y łaskawe panowanie, niż za przywa-
tne Donatywy, y tak w tym powinien opieki y
Staranie, tak w tym mu wzajemny affect y Młot mo-
gę być, powinien być korzystać wierności, podda-
nych, że mogą być pewien, że nie Inpugny Jej bezpie-
czney na meę będzie mógł polegać, kiedy me będzie
prędzyna. Co do Wzrostów tak Duchownych iako y Wo-
skowych się dubio, że do dyspozycyi królewskiej nale-
ży, ale co ad officia Civili, te bym tylko dyktany królowi
zostawie, których funkcya nie czyni Activitatem in Con-
silio

sibi publicis, ale te ktore component to tum corpus Krebypltey, nie
powinny by radney miec dependencyj od Krola, ale ab Electione wply-
skich nie rozdzielnie Stanow, Kreyspla bydlc wolna mie powinn-
na in gremio suo cierpiec takich, ktorych albo fawor albo
Interests, albo iakizkolwiek Respekt osadzi. Le zasad Bona Regu-
la co dzienna uczy experyencya, iako ich niesprawiedliwa
dziere sie dystrybuca, y tak nadaremna potajoni Kreby-
pltey Fundi dysypacya, kto bowiem naywiecy possidet ex
hoc pane benevolentium iezeli nie Faworyci dworscy. Inb-
wy albo Dzieci, a naywieyszy Panowie, ktorych kredyt wypi-
ska do Donatywy, aby sie ktos z ich mflow w ich wexie o-
kupit. Ten ktory traci fortunę na Usłudze Krebypltey,
nie kosztuje tego Chleba, iezeli z niego dworskie Inte-
resa radnego Cholumentum podziawac sie nie mogą,
Zgoda ta Justitia distributiva z nosi Aequalitatem, nie-
dy oszto jednych fawor bez zasługi wynosi, a drugich
mianowicie bez Respektu na zasługi ponira. To daby
wply dybze ze by obocic in meliorem Usrum, Dobra kro-
lewskie rozbytstwie, to iest in Proventum ubogiej naszey
Krebypltey per Administrationem Skarbu Intraty z nich
pomnar kowawby proporcjonalnie przytyczyc do Uszgow,
aby ci ktosby in officiis Civilibus & Militaribus Acti-
stuzg byczyznie, miasto Expektatywy czesto nie pewney
mieli justam zastug swoich mercedem; Atak szusnie
nazwie sie panis benemeritorum. Co ex residuo zo-
stanie, przydasz na zaplatę Woysku, albo iasze potrzeby
publiczne, na ktore choc naypilneyse Skarb nigdy nie
wystarczy. Krol iezeli na tym straci nie maige co rozdaw-
uac, zyskainzym sposobem bo zwykaynie rednego de-
winkuie. Sctnych Sobie nieprzyiaciel robi. Ale tego
zawodzi sie Krol na tym, gdy rozumie ze mu kto na
wielkay obliżayg za to, za konfiteroway krolewszcyney.
Azar on Jey rest proprietarius co daie nie z owego ale
z Dobr Krebypopltey, ktoray tylko iest Dispensator
prywatny:

prywatny; także nie straci który czuwa na iurę, Krolewski, bo
dostaję pierwszy Urzędu Intratnego, będzie miał y chleb y honor, we wszy-
stkich ras ustanie Spiritus mercenarius. Krol nie będzie miał czym
handlować, salutem publicam, a Słachcie okazy do sprzedania Ley,
ustanie y diffidencya do Krolow, odrywający im sposoby do korupcyi, usta-
ny na ostatek inuidye, snachinacye, szkodliwe zawziętości między konfu-
sionami o nie, a z nich wyrzadzają pomsta przeciwko Krolowi, tych Kto-
rzy są w konkurrencyalich. Woich zawadzą, bo często mienią meritum
seu meritum auctum de temeritate dostaję piernia w karsow kady
sobie myśli. Nemo est grifactis meis aggrappare queat. Im iest smiel-
szy y obrotniejszy, tym są zda że powinien być naygodniejszy y nay-
szlachetniejszy. Pytam się w za porządek Rzeczyplacy one
same egot, y czy mieszcznięsza rzecz, aby ci którzy Corpus Ley com-
ponunt, albo ci którzy Ley autu sturą, mieli nadzryte z Dobr Krolew-
skich Subsidium. Arachse przy tym do Urzędow Intratnych niebyła
by wielka Emulacya, a przez nią nie równie wielka applicacya,
ad capacitatem. Ichoi Kto takiego Urzędu dosty, iest się ngnan-
ticipative nie zastępowy, miał by przyrządniony okazy bene-
merendi in posterum per exercitium funkcji swojej; nie tak
iako są często trafia, że ten który się stara o Krolewski, a nie
zastępy Ley, ani ey okazy maudry myśli odstąpi. Ito do uwagi
podaję że ten tak wielki Kapitał Rzeczyplacy Dobra Krolewskie
obracają się prawie in Bona hereditaria, spadając successive
per tot generationes z Oycow na Synow, de personando w Famili-
ach, za konsensami antecessora, których Krol bez trudności odmie-
nie nie może, y tak wiedzonym Dobra czasem radnych zastępy nie
masz, a przede kilka albo kilkanaście Starostw; Senator two mi-
nister Status, Urzędnik, Peret, Deputat, Kommissarz, y officialista
woyskowy trafia, są że radnego wyrostwa nie ma, proprio hum.
pła sturą oyczyźnie, nie dnuze, Ley y często zle sturą, y zle y w rąbie
Ley nagrody szuka, ieby ras sine gravamine stula się rekuperacya,
Dobr Krolewskich, a Sposobow, brzeba na to czasu, wszak pretium
Kolewskie jest to że wynosi Szescioletnią Intratę. Niech że a data
konstytucyi ieszcze trzymają Rese lat Sposobow, po których expira-
cyi niech Skarb odbiera in Usu tam Salutarem Rzeczyplacy iakow-
kuque in hoc Intersticio. Dla czego Consensus ad ledenę ustai by po-
winny, y dystrybucya dalsza walcuących in hoc intersticio a Termini
no Konstytucyi, y tobym dykty, aby Ekonomie Krolewskie były także
in Administratione Skarbow, z których aby regulariter dochodziła
quantitas, iaką Rzeczplacy naznaczy na Subsystencyę nalezitą Krolewską
seu andrum

seu dignitate Majestatis: a to dla dwu racyj. Pierwsza aby Rzecz
płta miała zawsze Panów swoich w Ręku. Druga żeby Królowie nie mieli
żadnego Starania Ekonomicznego y nie myśleli tylko o tym iako do-
bre gospodarować in Regimine Królestwa. Przytych wszystkich wa-
runkach najwyższonmiejrze bezpieczeństwo nasze dependet od
nas samych. Niech będzie Rzecz płta constituta w tej mocy, żeby nie
tylko ab extra potrojnym niebezpieczeństwem mogła dać odpór, ale y ab
intra tych Panów Ambicji. Niech przytym będzie zgodą z posagłiem
w Radach & rigor in executione Prawa, najwyższy Król nam nie
zaszkodzi, byba się samemu. Dobry das y w dencien Ocyzeranie
za wyniesienie na tron dosyć Stawy nabędzie, inszy nie szukać
tylko iak w najwyższej reputacji wolnych narodów dosyć postużen-
stwa, jeżeli tego przypilnuie, że się wszytko stanie co Prawo każe.
Zgoda Król u nas prawdziwie dobry przywróćkiej wolności naszej
będzie, miał śladną prerogatywę Władnego Monarchy, bylechiat
exercere auctoritatem Imperij z całej Rzeczyplty. Jeżeli to kto rzecze,
że nadbył obarczonu być była. Potestas Regia, niech proszę uważy w tym
samym bezpieczeństwie, które sobie od Króla waruimy jego wła-
stne dostojenstwo za kładamy, gdyż to co Tron jego obliat powinno
być principale, na którym tym pewnie się osiedzi, kiedy nie będzie
mogł dać radney okazyi do irytowania przeciwko sobie Rzeczy, ani
posobu nawet mieć wykonać tych Intencji swoich, do których
łatwa w każdym państwie dyspozycya, bo nie mieć radney mowy
króć przeciwko dobru popołitemu, y będąc przez to extra omnem
suspicionem, czyż nie będzie pewien trwałego ścisłego y spokoj-
nego Panowania, kiedy wszelki metus u nas, a z niego ustawic na
okazyi do nieukontowania ustanie, tak dalece że o Królu naszym
w takiejże sytuacji zostawimy, będzie mogło z Respektem mowić
meruit, timere, nihil metueris, śmieć pauić, bo nie mieć się
czego obawiać. Niechre to sobie każdy uważy, że u nas abusus Regis
Majestatis z tej racyi w Królu naszym, że rozumie się być Panem
Rzeczy, gdyby było nie powinien być Status nasz zaszkodzić się Imie-
niem Rzeczy, ale za łaskę Pana Boga konserwujemy go do tyg pusto-
titulo. Niechże Król wie y convictus będzie, że jest tylko per inuymsta-
nem componens z drugiem integrity Rzeczy indispubilem, któ-
ra jest Simbolum Procy Pbenapwistzey. Trzy Stany a jedna Rzecz,
a w niej individua trzech stanów Potestas. A jeżeli tak jest to per natu-
ram Subernej Nasz nie powinien Król radney partykularney urzupo-
wać władzy, y radnego prywatnego mić Interesu, owszem zawsze po-
winien co być me more, ieli y personaliter extendere reche. Trzeba
tedy

tedy
verse
tylko
tatis
mey
Staw
Rzecz
nie
go, cz
ga te
in se
ufun
wła
cor
pab
iako
dyk
ie
trbe
ca
Pote
mog
Oczy
com

Razde
ktory
ktora
te cz
na
se, va
wsp
ty
Flak
dosta
na, a
me
zenta

tedy koniecznie ię uięg particularem Krolowi, aby ię miała iako materij Uni-
versalem Repłty, krol iako głowa będzie ię miał nie mniej zupełny z tę
tylko nader potrzebną dyspynkcyę, żeby to co sam przez ię czyni było nulli-
tatis, a co wespół z Repłtą absolutą Potestatis, tak żeby, tylko wiego Sa-
mey iednostayności subsistat Authoritas Imperij, y żeby ani nabycie
Sławy, ani żadnego Interesu Motivum nigdy nie drzeło Krola od
Repłty. Aże przy dochodzącym dobrego porządku postanowieniu, Krol
nie będzie miał wojska brannego y bitniejszego, Starbu obfite-
go, czyż ię nie będzie miał czym nasycić Ambrey dworcy, byle tylko oby-
ga tego, które się wespół z Panuiących do Sławy powagi, razę chiał
in rem in vim wespół z Repłtą. Staraymy ię tedy iako najpilniej
ufundować, tę iednostayność trzech Stanow, a w niej zupełny moc y
władzę nie rozdzielney Repłty uznaway w sobie wielką Potestas
Corriva w Krolu znosi formam & essentiam Jey Constitutivam, co pal-
pabilitet demonstrat, kiedy krol w czyni tak independenter o Repłtę,
iako żadney z nią nie miał relacyi y konektyi, bo przez osobną Juris-
dykcyę stani od niej odrzepleniem, iako y przez partykularne swo-
ie Interes publicum przeciwnościem. Per unionem zaś tych
trzech Stanow co adonanda Pura Regalia cum Juribus Rei publi-
ce nie równie większa będzie sine ullo preiudicio, bo legitima
Potestas Regia, żeby ię bowiem krol miał doskonałą, nie będzie ię
mógł ani chiał oderwać tak od władzy, iako y od prawdziwych
Obyczny Interesow, widząc że nie more być. Nieśliwym tylko per
Communem z Obyczny prosperitatem.

MINISTRI STATUS

Każdego Państwa Status y Rząd w pełniach państworci drzeł się na
cztery części, y międzyż różney materij in Subernie całego Chciata
Ktoraby non reducat do tej sworaki Departyi, żaczyn y nam-
te cztery Objecta wiek będą na Cech, które są sprawiedliwosc, pro-
na Skarb y Państwo, y iako cztery elementa mutuo conflunt ad con-
servationem Universi, y oryginalny naturę każdego stworzenia, tak
współstulę pospółności tych czterech materij powinny należe-
ty konekcyę subsistere, żeby iedna drugiey była skuteczną pomocą.
Tak wojska nie podobno być mac bez skarbu, tak y skarb
dostatkowi Securitas krajow sub favore wojska provideri powin-
na, dobry porządek używaniem in Polnie Sprawiedliwosci, y tę Sa-
mą Sprawiedliwosc czyni dobry porządek. Myśmy tego zupny repre-
zentay w Polsce naszey przez Interes Ministrów Status Kto-
rych

nych na to postanowiła Rępa, aby każdy z osobna w występku
Negotia regulując się do tych literach Punktów fundamentalnych obser-
wowat. Tak Hetman Minister Wojny Kanclerz Sprawiedliwości, y
co do expedycji tak Andrzejskich iako y domowych nalez; Mar-
szatek Status Civis y dobrego Porządku Podskarbi Skarbu y wpy-
stnik generaliter Powentow Rzeszypłty; ze występku materij
Ceteris Capita, to jest wojewas, Gubern, dobrym Porządkiem in Civibus
gospodarować, y Skarbem właściwie, iako się in statu monarchico pu-
re Jura Regalia, tak myśli Rzeszypłta in libero distribuit między Mi-
nistrow, aby przy ich pilney attendency, ierekby w kroku iako
w Głowie napeł, szkodliwe zabie wzmięty, zamysły, nie mogły niczy-
go dokazać, mając tym sposobem dale obierę, przez przypisaną od
Ministeria Status Activitatem, którą są prawda brachia Królów,
ale nie rozdzielnych od prawdziwych Interesow Rępa, y dobra po-
spolitego, owzem na ich powadze Rępa iako na Szali zawie-
sita Unionem Majestatis cum Libertate, aby jedna drugiej nie przesze-
żyła, y żeby przez hoc Justum & salutare & quilibet, tak Król wedlug
Praw, sprawiedliwie panujący był wolny od niewolnych, y żeby prze-
ciwko Respektowi napasera, iako y wolności żeby była bezpieczna
ab oppressione Majestatis, które się nigdy nie powinniśmy oba-
wiać, gdyby Ministri Status nalezę mieli Powagę, y umieli być
pro opportunitate rozpraw, ponieważ bez ich kooperacji najgor-
szy Król najskłodliwszych swoich Intencyj wykonać nie może, na
teyże Powadze Ministerium ratował Rępa Praw executionem, aby
to co raz decrevit być Prawem, Ministri Status przestrzegali
przynies do Skutku. Ale coż są Custodes Legum, posthac
na Straz, aby kto chciał postawić pod Błędem nieprzej-
cielskim nie tylko bez radnego Ozya y Broni, ale nawet z da-
taniem Urzyna, zastanieniem Urzyna, z zawiązanem Ręko-
ma, aby iako Pogańskie bawany, ani widzieli ani słyszeli ra-
dnego niebezpieczeństwa, y ani mu zabiezeć mogli, Ausert
sunt & non audiunt, oculos & non vident, manus & non passan-
tunt. Po na coż się przyda Prawa Stanowie, ierekby ich observantia
ani podobna przestrzegac, iako ich zas można przestrzegac, ierekby
się na to sposób nie znalazł, y pościł którzy temu invigilare, po-
winni, nie będą mieli tej władzy nie dopuszczać, aby ie impune, prze-
stępowało. Ierekby tedy chcieli aby in Ministerijs Status iako
na mocnych Filarach wspierała się Via Suberxia, potłeba impo-
dae warowne, podpory, y grontowne fundamenta tak żeby każdy po-
stępek w kroku Ozyzme propudicium, aby w wolności nad

Prawa

Praw
potł
Do c
in d
woj
Kron
skar
Krol
y d
w pot
to pa
mg
Seun
nale
gry
Maje
ie ze
albo
gaic
sepr
par
nie t
Minis
to iest
na Za
wom
Nath
do ca
si od
prez
Prele
Sam
Plenip
ni mie
Looty
Conclav
nie po
czyli c
Prawem

Prawa exceptionem Powagi y mocy Wsiedniwego miarkowali, co zas
potrzebne & prescriptum lege approbatum. Antecum popie
Do czego wielki do tyj przeszkody, ze sie inuolwimus z
in Jura Ministrum Status, iedni zacygaie obie rapby kady
woyskowyk bez konsensu Hetmana, Wymarg. & w swoiey
klomendzie. Dmody Pasporty dmsom daig in defraudatione
skrbu, Jasi bez konsyderacyi na Kancelarza Przywilegie daig
Krolowi do podpisu, zlyd nie zliczone pochodzy in convenientia,
y ktorym obciawiano tak tak nayleszy dykz konsyderacyi,
w postanowieniu tyh Junsdykcyi, tak aby Krol w nich miat
do panowania fructuosam Activitatem, Rzecz pta nie uznano
ny Authontatem, y kazdy prywatny fortun y wolno do dworicko
Dusitatem; alias iezeli kazdy Ministerij Status nie bedzie uko
nalezy, z reney Stromy in exercitio Funkcyi swoiey, a z dru
gicy Przyznaj iezeli nie bedzie pomiarowania in hac Omnia
Majestatis Potestate, bedzie zawrze, po naszem iako. y do tydzie
ie ze Ministri Status, bedy iutko iako vilia Manipia Krolow,
albo z Inq Replty, stang sie Panami. (Zemne obcygu zabie
gaie nayproz gwo ad. notuendano Ich Authontatem, nie wedz
lepszego sposobu, iako. gaj Ministerialne, ktore sq inu ex
parte; Prawa przywiaz ad formam efficientem, aby przez
nie trzymal in continuo rigore. (wedlug repartycyi do ktorzego
Ministerium nalezy.) to co przez Prawo Rzplta decydowalo,
to iest zeby Authontas tych szlow manuteneat statuta za
na Lawpse postanowione, nie tylko karzce przeciwno Pa.
wom delinquentes, ale y obrenouie par, aby in suo cursu.
Naturali nie wstawaly w spytne Prawa y dobre zwyczaie
do iafk do nayskonalszego Regu nalezce. Te sydy, zeby
si odprawowaly tak pod czas Seymu, iako y po Seymie sub
previdentia Krola & assentia, Prymaro Regni, marszałka
Polskiego, Senatorow y Poslow deputany ch ad hanc Str
sam seu Conclave, szeseth Leoswie Ministrum, ktory iutko
Plenipotentiary Rzplty y Procuratores dobra prospolitego, bedy powin
ni miec attendenyy w spytlich spraw y Interesow dyscyzny, in
kootym obrzeziny sub archilo Seymow. In tytko przydajze te
Conclavia Ministerialia w materyal dopiero promowowane
nie powinni miec tylko potestatem deliberativam, relative do de
cyzyi caley Rzplty per Formam Consilij; w decydowanych raz y
Prawem otwarzanych directoriano per Formam Iudicij; Jakom
zasobie

zas... ratorzy pro principali objecto, nakazy w rządy stłim obier-
nowac symetrię. Zaom... gwesty: iako to powodzi żeby z r...
stony w tak wielkich potrzebnym prerogatyw ogdrie Ministe-
ria Status dla bezpieczeństwa. Rępltey, a d... iako się nie oba-
wiać aby ta nimia Potestas nie była & projudiciosa. Pytam się de-
chy & Custodens quis Custodiet; Warujemy sobie Securitatem od
jednego króla, Arcezm się abozmy (tęciach miasto iednego króla,
Confidendo in Jura Regalia, y składając w Ręce ich tanquam
ad fidele depositum Salutem publicam. Ogdyby mi ozy ctery
Ministeria podnieśli ctery pryncypalne Cnoty, stanowiąc karde-
go królestwa Rzecznie, to jest gdyby w woysku to excellat Mystwo,
które wzbudza Stawa narodu, obona byczymy nie nadgł... przewa-
tney Ambicyi, w Kancellaryi ta prudencya, która non degenerat w
polityczney, a czasem Frantowskie w... w. Karbie tu. emperan-
tia, która prosperiut potrzebom publicznym, radnym się partyku-
larnym nie uwodząc Interesem, in. Błitric ta vigilantia, która
zdecm nigdy nie spuszcza Dobra państwa, nie mielibymy czego
się obawiać od Hetmana woyskiem według Ambicyi swoiey właday-
cego, od Landorla Sprawiedliwosci nie dorozajczego albo publiczney
negocacyi nie świadomego od Podkarbiego fideliter Karbu nie
ad ministruięcego od Marszałka dobrym porządkiem Sarys Cui-
bus Rępltey nie zabiegajęcego. Mogłymy ieta p... ow cytować,
które do Historji odsyły; iako Ręplta często ponowia Calamitates
albo per incapacitatem, albo per insufficientem auctoritatem,
albo per abusivam Ministeriorum Status Potestatem. Ale w...
lich naszych Mieszkawości iako ta jest r... i nikt nie jest
Constitutus w swoiey Funkcyi, iako powinien, która Kardemu
in particulari tylko protina, a Publico damosa. Takowey
materji Solwaję gwesty, który sobie zadatem, podaję m...
men tey zbyłeczney władzy, która powinna być in Ministe-
rijs, ale non personaliter w Ministrach, Zerelinię k... pyta,
iako to rozdzielić odpowiedgownie, kiedy ich władza y Po-
waga non eget proprio libitu, ale mocy y woli. Rępltey. Per-
wry - posob... dych iako Ręplta dzielę... Provincye
Wielkopolską Małopolską y Litewską, miekze kardy z osobna
na swoich Ministrów Curam Provincyi swoiey, atak pytam
podziatem nimia Potestas umniejszay się, Emulacya zas do bray in
Ministrorum Administracyi przybyć nie, a przy... exercitium tak

racelley

wielkie
nuzi
nie by
wiesny
dash,
Jurisd
bez wa
let ni, a
se Opie
w...
najmn
funkcy
aby ias
y praz
as co z
sterium
ktorey ie
talente
st...
gty by
ze zw
tky w
transito
tem, tw
niente
wersy
cum on
am, tar
mi W
nap...
miał r
du, kto
ska, tu
mu m
rego (u
Admin
ny, ale
Minis

wielkiej Turcji: tamte są śladami szym, Karły Minister Swoich pil-
nuje Prowinij tylko Interesow. Drugi sposób aby Ministri Status
nie byli iako są dozwolnieni. Repła Rzymu ma Consules, iako
wiemy, co za Potestatem mieli tak w Wojskach, iako w wódcach y Ra-
dach, ale ich co Rok odmieniano aby nie dłużej czasu na złe Zadyje
Jurisdikcji Swoiej. Ale tak częste odmiiany nie mogły być się dzieć
bez ustawicznego Zamieszania, miek by nasi Ministri byli. Bezis-
letni, długi czasu tym którzy per Letum & applicationem chęć prode-
se Ojczyźnie, Ciżas którzy by ich miek szkodzić per abusum Swoiej
władzy, albo nie mogli stać skutecznie, per incapacitatem, będą przy-
najmniej miek zagrożoną długą per terminum limitatum z Prawa
funkcyj Swoiej przez ten czas Zamieszony. Karły się Starze będąc
aby iako Najlepiej clarescat w Administracji Swoiej, aby imie
y przy kład po sobie Sukcesorowi zostawić do Nasładowania. Ali-
as co za sposób może miek Repła porbyć się Ministra abusive Mini-
sterium Administracyjnego, y na zgubę tej zawziętego, albo naturalnego
który jednakowo szkodzi ob defectum potrzebnych ad Ministerium
talentow. Pierwszego może prawda Sądzić & deponere, ale iako wpy-
stanie Crimina Status maig u nas Swoie Patrocinia, takie Sądzić mo-
gły by kiedy dłużej de rewolucji okazyg, którzy uchodzą: suppono,
ze żaden nie będzie tak zapamiętany, aby się nie reflektował na przę-
stę władzy Swoiej expiracyg, y Repła Śladnie tolerabit malum
transitorium. Drugiego nie masz za co skarac, propter incapacita-
tem, trzeba tedy cały wiek cierpieć, wstydzić się z tyj pochodzącej Inconve-
nientia, jeżeli będzie dozwolnion, y to rozumieć ~~am~~ amma-
wersy godno, w dozwolnim Ministerium administrabit go, kto
cum omni competenti dignitate będzie emeritus: sionus erga Patri-
am, tandem się zastarzeie przy podeszłych latach, iakoż może czy-
nie Usun, choćby największych z przysposobienia talentow, z wstąpienia
na przykład Hetman, który, jeżeli tu w nim odwaga Rycerska którą
miał z młodości, ale nie ta activitas, nie ta pociągłość, którą miał z młó-
dą, która z laty tempore, której koniecznie potrzeba do Komendy Wo-
jska, turpe sceler miles, a przede chce umrzeć Hetmanem iakoż te-
mu mederi, inaczej tylko co Srebr lat novo subsistendo Subjecta, kto-
rego czasu expiracyg przerwie, albo zły albo nieposobny Minister
Administracyg, przyzna kto re te rany godne są uwagi ziedney Os-
ny, ale drugiej Strony może te uchybień obiektyg, iż kiedy się trafi
Minister ad vota & desideria publica, kiedy przez jego osobliwe gra-
tutes

quod tates prosperant. Inter illa Jago repartitioni huius experientia potius debet
maior, me magis se sine gravi prejudicio tunc odiana, per se.
• rzy po dobrym następie more; Odpowiadam nato: Za co me ma być wol-
no Rzępłey iereli będzie kontenta z takiego Ministra prolongare, do
drugich przerzucił Ministerium Jago per novum Actum, byle tylko
wiedziat re eius Jago zamierzoną, gdyż go to samo constituet być do-
brym reby sobie zastępcę na te prolongacyę. Tęci sposoby reby mini-
stri Status me byli: ad solum beneplacitum Króla, ale iako Kardex
Salus dependet a fidei exercitio Ministeriorum, tak mi sturmię-
czego, reby Jch Król z Rzępłey obierał na Laynie, reby ani fawor Dvor-
ski ani Respekt prywatny, ani fakuse, Korupcyje nie miały miej-
sca na takowych Elekcjach, y uchodzą me zgody zawziętosi inter-
lives, cremurby non progređi w nich durycznem Rzępłey Weneckiej
per tacita Suffragia, które maich by były z tydytyn Kuyę reby Peret
dot iedną Krystkę, Senator dwie, a Król dziesięć, w nadgrody tego, iereli
dla racyi mianowanych y bezpieczeństwa Obyczny transferitur
Ius distributiva iustitia ad pluralitatem Votorum całej Rzępłey. Mi
tak re me rozumiem sturmięczego reby Ministeria tak wielkiej
Konsyderacyi Kępły były prawnia tylko samych Senatorow dobre
się na nie zastępczych, tak reby Kardex vicijim mogł się spozie-
wać Jure aequalitatis przypść do tej godności, której rzadko albo ni-
gdy choc najwyższej się nie dostępi, póki ministri będą perpetui, y
póki Ministeria co przez lat waktować nie będą. Żeby ras z Senatu dubje
kta tylko obierać, racya tego: re Senator supponit być w krey ex-
perientii in tractandis negotiis. Iako Relachie magnum do se-
natu, tak Senat powinien by mieć per Iustitiam ad Ministeria Status.
Taki porządek zachowując, reby ten Minister którego czas Ministerii
expirabit, wziął Kęszo tego Senatora który na miejsce Jago będzie
obraną na Ministerium. Dla czego potrzeba na Kardex Provincii Mi-
nisterium tey re tylko Provincii Senatora obierać. Takowa vicijitu-
do Successu temporis uczyni tak z Senatora dobrego Ministra, iako
z Ministra dobrego Senatora, zwtasza iereli się ten duryczay w prawn-
dzi którego życzy, reby Kardex Minister Status przy Expiracyi Fun-
kcyi Swoiej podał in scripto ad Archivum Rzępłey per modum Diarii
Relacyę Administracyi Swoiej, iako iż przez szesc lat exercuit, & in
quo Statu sctada iż. Co za emolumenta Rzępłey w Materii Jago repar-
titioni przybyły. Co za obstacula & defectus znaydują się, y iako im na
dalejby czas obviare, areby Kardex brat z tyd lumen iako in ulteriori tra-
ctu

tractu
zeby
do sta
wchwa
wit.
Mini
ullo ne
per for
quiritu
ru we
Rzępłey
mi, Lu
Kucy
post an
me do
z nosi
tego o
Minis
pewny
uni a
tym na
ditare
ale w
Jago
którym
dro Oy
prece
nac, St
miej me
mu po
Swoiej,
opřee
Impre
się czy
Projekta
pod cza

tractu negotiorum progredi. Successor eas noster praeiungit ad Ministerio
zeby nie tylko nalezyty z tym miał informacyę, ale oraz y Emulacyę
dostarcania się aby z tym większą aplikacyę w obaczę dobrego.
w swoim Antecessorze nasładował, a w tego potrzeze napra-
wit. Czwarty Sposób Jerzy Królowi nie godzi się nie czynić bez
Ministrow, dopieroż Ministrom nie powinno być nie wolno in-
ullo negotio repartytury chwoię transire bez Króla, którego Consensus
per formam unitatis & praeiudicium Status nostri Komiecznie re-
quiritur, y bez którego żadna decyzya nie powinna mieć walo-
ru we wszystkich sprawach publicznych. Integritas bonum
Rzeczy konsistit in Unione Króla z drugimi dwiema Senatami,
Jurisdikcyą zas Ministrow w tym aby przywieść do exe-
kucyi to, co te trzy Stany zgodnie y porządnie prawem być
postanowity. Jerzy tedy iako się czysto trafia Minister Status
nie dokładając się Króla propria Authoritate agit, sine dubio
z nosi formam Constituentem Rzeczy y jest rebelis prawu któ-
rego obserwacya aby była należyte skuteczna, trzeba żeby tak
Ministri dobieżeli Króla iako y Król Ministrow. Wziął sobie
pewny Minister pro Lemmate Rachownicę z tym napisem: Ans
uni attendere Regi. Ta y naszym być powinna. Profesya y w
tym najpilniejsza aplikacya, aby z temu Królowi non suppe-
ditare arma do złego, a dobremu nie tylko być przeszkodą
ale wielką pomocą do dobrego, doznawszy że w przesławnym
tego Panowaniu salus Universi. Z tego razę przystąpił Sposób,
którym expedit zabierać zwyczajnie Inkonweniencyom bar-
dzo dychyżnie nie bezpiecznym. Pierwsza kiedy Król z tyłki
preoccupatur Intencyą chce iż ediam inscia Republica wyko-
nae. Stara się devincere sobie Ministrow, którzy nie tylko go od-
niey nie odwodzą, ale owzem Authoritatem czynią najwyższe-
mu przedsięwzięciu, popierając go w każdą y moc Jurisdikcyi
swoięy. Tak dalece że Rzecz wyruta ex omni Suprema Potestate
opbeć się z trudności nie może zawse w tej iakiej nadwyzgusć
Imperie. Druga inkonweniencya e converso iereli Król iako
się czysto trafia do brzydychyż dychyżnie utory sobie najlepsze
Projekta, chciałby razyc do tego najlepszych koniunktur, tak
pod czas wojny iako y pokoju. Widzi okazy publicis Utilitates, ni-
crego

niczego nie dokaze, kiedy Minister Status albo z prywatnego In-
teresu, albo z nieukontowania iakiego przeciwno Krolowi, zechce
mu resistere sub specioso pretexto, y iakieg przeciwno Niemu
Suspici. Oboymu temu zyczylibym zabrzec per formatum iakom
namierit, y iako o tym fusis na infym mieysen Consilium Sena-
torow y Postow przydanych do kazdego z osobna Ministerium,
aby ci byli zawsze szlachciami, czy to co Krol po ministrach edigit ex
salutare Rzpltey, invigilando reby secundum prescriptionem Le-
gis, wszystko sy nalezye dzialo per formam Consilij & Iudicij,
a non secundum beneplacitum, ani Krola Samego, ani Samych
Ministrow. Tam bowiem Krol z Pieczestwami Expedycye by czy-
nit, tak Ludziemskie iako y domowe, tam z Hetmanami formo-
wat by Imprezy wojenne, tam z Podskarbciami rachunkow by sker-
bu dozierał, y Ekonomij Rzpltey z porzeczkiem Oney prowadzil, tam
by naostatek z Marszałkami dobry porzdek in Regimine ia-
ko naylepiey utrzymywal. Agola tym sposobem Rzplta, trzymal
zawsze bednie w mierze, tak Krolow iako y Ministrow Iuris-
dykcyy, z adnych ich akcyi nie spuszczaic z oczu, tak dalece
iz moglibysmy sie spodzievac, ze Ministeria Status, in hac authori-
tate & activitate constituta, staty by sy do bremai Krolow efficiacia
Instrumenta do dobrego regdu, a Rzpltey dobrym warunkiem, aby
sy niczego od naygorszego obawiac nie mogla, staty by sy oraz y mocnym
wzrtem zgody powrze chney y charmonij potrzebney inter Status
prakaucyy zas przez ktore sy zabiega, aby remedia nie byly malispe-
jora ubezpieczay nas sufficienter, ze zadem z ty w niwczym abusus
nie mogly in prejudicium Rzpltey subsequi.

SENAT

Przeyrzemy sy w Panstwach, ktore sy same soby regdu, y wystaw-
my sobie tak y terazniysze, iako y dawnieysze Rzplte, przyznamy
ze zawsze y wtrednie Senat, representabat Faciem liberi Subernij. Wie-
my ze y unas nawet w Polsce, sam Senat przez dlugi czas regzil
Panstwem, teraz zas komponit drugi Stan Rzpltey, a pomiewaz go-
dnoze iego ma preminencyi nad Stanem Rycerskim. Musza naresz-
y nader potrzebna, aby powagadego miata osobliwy dystynkcy.

Zowieemy

Lowieśmy pospolicie Senatorów według Rzymianów definięci: Patres
Conscripti, y Słusznie; bo ich Instytucya iest, żeby sobie po Obyczaju zra-
mi postępowali; uczę nas przez nabytą experyencyę. Trzyć dobrze.
Oczywiście, zachęcając nas przez przykłady swoje, do młodości y O-
bronny Jey, będąc sami powodem do występku jego dobrego, reprimendo
Vitia & corrigendo defectus. In statu rotorem Jich także, wierne.
Rady, mało na tym że są Vox protestacji, nihił, trzeba żeby były Dobru
pospolitemu pożyteczne; Lwie się iestże Senat Interpres Legum
supponendo że Jich ma perfectam Notitiam; Lwie się Ordo interme-
dius inter Majestatem & Libertatem, aby tak Królów hamował U-
surpatam Potestatem iako y licentiam Populi, aby iako naturalny
Medyator compescat występki diffidencie, niezgody, zawziętości,
y motus Civiles. Te Senatowi powinności żeby były tak skuteczne, ja-
ko są in libero gubermio potrzebne: Trzeba z naszej Strony re-
bysmy z nim po Synowsku postępować, odczego nas aequalitas
dispensować nie powinna, że Jich iako Ojców konserwować
będziemy, bo lubo Syn more mowi że równy w Usodzeniu Ojcu,
ale nie równy in Ordine Naturae; a zatem trzeba im Respekt
naturalny świadczyć, na Radach Jich polegać, przeznaczeni Jich uspe-
y konserwować Powagę Senatu tanżm Antemurale, za którym
wolność Nasza more być bezpieczna, od wszelkich szkodliwych
Impetow, bo do Obronny Jey y utrzymania, nie tylko Senatora
emtorę podwyższona obligat, ale y Summienie, podsięgnąć quid
quid Nocivi videro Avertam; Sam nawet partykularny In de
reps. wigze, widząc że go sama Integritas Wolności constituit, bez
ktorey Speciosum Nomen re ipsa inane. To zatorynny pyłym się:
wczym unas consistit tu Senatu Preeminencya, aby mogła wy-
czyrnie salutare producere fructus? Ja nie widzę aby miał Sena-
tor inoż w nas, tylko że na Sejmie, w Krosie, siedzieć, u Stołu wyrey
nad drugich, co z tego za pożytek Dobru pospolitemu; Prądare
o defectum dobrego Porządku, mogg się znaleźć tacy, którzy nie chcą
Oczywiście iako Zakonnicy Panu Rogu, o rebrany Chlebie słuzę,
rukaię mercedem in detrimento boni publici, nie mając nie exdru-
rio Reptey, ad competentem według Funkcyi swojej Subsistenti-
to prawda że się mogg znaleźć y tacy, którzy radney Karze nie pod-
legi, ale się ucy doię wyrosz się nie tylko supra aequalitatem
ale & supra leges impune postępując, a tę przestępując. Na pier
wszych

wszystk potrzeba żeby Rępa provideat sufficientes według propony
expens, do których Senator z Urzędu swego obliżowany, aby nie
mógł tak starz iak mi płacy, y aby z potrzeby która frangit legem
nie miał okazy dąć się skorumpować. Na drugich niech będzie
kara, & prawi Prawo które ma Rępa według, kiedy zasady, &
deponere, ex Senatoria dignitate, a tak ratorymszy primum na
dobrych, & nam na złych przez co wszyscy do dobrego animantur
a do złego detercentur, będącymy się mogli bezpiecznie. Podniewać
widzieć ugrontowaną przez nas Senatu Majestatem Imperij & chl.
cedinem wolności. Wsłtu bowiem opinij bydl Senatorem, jest to
iako co bydl zdrajcy, iżeli będzie tu godność in vilipendio iako
jest, do tego exempla horrent za ładą plonny suspicij Senatorow
na Sejmach y Sejmikach traktowano cum ignominia nawet
narodn. A dajmy to że y przy najwyższej racji czemu nie
progre di iuridice ad terrorem & exemplum drugich, aby Rępa
cujus Iuris est, sama nakładym sprawiedliwosc czynić, y aby iey
inset ni na kim nie wazył sobie czynić. Ja w dwóch przyney pal
nych Punktach zakładam wbystnie comoda wyryzmy które
mogą promanare ex debita authoritate Senatu, y tak je distinguo.
Pierwszy aby Senat na Sejmie zgromadzony y reprezentujący
Secundum Ordinem Rępek dobrze o niej radził do czego & zech
żeby nas z ontochu zaraz aplikacya nasza osobita ad Capitu
tem, Capitas do zastugowania się wyryzmy, a zastugidopie
ro czyniły godnymi ad tam respectabilia subiecta, które zwycaj
nie w młodych latach occupamus, y miałoobyśmy w nich zasia
dając mieli tangm ex Cathedra pronuntiare Oracula, do Senatu
dopiero iak do szkoły Status Politici wchodziemy, racynając się
użyć Rudimenta Subernij, a przede Senat a Senio ma swoje de
nominauy. Drugi Punkt żeby po Sejmie. Każdy Senator w swoim
Wojewodztwie cum assistentia naraczonych do tego Deputa
tow reducat ad Executionem, co się na Sejmie postanowiło. Iasmy
rzekł niechay na Sejmie Senat iako Secundus Ordo iuncta zdru
giemi Stanami Potestate Prawa Stanowi, po Sejmie zaś niechay
każdy Senator in particulari iako Minister Rępek, w swym Wo
jewodztwie poszywodri do Statutu, co raz Statutum pro lege
ra jubet non disputat. Mało bowiem na tym, że Senator w swoim
Wojewodztwie jest primus Interpret, y iżeli tyle tylko ma kedy
tu ile umie

tu ile u
dlicum
y Exek
za oppo
ku ma
mowic
racy
many
terefon
ztyd p
ma Sen
execut
my Wn
kucy
ctum
formi
men in
liom
in v
szatk
neral
partye
czney
dzetw
nato
koweg
dnem
innov
rzebe,
ci ex
cyh
negoty
iakoby
sarzon
wili
i Guri

trile uenie capture. Sobie benevolentia, ad promovendum bonum pu-
bicum, żadney nie maig vi ubeduchwego powagi do praw utrzymania
y Exekucyi. Jako appello w tym do ustawicznej experyencyi, co
zaopporczy najcoshinszy Senator z naydzie często, choc na Seymie.
ku materzy nayzbawienniejszy, samym Prawem potwierdzonego pro-
mowire, wiele na to perzwary potrzeba, aby bez żadney czusem
rany kontradykcyj psetamae. Wiele prory aby upor nie pseto-
many Dewinkowac, wiele naostatek podarunkow, aby dla In-
teresa publicznego, prywatny skorumpowac. Zabiegajcie tedy tym
ztyd pochodzącym konsekwencyom, przez większy niż te, który
ma Senat powagę, y zakładajcie w niej modum practicabilem
executionis Praw, na co żadney Refleksyi skuteczney nie czynie
my Unice intenti, aby ie tylko Stanowic nie uwarajcie, ze od Exe-
kucyi. Icy Utilitas dependet, bez ktorey mowic się more: Nil a-
ctum esse cum quid superest agendum. Tyż aby zachowac Uni-
formitatem in modo & forma Pubernij; to jest aby toz było Regi-
men in particulari w każdym Wojewodztwie in vim execu-
tionis Praw, które się postanowi w całej zgromadzoney Rępkiey
in vim Instructionis, y iako tam były krosku, Prymasie, Mar-
szalku Poselskim, Deputatach z Senatu y Izby poselskiej ge-
neralna Administracya Negotiorum podniecona na Ctery Re-
partytye Cterem Ministrom Status zleczone, tak dla dobrej Polity-
czney Ekonomij, aby było Cterech asystentow w każdym wojewo-
dztwie przydanych ad consilium formandum perpetuum se-
natorum, na którym aby president in presentia marszałka Seymi-
kowego, iako Tribunalum populi cum sola hac Potestate, przywie-
dzenia ad executionem tego co na Seymie Staneto, sine minima
innovatione nowych iakich Projektow nie promowowanych ie
rzeze, a dopieroż iisze nie deydowanych. Ci Cterech Asysten-
ci ex Equestri Ordine, reby byli z osmiu Postow z Seymu powracaj-
cych, ia hoc intalkibih supposito, ze powrocy plenie instructi in
negotijis publicis, które na ostatnim Seymie agitabant, y których
iakoby Prescripta odestata do wojewodztw z Charakterem Kommi-
sarzow swoich dla przywiedzenia do Exekucyi tego co postano-
wili: Ci Cterech Asystenci, trzeba ze by mieli każdy z osobnacho-
w & Jurisdikcyj, z tyż dokładam dystynkcyj, aby ie non exerceat cum

plena

plena Potestate, ale tylko dozwierzał, żeby secundum Bonitatem Praeva ex
erceatur od tego cuius Iuris est. Tak na przykład ten któremu zlecony
będzie dozór Prawiedliwości nie powinien sam sędzić, ale pilnować
tego aby dobrze sędzono, y informować Kanclerza tądż dyskretnie
Prawiedliwości Ministrem, iako administratorem tego Wojewódz
ctwie. Ten który by miał Curiam domowego Porządku, nie trzeba aby
co sponte sua constituat in Politiis, ale żeby miał baczność, i żeby
się zachowywał według instytucji Seymu, y domost wielkiemu Mar
szalkowi, iako Gospodarzowi Rzeczy, co należy aby wiedział w tej
materji iego Repartycji. Ten któremu będzie zlecone Interespa Woy
skowe, nie trzeba żeby tę część Wojska komendował, która będzie mia
ła albo zapłatę, albo konsystencyę w tego Województwie, ale żeby się sta
rał o iak najpilniejszą exakcyę tego co do konserwacyi tego, ad
disciplinam Militarem, & Securitatem Województwa należy,
deferendo Hetmanowi exacte wszystko ad Ministerium tego
należące Cyrkumstancye. Ten naostatek który do Skarbowych
Interesów będzie naznaczony, trzeba żeby inspicieł nad regular
nym Podatkow postanowionych wybieraniem supra fidei
tatem Poborców, y nad tym co tylko more facilitate Cursum com
merciorum, sam się skarbu nie tylko, ale informując regular
nie o Administracyi swojej Podskarbiego, iako Ministra Rebus
y skarbu. Proventow Rzeczy. Do tego Consilium, żeby non multipli
care Entia sine necessitate. Żeby był bym problemę gdyby diem sile
y Grodzkie, y aby Wojewoda był oraz Starostą Generalnym sędowym
iako to practicał w Litwie y Prusiech na których sędach, aby Depu
tat Seymowy przytomny tym nadniew attendat Prawiedliwość,
sam transferat y kommissya Skarbowa, na której Deputat Skarbo
wy y w wojskowych Interesach zasiadając interponet Authorita
tem Rzeczy aby się nie contra mentem Jey nie dowało. Deputat też
ad Politiem Subernium całe Województwo mając przed oczyma,
będzie mógł snadno prześledzić, aby się ten Porządek we wszy
stkim utrzymał, który albo Konstytucye Seymowe in Generali, albo
Lauda Seymikowe in particulari postanowię. W takiej Ordynacyi
tego Consilij, mieć proze każdy rozsydny uważy, i żeby się nie znay
dnie ta prawdziwa wolność, która w sobie wszelkły zawiera dulce
dinem, a oraz ta solida Stabilitas która ię zaszczyca y utrzymuje.

Bo uresh

Bo ier
na sa
dzeni
albo i
nie do
felix
m nyp
Jey pr
si no
miek
zem
mi w
wie
y mo
nam
w me
Consil
Dwo
ctwa
for na
Nume
jewod
wra ca
cogniz
Succed
uya
aby p
ze ty
giego
na by
rydk
dno g
biega
racya
z nas
nim
Juris

Bo iereli w tym tylko zakładamy Privilegium Libertatis ze nam wolno
na Sejmiku pro libitu damus nazre promovere, bez nadziei przywie-
dzenia ich do skutku iedno iz to iest iako ten który chce a nie chce,
albo iako ten kto przy największych dostatkach ubogi, iereli o nie
nie dba; Nemo nisi bono usu Possessionis non sola tantum Possessione
felix. Bo co za światło y jasności temu co nie widzi, po przye-
mnym widziaku temu co nie słyszy, tak y nam co po wolności, iereli
Ley prozno y nadaremno rządywać będącemy; quia mihi fortuna
si non conceditur usus. Przez te zaś konnexy, który czynią genera-
lmiędzy, z party kularną każdego Województwa, podniewać się mo-
żemy bezpiecznie omnem successum in desideriis nostris, z które-
mi wyprowadzamy Postów naszych na Sejm, kiedyż ciż sami Posto-
wie Postami nie iako Repliki do nas powracają, będąc Prawem
y moją Ley aut horitati iako Recepty z kę naszą Sadzoną obfite
nam owoce przynoszą. Dla tey także konnexy y utrzymania
w niepręstanney powadze to salutare dla Dobra, pospolitego
Consilium przez wszelkie racye polityczne dyktować bym, aby
Dwoch było Senatorow to iest Wojewodow w każdym Wojewódz-
twie ejusdem praesentibus. Pierwsza tego racya aby al-
ternaty ieden zawsze mógł być na Sejmie, ad formandum incho-
Numero completum Senatum praesens, a drugi był continuus w wo-
jewództwie na swojej Radzie, to iest ten: Który był na Sejmie, po-
wraćby w dalsze z Postami którzy byli na tymże Sejmie cum plena
cognitione tego co się na nim działo, a na jego miejsce na nowy Sejm
succeedent Collega jego z nowymi na Sejmiku Postami. Druga ra-
cya która subsequenter iaśnie się pokaze. quanta Utilitatis iest
aby perpetuum subsistat Regimen Repliki, inaczej zaś nie mo-
że tylko iakowym Senatorow Podziatem iednego na Sejmie, a dru-
giego w dalsze, które Wdźtwo samu Racya clitać ze nie powin-
na być iako reszta otędy iest bez radney Rady, bez radnego po-
rządku, y bez radnego któryby invigilet Securitati iego. Ekdż ha-
dno generantur crimina Statu przeciwko Prawu, którym za-
bierając obrascig się w zły y nie probegmany żywioł. Trzecia
racya iereli w tey powadze constituendo Senat moglibymy się
z naszey naturalney diffidencji aby Senator non abutatur hac
nimia Potestate, Tedy podzielona między Dwoch iednakowa
Jurisdikcyja ubezpiecza nas, ze outrem ieden nad drugiego
ze huc

pluralitem Votum & tanta suffragia, tak iakom zy byt obierac mi-
nistrow na kymie dla wysia Invidyi. Respektow nie potrzebnych y sko-
nliwych Fakty, przez co zagrodi si takze droga do dysydencyi
y zawiadosci inter lioz, ktory ten snadnie zawez mie do tego, ktorego
kroska minie w takowych Elekcjach. Notandum przy tym, aby
ten ziad do obierania nowego Senatora, byt solus actus Electionis, y
zeby na nim o insey materiji nie godzilo si traktowac, ktoraby
mogla tamowac, albo gwozdz tytuło zamierza Elekcji Senatora.
A iako ratorystem sobie pro principali Obiecto wysystkich Jurys-
dykcji obserwowac moderamen bez czego radora Repbla wolna
y porzadna bydr nie more, tak rozumiem ze si zupełnie zmay-
dzie w tym ktore kladz Senatowi postanowienie; Itak ziedney
strony ubednie krolom zbyteczna a czesto prejudiciora Potestas,
creandi pro libitu Magistratus a reuolucera Senatorum kie, ktore
compromitt Recepty, ta budy wolna, powinna sama z siebie
renasci, a z tym Natura takich Urzeczow requirit, aby non de-
pendeant od Favorow Krola, ale pure à liberis suffragijs, ze-
by Subiecta na niy Odrzone nie traci wolnosci przez osobliwy
Krolow obliacy, staige si iey Kreaturami; a z drugiey strony
Krol to zyska y te będnie miał nadgodz, i z miasta iednego kto-
remu more conferre Kzesio Senatorskie, z ktorych fiberech na
nie podane Kandydatow sobie obliowac będnie, sydrze ich go-
dnemi Zasiadać w Senacie. Supponit przy tym ze Senator
będnie do bry, y onszem na wybor z nagleprzych wybrany, kiedy
nie przez sam fawor Dworski ani przez jakie Intrigi y fakty
w konkurrencjach zwyczajne ale Arbitrio popularis Aure Sub-
la Iustitia meritorum na Kzesio będnie Odrzone per suffragia
skryte, w ktorych chieymy to poigc ze sama wolnosci agit, bez
zadnego do Respektu przymarsu. Equestri zas Ordini przy-
będnie ztyś nowa Prerogatywa obieraić sobie Senatorow,
y susleyra następi per propriam productionem do Sena-
Konfideney, ustame przynaymniej ta Szkodliwa, ktory cz-
sto mamy do Senatu awersya, kiedy ta godnosc będnie in sua
authoritate circumscripta, a racye kiedy ta authoritas sta-
nie si spoleczna z stanem Rycerskim, w ktorym takze och-
ta dywa będnie Aspirandi przez nalezity apphkeacyz ad hunc
in dignitate supremum dignitatis gradum, kardys turge
dobrze byczyrnie tam in civili quam in militari statu mogze
si będnie

zeiue excellere przez Emulacyę nad sobą, aby Obyczymie, obadwa do-
brze Służby równe mając Privilegia & auctoritatem tak w Senacie
iako y Władztwie Presidendo na Radzie, nadzylach y na Administra-
cyi omnium Negotiorum, które im Prawo poda do Execucyi. Przy
takim postanowieniu Kardeczadaw Obydzi reszcie oberpe możemy
bez Kasztelanow albo iako ich równiemy bez Senatorow dogoroko-
wych, bo co krzesłowi podług tej dyspozycyi podwoynych Senato-
row zostaliby się na swoim miejscu, ale co Kasztelanow powia-
towych nie widzę żadney potrzeby, ani pożytku z tak wielkiele-
natorow Multiphikacyi, doznaię co dziennie, co tenabyteczny Im-
merus Consulentiim, sprawnie iak trudna miedzy tak wielu
zgoda, bez ktorey naylepsze Rady nie miewają; owzem iak tak sz-
dzy ze wszystkie Usługi in statu które nie są potrzebne, y iak
Repta albo nogę Paralizem zarazona, która cięży tylko cięży, a
większą jest zawady niż pomocy. A do tego widzimy iaka się przez
to Equiverti Ordini dzieie krzywdy, bo kiedy się na seymadzię uszy-
sy Kasztelanowie prevalent liczbą Postow; a z tym zyszytym Ich
znieść totaliter salvis modernis Possessoribus: Zwłaszcza jeżeli
natorowie będą mieli Intraty przyłączone do swych Usług
żebym pomiarowania a b. tylko tym Repta placita, których
bo do Usług chwoich, albo ad germandum suum corpus potrzebu-
ie. Przy tym zaś nie potrzebnym na Kasztelanow powiatowych
Kosie, większa by była z nich szkoda niż pomoc ad manutenedam
Jurisdykcyi Senatorstkiey regulam. Wiem że ich Instytutu regu-
latur oryginaliter Pospolitego ruszenia, aby kiedy convocatus
Kasztelan prowadził swoy Powiat, jeżeli się tylko ad hunc locum
Usum, pomieważ pokaze na swym miejscu, iako Obyczymie per-
nitiosum, tusze że albo ich Repta cum hoc modo bellandi pospolite-
go ruszenia zmienie, albo jeżeli według dawnego zwyczaju zeche
konserwować, zostawi Kasztelanow ad hunc locum Actum, odci-
gając im Usum Superfluum, Senatoriam Activitatem. In hac Activi-
tate Constituti Senatorowie nasi, niechciałbym aby byli beati, ia-
ko są za Przywilejem Krolewskim, aby ta Eodnose nie od faworow daw-
skich, ale a libera Praei electione dependeat, tym na przykład
Sposobem. Władzie na przykład w którym Władztwie Krzesła,
niechże Krol ex instanti literach Kandydatow poda z samych
tylko Władztwa obywatelów & bene Possessionatos. Nobilitas rap-
zeby z nich tylko jednego miata facultatem obrac, per plurali-

tatem Votorum

plurali
mistrów
dliwy
yraw
kroska
ten zia
zeby
mogła
Aukto
dykcy
y post
dzie
strony
creand
compo
senat
pende
by sub
Krolow
Krol
remu
nie po
dnem
Spdnie
nie pr
w kon
ladus
skryte
żadne
Spdnie
y suis
konfio
sto mar
author
nie się
ta dyw
in dyw
dobrze

Niech będzie najwyborniejszy Szczerp na tym gronie. Pre-
sionny & sine ulla cultura ramiebaty degenerabit w lesne y drinie
Drzewo. Niech się Świat najpodobniejszy sły potare, ie dliżo la-
da zta chwila y nie pogoda zwarzy, radnego owocu nie przynie-
sie. Niech będzie y najprzedniejszy metal w złej formie ulany,
iako y kamien drogocny nie ociesany zostare rzupe prostym glazem.
Toc się y z nami dzieje, gdy mi rękamy sposobow nalezitych,
ad usum salutarem tantarum qualitatum, ani nawet Casu do-
bie nie dajemy, doryc aby ie de iakiej przywieść do doskonałości,
ani się o nie staramy przez nasze aplikacye, przez grabycie
potrzebney aplikacyi a przez te ochotę, do której górnicy
stimulat kadego wspaniału ambicya dostępienia honoru
y Fortuny. A to pospolite ztey racyi ze usodriwszy się Sła-
wiciem y widząc się być rowny temu, który podeminet w pa-
wiekłej godności, myślemy sobie iastak dobry iako y ten, móg-
tegoz honoru dostępie nie zastęguje się ogn samym imie-
niem, pretendując mieć prawo do niego, y dla tego w nas ma-
ior sitis gloria quam virtutis. Tudenż y fortuna u nas za-
dnym nie iest powodem, aby się sobie zarobic przez iakie me-
rita in Publicum, bo maie zwaszcza bycrystę substancyi, z
miej wystąpić commodata vita ad luxum. Radšej ten któremu
bybyło na nie pracowac chciało widząc osobliwie ze nigdzie
tak iak w Polsce nie trzeba być benemeritus aby bez pra-
cy y radnych zastępnabyć snadno wielkiej fortuny. Tak
wyszedłszy ze szkoły wrumiemy zaraz ze to iedno być do-
brym Statystą w id być Rhetorem, iako Świadczą gwar-
ne nasze mowy na Zgromadzeniach publicznych, które nie innego
nie są tylko Oracye szkolne & puerili, więcej w nich słow
mirek sensu, więcej flores eloquentie, niż owocow dobra spo-
litego. Na te mowy przesadzaie się zamywamy Szy często na
Paniegryk chęci się komu przypodklebi, albo na paszkwil,
chęci komu rzasz ludnie, materji status o której agitator nie wpo-
mniawszy. A przy tym presumpcya rbyściebna iako nas uwo-
dzi wiele w takich pierwszych raz będąc na Sejmiku, a
na Sejmie nigdy, zostaię Postulami nie bywszy na radnym Try-
bunale, y radney nie maie Notitiam Iuris zostaię Deputata
mi me.

się bezpiecznie spodziewać, że dostąpi honoru y Chleba, byżymie
tas quanta utilitas z Senatora, mieć tylko in plena activitate
w Senacie zasiadającego gdzie o niego zadzi, ale oraz in particulari
Władzie czyniącego, aby to wykonać co raz Statutum dla Kon-
wersacyi Dobra prospolitego, które precise zakładam w tej chro-
niakiej Senatora Funkcyi, aby to co uradzi z drugiem, iako Pars
Constituens Ręplę przywiodł do Execucyi iako Minister y Stru-
ga Ręplę, przestrzegając in omni fidelitate et exactitudine te-
go co Rępla Durum suorum Domina Prawem byż postanova-
ta, y w tej naostatek dyktacyi Senat raz osadziwszy, przeż którą
powaga y Integritas Ręplę powinna manuteneri. Expedi-
na zawsze znieść Senat Consilia bo nie tylko zte y zskodzone
za sobą pociągają konsekwencye, iakamy tego częst doznali;
Jedzy królowie przeż nie albo dotądż czego chęć, albo sub au-
thoritate ich o Seymy nie dbając pro arbitrio regis, albo orobwie
z tej dąży ze takie Rady secundum formam Status nostri nie
powinny mieć ullam legitimatę, gdzie się nie najeżdżie.
Concursus tych trzech Stanow Constituentium całej Ręplę. Ponie-
warż das in Senatus Consilio Ordo Equestriś radnego nie ma miły,
ra, takowa Rada iest monstrosa ob defectum Nobilissimae Par-
tis integre de Individui Corporis Ręczy prospolitey.

ORDO EZVESTRIS

W Stanie naszym Ręcess kim wszystkie Stawa Narodu
Krolestwa, Potężna y grontowna Ręplę consistit Konserwa-
cyą, a gdy by w nim była także applicacya ad exercenda talenta, iako
jest to najlepszych sposobow dyspozycyą, nie miał by w świecie
Narod nasz równego; Słych niewidziatem żeby w którym prospolicie
iako w naszym Polskim były te Cnoty przyrodzone, Zehs wiary, Bła-
żnosc, Męstwo, Honor, generositas, Honorum y do wysostnego dexte-
ritas. Nie tego bardziej nie probat ze musimy być nador Cnotli-
wemi. Iako to kiedy przy takim nie Rzance iako iest u nas, mon-
stra codienne regdy się przez daleko cudowniejsze, ze niż te któ-
re wiemy zewońce. Ale coż potem czego iest de deprava-
tio morum in Saeculo nostro nie zpsowata, to tenże nie regdy nie
szebemy choć się kto urozi cum hac innata inole, w miedzi
razem ratunki; Paululum sepulchrum distat invidia Citata Virtus.

Mich. Górn

mi nie bywodzi on zadney Kampanij, mair Chorgwie Regimenty
wredzie cum spiritu dominandi, a przenie aby umiec rozka-
zowac trzeba wprzeedy byc postuszonym, zgola iak by na tym do-
byto urodzie sie Sclachiscem, reby miec bez radnych zastug, a
czesto sine ulla capacitate do nich y bez radney experyency
yi infusam Scientiam aspirandi do wszelkich Rzplcey Go-
dnosci. Dwa sę Status do ktorzych nas kondycya nasza Sclach-
cka prowadzi y sposobi; Civili & Militari w obudwuch
powinnismy gradatem postepowac, a wlaszeba nie razem
sich chwytac, bo w porzadney Rzplcey chystynkeja mie-
chy niemi Anypotrzebna. Pradko sie dzia reby do tej chwoin-
kiej Profesji iednakowg kto mial Capacitatem y byl doskona-
lym tak in Sago gfm in Toga, a choby y to bylo trudne iedney y
drugiey wespolt wystarczac pluribus intentus minor est ad sin-
gula Senus. Dwojakim tego w pospolcie widriemy, iakow woy-
skach, gdzie Certare potrzeba nie ratiionari Status istam ied-
nie Zolmerzy a w Senatach gdzie paccata gravitas rasiadae powir-
na przy chubkach y chatusach Armate ratiiones Status. A rati-
czy nie stuszniejsza rzecz jest reby Kardzy poradziwszy sie in-
nacyi chwoicy chuntu wlasney ochoty te sobie obrat Profesjy w ko-
re more stazy Oyczynie, y z tej przytkiem y swoig reputa-
cyi, moggc nabye zupełnie tej Satisfakcyi re sposobie, sie nale-
zyje do tego na co sie poswieci dostarczyc sie czego bednie godzien
Tym bowiem sposobem iedne subiecta in consummata prudentia
ad Magistratus, drugie przy experyencyi wojenney, do Urze-
dow woyskowych formabunt, tak re kardzy bednie mogd claresce-
re vel per virtutem belli, vel per sapientiam pacis, bylesmy
tylko do oboyga nie raz radali drogi, wprzod iq utworowawszy tam
ad Civili gfm militaria, bo iereli rostanq iako sq in presentia Sta-
tu naywysmiestnora w nas sposobnosce do wyspokiiego Sterilecet,
nie moggc nie do brego przy naszym terazniejszym nie rzdzie
operari. Notandum ze przez te ktorz cymie chystynkeja Status
Civili & Militari nie pretenduiq dae Czekuyg woyskowym
od Senatu, owsem trzeba reby ta godnosc Senatorska byla w ka-
zdey Profesji stazycem Oyczynie tak primum votivum do
zastugowania sie na nie, iako jest Supremum praemium
dobrze

dobrze zasturonem. A przeto wolno być powinno w Włoszech
włoskiego obywatela Senatorem, byle tego Władztwa Anciverny byle
będąc Opatronym w Senacie radnego Władztwa włoskiego non
exerceat, chyba że będzie obrany ex Senatu na Ministerium
Helmanskie iakom to sub Articulo Ministerium Status wyra-
zit. Sily sobie myśle co za przyczyyna, że tak przy naturalnie
dobrych y wielkich Narodach naszego talentach, Krolestwo nasze nie
jest iako być powinno y najpotężniejsze w sily y najprężniej-
wsze w wyspytkie pomysłne sukcesu, nie inoż z najczuń-
liw- te, że iednym nie potrzebna agitat diffidencya, reby przez
iaki choć najeblawienniejszą odmianę, nie naruszyć Statum,
drugich zbytciężna wspiera ufność, że nas sam Pan Bóg, lubo
oczyszczył tylko ludem dotąd konserwując, bez żadnej napaści
do tego kooperacyi, we wyspytkich rasach zwyczaj podważa,
tak dalece że się stare consuetudo ipsa natura potentior. Fre-
tendy kowie. Życząc komu z tego, takie ich było poślekństwo
prosi swoich Bózeków, aby go w iaki zły zwyczaj wprawi-
li, widząc że nie jest nadzwyczajniejszego. A za tym mien-
zumiemy, że iako Mitridatowi. Sama trucizna do której przy-
zwyczajet nie szkodziła, y ierebicheemy uczynić Usun. Sabita-
rem naturalnych do dobrego Przymiotów trzeba Herosio Spiri-
tu iako najpotężniejszego nieprzyiaciela zły nabożny zwyczaj
et tandem Anxietas Animum suspendere rebus Meritis. Iednie po-
wszechny ad nauseam przywiodziony dulcedine Boni publi-
ci obzwydnie, przy którym Rebus wiary na nie się nie przyda
iereb na obronę Ley nie będzie dotyc mowy przeciwno. Gmsier
skim Lazarus na mi poganom. Zabobonom y Heretyckim
błędom, pobornosc nasza nie będzie Panu Bogu miła, iere-
li się Sprawiedliwosc y miłosc wyrażny y bóg mięgo non doli-
get męstwo y odwaga obroci się in temeritate, iereb-
i naturalne sily, wspierac nie będą kandyd Staropolskiej
Cnoty y Podciwosc pravaricabunt. Snadno iereb subsistent. Pe-
udo-polityczne Status nostri Intrugi y fakcyjne generositas Ani-
mi nie będzie chwalebna, iereb się da iednemu, co będzie
wolno przynajmniej wydrzeć, ztępiecie iereb w wyspytkich Spra-
wach naszych non praeidebit Deceititas na konie nasza
y do wszystkiego sposobnosci nadaremny się stanie, iereb Ley
nie będzie

nie będzie można na co pożytecznego impendere. Dowodem tego
co mówię exorbitancy in Equestri, gdzie bowiem rebellic, z Kąd
Prawo, tumultuose przeciwnosc odprawiają się rady, Konfедера-
cyę, Rokozy, Syfpy, dysensyę, często nie potrzebne do Krota, do Mi-
nistrow Status, do Senatu, iereli non ab inordinata Nostra licentia
Atora rozumie ze Zelat impetu consumit. Niech by się Kardyna-
chci domyślił na swoje prerogatywy, przyrwałbym ze im się
majoris momenti & pretij tym ostrońszymi nimi szafować, potrze-
ba. Nam głos wolny ale iereli go do bywać będą na zathumienie
y zagłuszenie melius Sentientium, przyjdzie do tego ze sam w
nim zamilknę. Nam immunitatem całej Rzeczy, nie obwa-
rnie iereli ię samować będą nie pozwalając nie pomiarkowa-
ną wolności. Radnie o niej sam się na własnych śnieciach
nie osiedzę. Jestem sobie Panem udręczonym nać meim pod-
danym, sam się tym poddanym stan, iereli Zwiierzchności
Prawa nie będą posłusznym, Zgotu iako nuyłpsze lekarstwo
supra dosim wziete obraca się w truciźne, tak wolności ex-
cessus w niewolę. Szukajmy fontem & originem miszeber-
shivosti naszych, ię nierzayduj do wiaderenszey przyjdymy
tylko ty, ze iako licentiosa libertas nie dopuszcza żadnego in-
Regimine porządku, w której iest Anima rerum, tak nie rzę-
e converso samym natogiem authoritatus dać co raz większą
y ustawiczną okazy do wrelakich exorbitancy, y tak per
hunc licentiam vitiosum agitamur in continuo motu, iak ten
co mobilitate mali nequit sentire do lozem, nie mogąc nigdy
trafic ad Centrum Reberia prospolitego, choc do niego zmiery.
my, tak przez naturalne przyrodzenia Qualitates, iako y przez
nazyweshivory ochotę Benemerendi: Niech bowiem kto naprzy-
kład przy największey pocziwosci cum omni Zel, y przy naypil-
niejszey Aplikacyi chce stać bycznie, iereli widzi ze naka-
dach nie być przewaleć, musi torrentem segrui, y stać się takim iak
y druczy, dum Spectant laos oculi ledant Lipci: Niech także
nawiększey Reputacyi wojennik przyjdzie do woyska sam z su-
ię wojenney Cnoty, choc by w przepasc iak owstawił Rzymia-
nin za bycznie wskoczył, niczego nie do kaze Zotnieniem meli-
cznym, nieptalnym, & non benedisciplinato. Iako nay prze-
dniejsz, Doktor Śmiertelney choroby nie uleczy, tak nieumiejący

napylepre

napylepre
zeby a
ma, tr
tamowa
mowa
dy nie
ga y m
ku in Si
wykro
gwalt
bowiem
y nayg
ię Cur
sui exce
firma
firmar
Cnoty
prze
y Inst
tylko c
ię lud
sny m
Zadneg
cieb
woli n
stki
reber
bę kę
gdz
przy
tytu, a
Peroga
pewne
bra, ta
nawp
Ordin

naprawdę zdrowie popsuć. Podobnym sposobem jeżeli chcemy
zeby ad Sananda Symptomata Status Capacitas nostra była proffi-
cua, trzeba za równo zeby też Symptomata nie były nie uległom, y nie
tamowały modum possibitem & salutarem Capacitatis nostrae. Ta-
mować nas nie będą kiedy wespółko w należytej godzinie rzye, kie-
dy nie będzie pole otwarte do wyurządzenia swych, kiedy wolności wa-
ga y miara będzie in Regula Prawa, & institutione dobrego Porzą-
dki in Suberbia, a gdy nie będzie mógł nikt nad swoje powinności
wykroczyć, ktoż się z najdziej tak nie rozsydny, zeby miał ultro y-
gwałtem in w przepas, widząc do niego drogę zagrożoną. Jako
bowiem w Bystrych burze, szturm, wichry, same nawet pioruny
y najgwałtowniejsze tempestates, mniem z Chmurami, nie tamu-
ją Cursum Ordinarium Astrorum, tak najburzliwsze wolno-
ści excessus y z nich pochodzące rewolucye, nie naruszają Oryginy
firmamentu, bylesmy go in bene ordinato motu utwierdził per
firmam Imperij Stabilitatem. W ten czas dopiero naturalne
Cnoty nasze excellent in Arte & Scientia regerandi. Jako naj-
przewodniejszy Rzemieślnik w swojej robocie, kiedy ma warsztat
y Instrumenta do niego sposobne, te Instrumenta nie są in se
tylko chęć y wola nasza. Różne zaś ze Rana bolesniejsza kiedy
iż ludźmi zła, która nie czyni co boli ciętyka, ale kiedy się wta-
sna mogą do uleczenia ich przyłożyć, sam sobie z ulgą folgować
zadnego prawie bo im nie czyni. Nie powinno by za tym nambyć
cieśnoko leczyć Rany nasze, gdyż do zagojenia ich, samey tylko
woli naszej potrzeba, y własnych Ręk Kooperauy. W tych wy-
stkich Sposobach, które tu podaję do uformowania iako naj-
niebezpieczney Rzędy, uzna rozumem każdy ze nie orato na-
bęknę super excessus wolności, aby ich potrzeba co więcej,
gdyż wespółko y frasz moją na to impendo aby ich najbardziej
przybyć, ale tego życzę ze im więcej dey przybyć Peroga-
tyw, aby tym wykazego przyłożyć Starania, zeby się przy tych
Perogatywach nie naruszenie utwierdzenia. Utrzymajcież za ra-
pewne, jeżeli każdy iako z natury wolności jest Panem so-
bie, tak zeby z przyrodzoney do konserwacyi swojej in kli-
nacyi, być Panem nad sobą. Należy sub Articulo Equestis
Ordinis, przyłożyć co się dyć być z każdego z godnym uwagi. Defi-
niam

nię a Stann naszego Rycerskiego, iako go pospolicie zowiemy, ztę
jest, że za wydanem wieri od Króla, powinien na kon wsiadac
z tęgę sepię z każdego Szlachcica Profesora jest bydr Rycerzem.
Nię godniey rego naszymu Stanowi iako tak znaczonym zasreby-
cui się Smieniem, ale wolatbym aby de tęg Profesji nie powin-
nosiami Pan, ale naturalna wojenna ochota bytu powodem, każdy
bowiem in particulari more służy w woysku, żeby zas cała Nobilitas
bytu oblegowana pospolitym ruszeniem. formować woysko. niewi-
dę nado nie Obycznie nie bezpieczeństwa, gdyż tym sposobem
wojować, jest to podobne na oczywisty zgubę Stan Szlachecki, a w nim ca-
tę Rzeczpłtę, która ukoścała ich w klesce od nieprzypięcia zgi-
nę może, gdyż to pewna iereli nas kto dotę nie posiada, nieinsey nacy
budkiej po Panu Bożu to przypisuję tylko tęgę. Trzeba by wielkiej
bardzo potęgi, żeby tak liczną Nobilitatem która jest w Polsce
subjugare, ad subjugandum zas najlepszy Sposob subpediat pospo-
lite ruszenie, przez które cały Naród wolny iak w matnię zgrona.
chrony more more ise w niewolę. Instytucja pospolitego ruszenia od
Pródkow naszych otata się w ten czas, kiedy Złotowego Zolnierza nie
było; każdy ^z Naród nim się w jakim kraju osadził wojować musiał,
sam sobą viritum. Tak powstała Repbka Rzymska, tak y nasza w
Swych się Granicach rozprostrzenista, z poczętku każdy Obywa-
tel częsci mieszkał pod Namiotem, niż pod Dachem, insey nie
mając Profesji tylko tę którą sobie zawojował, a tak trzeba by to ke-
nie obnie bydr Zolnierzem, aby bytu na czym bydr Ziemianinem. Na
dyszły zas tym Sposobem obszerneych krajow, iakor ie inasrey
konserwować, tylko tę generalną wojsk kich Panow Ekonomig
w Staraniu się aby Obywateł miał z tęg płacii Zolnierowi, a Zol-
nierz aby miał za co bronić Obywatelów. Ze zas tę dystynkcyę sto-
ię wżystkie Krolestwa, uznata to dawno y nasza Rzeczpłta, kiedy
Iwarci ane woysko crexit, reservando ad extremos laxes pospoli-
te ruszenie. I zas extremiore na nie nie widzę, iako to z samopo-
spolite Ruszenie, którym ani ullatenus ani radrie ani wojować
zyszę. Co do Rady doznaliśmy tego cum ignominia Narodu, że tak
wreke iako się zwy czaynie przy wielkim zamieszaniu na Scenie
zakney fatalney sakowe ziażdzy konczyły, iako się snadno incognatas
Artes obracają, y iereli nie zawrze do wojny domowej mutus arma-
tice erunt

ti coeunt in vulnere. Patres, to czysto do niebezpiecznych Scysyp
sy okazy. Czas do Boju, czy jest ze podobna rzecz, żeby takowa
Militya mogła inaczej wojować, tylko na własny zgubę swoję, a na
tryumf pewny Nieprzyjacielowi, a przy tym także expensu nie
potrzebnę, oborowę na Szlachcica, iaki zawód Ekonomij domowej
na Ziemiańszczyźnie, iutka na osłabek całego Kraju desolacyę experien-
tia probat, a konsekwencya nieomylna danię przestrogi, iako in sta-
tu tego rzymskiego pilnować trzeba, żeby się każdy trzymał kon-
dytyi swojej, to jest żeby Żołnierze nie mieszał się do Rady, a Ziemia-
nin do wojny. Nanta de Ventis, de bobus narset arator, & numeret
miles vulnera, Pastor oves. Uchowa nas Bóg extremos casus, kie-
dy przy jego świętej pomocy zabierzemy im dobrym postanowie-
niem, Rad skutecznych y Sił na obronę naszych dostatecznych,
tak że się snadno obejść możemy, sine violento & periculoso po-
puli tego Rusienia Subsidio, non enervando w Bystrzickiej mocy
naszej, y nie wyrpysując z Korzenia, tak fructiferam Plantam
Rzeczy. Ponieważ jednak Stan Szlachecki dawnemi Prawami
y zwyczajem obligatus do tego zaciągu, y ponieważ Instytucyę
y nadanie Dobr dnieczniczych, origin aliter od w Bystrzickich
Książąt y Krolow jest na to, żeby Stan Szlachecki iako. Rycer-
ski teneatur viritem do wojny, nie chciałbyśmy żeby Rzecz-
ta posilki traciła, a zatyż czemuż by Szlachcie okupować ko-
rty, fatygi w Gospodarstwie, ruine Kraju y Żywie które expo-
nit nie miał zastanie ten zmieszany modum bellandi, contribu-
endo cokolwiek ad aliud genus Solmiera, które nie widzę kon-
venientij Szlacheckiemu Stanowi, iako nasza Husaryja, nay-
przód Inducio w Bystrzickich wojennych lew comprobatiem,
że nie ma w rządym Państwie rowney kawaleryi iako na-
sza Husaryja, więc niech Szlachcie robur principium w obro-
nie Bystrzicy, a potym iako z Szlachty consistit, tak w mo-
że być Służby lewamen, y z nas Subsidium, iako synowie Bracia
y krewni nasi a żeby nie musieli iako sy czysto tafia ex-
gestate Infamiz Imienia Szlacheckiego w naypodleyzrej
Służbie y Kondycyi Prukae sekurum. A tak transformando
pospolite

pospolite ruffienie w Husarych, niechby Karde wdziwstwo miało
non ad extremos casus, ale na Karde Rzpltey potrzeby sumpta
Nobilitatis gotowę Chorgiew Husarską, według potęgu kto-
ry. Sam między sobą postanowi. Korumiałbym że to onus nie
było by bardzo ciężkie, salutare, ras wielce w Esekcyi niesmier-
telnego żołnierza, którego komput byłby zawrze Zupie Trzy. Po-
datek ras który dotąd Husarym sustentatus, obrócił się na
Część Wojska indroiemskiego. Z tego artykułu ta niech bę-
dnie Konseiluxa, że Zarówno trzeba, reby y Rzplta ustata
viam benemerendi Equestri Ordini porządkiem do bryno, y E-
questri Ordo reby nie był przynępalną przeszkodą do tego
porządku. Podziewałbym się ras że nie będzie, ierech nie mogły
mieć dyffidencji do króla, do ministrów, y do Senatu, nie miał
by pewnie żadnego do exorbitancyi pretextu, sub favore które-
go przy ustawicznym zamieszaniu, wolność naszą tym się
samym obrócił, czym się zastawia ab impetu tak Pannigych
nad sobą, iako y Rządzących o nich. Tury z Equestri Ordo nie
będzie przeszkodą do tego dławionego porządku, kiedy raz
dualcedinem tego zasmakowawszy, użna że w postanowieniu
tego consistet prerogatyw najdelikatniejszych wolności
Securitas, y kiedy obaczy przy. Prawiedliwej Magistratum
Jurisdycyi Powagi & Integritatem Rzpltey tak utwierdzo-
ną, że Ley nie będzie mógł naruszyć bez pewnego wolności
zwanię, obrzydli raczy sobie nie rzęć który tamnie Oyry
zny y Kardego w niej żyjącego Fortuny; widzi że Karde we-
dług naturalnej Inklinacyi swoiey w tej Protesji cło którey
ma ochotę excellere będzie mógł z Tęży Narodu, y Pożytkiem
tak dobra pospolitego, iako y swego partykularnego.

FORMA CONSILIORUM

Tu niech Karde przyzna że solo fato regimus ierech kto mała
Cud Opatrzności Boskiej ze tak wreszcie krolestwo bez żadnego
rzydu subsistit. Niech się na to reflektuje że lubo się nigdy ta
święta Opatrzność bardzy non manifestavit iako w Rzpltey
Israelskiej nad ludem Boskim, kiedy sam Pan Bog visibi-

liter nim

liter nim wydrut, a przecie przy tak iawnym y skutecznym
protekcji chciat tego Pan Bóg, aby nie tylko Przykazanie Jego
quo ad cultum Divinum stuchano, ale reby się oraz prawa-
mi politycznymi od Boga nadanymi wyodrżono. Świadkiem
tego kiedy im postanowit pierwszego Prawodawcę, potem
Wodrow, Sędziow, tandem y Krolow, y poty lud Bóży w opie-
ce był Boskiej, poki się nadanych od niego trzymał Institu-
cji. Tego y po nas potrzebnie, abysmy się przy ludowej
tego Opatrzności po ludku wydrili cum Love manu me-
re & humani ate nihil alieni puta. A z tym uważmy
iaka u nas forma Consiliorum, y czy można humanitus
dobrego iakiego z Rad naszych spodniewać się porządku y
pożytku, nulla Majestas na Sejmach y Sejmickich, nul-
la Libertas recte Sentiendi, co za konfuzya w promowowa-
niu materji iakie Zamieszania w deliberacyach, iaka
nie zgoda w decyzjach, y iaka naostatek desideriorum ex-
kucya. Wypławia nam się dybuzna na Radach naszych
ze wszystkich Swemi dolegliwościami, prezentnie rany
y Zwyczajne w Sercach naszych z naydure kompasze, przez
wszystek bowiem Czas obrad naszych wyliczamy y ale
nie liczymy, owszem często co raz przydajemy y te naybole-
śniejsze które sami sobie zadajemy hen patior talis vul-
nera facta oneris, Zierzdamy na poprawe defektow któ-
re się znajdują in Statu, narzekamy na nierozgdek
dobry dictat Errores non sunt allegandi sed corrigen-
di, a nie uwaga co raz nowych błodzie błędow. Zier-
zdamy się aby z tym iakim zabiereć konsekwencyom,
& imminentibus malis, przezornosc czuła przykłada
ię przed Oczym, a Slepota nasza na wszystko ię mruży
y w tym omq mieniu o nie nie dba, tylko reby była ceca
futuri mens hominum fati. Zierzdamy się naostatek
aby o tym radzie co nas instantanee pręmit, Zetus nas
wszystkich animat de ratundu, a impet roznych par-
tykularnych Passyi tak pręwalet że się plonnie nadzie-
ię uwodząc spodniewamy się z naywiększego niebezpieczeń-
stwa

stawa ductori, lekce warze to cregowmy sy naybardrey ubawiac
powinni, byle tylko liceat Spectare timent. Zgo ta nasze
Rady, ze tak rzekę pieklu sy rownari, z kęd byczy z me nul-
la Salus & redemptio, gdzie tylko wieczny nie rzę & Stri-
dor gentium, bo Seymowac u nas jest to ostrzyć sobie zęby
jedem na drugiego. Wszytkie bowiem ziały radynary
sy na wexach, na Insultach, na prywatnych Lawrytoscach
a konczy pospolicie tragie. Jasnio y tego dowodzą
smiele mowic mogę ze cogdnieindney Solidum & Salutare
constituit Consilium, u nas wcale miejsca nie ma, gdzie
kady o wpytkim pretendnie generalnie radie bez ge-
neralney w nalazytych materiyach expyryencyi, y ztyd
bardrey Szkodliwie niz ratujace rady, gdzie kady user-
pat Sententiam decisivam wedlug swego partykular-
nego Dania, y ztyd niezgodne & cum Oppressione hoeni
aliorum Sensus rady gdzie sy cras trawi in nullig mo-
menti negotij, gdzie lura lewes loquunt in gentes stupem,
y ztyd prozne y nadaremne rady gdzie bez zadnego porzqd-
ku wyprwane agitantur Materye, y ztyd bez radney czysto
a rawpe potrzebney decyzji odprawnię sy rady, gdzie
naypowazniejszy ziały bez nalazytego Rzploty respe-
ktu zgromadzony obraca sy in tumultuosa Conventicula,
gdzie pasyę rozmaite sub favore wolnowi radney uwa-
żney nie clopuszczaię deliberacyi; I ztyd arcy niebezpie-
czne Rady gdzie Arcana Status p. promulgantur, y ztyd na-
mie sy nie przydaję rady, gdzie naostatek naylepsze
Statuta non observantur y nie sturę pro regula, y ztyd
znoszące same nawet Prawa rady. Nie trzeba rozumiem
daley tego wyprowadzić, ale raczy Bruckae sposobow, iako
temu Salva per omnia in integro libertate zabiereć y sta-
vae sy ne mahum Consilium sit Consultori pessimum, bo
to jest pewna iakie methodum wezniemy in Forma Con-
sily, takiego z niego spodriewac sy mozemy pożytku, gedy
nie na tym nam chodzi, abyśmy nie umieli o sobie radie;
Lę między nami Consumata in Prudentia & trobiliprima sub-
secta, ale na tym ze to jest rzecz nie podobna, abyśmy nayle-
pszeych obrad

pozych sora mogli ucy nie Usrum salutarem. Iezeli forma
consulendi ta ktora ie dotyd tamenie subsistet, y przez ktora
zagrzebiemy naydrosze wolnosci naszey Privilegia, y w o t n i e.
breskim, to o naszym krolestwie more sie mowie: Simile est Re.
gnum thesauro abscondito, skarb to zakopany, ktorego do
byc komie cznie potrzeba. Podrmy nayprzod do Seymiku, gdzie
vota & desideria populum congregant, gdzie Prawa provin.
naliter conduuntur, gdzie per consequens naley naypierwszy
porzadek wotadach postanowic. Zaczniemy a Subjectis,
ktore component Congressus publicos, y uwazmy czy expe.
dit gnto dzierz ad Consilia przymyszczac, y co za skutki
ztyl pochodz Konsekwencye. W Repub. Rzymskiej nie
godzilo sie miec pewnych Urzedow tylko in statu Virili. Uiel.
kiz to u nas Urzedy zasiadac in Activitate w publicznych Ra.
dach, aby tymze przykladem nie przymyszczac do niego,
tylko Subjecta maturi Iudicii. Mlody czlowiek wyszedz
ze szkoly, zaraz choc sie pokazac na Seymiku Statysty,
nie rozumiec by naymniey Statem ani moggc miec
tego rozsydku y experyencyi, ktorey dopiero w doskonaly
wieku naturalnie nabyt more. Zaczncy vivacitate nay.
starszego, ktoremu rownym sie bydz zladzie w latach y
rozsydku, iak w Urodzeniu ma po sobie non bene distincta
w tej mierze Agvitate, ktora nie more bydz w radney
Nauce miedzy Uebniem y Nauczycielstwem, chyba reby smy
rodzili um infusa Suentia Rzydow Rzytocy. Iztyl po.
chodz levitates & puerilia na Seymikach, ztyl niewa.
zne y nie przeznaczone kontradykcye, ztyl optime consu.
lentium & recte Sentientium daremne Starania okolo do.
bra pospolitego. Cemuzy maly nie miat przez iaki
czas vacare ab Activitate, y nie cwiczyl sie w przed.
stuchajac co agitatur na Seymikach, publicznych ob.
radach, albo Turcy wojny, do ktorey mbelg lata nayspodob.
niejszy, pokiby nie dostypit tych, w by mu byt expressi.
pto Legis zamieszane; y dostypit tych, w by mu byt
Statum Consilij um maturo Iudicio, y nabyta in tractandis
negotij.

Negotij experientij. Czy nie iest rzecz dziwna godna obwarowania
Prawo, aby się nie godziło miedziemu ante Annos impetentes ad Acta
comparare, ani żadney wdrożnie czynić Transakcji gdzie tylko
idzie o partykularną Substancję, a tam gdzie o fortunę publiczną
włono miedziemu, póżko pro arbitrio decidere. Ale forte bydyśmy,
nie mając dłużej lat ad cognitionem praeteritorum dożyłszy.
Staw ad iustum Moderamen praesentium, a nie dłużej do ur.
konania futurum, y p Benikniemia, trafi się że sam iest r.
nie wyred z opieki, a iur się chce Ręczyć opiekować.
Podamy ad Secundam Speciem Consulentiū, iereli w każdym
porządnym Państwie powinna być dystynkcyja inter Sta-
tum Civilem & Militarem, to iest kto Służy wojsku aby nie
miał miejsca w obradach, iako ci którzy należą do Rady,
aby nie byli w służbie wojennej, y aby te Funkcyje każdy exer-
ceat na którą się poświęcił, iakom to iur wyżej obserwniej
wyrażit. Dopiero u nas iako najłepiej tego przestrzegać
potrzeba, gdzie Senatores y inni Urzędnicy Civiles, a osobli-
wie Biskupi cum tanto prejudicio miewają Regimenty, Cho-
rągwie, lubo powinność ich occupat, y lubo zdaje się incompati-
bile być, żeby Senator był Żołnierzem, to iest oraz Sędzią y Pa-
nem. Niech Żołnierzowi ci do wojska nie należą mierzga-
dzący drogą y promocji, & ad gradum Potmistrzostwa, Put-
kownikostwa, Generalstwa, a Senator niech kresła pil-
nie, y tego co mu ex lege praescriptum, nie mogąc chwiać
się y sobie przeciwniej powinności zadanyć uczynia. Iakoz
y Żołnierz niech Chorągwi pilnie, a iereli chce w eding-
prerogatywy Szlacheckich wnie in Activitatens Swoich
konducyi Consiliorum, niech ze służb wojenną porzuci,
Napatrzetem się tego czysto kiedy iaki Officialista wojskowy
chce czego dokarać na sey miku, Sprowadzi Towarzystwo,
tak dalece że przy tej asystencyi wojennej leges habuntur
per legiones, y Rady pod obuchami odprawiać. Napatrze-
tem się z drugiey strony y tego, co za dobywde służba wojen-
na ponosi, z Senatora, Potmistrza albo Putkownika, który
trafi się że w wojsku nie postoi, ale nawet porządkiem swo-
im nie oporze

ie nie będzie widział choroby swojej, a przy tym czy mo-
żna Viso ut supponitur scilicet wypetnie występnie powin-
ności wojskowe, kiedy na niego na próby kładą koley prędy-
nie pójść do Saturnu, albo na podjazd. Nie wymnięże w
Łotmierzu more być Prudentia connumata & revisita ad
Consilia, iako y w Największym Statucie, męstwo y odwaga,
ale powinna. Proferna tak rozmaita distingui, jeżeli chcemy
aby występnie Cnoty y talenta nasze, per tam necessariam
disparitatem były na ustępie Obyczajny porządkiem. Trze-
cia species Activitate w Obadach Consilium powinna by
być tych którzy Actu Sui, supponunt bonum być sub-
iecta mercenaria, wszak kto Sui wolność traci. Pan które-
go na Stai zprowadzi na Seymik, asystencyj którzy czasem
Numerus prevalet nad Samych Obywatelów snadno dokaze
czego chce, a osobliwie cum depressione libere Vocis. Win-
nych Państwach Słuchac Najuborszy nie Sui, tylko albo
swemu wdzielnemu Panu, albo swojej Ojczyźnie, u nas zaś
rowny rownemu. Niechże się trafić publiczne Interes-
sa nie zgadzają się z prywatnymi tego Pana, iego, czy można
rozumieć aby tego nie popierał y nie szedł za wolę tego który
go karmi y chowa na to, aby go słuchał co mu kaze, etiam
cum prejudicio Dobra pospolitego. Czwarta species y non
Bhessionati których Consilia, powinny być Respektu prez-
to re nie mają co stracić, non ligantur ullo proprio vincu-
lo ad eam fidelitatem, z którą należą o Ojczyźnie radzić
y którzy zgubę nie chcą Sui, ani Stac more o dobro pospo-
lite, wtamnego in particulari nie mają. Jeżeli fortuna za-
broni im Activitatem in Consilij, mogą mieć wedlug Con-
dyty swojej Słuchackiej rekurs w służbie wojennej,
gdzie iako mogą próby postuzenstwie wojskowym prodes-
se Ojczyźnie, tak Sui Szkodzie na Radach nie more, cum
Spiritu dominandi. Pięta species są Bariti & Inse-
condem nati, którym nie należą Prawa Stanowic oddać
Prawa rebelles, iako ich dawno Prawa excludunt ab omni

Activitate

Kiedy przyznać musi, co jest Oczwista prawda, nie może jednak
żadnego z nas kochaćcego się w wolności, żeby tej fundament w
tym nie zakładał, aby sobie nie pomyślał, mało periculosam liber-
tatem quicquid Servitio, ten będąc perswazyj, że iż straci moją, Rwa-
nia publicznych obiad. Ale snadno u nas te preoccupacye z pro-
znej bojaźni pochodzącej przelgnąć, bylesmy chcieli w tym się re-
fleksować, że owzem przez rwanie Sejmow y Sejmików, nikt
nie jest wolnym, tylko ten co przy tej licencyi ma sobie za wol-
ność Imperium exercere nad drugimi. Utkonany zaś Boże ty-
kać jako zrzenicy w oku, y najmniej naruszać pupillam Li-
bertatis, liberum veto & Sancita, jako się stanowi powinny
nemine Contradicente. Natych bowiem dwóch fundamentach
wzrasta się wolność wspiera, jako na niej wzrastać nie bocy.
Bezwolności, o to się tedy Starac potrzeba żeby nie nie mógł veta-
re liberum veto, żeby było in majori vieli jest observantia,
ale rty dylatoryjny który zakładać. Niek ma omnem viem
robur w materji proponowanej, która dopiero agitatur, suffi-
iat temu który ma Activitatem vree, nie może Zgody, na to, aby
tym samym ta materja kontradykowana nie miała miejsca.
Ale gdy kto per liberum veto chce zmieć co już Prawem Stanu,
takowa kontradykcyja s. corum sam dicitur. Ze powinna być de-
nullitatis, to jest kiedy raz die przeciwno wyrażnemu Prawu,
na którego zniesienie albo jaką odmianę sama tylko Repbla, ne-
mine Contradicente ma Potestatem, bo cuius est condere leges
eius & interpretari. Ale ieden partykularny przeciwno Prawu
protestujący stać mu się rebellis, jako może mieć Activitatem,
który owzem ex ipso truci by powinien, a dopiero kiedy się pro-
testuje contra omnem actum y gdy vree s.isto Activitatem, py-
tym się co za Prawo, y co za ratio Status more authorize takim
licentiam, co inszego przy prawie przy szusznosci, przy wolnym
swym zdaniu, wolno & salutare nie porwalać, na jaką materję
specifici, ale dla znieśienia iednej materji chuci Protestujący
swój annihilare totum actum, co jest inszego tylko się manife-
stare takiemu rzeczy, iemu wolno zgubić Oczwistą, destituen-
do iż omni

activitate. Jeżeli tedy chcemy sobie obwarować modum securum
libere & utiliter consulendi, dyczymy a consilijis amovere te
preciosą speciem consulentium. W zażywszy podrzamy do
naszego porządku seymikowania, myśmy według dwójrazu
tęby Genera seymikow; ieden przed seymow, drugi Rela-
tionis, trzeci Deputacki. Nim do nich przyjdziemy z nay-
dnie tam nie przebież, o który się obiaż naylepsze rady y
naypilniejsze okole dobra pospolitego Karania, to iest Kwa-
nie seymów, y seymikow, które ze nie tylko nie dopuszczają
dobre radzie, ale tollit omnem consulendi modum. Zaży-
nim ulozymy formam stabilem consiliorum, trzeba by w
przed radzie de possibilitate consulendi nie de successu. Zie-
dramy się na seymik przedseymow, aby z Rytów formare
Corpus Rzpłey, na Deputacki aby z Deputatow formare
Trybunał reprezentujący Rzpłtę. Pytam się, iaka iey more
byde validitas na seymie ad statuendas Leges, co za authoritas du-
petna w Trybunale ad Iustitiam administrandam ob consentia-
z tak wielu czasem Woiewodztw y Deputatow którzy y powinni
coty componere. Niechcieć mieć Postow na seymie, gdy nie radzę
o mnie Peremnie, iest to chcieć się dobrowolnie exuere z nayoso-
bliwzych wolności Perogatywy, a zrazem iest to chcieć renuntia-
re omnibz Juribus Nobilitatis, o które przecie tak diuawo zelamy.
Kroćenie moje w Stanie Polackieim, constituit mnie Partem
& membrum Rzpłey, a Zerwanie seymiku w Chłopa y Podda-
nego mnie obraca, bo mureż Stuchac tego co insi o mnie po-
stanowię, privando mnie principali wolności dulcedine, któ-
rę w tym naywiększą zaktadgę ze mureż o sobie radzie. Pewien
iestem ze nikt nie iest taki, który by nie tylko nie wiedział nay-
fatalniejszych z tyż Konsekwencyj, ale żeby nawet mógł się spo-
dziewac aby kiedy Rzpłta przy naygrontowniejszych Pra-
wach, przy naywiększej Potencyj y przy naydoskonalszym de
cetero porządku mogłaby być in seuro stante abusiva & tam
periculosa potestate Kwania seymow seymikow, y po ki na tę
Stawę nitce Sors Oczyszczony zawieszona być dzie. Ale coż chcieć

Kardyn przyzna

do ię omni Consilio. Takowa licenya partykularnego, nie more się na-
zwać wolnością, gdy się obraca w Tyraniją nad całym Państwem.
Przydać y to do warunku liberi veto, że nie będy in hoc Respectu
iako należy, dając często okazy ad hunc abusum Rwania Seymow
y Seymików. Wdziatem to nie raz, Słachci nie ma czasem za-
dnej woli z Protestacyj wynieść na Seymiku, albo Poset na Sejmie,
zaćnie materya która mu się nie zda, y na którą nie pozwala,
Ci co ię promonent miasto perzuwają, y dobrych ad convincendū
Racyj, chey go zachwecić nie dbając na Jego kontradykcyj, y tan-
dem przywodzą go ad hanc extremitatem, że exacerbatus wy-
nidzie z Protestacyj, reby ię pokarać validitatem, z kęj konse-
kwencya pewna ta, że tym samym liberum veto obwarowane bę-
dzie, bo w każdej materyi specific subiectet bezpieczeństwa,
kiedy modus Terwania ustanie na zniesieniu wyspsthich. Re-
ce kto że nie more się trafić taka okazy, że koniecznie bře-
ba salware. Oczywiście, Terwaniem Seymu albo Seymiku. Odpo-
wiadam że chyba tak iak pewnemu Desperatowi, który ciężki
choroby znużony, chciał się koniecznie głodem umorzyć, y ten
głód obrócił mu się w pożyteczną Dietę, która go do zdrowia przy-
prowadziła, ale non sunt facienda mala ut eveniant bona. Strę-
my się tak gwałtownego y niepewnego remedium, którym coraz
bardziej natura wolności naszej wypila się y stabiluje, y któraś-
ma się soby gubi, iak pewne Infectum, co się swym zędem zabija,
vitam in vulnere. ponit & novituro alijs sepe necat veneno. Ma-
to na tym że zniesiemy takowy dwuczay rwania Seymow Seymików.
Wzemy ierazę Methodum, reby żadnej przyczyny, potrzeby, y pre-
textu do tego nawet nie było. I tak kładę Seymiki Przedseymowy.
Wszak Objectum Jego y koniecznyć powinien; Postow obac na
Seym, zgodną dajim Instrukcyj, według której powinni agere
na Sejmie in rem tak całej Rzpltej, iako y Woiewodztwa swego.
Pytam się za co te dwa Objecta powinny podlegać iakiej kon-
tradykcyi, cum periculo Terwania Seymiku, bo nayprzód Postow
obieramy pluralitate Votorum, non nemine Contradicente, wta-
leowej Elakcyi, zaćhodzić iedną kontradykcyą nie powinny;

Tym re

Tym re
tak iak
się czo
wey
zmyk
opinie
nie ty
Seym
rye na
struk
Seym
na ko
wi pe
y kont
Słach
wedm
ma by
re y
Państw
nie w
tebn
Instr
ad ex
nese
nych
go. H
strady
crega
na ra
waro
posta
sne n
mare
ng za

Tymże sposobem zysbyłbyś o bierając y Marszałka Seymiskowego,
tak iako na Seymie obieramy Poselskiego, obviando temu, że iako
się często trafia, że dla Marszałka Seymiskowego Elekcyi, pier-
wej się Seymik skonczył niż zażył. A do instrukcyi iak w ro-
znych Materiyach które pewinna complete, rozne muszę być
opinie, trudno za tym combinare discordes sensus, choć bradna
nie tylko do kontradykcyi, ale y do Protestacyi cum discrimine
Seymiku. Gremiorby nie wzięły przed się tego sposobu, żeby mate-
rye na które generalna y powszechna zgoda stanie, w eorby wła-
strukey, która jest Instrumentum publicum zgromadzonego na
Seymiku Wojewodztwa. Teraz na które zaupie iaku nie pretoma-
na kontradykcyi, mogłyby się kossie zabrać y być oddane Posto-
wi per modum memoriyatu, aby uchodząc nie potrzebnych dysput,
y kontrowersyi tamuicych obrady publiczne, dać przebie oblatiw
Sklachierowi, żeby to w libere sentit, y co mu się dobrzy m było zda,
według jego opinij, mógł podać ad trutinam Reptay. Bo racor
ma być in dyualitate, większa wolność tego, w mi się zda saluta-
re y Dobru popolitum congruum. Nie masz bowiem w radnym
Państwie, nawet w wieloletnym tak bliżego poddanego, żeby mu
nie wolno było exponere Pann suum, co mu rozumie być poży-
tecznego, zwłascza że się to dzieje more sine ulla prejudicio, bo
Instrukcyi na Seym nie jest radnym prawem, dopiero idzie
ad examen Seymu, który finaliter decidendo, natężymu decer-
nere tak z Instrukcyi zgodnego Władztwa, iako y z Partykular-
nych memoriyatow, co dla dobra Oyczyzny stać more najlepsze.
A tak radney by o kazdy ani pretextu nie było do uporney kon-
tradykcyi, a z niej do rwania Seymików, ale supponendo nawet,
czego uchoway Bore, żeby tego rwania Nons subsistet, gdy się
na radny Instrukcyi zgodzie nie można; racor Postowie dla ob-
warowania Interesow Władztwa, & ad formandum Corpus Reptay
postani, mieliby privari Activitate na Seymie przez nieprze-
sne ruzi, których żwyczaj radna ratio Status nie more legiti-
mare, bo iako more clari aby całe Władztwo, iak gdyby było sangre-
ny zarazone oddzieli ex corpore Reptay, której unitatem

iako

iako ten który supeditat tylko Arma nieprzyiacielom & matow-
ko na zgubę Ojczyzny; bo iednorzeczne jest chcieć i mieć bez obrony
co y Rady, Landa na konie które się stanowią dla pożytku do-
nowego, iako expedit, żeby były nemine contrahente, tak tym-
że Sposobem nadążę będą, kiedy ta Materya na którą zażądzie
kontradykcyi nie będzie miała miejsca, byle non repen-
tur inde, aby się godziło na iedną Materyę nie porwalać pro-
testari contra totum Actum. Concludo finaliter ten Artykul, po-
dając do uwagi ten prosty Argument, na który się każdy za-
dnie musi, y przyznać, że ius ad id Statu w tym Srebrulnie
wysłucha wolność zawista, gdy sam o sobie może wolno radzić,
że zaś tak owanie Seymow y Seymikow iako y forma Consilio-
rum według Zwyczaju naszego znosi omnem Consulendi mo-
dum, toć nie mogąc o sobie bezpiecznie radzić w samy tylko
Imaginacyi Wolność nasza consistit, w samey zaś rzeczy jest
czoska niewola, przy której in Regno despotico mam przynaj-
mniej tę konsolacyę że lubo mi nie wolno radzić o sobie, jest
ten który mną rozprawi o mnie radzi, & hoc zas abusu na po-
zor tylko wolności naszej, kto mi iż realiter odrymnie, a zaś nie
rowny mojej radzcy na demy nie maicy zwiernosci. Jeżeli
się tedy kochamy w wolności, y jeżeli prawdziwie chcemy być
wolnemi, ugruntujemy formam practicabilem Consiliorum, a
bypmy o konserwacyi tak drogiego Skarbu wolności naszej be-
piecznie y skutecznie radzić mogli; żeby los Kardego y
całej Ojczyzny nie była podbita pod tak ciężkie iurmo albo
prekupioney, albo bez uwagi zapamiętanej na zgubę Ley
Liteny.

SEYM

Seym na którym Rępką cum pleno & absoluto Iure rasu-
da, tobeba aby była in Numero celsuo completo, & Partium któ-
re iż component. Expedit bowiem, żeby Sancita nasze iako się
stanowią nemine contrahente, tak żeby były nemine etiam ab-
sente; to jest żeby wszystkie Władztwa miały swoich Posłów na

Seymie

iako naybardzey chowac natury, & à lujus integritate Salus Universi
dependet. Dla czego praeveniēdo hunc fatalem casum zerwania
Seymiku, powinni Postwie bydz obrani zaraz na poczytku Sey-
miku, ktorzego zerwanie nie powinno by bydz naruszeniem Cha-
rakternu Poselskiego, alias mogłoby się trafić, żeby Seymu nie było, gdy
by taki casus darsz, który more snadno clari, żeby się po wsey, słuich
Wójtach Seymiki porwały. Seymik takre Deputacki, iako iest
pusz na same obieranie Deputatów, radna takre kontradykcyja nie
powinnaby mieć miejsca, na takowym dziedzie, poniewaz takre
per pluralitatem Votorum obieramy Deputatów. Takre Seymik o
zerwac iest to chciec sprawiedliwosci nie mieć, co more contra-
dicens za Prawo allegatę, y co za raryz Status aby sprawiedliwosci nie
było, przez co mieć proszę kardę extra vagantem abusum Rwania
Seymiku uważy, gdyż ieden partykularny Słuchacz, więcej sobie
imponie w tadzy usurpat w wolnym Państwie, niż nayudzielniey-
szy Monarcha w wielowładnym Królestwie, który nie długo by się
dział na Tronie, gdyby swym poddanym deklarował, że nie chce
mieć w swym Królestwie radney Rady ani sprawiedliwosci, Seymik
na ostatok Relationis, radney nie tylko Protestacyi, ani kontrady-
kcyi dopieroz podlegac nie powinien, bo się ngn zierdzamy bez
Radney renitenacyi y kontrowersyi na przyjęcie tego w Rzplce na
Seymie postanowita, chec Sancta Legio znosić, lub odmieniac,
iest to oczywista everio Status & Rebellio Prawom, iest chciec zmie-
nith Authoritatem Rzplcey raczey same Rzplcy. Cavendum y to żeby
Zadnych Pozywac do Obrad publicznych nie przypuszczać, sy na-
to Sgdy; Trafi się raryzie iakie o grunt, o chłopa, czasem o psa,
y trzeba żeby się na tym Rady mieszały, Seymiki rwały, nie tyl-
ko cum periculo, ale y ze wstydem Narodu; Iako to co drien dorna-
remy, quantag gram parvi faciunt discrimina motus. A po-
niemwad kontradykcyja & liberum veto kardęgo Słuchacza byle
nie przeciwko Prawu, more mieć iako powinna omnia omnia
robur sine dissolutione congressus, Securitas Rzplcey exigit, aby
ten tak Szkodliwy dwyczay Seymiku rwania, iako znoszący
media wseyshie powszechnę zgody cale aboleatur, iako ten

Ktory

iako
his na
co y
nowy
ze
kont
tur in
beslan
dary
dm
wsp
ze za
rum
dum
Imagn
cpr
mnie
ten k
zor ty
rowny
się te
woln
byzm
spie
caley
prze
Lile

Seym
da, tr
se y
stanow
rente;

na Sejmie co niechybi iereli iakożycę ustanie perniciosus abusu
rwania Sejmików, alias Sejmowac bez należytego kompletu,
jest oczywista eversio Status, którego validitas legitima consi-
stet in forma & Integritate Replety. Zabranym ze wszystkich
Województw ziem, y Powiatów, jest przytym nie tylko niewola
ale Tyranmia na Województwa które caret Activitate na Sejmie
przyjść od równych sobie Konstituycje Sejmowe, nie miały by
ullam Partem w Stanowieniu Ich, gdyż omnes debent nosci qđ
agitatur, quoties omnium causa tractat. Podziemy do porządku
następnego Sejmowania. Pierwszy według Zwyczajów jest Actus oba-
nia Marszałka Polskiego ad dandam Sejmowi Activitatem,
ten prokcy y spłaty mieć się odprawi, byle się niegodziło w
Izbie Polskiej: nie iak pałsem przeciwnie się dzieje. W
żadnej mowie materyji ani active ani passive, pości nie sta-
nie Marszałek Polski, y byle zaraz po zagaieniu przystąpio-
no ad Suffragia, których pluralitas decidendo nie powinna za-
dnych exortare kontrowersyi. Po Marszałka obraniu następu-
je Ceremonia powitania Króla, przez tegoż Imieniem Izby Po-
lskiej Marszałka do której powraca Ordo Equesteris, a dzie-
laczyna non semotis Arbitrijs promulgare Arcana Status, któ-
re obcy na tym wyjawie, aby o nich sine ulla Successu radzić.
Laczyna potym non observato ullo Ordine Kardcy Pset prze ub-
tima primis te materyjy proponować, która mu najpiękniejsza
przyjdzie na myśl, nie te która idolatunku najpotrzebniejsza,
a czasem wyspisy razem insistent wtyln materyach, ile
jest Etw Kardemu się zda, że ma tym wolniej przy głos, im go
smiejszy ze zają tym warniejsza im jest uporniej sta. Tak
prosy hukach y chatach bez zgody żadnej pożytecznej Rady prze-
szec ścieżki agitatur negotia Replety, y iako duryczay nie finis
ab origine pender, iako się zaczęły tak się kończą ostatniemi cło-
pi-
no godziwy, gdzie motus in fine velocior przy expiracyi Sejmu,
Konstituycje cum nausea byle skonczy Stanowić się często subreptia-
li, sine ulla maiestate Przytomney Replety, sine auctoritate wolne-
go Etw, bez żadnej deliberacyi, y nie strachaj Potestacyi, hy-
ba że kto z nich wypadzie y Sejm zerwie. Tak wszystkich obrad
następn

naßych konkluzya, z ktorey nihil concluditur in vim Oyczyzny.
Itego krotkiego ale prawdziwego opisania Szymon naßych ten
któ me przyzna ze nas tedy krotkie pewna zguba nasza ce-
ka. Musi byc owym Philosophem, który trzymał ze raden bol
nie iest Sensibilis, y reby się swojej Sentencyi nie raport wielkie
sam bole czujac wolal: nihil agis dolor quamvis non molestus, non-
quam te esse confitebor malum. Ale ienas iedre taka Sangre-
na nie opanowala, trudno mi widziec y nie czue tego conas tak
okrutnie y boleśnie dotega. Spodriewam się za tym ze kardyna-
gi Sankae będąc w Staraniu się rozpostawiającym, aby diwam fu-
ciem Suber niej wystawie w iako najlepszym porządku Symo-
wania. Do czego nim przyjdę się podać do refleksyi Ctery
Objecta indispensabilia bez ktorych Szym cum desiderato suc-
cesu byc nie może, ani żadne dobre rady, iedli w nich wol-
ność nie zachce progredi, iako procedit Natura in productio-
nem urodzinow swoich. Pierwsze Objectum Constituens do-
brą Radę iest Rozpozycy a reby się założyć na dobrym funda-
mentie, tak na przyklad iako Drzewo trzeba starac się na
dobrym gronie sadzić, reby się dobrze pszyguszy
był sposobny do kooperacyi Natury. Drugie Objectum
iest deliberacya, o koto ktorey wolność pracowac powinna,
z uwagą, y ztę się spodriewac pożytku, tak iako Nutri-
ra Drzewa Kosepionego, która agit według Starania, kto-
rego potrzeba in cultura. Trzecie Objectum iest decyzya,
przez którą Rada stanie się dozyrzala iako owoc z tego Dre-
wa, iedli wolność sprawiedliwoscią miarkowana uczyni ją
doskonalszą, iedli zgoda powszechna. Stwierdzona przypwie-
dzie ją ad Maturitatem, y iedli młodość Oyczyzny zagrzana
uczyni ją fructuose dozyrzala. Czwarte Objectum iest exe-
kucyja, która powinna być iako owoc z tego drzewa poży-
tkujący, iedli ją wolność ad Usam salutarem przyprowadzi,
to iest iedli zechce wykonać nemine renitente, to co postar-
nowi nemine contradicente. Podziemy do pierwszego Objectum
do Rozpozycy iako ad primum gradum dobrego Szymowania
które w nas żadnego prawie mienya nie ma, gdyż często się
strasza

trafia ze na pierwszej od Kogo uczynionej Propozycji, takie
 się wstępną kontrowersyę, że inszym nie dopuszczają pro-
 mulgari, na jednej ciuśm moteryi wszyszek ceus seymu
 consumitur. A ratymażybybyśmy nim się Postawie powrocę z
 Senatu do Izby Poselskiej, aby Vota Senatorow zaczęły się a Mi-
 nistris Status, aby każdy według swojej Repertycji informo-
 wat Ręptę, o czym na Seymie radzie. Ztyd także biorg: lu-
 men Senatorowie, ut moris est, miich swoje Vota maig, y na
 piśmie compendiose zebrawszy zdania swoje w tym co ad
 zem study Marszałkowi Poselskiemu podadę, alias nie po-
 dobra pamiętać, ani miie dosyć atteruyi nad tym co tak
 sita Senatorow w mowach swoich radę, dopieszo trudno we-
 dę, tego każdemu swoje formować zdanie, co dyrgo seun-
 dum Consumatam (ut supponitur in negotijs publicis) Noti-
 tiām. Nianużyżas na piśmie przed ocryma co li Patrescon-
 scripti sentiunt, dwoiaki ztyd także porztek: Pierwszy re-
 nator z większą uwagą examinabit votum swoje daigę go na
 Pismo litera Scripta manet. Drugi re Postawie tym Sposobem
 pleni instructi od Senatu będy mogli snadniej miarkować
 zdania. swoje, maig przed ocryma pro Regula Senatoriskie
 na zagajemii Seyma, y tym Stutebniey in ulteriore tractu
 Consiliorum radni pro opportunitate Circumstantiis. Powro-
 ciuszy tedy do Izby Poselskiej tanquam ad officinam Legum, miich
 by pierwszy Poel każdego Wdztwa secundum suum gradum
 umowiuszy się z kolegami swemi dwclat także Marszałko-
 wi Votum swoje in Scripto, reguluigę się do propozycji od
 Krola, na Seymie podany ad sensum Ministror Status y Se-
 natu do Instrukcji swojej & ad desideria swego Wdztwa,
 a na ostatek y do własney opinij swojej ktorę tyllko rozumie
 byde pozyteczną Dobru popolitennu. Przy tym porzpten pier-
 wszy gradus observabitur, gdy każdy będy miał facultatem
 proponować to comu się będy zdawato naylepszego. Votan-
 dum ze puki te vota trwac będy, aby żadne się kontrowersyę
 nie wzeczynaty w materyach proponowanych, gdyz to do de-
 liberacyi nalezy, ktora aby była naleyta, & zebra crier pliwie
 wystuchac

wystuchae w proponiug, wystuchawozu zas przystępie ad modum
 desiderationis iako ad secundum gradum wystuchich, tu powin.
 na ponderare, aby iak nayspilniejszy a applicacya z te z dobrym
 wzglednie zbespieczonym, szkodliwie z przytecznym, niesha.
 rze z Sprawiedliwym, prywatne z dobrym pospolitym, a zwa
 szera upor z sumieniem y Prawem; tu powinna combinare
 materye, y iednocie wystuchie contrarietates, utatwiraie ie per
 omnia practicabilia media do zgody powszeckney, do czego iareli
 sie zda iaki porzadek more byc skutecznym y sposobnym. Niech
 Marszałek Poselski cum assistentia Czterech Sekretarzow kate
 uczyni sinopsem votorum tak Senatorow iako y poslow, niech
 rozdziel wystuchie materye na Cztery Clases, albo iakom ie na.
 zwat cztery capita omnium in genere negotiorum, to iest z osobna
 memoriał tego co nalezy do wojny, do Sprawiedliwosci ad poli.
 tium seu Statum Civilem y do Skarbu, miasto zas co narzadzemy
 Deputatow do konstytucyi niech krol z Senatu a marszałek
 z Izby Poselskiej deputuię do traktowania seorsive tych swo.
 rakich materyi, to iest niech cały Senat y Izba poselska na
 Cztery Czesci podzieli; nabędzie do uformowania czterech Izb
 albo Curias, aby iedna byla wojenna, gdzie Chetman trzeci
 Prowincyi woyskowe Interessa promovebunt sub presidentia
 iako y w drugich krola z assistentia Prymasa y marszał.
 ka Poselskiego, Druga Indicialis consequent ad ministerium
 trzech Sekretarzow nalezgia. Trzecia marszałkowska do
 trzech wielkich marszałkow; a Czwarta Skarbowa do trzech
 Podskarbiow, w kazdey z tych Czterech Izb trzeba reby karde
 wdziwo miato swoich dwoch poslow z omnia, którzy powin.
 ni byc na Seymie, na marszałku nalezea gdzie Poselskim,
 aby Subiecta apacia dobieral secundum talenta w których
 z iakney z tych Czterech materyi excellunt, y do ktorych Izbie
 tego gdzie sposobniejszy. Tak iako y krol reby distin.
 guat miedzy Senatoren który Senator gdzie nayspilniej conve.
 nit. Tym sposobem Replta na Cztery Clases podzielona ad
 normam tego, co chęsto practicatur podczas Seymu przez def.
 ycyę Prowincjonalne Marszałek Poselski pod kardey Izbie

Sinopsem

Synopsis która Im Stry zebrały ex Votis Ministrorum Senatorum
y Posłom. Jako z Instrukcyi wszystkich Wódtw danych Posłom
na Sejm co powinno służyć pro Regula do obrad, iże tak rze-
kę za abrys do wybudowania tanti operis. Tam pierwszy
Actus powinien być, Resumptio Sanctorum ostatniego
Sejmu, iżeeli się do skutku przyniesione, aby na Sejmie
preteritis presentia non obnuantur, a potem aby przystąpił
do deliberacyi bez tumultu y konfuzyi, ale per familiare collo-
quium wszystkie Materye deorsum examinauac, które tyl-
ko regulantur ad desideria Populorum, y do okoliczności Cea-
su, ten porządek do deliberacyi postanowiwszy, niechby
król na Sejwie czas Sejmowania podzielił, iednego dnia zasiada-
jąc w Króie Hetmanskiej, drugiego w Pieczętarzkiej, trze-
ciego w Marszałkowskiej, a czwartego w Skarbowej. Tam
przy powadze majestatu y Prymasa Regni, przy dozorze Mi-
nistrowi Status każdego według dwoiej repartycyi, przy expe-
ryencyi Senatorow y pilney Attendancei Posłom Deputowanych
pacata Consilia peragentur, iednym słowem examinauac bli-
dę co Dobru popolitemu congruum, na tym skutecznie de-
cidabit w tych czterech Izbach, aby Wojsko, Sprawieśliwość
Pobitres y Skarb in gram florentissimo Statu utrymae, od cze-
go Salus Prosperitas y wszelka Integritas Replety zawisła. Na
tych prywatnych Sejwach niechby Marszałek Króelski for-
mował projecta do Konstytucyi za troiaki Dystrykcyą. Pier-
wsza iżeeli Izba na którą się zgodzi reby adnotował Rationes
Status, które tego edigunt. Druga iżeeli która była Konsty-
tucya controversa, iżeeli nie będzie można zgodzić na nie, aby
piły niej w Protokole wyrazić racye contradicentes. Trzecia
Dystrykcyą iżeeli się trafi iaka Materya proponowana
do Konstytucyi, która nie iest abo ulius momenti, albo prze-
ciwna Prawu y Dobru popolitemu, iżeeli Izba cale odzusi, y
te całości zapisac expedit w Protokole. Tu która rzecz re
tym poźniatem kbywaby się dziata Senatorowi y Posłowi,
który ma potestatem in omni genere Materyi radzic, gely by
tylko ad unam Speciem był deputowany, na przystąpił. Ten kto
nyby miał

aby miał Curiam Interpelsoz Woyaskowysko, byłby exclusus od Skar-
bowych y inbych; Mogłby iedrze kto rzec ze te wysypstnie ma-
terye, mają iadę z sobą konnexus, ze trudno o iedney bez drugiej
radzie, iako że o Woynie sine relatione z Skarbem, która sufficy-
encya powinna być Woyaskowe miarkowae, Na to odpowiadam
ze lubo materye w rozmaitych Izbach agitowae się będą, trzeba
iednak żeby te Izby miały z sobą komunikacyę, y znosily się
przez Marszałka Poselskiego, który do wysypstnich materiy, y
przez Ministrow Status, aby co iedna dla Dobra prospolitego po-
stanowi, drugie do tego eodem spiritu mogły cooperari, według
każdego Jurisdikcyi, do kaźdey materiy reguluicy się, a do te-
go Król y Prymas w kaźdey z tych Izbach Izba zaniadając, miar-
kowae snadno być mogli, aby ich Unanimitas zachowana była,
aby wysypscy concursant według Repartycyi swosiej do reformowa-
nia zgodnego projektu kaźdey konstytucyi. Le ad Universalem
Potestatem, którą mają Senatorowie y Posłowie, o wysypstnich
materiyach iednakowo radzie, być ich mieli zupełną, kiedy się
cztery Izby ad formandum Corpus culey y iednostayney Rzeczy
złączą, y kiedy wysypstnie materye na septyach prywatnych
z uwagą zostęysmione y dobrze ułożone ad eum Ordinem będą re-
dactae, żeby cała Rzecz in forma sua naturali zgromadzona
per unanimem consensum & nemine contradicente ratyfiko-
wana. Ita podawszy modum Deliberationis, przystępnij do trze-
ciego gradum Consiliorum do Decyzji. Natym bowiem gene-
ralnym Kongresie Marszałek Poselski czytałby Artykuł par-
tykule, na które się Izby Ministerialia zgodzily, podając wysy-
pstwo ad trutinam & examen Approbationem Rzeczy. Jeżeli
w kaźdey materiy zażydnie kontradykcyja, tam gdzie campus
prawy Prawie y szlachetności Rayami certare w kaźdym punkcie
z osobna, poki albo przez zgodę powszechną nie stanie Prawem
albo poki się z protokołu nie wymare. Przez nie przetworzoną kon-
tradycienta Protestacyę, obserwując sacrosancte liberum veto w
tym żeby ta materia miejsca nie miała, na którą zachodzi
kontradykcyja, ale nie w tym iako się już rzekło, kiedy się iedna
materia

materya mi podobna, żeby miało być wolno przez Zerwanie Seymu
nie mieć żadnego Prawa y Konstytucyi sane intelligendo, że anty-
nitas wolnego Seymu nie powinna extendi przeciwko Prawu wyrażne-
mu. Jako y na Protestacyę abusivam contra totum Actum, bo pytam
się co może darsi za casus, pretext albo iaka kolwiek species Dobra
pospolitego w Zerwaniu Seymu, ia nie widzę innego, tylko in falso
& in supposito impossibili; żeby cała Rzplta przypięła się na swoję wła-
sną zgubę, y żeby się na nie per solennem Actum Seymu podpisała
Cherata, aby in taki casu ieden tylko Delant pro Patria znalazł się,
któryby mógł przez Zerwanie Seymu salvare dyszyrę dobrowol-
nie chegey Zginy. Jeżeli taki casus może się pomieścić w czy-
iej rozsydnej Imaginacyi, przyznam dopiero że tak gwałtowne
remedium potrzebne, ale Sładniej to pojąć co jest przez co chie-
ną expencyę oczywistą, że gdy cała Rzplta concurrir do ratun-
kowego ieden malevolus medrey znaleźć się może który iey =
współny bron odejmi. To zabieć temu trzeba żeby nie było pod
tym ustawicznym mieczem który odcina w Bystrkie sposoby do
ratowania się, y warując sobie naygrontowniej wolności nasre in
libero veto wyrnie się z swywoznego niewoli Seymu Rwanania, przy
którym nie tylko dobrej obrad naszych deyrzy, ale żadnych
spodniewać się nie można. I tu materya exponere, co często de
liberacye y deyrze obrad naszych tamnie y miesza owe
wezy na Seymach przeciwko królowi iako z iednych przeci-
wnko drugim ob aliqrod particulare odium, czemużby Ziedy
Jto co ma przeciwko królowi albo gponung tytułu przeciw-
ko komu iakie Crimen Status nie tamując obrad publicznych
ani excitando nie skonczonych nigdy dyspencyi nie miał
nie tylko Poset ale y kardy podać memorjatu Marszałkowi
Poselskiemu, który in Virtute tego iako Tribunus Populi & na-
turalis Vi Wsędu swego Censor petat rationem in Conclavi Admi-
nistra Status cuius repartitionis to Crimen Contra Statum. Ten
zas Minister iako Custos legum aby się spawit dla czego czy od
króla czy do kogo innego deviatum y prawa presteptione aby
temu in Instanti mederi per Authoritatem Rzpltey, na to trzeba

czasu Termin

czasu Terminu Precedentnego Sejmowania y to co dwiema
nie wystarczy owsem repugnant każdego rozsydnej refleksyi.
Kto to bowiem pojąć more żeby przez tak krótki czas pomieścić
się mogły propozycye, deliberacyja y decyzyja Rządów tak wiel-
kiego Królestwa. Moim tedy zdaniem rzecę żeby tygodni od
mięsi w miesiące, y żeby czas Sejmowania co rok był prze-
fixus ex lege a prima Octobris ad Ultimam Martij nie tylko
na rozstrzygniętych materijach które ex antecedenti potrzebuje decyzyi
ale y tych które in tractu tych Sejmów mieścić się mo-
gą, aby instanti wiedzieć iako sobie w nich postąpić, przez
co samo kiedy czas zakończony będzie. Sprawa Sejmowania u-
stanie, y okazy y sposoby dozwania Sejmów kiedy Activi-
tas jego trwać będzie, powinna do Terminu zakończonego. Na
takim Sejmie dato non concepto nie się nie uwiadziło przez
mierzę w wszystkich materjach, przynajmniej subsiste-
ret by modus zabierania dalszym interwenieneyom, które
z tej mierzody pochodzić mogą. Wyrażwszy modum possibi-
lem decyzyi Salvis omnibus Privilegijs Libertatis, idę do finan-
tego finaltem gradum Consiliorum do exekucyi, my ię często
czyniemy in Verso Ordine exekucije to znaczy w tasnej wo-
li co ierzre non decium, albo deciendo co ierzre non propo-
situm, iako świadczy owe głosy gdy kto upornie chce swoje ma-
terye dotrzymać, deklarując Jure decisorio nie pozwalam na
nie, nie ma na to zgody co proponiue. A ratym Benkaię me-
dum possibilem executionis Lancitorum, ten mi się zda nay-
pewniejszy, aby postanowionym Sejmie ultima Martij, a pri-
ma Aprilis ad ultimam Septembris czas ten był obrocany na
exekucyę tego co się na Sejmie postanowiło. A tak continuo
& indissolubili reau invigilabit integritati sine Repta.
Przez miesiąc zasiadać w Consilia, a przez obracać na
exekucyę, albo iasniej mówić in Iudicio, bożym dwu czas-
em u nas na tym Sejmie czas consumitur Sejmowania, iako
Prawa przyswieszc do excepcyi, na co do tego żadnego sposobu nie
znalazłszy

niernalazby dawne przestępnice nowe co raz. Koncremy, ktorzych
feragine obruimur y jedne drugiemu znoszy, a radnych stri-
cte nie obserwuie. Pbe to co Prawem Stanetu, o tym iuz mowic
ani wrnawiac nie potrzeba, a dopiero Kontłady kowac usita-
ta we wbyst kim Rzydow praxi, zgodni delinquentes, y tak do
tych Rzydow przez Sien miesiecy wakujacego Seymu, bdy mieli
dosyc czasu Ministri Status, y dosyc wladzy byle byly ultimo Ap-
pellationis, dose powagi, kiedy im presencya Krola, Primas Re-
gni, marszałku Poleskiego, Senatorow y Postow Deputowanych
z Seymu odprawowac sie bdy. Zebym to rasmey obiawit, tak
wdeam wystawnie Rzpłta po Seymie skonczonym, zostaw-
ie Curam Cybyzmy w Ręku Krola y Ministrów Status. Niech
zeby te Ctery Izby Ministeryalne, ktore pod czas Seymu sub-
sistebant na formowaniu konstytucyi, Subsistant miasto Se-
natus Consilia albo Rzydentow iako ich pospolicie nazwa-
czymy do Boku Krolewskiego cum Jurisdictione cōfrenia
Przestępcow Prawa. Obwarowawszy te potrzebny prekeycyg,
zeby radney nie tylko czynili odmiany, w tym co na Seymie
Stanetu, ale reby y nie rowego nie postanowili, nie zasiadajac
tylko pure in vim executionis, a nie institutionis. Te Izby po-
winnyby formari z tych re Senatorow, ktorzy w nich zostawali,
pod czas Seymu, iako y z tey re Postow Deputowanych Izby Pre-
shney, to iest supponit ze na Seymie bdy osmin Postow z ka-
dego Wódtwa, y re po Dwoch deputowano do Kardey Izby. Niech
ze Cterech do swego Wódtwa powraca, a cterech zostaje po ie-
dnemu do Kardey z tych cterech Izb, aby w Kardey Izbie reparty-
cy Negotiorum Kardego Wódtwa iako miato partem in Consilio,
miato rowno & in hoc Supremo Executionum Iudicio. A tak w d-
zie na przyszlych Woypkow. Hetmanskie Rzydy odprawowaby sie
powinny, nie samy Zbyteczny Hetmana wladzy iako sie chodzilo
ie, ale per auctoritatem Krola y Rzpłty. W Izbie marszałkowskiej
oprocz Rzydow zwyczajnych, do tey re w Izbie y Jurisdikcyi nale-
zowych Rzydow by sie powinny wbystkie Crimina Status. W Izbie

Prezetaryj

Pieczetarskiej wespółko co należy ad dirigendam & regendam
Administrationem Sprawiedliwości. W Probie Karbowey, to wespół-
sko co agitatur na Komisji Radomskiej in vim zapłaty Woy-
ska, iako y były fiskalne & Contra defraudationem Skarbu.
Notandum reby tych Deputatów Sejmowych przez cały Rok a-
ctiwitas nie ustawała, poki na nowy Sejm nie będą obrani sub
hoc titulo należy Consilia Palatinalia którem podał sub Articu-
lo Senatui. Tu raz to tylko przydać ze iako powinni mieć ^{na} Cuius
Tylko Executionis Praw, tak Proby Ministerjalney rigorem, przy
których Suprema Potestas Indij agit Rzpltey, naprzykład
iżeli Consilia Palatinalia znajdą w kim renitentem do Exeku-
cji Prawa to Izba Ministerialis do której repartycji Natura
tej Sprawy należy, powinna renitentem do postępowstwa
Prawa sedere per viam Iustitię. Przez takową Continuan-
cją Rzpltey subsistet continua Authoritas Subernej, któ-
re powinno być fixum & permanens, tak rebyśmy mogli sin-
guli in singulis & omnes in omnibus, iako Partes indissolu-
biles individui Corporis Rzpltey, która alias nie ma ullam for-
mam ~~et~~ substantiam, y nie będzie nigdy nie istnieć, tylko
Ens non existens, jeżeli Proby Roku Krolowskim nie będzie
trwała perpetua Majestas Regnantis Reipublicę. Przez te Proby
podzielone na Ctery Classy Rynny palnych in statu Jurysdykcyi
według Ministrów deputacji, y przez niezerwaną nigdy tych
Izb potestatem Consulendo & Ducliendo, Proby takowej raz Rz-
du dyspozycji będzie Proby Krolu iako należy directio negoti-
orum, Proby Ministrach Status Custodia Legum, a Proby całej
Rzpltey Jus & dominium, która Proby wespółkich Sprawach
Swoich będzie continuo pręzens przez Deputatów Swoich, ina-
czej jeżeli nie będzie tej konnacyi Partium cum toto Kradego
Władztwa, iako się do tego dzieie formabit Osobno Rzplta, każdy Ra-
chic monarchicum Statum według Swoy kondycji exercebit, sine
ulla ani Prawa, ani Rzpltey subordinatione, usurpabit też sobie
Potestatem in Particulari na Sejmiku, co Poselma na Sejmie
in Generali.

in Generali: Lauda Sejmikowe znowi będą Konstytucye Sejmowe, In-
rydykya Rzplty podzielną zawrze w niezliczone atthomo, z któ-
rych niżyli nie będzie mogło componi Solidum & Stabile Corpus.
Finaliter mowięc o Sejmie, trzeba aby Rzplta te sobie na nim po-
wagi postanowiła, którą nadatą Trybunałowi, lubo tam sprawy Par-
tykularnych tylko agitantów, a ta Causa publica & Communis caley
Obywatny Dobra pospolitego, y nas wszystkich nemine excepto.
Iżak Trybunał Authoritas permanens nie naruszona y nieusta-
ięca Sejmu nie może być podległa, kiedy go iedną Potestayę
znosi, nie godzi się bowiem zerwać Trybunałowi Deputatowi przy
upornej Sentencyi swoiey, iako Sejm Postowi przy nie przelżnany
Kontradykcyi dwoiey. W Trybunale każdego głos y zdanie prawdzi-
wie wolne, na Sejmie iedno słowo iaki kolwiek Protestor Silentium
imponit y wśpysy go straci. Za Trybunał z Regestru sprawy
wywołany, na Sejmie confusa & tumultosa materia agitatur
a konsejencye Sejmowe za nie. Jeżeli iednak salva omni libertate
tak wielkie prerogatywy Trybunału subsistunt, a za cor ię Sejmom
denegare, gdzie Suprema agit Authoritas Rzplty & Potestas. I to
iż się posiadać ze iako Ministeria Stanow ~~z~~ y wśpyszek
Gubernij porządkiem dzieł na trzy Powinny, tak rozumiem
ze go expedit w tym zachować, żeby się Sejmy alternaty odprawo-
wały we trzech Powinnyach, to iest iednego Roku w Wielkopolskiej,
drugiego w Małopolskiej, trzeciego w Litewskiej. Podawmy do
uwagi hanc normam Sejmowania, mekże się kardy reflektuie,
jeżeli nie dostatecznie przez nie Securitas Consiliorum obwarowa-
na, kiedy ię raden usus zmiesi & invalidare nie będzie mogł. Je-
żeli Authoritas nieubezpieczona, kiedy w taki Sejm co postanowi
firmum, będzie Stabile, jeżeli przy Praw warunkach Rzplty, Re-
gimen nie będzie mogło być zawsze pewne dostojenstwa swego,
a zwłaszcza jeżeli wolność nie będzie ię pleno suo robore, kiedy ię
kardy będzie mieć zupełną w promowowaniu ex suo nullo ma-
teryi pro libito pōżer takie iaki komu zdanie się zdanie w deli-
beracyi przez rozsydny y porządkowy Dobru pospolitemu uwagę
wdeuyry

w decyzyi, przez wolną przy Prawie y słusznej racyi kontrady-
kcyj w exekucyi, przez wierną aplikacyę wykonania tego, i
któ to sam na się postanowi. Zgoda we wszystkich radach tak
treba procedere, iako każdy człowiek we wszystkich akcyach,
cum libero Arbitrio urodzony naturalni instinctu postępuje
sobie, proponit, deliberat & exequitur, alias est to tylko omonie-
nie rozumieć się być wolnym na takim Sejmie, gdzie ieden
ma potestatem opprimendi w Bystkich.

INTERSTITIUM MIĘDZY SEJMEM a SEJMEM.

Nim zacznę de hoc Interstitio mówić, pytam się czy powin-
no dążyć w Rzeczach Królestwa. Kto tego, i o niego mówię; Czy się to
kiedy Rzeczy powinny przerywać albo ustawiać Resilire bowiem
na iaki kolwiek czas, a cura Boni publici y nie piastować go usta-
wicznie w Ręku, jest go opuszczać y do upadku pewnego dalek okazywać.
Igdoby tak zatamować nadno było w Bystkich vigonentes na
Obyczajne Casus, iak desistere ab omni modo zabierania im,
zgodziłbym się na naszą tak długie wakacje ale nie spodziewa-
ne na w Bystkich Państwa rewolucje zamieszanie, nie mając
czasu y owzem że nigdy nie ustać, to im konieczne potrze-
ba continuo attendere vigilantia. Alias bydr y na moment
sine Consilio iest to in dostr wojny zwrócić wojsko albo po-
możę pływac bez zagła, bez wiosła, y bez kotwicy, nie mając
sobie czym succurre in casu iakiej nawałności. To u nas
po skonczoneym choć się trafi Resilire Sejmie, nie dosyć
na tym że na nim Interessa Rzeczy do dobrego końca naki-
nujemy, jeżeli się do niego nie przyprowadziemy przywieść
zas nie podobna, kiedy z oka naszego spuszczyć ludą tamą
zawali im drogę, lada pomieszczenie powaryerunie, lada tru-
dnosc Resilirego im progrepu nie dopusci. Itak w Rz-
dach Królestwa naszego magna pari vita elabatur mole agen-
tibus

tabus maxima nihil agentibus tota agentibus aliud. Tereti według
tego co życzył Sejm by się skonczył ultima Martij. Niech każdy
Senator ad primam Octobris de Terminu przyrętego Sejmu
zostat per hoc Interstitium in suo Stallo w Izbie Ministeryal-
ney do ktorey był deputowany, ktorego czasu kolega iego bu-
waaby go powinien z nowoobranemi na Sejm Postami. Czterech
zas Postow z Sejmu zakonczonego niechby powracali do swego
Wódtwa na Sejmik Relationis. Drudzy zas z Osmiu niechby
zostali przy Funkcyach po iednemu z każdego Wódtwa
w Izbach Ministeryalnych na Sejmiku Relationis ut me-
ris est powinna Nobilitas informari co na Sejmie agitaba-
tur, y co na nim stanęło. Po uczynionej Relacyi Postow z od-
prawionej na Sejmie Funkcyi Poselskiej, niechby Wódtwo
uczyniło porządek domowy Relativi ad Sancta Sejmu osta-
tniego, z którym powinno mieć iako nayscisleyszy Relacyę.
Leby się sturnie narwać mógł Sejmik Relationis, ktorego Na-
tura y postanowienie exigit, aby o tym Irregulnie radzić,
iako Repltey Sancta do iak naysprzedniejszey y doskonał-
szey przyswiesze exekucyi bez żadney kontrowersyi, a dopie-
roz kontadykcyi, przeciwko temu co iur inviolabiliter stane-
to prawem, rebym zas iakom to iur wywarit suo Articulo Sena-
tu Regimen Particulare każdego Wódtwa subsistet eadem me-
thodo iako Universale powinno być Consilium, iakom go na-
zwat Palatinale formari ad mantentionem Regni popolitego
z marszałtko Sejmikowego, y czterech z tych powołanych Po-
stow z Sejmu z Charakterem nie iako Kommissarzow Repltey
maizych zleionę sobie attendeney nad Ceteremi Species ge-
neraliu Negotiorum, to iest niechby ieden miał Curam Inte-
ressow Woyskowych, drugi Sprawiedliwosci Tercii Status Civi-
lis, a Czwarty Skarbu według teyże Repartycyi, do ktorey byli
deputowani na Sejmie. To Consilium niechby się odprawo-
wało in presidentia Senatora, iako to Wojewody Wódtwa tego,
to iest racya dla ktorey życzył aby ich było Dwoch w każdym
Wódtwie episdem Eminentia, aby koleyno ieden był zawsze przy

Zrobu

Krolu y na Sejmie, y per Interstitium po Sejmie, a drugi
Continuo aby presideat huic Consilio na ktorym zadna ma-
teria nie powinna agitari, tylko in ordine ad Executionem
Prawa & Sanctionem ostatniego Sejmu, lubo procz tego
more dari casus re beznie potrzebne gely by co insignens
przypadu na Wlztwo, aby nie bylo iako sie do tego dzieie
bez radnego Rządu y Rady, iako zwyyczaj, nie iako zwyyczajnie
potrzeba czekać Sejmiku, na ktorym czestokroć radniemy
ex post facto, iako by nalerato chmury rozpędzić, kiedy już
Piorun uderzył. Natomiast rady mogły by się mowie: Id linces
& manes credis curare sepultos, bo na tyle się przydadzą, co u
martemur kaduło. To Consilium powinno by trwać w swo-
iej Funkcyi aż do Przedsejmowego Sejmiku, na ktorym ka-
lery aby dało rationem Wlztwu Administracyi swojej, a potem
per medium memoriae, niech by podało co rozumiało Dobru po-
spolitennu congruam, aby Wlztwo dobrze informowane w Trans-
akcyach swoich konieczny nalerzył, uczyniwszy pretento-
rum cum futuris mogło wiedzieć co podać naypotrzebniej
go w Instrukcyi nowym Postum na nowy Sejm obrany.
Repeto tu rērire com ur. rekt na insym miejscu, re sub Au-
thoritate ejusdem Consilij mogą się odprawować Szlę Ziemskie
y Grodzkie, Kommissya Skarbowa, zgoda to w szysko co do
domowej Polityczney Ekonomij nalerzy, a osobliwie co do Exe-
kucyi Prawa, nihil instituendo proprio motu, ani innovando,
owszem trzeba aby particularis Jurisdikcyja, każdego Wlzt-
wa była subordynowana Universalney, dla potrzebney koin-
telligencyi Partium cum toto. Dla tego expedit iakom to wypra-
zit, reby Consilium Palatinale informowało exacte w Trans-
akcyach swoich ministrów Status, iako tych którzy z Deputata-
mi przybywanymi Sejmowemi component przy Krolu dyspre-
mum Consilium samey Repłacy Authoritatem representan-
do, którzy ad manutenedum in Universalu Regimen potse-
bunt tego, aby byli informowani, iako procedunt w każdym
Powiecie negotia Publica, według Repartycyi cyjshet Ministe-
ryj.

ii. Przez co nie ustanie nigdy komunikacya w bystkich
tych fronkow, którym bpdnie zdana sera Substitis Publicis cum
Corporis Replcey Zabiegajac zas ktorego przez Smiere albo Choro-
bę z Osmiu Postow seymowych, trzeba by do konserwacyi tak po-
trzebnego kompletu, zeby na Seymiku Przedseymowym, oprocz
Osmiu Postow, obrat Cteresek Substitutow seu Viceregendentow, z
ty prakaryz, zeby nie mieli Activitatem tytku Supplendi ab-
sentiam Smartego albo Chorego Posta, aby ob defectum Consulen-
tium nie tamowal sie porzadek, tym Sposobem postanowiony,
do obrad publicznych; Dla tey racyi in casum Smierci Sena-
tora, trzeba zeby Krol instantanee zlozyt Seymik, y podal Cte-
resch kandydatow, iako sie wreko na sam tytko Elekcyj Senato-
row. Tak tedy opisawszy iako tempus Interstitij Seymu; ku-
de Wzietwo powinno choy Rzyd prowadzie partykularney.
Refermij sie do Generalnego ktorym iur wystawit sub Asticulo
Seymu, w tey zywej reprezentacyi Powagi Replcey, kiedy przez
Interstitium miedzy Seymem a Seymem osadzone bpdy przy Ko-
lu Ctery Doby Ministeryalne cum Potestate przywiedzenia
do Exekucyi Prawa, & Sancita Seymowe, per Indictum Juris
dictionem contra transgredientes. Tu zas prekludam indi-
spensabilem Necessitatem tey Chormonij inter Status, bo niech
proszę sie reflektuie Kardy, ierebi to perpetuum chaos subsides,
iako sie mozna evolvere ex tam confuso Regimine, ktoregoz
tzy pryncypalne Racye: Pierwsza mamy Monarchicum Sta-
tum w desoh, ktory cokolwiek czyni iako czysto musi sine parti-
cipatione Replcey y bez Seymu, wszysoka Vis Subernij ad ejus
beneplacitum bpdyc de voluta. Pytam sie ierebi w Roku iego nie
iest Potestas absoluta, bo gdy by musiat za Kardę oklurencyj
albo dla Kardę expedycji zawolywac Stany Replcey, musiat by
albo Seymy extraordinaryne składae, albo mieszkajac de abso-
luta potestate nie rzqdze, destituere Oczyste omni Consilio, po-
ki Kadeneya dwuch lat nie przypdzie do czasu naznaczonego
Seymikowania; Co takre z drugiey Strony Senat albo Equestis
Ordo, albo Klose Wzietwo seorsive czyni, & independenter od Krola,
iako to konfe.

jako to konfederacye, Żurawski, Rokosz, co denotat Statum Demo-
craticum ex opposito Contrarium, przez obadwa everisio totalis
Replecy, ktorey natura, forma, & validitas, in Unione trzechsta-
now z tyczonych tak constituta, ze żadna deuyzya nie powinna
być waru jednego Stannu bez drugiego, nie tak wielkie incon-
veniens, ktore naybezpieczniysze za sobą poćigga konsequen-
cyę, y tak w przeciwnych sobie Jurysdykcyach, ktore się
dzielić nie mogą sine periculo podriatu Oyczyzny, rozumien-
ze ich inaczej consumare nie można, tylko iak naycisleyszy
trzech Stanow Łoadunacyg. Za ras Łoadunacya inaczej
być nie może stante Interstitio Sympni, kiedy się Repleta ex
omni activitate wypełnia tylko perpetua existentia trzechsta-
now, et exclusa omni particulari Authoritate ktora ich dzie-
li Repleta nasza powinna agere in operationibus suis ustawi-
cznie, jednostaynie iako Dusza, do ktorey doskonałości trzy
attributa wspotecznie concurrunt, y w ten czas na schyłku
jest, kiedy ię wszystkie te trzy Organa wrarownie nieorywia-
ię. Druga Racya ze Dura Regalia, jedne będąc w Replecie Krolow-
skich, a drugie podzielone inter Status, nie mogą produce-
re tylko ustawiczne Syfrye, dyffidencye, nie zgody. Itak
Krol ma absolutam potestatem creandi magistratus, ma Lu-
sttiam distributivam, przez ktory caplat seu captivat Liber-
tatem, ma Dus congregandi congressus publicos, Ministri Raty
Hetman y Podskarbi, mają takze Dura Regalia, pierwszy wyop-
kiem a drugi Skarbem wielowładnie dysponuic, Senat de-
cyduic Cresto per Senatus Consilia sine Equestri Ordine, Eque-
stis Ordo ma takze swoje Regalia stanowic Prawa, ma Dus
belli & Pacis, ma moc składania podatkow, ma takze moc cre-
andi magistratus przez elekye, Polow y Deputatow, ma na-
ostatek supremam Iustttiam w Trybunatach, Kardy nawet
party kularny ma w kondyuyi swojej Dura Regalia ktore
pro libitu exercet. Jedna tylko Repleta ktora mieć powin-
na wszystkie, żadnego nie ma, bo sine ulla od niej depen-
dentia Kardy sobie Panem, a za tym samym roznych Jurisdikcyi
Certamen

z kardynem Włostwem, y całym Stanem Rycerskim, ale oraz z Kardynem
nie miał obywatelom Wydziermy, zwłaszcza kiedy ani Król, ani Mini-
ster Status, ani Senat, ani Episcopi Bodo radney proprio libito non
exercebunt Jurisdycyę, gdyż ta Jurysdykcyę per Unionem sta-
now nigdy nie rozdzielną w samej władzy przystomney zawsze y wsze-
dzie Republiki. subsistet, a tak ustany diffideney, y emulacye Re-
publiki inter Status, ieden nie mogge nic czynić bez drugiego, abo-
luta potestas będe przemiesiona iako nałazy ad Corpus individu-
um Republiki całej, która sama nad sobą będe wolna powinna pa-
nować, a w niej y my wespół, którzyż componimus, postanowi-
wszy Consilia ministerialia przy Królu, a Palatinaia po Włostwach
przez nie in Interstitio po Seymie szesnasmiesięcznym iako cura
wojskowych Interesow potrzebnie zwrócić skolicznosci y Bra-
nu y pilnosci najwyższej. Czy nie chwalebny by był tendencyę
introducere, aby wojsko tej Powinuy na którą będzie alterna-
ta obozem przez miesiąc Staw, w tym obozie żeby był Król pra-
sens, z Hetmanem tej Powinuy y Deputatami Republiki, do
Izby Wojskowej Ministerjalney należącemi, przez którzy by
czas mekby się Ropisy wojska tego iako exercitia militaria
odprawowały, przez co pokaraby się ta gotowość contra subitos
Casus która ich sama odwraca, te Speciem Kampanij Król
odprawiający, y pod czas ich zordynowawszy wespół skie In-
teresa wojskowe, ostatek czasu będzie mogł impendere In-
terstij z Inszemi Ministrami y Radą do Ich Repartycji
należący tży proposita zawsze mairę pro Objecto wespół skich
publicznych transakcyi. Pierwsze quo ad propositum aby
to do exekucyi przyprowadzić co pro lege reputatum. Drugie
quo ad presens stym sadzić co more przypasc ex novo emer-
genti. Trzecie quo ad futurum temne prospiciendo co powin-
no będzie na przypstym Seymie agitari, wczesnie zbręć mairę
materye, które Król będzie miał na Seymikach propono-
wać przedseymowych, przez co ustawić się będe negotia pu-
blica, które in hoc filio trzymairę Republiki na Seymie zpra-
wadrona in plena Activitate, nadno bez radney konfuzji
trafetować będzie mogła. Przy takim bowiem Interstitiu y na

moment

Certamen, nie dluw ze tak wielkie generat zamieszania, z kt-
regosig nigdy nie wyplytny, tylko coadunata trzech Stanow po-
testate, aby ta agat wzgrodzie y zawrze per officia subalterna, tak
pod czas Seymu, iako y per Interstitium az do drugiego. Trecia
rzecz jest ze wtak wielkim krostestwie naszym nie wiedziec gdzie
Sukae Supremam Potestatem. Przec kt. ze iest w Rzply, a Rzply
gdzie na Seymie, co dwie lecie, a Seym gdzie gdy sie zerwie per Con-
sequens, nie masz iednym Słowem ani Supremam Potestatem Rzply,
ani samey nawet Rzply ad exercendam hanc potestatem, co chy-
soluta in Partes, Krol ad Senatus Consilia przenosi Rady, a Epie-
stis Ordo na Seymiku. Inne Rady w Kardym Wodtwie, kaide
sie z osobna po swojemu rzydzi, tak dalece ze sie bezpiecznie
moze mowic: est aliud quod nos regat majus & improprias du-
cat mortalia leges, gdyż sama tylko Opatrzność Boska nami rzy-
dzi, ale iako tu operatur per causas secundas. Naprzyklat
to pewna ze moc Boska swiat caly oswieca ale przez Słonce, tak
y w rzydach swiata Bog nami władnie y rzydzi, ale per Potesta-
tes ktore sa z Jego sameyze Instytucyi, y przez porzadek ktory
mu iest przypisany, y ktorego koniecznie potrzeba przy tak
wielkim zamieszaniu naszym, aby wiazal indyfolubich rzecz
rozdartę w niezliczone części Rzply, y reby utrzymywal hanc
compagem Partium cum toto. Powinnimy konsyderowac Rzply
iako Serce nasze, ktore iako wspaniale części ciata ludzkiego Animatę
tak do niego wspaniale vicijim vitales Spiritus concurrunt. Tako-
war cyrkulacya ad salutem publicam nie powinna nigdy usta-
wac, y owszem naturali motu w iedności trzymac Rzply, do ktorey
iako do Centrum Rzeczca pospolitego, powinnny dotac desideria
nasze zamierzac, aby per hunc fluxum & refluxum. Kutek desi-
deriorum na nas obficie sie rozplywal, co sie nie omylne stanie, kie-
dy przy Krolu y Ministrach Status, będy miaty indecipienter wspan-
iale Woditwa Postow Swoich, a w nich czuwajacych Stozow, tak
na publiczne, iaki ter na partykularne Przypatrow Swoich
Interessa, kiedy takze Krol z Swoię Rady będy miał mierzem-
ną nigdy Komunikacyę per Consilia Palatinalia nie tylko

z kardyna

z kardyna
nie ma
stri
exerc
now
dzie
dług
hita
um
nowae
w, by
przez
woys
su y
introc
ta ob
sens,
Jedy
cas
odpra
Casus
odpra
teref
teref
nale
pub
to do
quo a
genti
no b
mater
wae p
blica
madr
trafeto

moment cura Boni publici ustawać nie będzie, która ustawicznie
potrzebie attendencyi. Itak kto chce re bakiowy modus Suber-
nij byłby zbyt nie onerosus, tak Krolowi iako y tym co Subernum
componant, gdyz by cale życie impendere trzeba na publicznych
Interessach. Prawda re luxuriose fragilitas pena est pigro sup-
plij loco labor da atq imbecilles sumus dura atq intolerantia
credimus. Przywyczailismy się do mięzgu, Przyjele nam
mięznosny, i re się o Dobropospolite niekiesnie Karamy, zda
się nam re skutecznie y dobrze o nim, radzie nie potrzeba, pra-
wda y to dawno napisano: in libertate labor, in servitute dolor.
A zatym temu tylko praca more być przykra, komu nie wola
smaknie. I lubo przyznaie re in Statu libero wiekszego dobro po-
treba niz in monarchico, te iednak sposoby które podać uł
Regimen bynajmniej nie będą pracowite. Zniorszy bowiem
raz mięzgu który faraginem Negotiorum generat, a radnych
non deieit, przy dobrze ras postanowionym porzdku iniego
Karania nie będzie potrzeba, tylko tego iakogo utrzymac. U-
trzymac ras inaczej nie podobna, tylko per Continuum Vigilanti-
am, gdyz przez to samo, re Consilium perpetuum subsistet. Uł
matenpi ad consulendum melius non deserit Angvam Celi Phobus
iter radij dum omnia lustrat. Na czego to astrum praeminet
y propagat naturae Kworzenia Kadege, bo się po całym świecie
iednakowe promieniami ^{siempi} distribuit. Na czego się Struktura Swia-
ta y Ziemi przez produkty swoje iednostaynie konserwue, bo
ie Stonce regulari & continuo motu orywia, a osobliwie cła cępy
inse Konstellacye y Planety radney odmianie y rewolucyi nie są
podległe, bo Stonce które nad nimi predominatur rigdy w bie-
gu swoim nie ustanie. Zgoda finaliter mowięce o mięstan-
ney aplikacyi Dobra pospolitego, to my powinni cę-
nie co zeglarz z okretom zegniqym po morzu, raz
raz z pracą podnioszy zagle y Zordynowawszy
instrumenta potrzebne do nawigacyi szersi-
wey przy swym Siedzi Kompasie; czemu? bo tym rigdy
zryk nie wypuszcza, którym dirigit prostą drogę swo-
ie do Portu Zamierzzonego.

PLCSEL.

PLEBEI.

Ten Stan lubo posledni, a osobliwie w polsrec naszey gdzie
 est in tanto vili pendio, ze się o nim more prawdziwie mowi,
 opprobrium hominum & abjectio plebis, powinien by u nas
 bydz większey konsyderacyi iako ten który iest w szystkich
 Panstw podporę. Wnaszym zas lubo iest naypodlejszym
 nie trzebago lekce wazyć, pamiętaiąc na to co mędrzec
 Panski mowi: Qui spernit molliora paulatim deieidit. Z kęd
 bowiem obfite se krajow. Z kęd podał ki w skarbie. Z kęd
 Rekruty w woysku. i celi nie a plebejs. Tak dalece reby
 ich nie było musiał by być się szlachcie w Chłopa obrocie sam
 pracując na wyżywienie siebie, ani by się mógł zwac Panem,
 gdyby nie miał poddanego. Za podporę naywyższych ludzi
 kondycyi godna wielkiego respektu a nade wszystko miłos
 bliwnego y powinności Chrześcianska exigit po nas, aby
 my Chłopow nie traktowali iak bydleta. Miał na tym z Chł
 pem robić iako woltem, ze mi go wolno przedac iako soka
 pę albo psa, ale co naywiększa bo przeciwko Prawu wyra
 znemu Boskiemu, bytem clat sto grzywnier. mogę go impu
 ne rabić, iako bydyć i ludzkie nie było episk pretij przed Pa
 nem. Bogiem y rowne homicidium tak naywyzszego iako
 naychorszego Cłowieka. Uważmy przezrobauzby się po całym
 Chrześcianskim, ze ten ludzki pospolitego contemptus widney
 tylko Polsze naszey tak wielkiej, owsem gdzie indziej w
 w Panstwach, które się wolnosia iako y my zarządzić sta
 tum Secoriarum Regni componunt, iako to widziemy w Swe
 cyi, Anglij, Holandij, Szwarczaryi, co my się obedyriemy
 bez ich rady, ale się nie obedyriemy bez ich pomocy. Tare
 by była skutecznaz refleksyjmy się według Boga i celi
 chcemy reby nasze Panstwo było Regnum Dei, czy godzi
 się w krolestwie Chrześcianskim tak iako w Boguńskim
 tylko practicator Chrześcian mieć za niewolników. Co
 Za Prawo zgadzając się z Boskim y szpettą Sprawiedli

wozery

ani też przez biegłości w Handlach, ani też in dustryi wrocznych
Przemieściach. Takie zaś ztyd cietnientu Rzpltey meich kardy
uwazy, a do tego oprocz szkody in publicum ia nie widzę co
more bydz in particulari nawet Driedziowi na pożytek ze
Chłopa iego niewolni luem, nie trzeba uchoway Bore uyomow
prerogatywy Stanowi Szlacheckiemu, który ma nad swoim
Poddanym, sz Lura Dominij w szystkich mi Prawami pospo-
litemi warowane, ale nie takie iakichby naywiktoryz mo-
narcha nie mogł bez współkier krzywdy usurpare nad swo-
im Poddanym, bo na przykład miano by go za Tyranna nie
za Pana, gdyby proprio nutu komu karał w rzezy tyue, to
iest gdyby delinquentem nie karał karac per ordinariam
Viam Iustitie. A nas bez szdu cześć y z szusney przydzij-
my wolno swego Chłopa straci, iereli go na garść szdzy to
pospolicie tacy ktorzy nie maily naymnieysze Iuris Noti-
tiam, ktorzy per consequens dobrym sumenieniem nie po-
weni by administrare Ius gladij we sztych w szystkich Państ-
wach Baji nie nalezy tylko Supreme Potestati, ale ta iest
u samey Rzpltey, y poniewaz kardy z nas iest Pars compo-
nens te Rzplte, coz mi sz za krzywdę dzieie, kiedy to Ius gl-
di transferam do tey Iurisdykcyi, nie strace go ani mi sz
iadne prejudicium nie stanie, kiedy iako członek Corporis
Rzpltey particulares, ieno ie Ius Dominij in Universali exer-
cebo. Iereli Rzplta ma Ius gladij nademog szmym, a za-
coz go nie ma miec nad moim poddanym. Przeto nalezałoby tyl-
ko ex prima Instantia szdrie Driedziowi Plebeos, a daci-
te wolnoze aby mogli appellowac do Grodu gdzie Iurisdykcyja
Rzpltey constituta, gdzie supponitur ze cum maiori agri-
tate szdly odprawiać sz. Iereli to repugnat Authoritati Ato-
rezo Driedzia szdrie sz co w Grodzie z poddanym swoim,
meichre obaczy w w szystkich Państwach Sprawiedliwosc
administratur, tak w Trybunatach, iako w Parlamentach, nay-
lickszy Chłop pozypa sz o krzywdę z krolew y monarchy
swoim, y wygracie sprawę, iereli ma Sprawiedliwiz, non dene-
gando przez to Iuribus Majestatis. A z tym chowiaz Szlachcie,
iest Pan

woniu, mogą mieć w niewoli tego trzymać. Bóg przy stworzeniu
Człeka dał mu wszelką wolność nad sobą, i takim Summum ius
mogą mieć odjąć co mogą mieć za Prawo nad nim, chyba że kto-
re Ius armorum dare kiedy tego zawoniu jako nieprzyja-
ciela, albo Ius publicum kiedy kto est suspectus albo convi-
ctus de aliquo crimine, albo Ius rationale, kiedy kto ora-
lere y kiedy mu samemu wolność bez rozumu stać się niebe-
spieczna, Icy dosyć że na tym zem jest Chłopa mego Panem,
zeby mi wolno transgredić się najfundamentalniejszy wspaniałych
prospolitosi Regum suum cuius, y czyż przestać być moim
Chłoniem urodziwszy się Chłopem? żeby się godziło mu kiedy
wde obymie y extendere Ius Domini, a przez tego co mi od
niego należy nad tym co sobie zarobi, konsyderujemy przyszłym
co more być za racy, polityczna Plebeos mieć za mancipia,
trzymając lub tytuł niewolników, iu rzy wnoszą dwa ex-
trema praepudicia. Pierwsze że naturalna filowickow chęci
zmieść z siebie co mu ciąży, a z tym obawia się trzeba żeby
kiedykolwiek nie chciał się wyrwać z tak ciężkiego łańcucha,
niewoli cum periculo ocyzyry fatalnym przykładać
Buntów ukraińskich podniesionych & okazyj opresyj Pol-
eporow, których iako doznaliśmy morsus sunt gravissimi
mi irrita necessitatis. Drugie praepudium z którego a-
ctu wszelkie pochodzą inconvenientia, a rzy osobliwie
ze lud nasz prospolity stać się niekeremny, bo nie robicie
tylko z przymusu nie mogą mieć żadnej ochoty do zarobku,
nie mogą go być pewni ani żadnej industrii ad artem
mechanicam, tak potrzebny do Ekonomij bo przy miżery-
orum te pierie. Dopieroż nie mogą być sposobni ad artes li-
berales bo w kazdym filowicku unum & primum studium
vere liberale est quod liberum fuit. Wspaniałemu za nie nie
mogą niczego z wolnością zadąć. Chac jest pod tego rodu, mo-
że mieć talenta któreby naturalnie pracować non secundum qua-
litatem Rodzicow, ale secundum qualitates animi. Dlatego
bez nie widzimy w Polsce naszey, iako w innych Państwach
ani tego zoru w Ekonomij, ani tego przykła z Gospodarstwem,

ani też

ani też
Przemie
uwazy
more
Chłop
prerog
Podclan
hitemi
narche
mi Po
za Pan
jest go
Viam
ny w
prospol
tram,
wini m
Zwy
u Sam
nens
dij tra
żadne
Rzpl
cebo.
cor go
to ex
te wo
Rzpl
tate
sego
meik
admi
lichsz
Swoin
gundo,

jest Pan udręczny nad Chłosem swoim, przez ten który cytuję przy-
kazał, powinien mi więcej subesse Supremi Potestate Rzeczy w której
memi sprawiedliwości swemu poddanemu, gdyż to bynajmniej
non prejudicat Privilegijs libertatis, a Juribus prejudicat Rzeczy
kiedy każdy in particulari należący do samej uszypat,
prejudicat outrem samej wolności, która Authortas iuspecha
Rzeczy największą czyni i najbezpieczniejszą utrzymuje.
Mówię jeszcze słaby o niewoli poddanych naszych, przedsta-
wiam jeszcze z tego ruinę pewną kraju. Przez pewną przezcoś-
ną expyencyę, gdyż się trafi że mój chłop i poddany gdzieś, do-
bre osiadł u sąsiada mego musi mi go wrócić, przez co więcej
siemka postasze Chłopa dobrze osiadłego rugnuje z osiadło-
ri jego rugnujemy. Trafi się także że mam więcej poddanych
niż gruntu, a sąsiad więcej gruntu niż poddanych, nie perwa-
luje że mój poddany opuści dziedzinę swoją. Zbyteczność
rozmnazenie przynosi do miżeryi ostatniej, a lwią sąsied-
stwa odłogiem leży, nie mając się czym osadzić. Przez co wiel-
ka część Polski naszej pusta z tymi podatkom Rzeczy i krzy-
wdę dzie dżica, który nie mając własnych Połelanych, Gudył
nie może osadzać, z obcych też krajów Chłopa nie zwabi, bo
leżby chciał dobrowolnie stać się Mancipium, i podać się
w oczywistą niewolę, więcej wiać się w Polozie Plebei.
Z tego to wnosić że i Rzecz i każdy Rzeszpor większy daleko
miałby pożytek, gdyż by ad proportionem grontów zgodził się z
Chłosem czy na robocinę, czy na inbę powinności i byn-
re, a de cetero dał mu wszelką wolność in transmigratio-
ne, jeżeli chce na inbę dziedzinę, bo ta wolność będzie
powszechna, jeżeli własnego poddanego straci, być może
bezpiecznie nabyć innego, byłem go nie prześladował, i by-
le był pewien tego co sobie z pracy zbierze nad to co mi dać
powinien mi puszczać osiadłości swojej. Wyjątkiem tego są
które widzimy nasiedle, i dostatecznie nad Śląską granicą
albo w Rusiach, z jednej tylko Pospolstwa wolności, która będzie
generalna widzimy cały kraj tymże sposobem w osiadłościach
de in Agricultura obfity, z pożytkiem daleko większym tak Rzeczy
iako i Partij, jak...

iako y Partykularnego Rypthey, bo przy wolności dobrze pomiar-
kowanej ludu pospolitego może się spodziewać z tego kapita-
łu swego przy większych osadach iach że tyle pusek w Polrze
nie będzie, które są przyczyną tak podłych y mizernych sit-
nów, gdyż to jest rzecz niepojęta że kraj tak znaczny we wstę-
pnie urodzaje obfity, całe nie ludny, ledwie nie bezwartu-
czne odzyski y Larow, może się spodziewać y większych Bła-
żkow, y z większą śmiałością placowych, może się naostatek
spodziewać przy większych Handlach więcej Pieniędzy, iże
Cyrculacya ich y Cursus mobilior subvenit tak potrzebom
publicznym, iako y każdego partykularnego Driedziar-
za y Dobrego Possejssor trzymając poddanych w tej powinno-
ści na których na swym gronie y proporcjonalnie do gron-
tu osadzi, nie czyniąc mu żadnej krzywdy tak żeby mógł
być życia pewien które sprawiedliwość pospolite
każdemu ubezpiecza, iako y tego co sobie z krwawey pra-
cy zbierze może się spodziewać przy tejże albo większej
Intraicie że Chłop z wosem do Sumna tego nie przypuści,
że zwiększy ochotę y pilności gospodarować będzie na
Pana y na Siebie, iże Pana w podziałach zastępi. Przy takiej
generalney Ekonomij nie będzie przy Miastach y Mia-
steczkach ta co teraz jest desolacya, y iada bowiem w nich
ruina budynków, iako nie ludność, Obywatelów, iako indy-
genacya mieszkanow, iako y Capitas Rzemieśników
iako insufficientyja Towarów, iaki naostatku przy wiel-
kim niedostatku nie rzędy y polities; co tego za racya, nie
wsta tylko że od niego lud pospolity protekcyi nie ma, a
od wstępnich krzywd, iże nigdy mieszkanin sprawy
nie dojdzie z szachnem, a jeżeli gdzie przecież to w Polrze
naszej osobliwży potrzeba mieć Curam Konserwacyi Miast
y Miasteczek, my bowiem na z bogacenie się nie ptywa-
my iako insze Narody po morzu, te nasze emperyę utrzy-
mując całego Państwa Commercia, y bez których żadnego
pretrino

prethum nie miały by nasze. Dobra y Substancye. A razym
iako Kardego Interes consistit popolitum dobrze okoto iak
nawiglebey konserwacyi miast y miasteczek tak trzeba
zeby miały Impunitates et privilegia iako winy Bych kra-
iack Bronice y zastoniaice ie od wielkiej napasce. Za
ktore nich y Szlachci będnie Karany, kiedy sobie poszka-
cheku nie postępuie. Mogłby Senator propositus ad Consili-
um Palatinale mieć te attendencyę, w Kardym swoim Wód-
twie naturalny, dając im protekcyę, przy ktorey nich tylko
cały Stan Plebeius ma libertatem ktory powinien mieć w
Handlach, moderationem w podatkach, Sprawiedliwosc w są-
dach, & securitatem w Domach, reflorescet Cyryzna y nie
będnie najmierzniejsza iako jest między wśpyskami Pa-
stwami Chrześcianskimi, owsem Syriackie spustoszeły,
bo byle w dzień nie widział bezpieczenstwo w osiadłości swo-
iej, przypdzie zewsząd osiadłe pustynie nasze za takim po-
wabem, iako ex facunditate iest Ziemi naszej, która iest cho-
na wieki mierzach opuszczone y zamiedlana, tak siła obcych
Państwo żywi ktore się bez Chleba Polskiego obejść nie mogą.
Oprocz tych przytłoków ktore przekładam tam in publicum,
quam in privatum Comnodum, przydaje to z kondycyi ludu,
popolitego ze mi namgo zalecać bardzy nie powinno, ia-
ko Opatrzność Prosta, która w radzie całego Państwa y Swia-
ta tak wśpyskie rzeczy per vicissitudinem zordynowała
ze Corruptio Unius fit generatio alterius. Na przykład ia-
ko Kupiec zysknie ze szkodły powszechney, ktory luxur pro-
ducit, Rolnik z drogości zboża, Malarz z ruiny murów, Sa-
dria za tarę prawniacych się, Doktor z chorób ludzkich, Do-
mer z desolacyi wojenney, tak wyniosłość z Urodzenia Sła-
ckiego z popolitego gminu rodzi. Toż się dzieie y w
kondycjach rozmaitych ludu; Dla czego moia znaczna, wsrak
Chłop tak człowiek iako y ja, rezele nie dla tego ze jego podła
ze przy jego ciemności bardzy Słwiecy, przy jego niskości bar-

drey sz

drey sz
nie by
szym:
disting
sobie go
am di
si, y za
nek b
nie i
dley
nowie
tuy Na
miej
mego
stor, y
niamy
nie n
pore
dame

P
Post
y za
Citere
ny, p
nie p
Państ
mam
ny, z
cient
Krole
ktorem

drey się wywypierają. Zgoda tedy by on nie był okłopotem, i abym
nie był Panem, y gdybym ja nie był raczym, on by nie był bi-
szym: Nemo miser nisi comparatus. Tu zaś podobieństwo nie
distingvit y czyni racniejszym powinieniem tym bardziej
sobie go apprehendere, niż lekce warzyć adorując Providenti-
am Divinam w tym w mnie nad równie stworzenie wyno-
si, y zaudzieczając Bogu tę łaskę przez kompasję y ratu-
nek bliźniego, który przed nim more być godniejszy
niż ja, choć jest według swojej światowej kondycji po-
dleyjszym od mojej kondycji. Alas najlepsze nasze posta-
nowienia in Suberbio Krolestwa podobne były owej sta-
tuy Nabuchodonozora, która choć była złota z najprzed-
niejszych kruszców, nogi miała gliniane. Or jest in-
nego lub pospolitego tylko nogi, któremi każde Państwo
stoi, y po których kładą deszcze. Jeżeli Pedestal będzie gli-
niany przy tak słabej podporze, obali się chadno y nigdy
nie utrzyma in Regimine, cokolwiekbyśmy chcieli najle-
pszego dla Dobra pospolitego na tak niewarownym fun-
damente wystawić.

WOJSKO

Postanowiwszy za Boską pomoc Formam debitam Suberbij
y zawiesiwszy świat nasz Polski jako globum Terra na tych
Orbisich axes Polares, którego in justo aequilibrio trzymać powin-
ny, przystępuję do pierwszego to jest woyska, od którego ktor-
nie przyzna, że obrona, sława y bezpieczeństwo w szystkich
Państwach zawisto; Obaczmy jeżeli się z tego trojga spodniwać
mamy; Rysłem się najprzed cora obrona by more podczuś wo-
ny, z tak mizernego woyska naszego komputu, y co za Suffi-
cientia naszych Sit Respektem rozległości tak wielkiego
Krolestwa; Co za disparitas Potencji naszej od sąsiadów, z
którymi wojować możemy, nie mogąc żadnemu z osobna opre-
się

się. Co za zastona granic, których Securitati providendum ze wspaniałej
Hon. . Wiem asz bowiem tak miernego mierzenia aby chaty swojej
nie grodził, nie maś nawet takiego stworzenia, aby mu czego natura
nie dała do obrony, nasza tylko tak jest niebeszewska oyczyna, że
Jako est continua meta ad Sagittam, nie ma ani forteci, na grani-
cach, ani wojska dostatecznego w polu, żeby mogła nieprzyjacie-
lowi należytą uczyć się Rezystencyą, a przystym wielkiej Konsy-
deracyi more być przy takiej Sytuacyi u postonnych, którzy nas
po sitach naszych Miarunki, iedni nie boją się demerę y bez ra-
dnej przyczyny aggredi, drudzy choc nam sprzyjający radnego in-
terentu nie dadzą nie mogą ani im ani sobie radę być pomocy.
Jedni ich Interes ieden z nami wiąże z trudnością się naszego chę-
ci, widząc że sami Ręce opuścimy tak dalece że nas nikt ani kon-
siderować, ani bać się nie może. Trzy są w nas niebezpieczne pre-
okupacye y trudzące nas w niepewnej obronie. Pierwsza że chę-
dymy w posilki postonne, na których się zawodniemy, bo iedni
in Virtute Kolliacyi, że Zwyczajnie ani nigdy nie czynimy
opportune, albo je czynią a nie mając sił dostatecznych, któ-
rymi byśmy mogli prodejsse zarówno Kolliatorom naszym, mia-
sto iednego ztył Dypl. musimy raz być na tym targu tra-
cie z wielką Szkodą naszą, albo drogą kupując Kolliga-
cyę, albo rewstydem mówić Służkając protekcyi w potrze-
bie aby nam kto succuratur, a Zwyczajnie że opiekę kosztowną
nie bardzo przepłacają. Świadkiem tego ostatnia wojna swe-
dzka, tyliśmy mieli opiekunów, ile wojujących między sobą
Narodów, raden się nie deklarował nieprzyjacielem oycz-
yny, dla czego każdy się przyrędt broni, iedni nie dlatego, że
radna przez się obronić się nie mogła radnemu. Druga w nas
praeokupacya nie mniej szkodliwa pochodzi z naturalnej na-
szej wojennej Gwoty. Tak jest innata w narodzie naszym animi
generositas y odwaga, że ufając Serca naszego Męstwu, miu-
wamy iedni siły nasze do niego Correspondent, czekamy ex-
tremos usus bez radnej gotowości, czemu? bo się ich nie boimy.

Sub ostrozności

Lub ostroznosc z odwagą pomieszczyć się more, przy których iako
przynajsepzych rzeczy Excesie reflectować się ~~trzeba~~ ze in-
sani Sapientis nomen ferat egrus iniqui ultramq; satus & virtute
si pateat ipsum. Itak według naszego Zwyczaju wojsko do pie-
ro zainicjamy, kiedyśmy prawie zawoiewani, dopiero na
nowe Zainicji, Podatki składamy, kiedy ię mi przyjać mia-
sto Poborey wybiera. Do tej skuteczney na obronę nasze reniten-
cyi contribuit diti przyzwyczajenie się ad varios usus. I
ztych trzećia praokupawa ze w ustawicznym żyć się nie bezpie-
czeństwie stało nam się tak familiare, że się by najmniey ni-
czym nie tworzymy, lubo mors minus pend. qm. mora mortis
habet przyuerzeni ad continuas calamitates ze nas iębere nie
dokonały firmiter, ażebyśmy ze rzedney wybrać się, wy-
braniemy, y drugiey muwiemy to pospolicie, mienie to: bywa-
to iębere gorzej, a wyszliśmy z tego. Kieby kto zemny
poszli na owego Postaka, który pośredni nad Rzekę
y chce ię przejsz, suchy Róg, zatorzwszy ręce czekał spo-
koynie, ażeby w bystrze spłynęła, lubo widzi ze ię więcej
przybywa. Tak y my naszym rewolucyi czekamy kon-
ca, lubo co raz nowe z mierzędzi naszego wynika, iako
woda z drzewem nie przebranych, która labitur & labetur
in omne volabili serum. Uznawszy tedy ze obrona kro-
lestwa pendet a quantitate woyska, nikt tego nie przeczy, ze
Stawa Narodu a quantitate tego, ta osobliwie przywigzana
Cedze do Protejszy wojenney sprawie ze ochotnie kre-
wie, kto się na tę poświęci. Itak dla ukontentowania ia-
kiej Pasyi na przykład cheinosis życia nie postradam
bo bez niego na nic mi się nie przypady najwiękše
zbiory y dostatki. Dla Stawy zas każdy gotów giąć, bogo-
ta nie śmiertelnym czyni, y rowne go z życiem nie odstepu-
ie. Ale ze przy naturalney do Stawy Inkleinacyi trudno
ię nabyć bez żadnych do nabycia sposobow, trzeba się starać
trzymać iako najbardzej woysko in disciplina militari
kto za najwięcej do zwycięstwa contribuit, y do Preesliwych
Sukcesow wojennych, bez ktorey najwiękše y Urodzone
Narodu naszego Męstwo niczego nie dokaze. Iako bowiem

drugi

drugi kruszec minoris est pretij poki Ręka rzemieślnicza
nie do da waloru, poloru y formy, iako kamien ocieszany wie-
żbego sramunku nabywa, y iako najlepsza Rola zadnego po-
żytku nie przynosi odlegiem terze, poki daj nie uprawia,
tak y nasze naturalne do wojny talenta, na nie się nie przy-
dadzą sine arte & cultura. Widniemy to tak w dawnych Hi-
storyach iako y otrzyma naszymi, ze sama reputacya woj-
ska tak imprimet terrorem, nieprzyjacielowi, ze go nie
smie albo zaczepić, albo i celi zaczepi nim przypredzić
do wojny wput zwyciężony bywa od takiego woyska, kto-
re stawa praecedit. Te prawdy oczywiste zatorywszy przy-
najmniey nie podchlebić sobie ze non viti gentis,
y tey ochoty wojenney, która nam przypodrona est albo
ob defectum voluntarium status nostri, y miaszkując się
ex progressu nostro bellis, trudno użyćmac tak wielki
Prosskow naszym Reputacyę modo presentis bellandi
tam dispari od innych Nasoclow. Dornalismy tego gataci
seculo nostro ze nieprzyjacielowi zadnego odporu dać nie mo-
żemy, wchodzi do kraju pewien ze zadney desystencyi nie dany
dnie opannie potym cały kraj, pewien tego ze jego Syklow na-
sza lekka milicya nie przetymie, o naszym chlebie nas wojnie
my defensive się trzymając miasto bęrem kontrybucyami y
podatkami, prowiantami zastanęmy się ab ictu nieprzyjacie-
la wygłędymy z lasa, aby iakiego szyswalu porwać nie mogły
wstępnym ościem oprec się & tentare przez generalną bitwę for-
tunam całej Oyczyzny. Pytam się naostatek co za bezpieczenstwo
bydź more od woyska niepostulżnego, iako świadczy owe Lwowski,
y bunt w kotach Ryerskich, pod czas których ani Rzplta nie
jest bezpieczna integritatis sua, ani szlachci w domu, ani
chłop w swojej chatupie. To ras niepostulenstwo iako często
pochodzi ex irregularitate ptacy, wolatbym nie mieć woj-
ska, niż niepłatne y nie cwiczone, bo miasto pewnego z mego
bezpieczenstwa periculum owsem według wojny, kiedy nieprzy-
jacieli snadno ie racywszy nabywa iure belli prawo do potędze-
nia kraju, periculum y pod czas pokoju bo się sami naszym woj-
skiem wojniemy enervando populum podatkami, których insuffi-

ciens

ciens quantitas, y nieporządany przy tym dystrybucy nowo
providendo żołnierzowi dostatecznie sprawnie ze głodny y
swawolny enervat & devorat wnętrzności Oczyszczy swooy.
Tak sędzie ze smarzyć się na dygnach y rozmaitych sposobach da-
życ aby mieć woysko należyte komput iego formare
na papierze, podatki składać na zastatę y konserwacyę
iego, a nie przytóżyc statecznego starania aby się mo-
zna z tego woyska spodziewać obrony, sławy y bezpie-
czeństwa, iest to iaka contrarietas, iako z tym który tak
wielką pracę y kosztem budował, iako by miał żyć
na wieki, a przy tym tak był marnotrawnie iako by
miał umrzeć nazajutrz Status nasz który nie ubezpie-
cza iest prawie na schyłku nie może sobie obiecować
trwałego dostojenstwa, a przeciw co tym co konserwacyę
iego należy agitamus continuo motu, iako byśmy chcie-
li wystawie perenne opus scultorum, lubo w niczym
go Consulando. Czas prace y koszty niechętnie marno-
trawnie Consumimus, nigdy nie będąc pewni trwałego
z nich pożytku. Dwa są kardego Państwa obiecta w kon-
serwacyi woyska regularnego. Pierwsze wojować cum spe
felias Successus, licet y wayna inevitabilis, Drugie utrzyma-
wać Pokoy, si vis pacem para bellum, tak aby zawsze sama
gotowość do obrony, odwracata chiriwie y petne ambicji im-
prey obcych Narodow, czuwających ustawicznie na pogo-
dny okazy rozprzestrzenienia Granic swoich, cum detri-
mento Lepiadow. A z tym tykże sit Weba, któremi by mo-
zna & Vincere & paratueri nasza polityka, iako każdy
Rzplcey powinna być Libercianaska nie zaczynać Ni-
gdy bellum offensivum dla przychynu krajow, ktorzy
obsernować dość wielką mgłą za Tasz Pana Boga, rozle-
głozc bowiem ich im większe tym większy potrzebuie
do obrony pilności, y spokojnej nie dopuszcza Pyszczy.
Kiedy Rzym w wotności swojej exellebat ierek nie w
denzas gely się w twoich murach continebat iak po-
czył extendere terminos Imperij do samych prawie
granic

granic świata sam znatast Terminum wobnosu y dostoreństwa
Swego. A przy tym meli się często w ratunku ten, który non ac-
quisita sed agnenda computat. Nasza maxima powinność
nie pragnąc niczego cudzego, ale bronić tego czegośmy iście
przez nasz mie rękę nie utracili; a zachować te nie potrzebny
dystynkcyę między Delozg y Zgredosig. Pierwsza jest Spra-
wiedliwość bo chce Konserwować co komu bono Iure należy.
Druga nie słuszną pragnąc co cudzego nabyć. I tu która
cie, co wtedy po woysku? Na co odpowiadam ze utilitas
iego większa bo pewna w tym Konserwować to co mamy
niż nabywać ipse incerta lueri tego co byśmy przed wyśpie-
niem mieć mogli. Nie trzeba się przy tym ubezpieczać pod czas
pokoju choć nie masz woyny karły Status jest co ma Swoich
Nieprzyjaciół, którzy iezeli ustawicznie inwigilant iako żądę
pogodney okazji ad agressionem, to ię zawsze trzeba mieć na
ostrożności, a być gotowym ad resistendum iako czynię prae-
zorne Narody tam quoque cum pax est trepidant formidi-
ne belli. A iezeli na ten tylko koniec wespół ię woyny
aby dobrego pokoju dostępie, to pokoy rozumiem utrzymać
y bezpiecznie ugruntować najwyższe Staranie być powin-
no nie wojować, ale na utrzymanie go woysko utrzymać
należyte. Dwie są tego przynajmniej racye, że te gotowość dale-
ko bardzy utrzymywać trzeba in statu libero, niż in monarchi-
co, bo taki kraj gdzie ieden król wielowładnie panuje, choć
go insperata panie trudno za jedynym swym rozkazem wpy-
skich Lit Państwa Swego dobiegnać na przetrzę y skuteczną
Swę obronę. I statum zas libero trzeba wpród formować rady,
na tych radach trzeba zgody, przy zgodzie pospolitej dyspo-
trzeba składać y wybierać podatki, za które trzeba zaciągać
Woyska y tandem wojować, a interea cierpieć y podnosić z cie-
skim uciesmieniem omnes fluctus belli. Druga racya że
in statu Monarchico partykularny nie wiele przez woynę straci,
bo przez najmieszalsze zey eventum ocyznanego
choć się winszego Pana obci, y odmieni, on iak był Chłopen
podany

podamy tak będzie. U nas non idem bo przez niedostateczne
sily nasze na wojnach pewney Cladem wieść nie mogąc nie
omyl na nas czeka strata, nie tylko Oyczyzny ale Swobod
y wolności naszych, iehi na obronie ich takiego woyska
nie będzie, przy których moglibyśmy być bezpieczni.
Albyśmy nas tak wielkich Perogatyw mogli razyc in dubi-
cedine omni trzba Pokoiu, w którym Kardz żyjąc według
Kondycyi swojej nie powinni podac in periculum woj-
ny co poswied naydroszego. Interes Status Monarchy iest
extendere przez wojne Potencyj swoj, wolney nas Rzeczy
i converso w Rysztke swoie sily impendere na konserwa-
cyj Pokoiu, przy którym wolność miła y bezpieczna.
Wiemy co na Dziatach zwyczajnie pizyc ze Ultima Ra-
tio Regum trudno wolnym głosem te Rzeczy convincere, tru-
dno zastoić się Prawem y Sprawiedliwosci inter arma
sident Leges. A za tym nie można się na to spuszczać ze
indemnitas wolności naszej ma to Privilegium broni nas
ab insultu Nieprzyjaciół, choc radney przyedyśmy do woj-
ny nie clammy, poniewaz sama nie gotowosc nasza more nay-
śnadniejsz dać do niej okazy, owszem im wolność nasza droz-
sza, szlachowniejsza, tym ię bardzy iako skarbow strzeć po-
trzeba, na które Kardz łatwo się ułakomi, kiedy widzi ze
tego nikt nie pilnuie. To tedy ratujemy ze non sequitur
inde, zeby uchodzić wojny tym samym Pokoy warowany u-
bezpieczyć, y ze komiećnie trzba mieć woysko takie, aby sub
ejus presidio mogliśmy żyć przy Pokoiu z tą wolności którą
iest z naywiększym Ribesciem naszym, y woionac kiedy te-
go potrzeba z tą stawką którą u Rysztkich Narodow ma esty-
mać, nie pretendując, zeby Pan Bog dla nas te Ciada czynił
w przed tym dla ludu swego, y zeby mury Jerycho same się
przed nami obaliły, choc na nie za Tomanemi Rękami patrzy-
będziemy. Przystepnię do regularnego woyska postanowi-
nia. Nayprocz iako Rzeczka dzieł się na Powinneye trzą tak
dobry porządek exigit, zeby Kardz swego miasta Hetmana y swore
woysko.

Woj. sko. I lubo rursze należało a fundo perpetuo na raptatę woj.
ską, ale to oddawać ad Antichum Skurba, który nam pokazuje po-
winiem, iaku z niego quantitas woj. ska more mieć należyte sub-
systencyj. Ze iednak quantitatem trzeba komiecznie mias ko-
wać ad stabilendam securitatem cyryny według Lit. Lysia-
dow rurszych, aby ierebi który z nich pod jakim pretekstem (co
który mi trudno) chciał nas aggredy y wojnę z nami niepru-
wiedliwz raczyć, bylibyśmy zawsze gotowi & in statu resistentis
sami przez się nie szukać ludrych Positkow korstownych,
zawsze aczpo szkodliwych, nie odrzucać iak iednak totali-
ter, to jest byle przez iakę dywersyę byli nam pomocni, ale
ierebi iak in viscera Regni opusciemy, iako czyniemy nie ma-
jąc Lit. w tusnych dostatecznych takiego kollegijatu, się do
nowego nabędziemy nieprzyiacela, bo stanie się tak one-
rous ten co mnie przyjdzie bronić, iako ten którego mnie
obronić zechce. Ierebi tedy jesteśmy Conwicti ze nie mająć
takiego woj. ska iakoby należało dobrowolnie podaćemy cy-
rynę in pradam occasio facit furem, iże kardy z Lysiadow
nurszych tym bardzy na nas czuwać będą, im się go mniej
strzedz będziemy. Wic supponamus, ierebi Rowenta Ryska
iako ia rozumiem na to wystarczą, że kardę Rowinyja more
mieć zawsze komput 30000. iakogo u nas zowij cudziomskie-
go to jest całego 90000. zczytbym żeby pod czas pokoju redu-
ce go do połowy. Aby kardę Rowinyja miała realiter komput
15000. lubo trzeba żeby raptata iednakowo curat in toto na
30000. Ale połowa raptaty żeby była odłożona ad fidele depo-
situm. Naprzykład Regiment który ma 1000. ludri miech
ma zawsze effective 500 w służbie, a raptata drugich 500.
miech temu Regimentowi czy nie maść, aby in casu wojny
& ingruentis periculi nie mieć rekursu do nowych Podatkow
y rdziewstwa ubogich ludri, ale z tej masy in instanti forma-
re raciję, tak żeby kardęgo Regimentu dwiczygnać do komple-
tny Lysica ludri. Ta Maska służyć by takre powinna, pokiby
iż stawato pro nervo belli, boe to ostatnia pod czas wojny po-
clatki

datki extraordinaryne skutac albo gwałtem zyc ex rapina
Sami się rzućmy miasto nieprzyjaciela. Do tego porządku
treboby zawsze y podczas wojny konserwować numerum com-
pletum officierow, o których trudniej dobrych, niż o prostego żoł-
nierza, ale tak aby kapitan, Porucznik, y Chorazowie któ-
rych potrzeba do 500 ludzi realiter służących mieli zawsze żołd
swoy zwycięzay y zupełny raptatę, do czasu których tylko
provisionaliter trzymać należy in casum omnis eventus mo-
gli by się kontentować potęgą żołdu swego, iako nie będąc ob-
gowani do żadney służby pod Czas Pokoju, oprócz samych Popi-
sow, y w ten czas kiedy ich zawołają. A tak gdyby Rzplta miała
pod czas pokoju 45000. wojska y Pieniądze na zaciąg alterig-
tanti do całego komputu, byłaby bezpieczna, reby się nie miał
temere aggredi. In casu zaś wojny mawpży każdy Regiment
ex masie gotowe Pieniądze trzeba by każdy Chorągiew rozdzie-
lić, to jest zostawić potęgę kapitanowi iemu służącym, a pot-
ęgę dać subalternu, aby te nowe Rekruty inkorporować mię-
dzy Starożołnierzami, między którymi Rekrutami dwu-
dzieci będzie potrzeba do zupełnego komputu obudwu Chorągwi
tak reby mogła Rzplta na każdy potrzebę mieć przez te mil-
typlikaucę in instanti 90000. wojska regularnego. Należy
także obmyślić fundum perpetuum na artylerję, która jest
Bron przynajmniej każdego wojska, Item na konserwację
Fortec iako y na Crekucę Nowych, gdzie ich pro opportunitate
Loci potrzeba. Na Rekrutę także Indziwierow o których u nas
trudno, lubo w nich consistit Ars militaris. Są także w innych
Państwach chwalebne Instytucye, których by trzeba naśladować
iako Republiki na żołnierzy, co bowiem słuszniejszego aby ten
w dyscyplinie swojej na usłudze Ojczyzny miał go czym du-
stentować do śmierci, kiedy albo starości albo kaleczeń przy-
cisłomony nie będzie mógł zarobić sobie chleba, nie mieć po-
trebne y szkoly Rycerskie które sposobią młodziuch do służby
wojenney przeszły. Konney y do artylerji, do dobywania Fortec
y obrony

y obrony, aby nie szukać po cudzych krajach in hac arte esper-
tos. Alias iako ztyl pochodzą wszelkie szeseliwe wojenne Progno-
sy, tak bez tej zarad z miedu aplikacyi, dlugo się trzeba per-
pradim cwiczyć w powinowstach wojskowych. Szkota zaś Rycer-
ska producendo wojsko te wspomienite nasienia stanie, musi się
iako zrodło rece które nie ożyła, iako korzeń drewnu, który
bunne owoce przynosi, jeżeli najwonniesze kadzido nie da ra-
pachu po kiej go w ogień nie wrzuci, tak każdy naturalney Cho-
cie którą fama obfuscare condit trzeba pomocy aby się zagre-
bioną dobyć jeżeli ma słynę przez to co się do doskonałości stimu-
lat, clonaję przez experyencyę iak się szkołę z miedu nato-
gi przetymac, y ztyl edukacyę naprawić, którą powinna Oczysz-
zna iako dobra matka takę clac synom swoim, żeby z nich
mogła mieć porzeczny pociech y uslugę. Przy Prekyp zaś wo-
ska nalezitego trzeba by zmiesć Szkołowi w nas z wy czay, wa-
nuje aby się nikomu nie godziło wnieć sub tytuł Szwardyi, która
Samemu Ksolowi nalezy zachować Nadwornych wojskowych
ludzi, wltuszera gdy Kreczpla przez postanowienia dobrego po-
rydka Kuzdemu iako powinna obmyśli Saueritatem. Periu-
lum bowiem ztyl, że się taki znalazł more, któremu przeciwno
Oczyrnie nieprzyjacielska iaka Potencya na swoje Imprezę
subpeditabit miedu Pięźnie do znacznych zacięgow, y niemi pod
pretextem nadwornych ludzi ten który się dla siebie more mili-
tare in rem fago co to być będzie. A do tego znaydę iakie zayscia
miedzy dwoma Familiami okazya pewna do wojny domowej ty-
mi ludmi nadwornemi, wojując przeciwko sobie stae się mogą
Snadno cognata aies. Przyznaie że dostatecznie ex deo przypu-
gi Oczyszny proprio sumptu zacięgaie wojskowych ludzi, ale
ta ochota zwy czaynie degenerat in rapinam nie mając bowiem
de sustentacyi takowych Partyi iakiego sposobu pro hōstie
usurpata Ant horitate Consistentie in claię Kontrybucye na
nie składaię słowem że lekkie posilki w kupę się swawolnego-
bracaię na same tylko uciemiężenie ubogich ludzi. Itego bym

Dyryj

zyczyj
jest za
dia iak
ich mied
by tedy
komme
stliem
swoich
lepiej
na to m
gulari
nam
dowa
dawne
nad d
lami
tamow
ien nyl

In mo
dziu m
bez k
Krypow
kiem te
we w
rodu, a
ze com
Pinięd
ko kr
prza
da w f

zyczę żeby party kularnemu nie godziło się mieć fortece bo nie
jest raden in statu takie trzymać, y takie w nich mieć presi-
dia iakie należą do Obrony ich przez co snadna okazyja dobytcia
ich nieprzypiacielowi, którego trudno potym z nich rugować. Kto
by tedy chciał mieć ludzi na usługę Rzpltej niech ich odda pod
komendę Hetmanowi, któremu generałna władza nad w. By-
skiemmi ludźmi dana. Kto takie rzeczy mieć Fortecę w Dobrach
swoich, niechże w nich osadzi presidium Rzpltej która more
lepiej securitati ich providere, niżeli party kularny, którego
na to nie stanie. Nie chce się daley rozwódzić w tym, co ad re-
gularitatem woyska należy, iako y ad exercitia y ad discipli-
nam Militarem. Mamy dość dobrych przykła dow do nasla-
dowania w dwyczaiach inbzych Narodow, które porzuciwszy
dawne wojowania sposoby starają się iako najlepiej ieden
nad drugiego excellere. Co my snadno potrafiemy byleśmy
sami chcieli, y byle abusus z naszego mierzgu pochodzące nie
tamowały naturalney dyspozycji którą mamy do Cnot wo-
iennych.

SKARB

In Materya Skarbu Kardz Żyjący według swojej Konchyysy są-
dzić more. Jeżeli in statu particulari dobra Ekonomia potrzebna
bez której raden obcyć się nie more, dopreior w wyspstkich Państ-
wach powinna być fundamentalnym warunkiem, świad-
kiem tego nie które w Europie, z kęj taka ich kteneya, z kęj
we wyspstk obfitor nie roszernosci kraju, nie z bicznego Pa-
rodu, ale z dobrej Administracyi Skarbu publicznego. Z kęj
ze Commercium & industria obywatelów, produuit Cyrkulacya
Pieniedzy, tak potrzebny ad Prosperitatem Cuiuslibet Status, in-
ko krwi Cyrkulacya wiele do życia ludzkiego z tąd zwta-
żera nay bardzy ze Kardz fortunę swoję prywatną zakła-
da w fortunę Obyczny, contribuendo z ochotą do tego, do czego
prer powin

przez powinność obłożony jest. Wtedy nas dno Mathematica
ze cum administrando Instrumentum Mathematicum, morem lek-
ko davigue by najwyższe Cierzy, tak y w Skarbowym Interse-
re w Bystrze onera stang się znowy bylesmy z nalerzty pro-
porcy umiarkowaw, y z takę z ktoręby się mogła Repka
iakięgo emolumenta spodziewać pewnego nie iak do tego, gdyż
wielkie owym detrimenta ponosi, y gdyby inżby do zamiesia-
nia okazy nie było, to sama iaka jest u nas Skarbu Ordyna-
cja Ryncepalny razę być przeszkody do dobrocy o posta-
nowienia. Uważmy proszę iako modus podatowania zwykły
nie progresum obrad publicznych na Sejmach y Sejmikach
tam nie, iako detractatio placenia podatku zawodzi nagle
prze o koto dobra państwa starać iako przy tym r. 1718
y mierna Podatku quantitas uboim nie mney ciężka, a pu-
bliczno commoda nie porzucić na nie dopuszcza się z bawienney.
szych wykonać Intencyi. Iako naostatku Administracya skar-
bowych Interesow Repki Korywici, a prywatny tylko bogaci.
Ze ras inter capitales defectus Status nostri są dę ten najwię-
leby który pochodzi ex indigentia Skarbu. Rytun się co do te-
go za racya. Ze przy tak wielkiej obfiteści krasie, choć się u-
nas w Bystrze lub gdzie indziej, z daleko mney szę żyźniejsz
rodzi, a przecie tak wielka raritas pimiędzy, nie inora jest, tylko
ta re tego racya nie umiemy, co nam Pan Bóg daie, iestemy iako
owe drzewo które się tamie robfitorie wielkiej owocow swoich,
y nad którym napisano: Inopem me copia fecit. Dostatkli y
buznosci widzę Ziemi naszej, nie dbamy o radny Ekonomicy
industyę, plebens przy tym ktoręch to profesya Commercii pro-
wadzić, wolności y protekcyi nie maie w handlach, ani securi-
tatem nawet tego co possident, bo iereli przez krawąg prau y
Zabiegi swoje co zarobię y zbierę to im mocniejszy wyjdzie, Ru-
ina także miast nie more tylko tamować Cursum Commerciorum,
tak dalece re to co się w domu usodzi, trzeba albo Consumere, albo
zaniechać reby się samo Consumat. Na postanowienie tedy skar-
bu nalerztygo, trzeba naypród zacząć z tyd iako mu sufficienter
providere

providere według potrzeby Expens Rzplty szukając sposobu z hu-
dremi maircemi perfectum commerciorum Nutitium, aby tak
wielkiemu krajowi obfitości, przy morzu, przytak wielki Rzek deflui-
taryach nasze Krolestwo his Beneficijj gauderet, w inre wozach
naszych lubo nie rowne w obzerności ani w obfitości naszemu.
Treba potym Skarb tak najbarożey z bogactwami pilney przyb-
rzej aplikacyi w administracyi Jego, co się znajduje snadno,
iereli Ministerium Podskarbiego, in illa activitate & Regulari-
tate iakom dycyjt sub Articulo Ministrum Status, będnie con-
stitutum, iereli chcemy do Sufficiencyi materijey Skarbu una-
nimitur concurrere. Taka bowiem est iego Natura aby konie-
cznie unanimiter & nemine excepto, nie tak na przykład
iako na Radach, gdzie jednego dobra rada, more byle salutaris
Oczywiście, nie tak tak w wojach gdzie jednego wodza ma-
stwo y czuła przezwycze more otrzymać zwycięstwo. W Intere-
sie zaś Skarbowym iereli dostatek ma byle primum & precipi-
uum mobile dobra pospolitego, trzeba reby w przyszłości do
tego przybyli, obserwuie rygorose iako dysqualitatem w gene-
ralnym Podatkowaniu, tak disparitatem secundum facultates
in quantitate podatkow placenia, aby ubogi za bogatego
nie placit. Uważmy co to za Indygeniya Rzplty, y iereli w lu-
dzych Państwach Skarb nie których miast nie jest dostateczny
szy, albo miernego Xcia udrzelnego Rowenta nie są wielkie
nie naszey, mierney Rzplty, przy której nie dostatek w czym
można załatwić nadzieję, jest to kotu się rzuca w berdenne more,
albo ragle podnosi przeciwko wiatrom, Aleci o tym myśleć y ra-
dzie, aby poprawic co widzimy in statu defectuosum, paki de-
fectui Skarbu nie poradziemy, którego Opulencya powinna fui-
litare z bawienne Dobru pospolitemu Rozumie. Wco snadno
potrafiemy bylesmy w przyszłości gospodarowali z tak dworkny Eko-
nomiq w Rzplty Intestat, iako Kardz partykularny w tych,
które ma z Substancji swojej, byle Rzplty uczynie dostatek, pro-
portionate do tych dostatkow, które z niej maig Ci, w ię com-
ponunt, y byle Kardz z nas byt w sobie convictus, ze iako się z-
pibnoscy stara per Instinctum Naturalem o własny swój kon-
servacyj, tak eodem Vinculo tenetur do konserwacyi Oczywisty
swojej, nie mogge consistere in parte, tylko per ejus consistentiam
in toto.

in toto, ani żadnego mi nie bezpieczeństwa prywatnej Prosty, jeżeli
czego z niej nie udzieli, aby obmyślił Securitatem całej Ocyzynie,
w czym nasza zeniteryja podobna tym, którzy przy wielkiej
odwadze y dyje expouunt, y śmierci się nie boją. A kiedy kilka
kropel krwi na Salvowanie tego życia upuszczyć trzeba, nie ma
iż dość Sena y spoyrze na lancetę. Tak y my o całej naszej Substan-
cyj zdamy się nie dbać, kiedy wiemy, że jest bez żadnej obrony, expo-
nimus ją ad predam nieprzyjacielowi, a kiedy na Konserwacyj
y ubezpieczenię jej trzeba ratę naszą czyśćką udzielić, niek zwiel-
kim strachem, temu się zbraniamy. Ta jednak ochota powinna
by w nas przewaleć nad inną Naszą, które Contribuunt do Skar-
bu Monarchow swoich, Pytam się na co? ad Satiandum ich lu-
stem, na wymieszenie ich nieznosnej Ambicji, na próżną Ostent-
acyj, albo marnotrawną Satisfakcyj, z ładarskiej części pocho-
dzącej Dominantium Pasty. My zaś co darem, to benevole nie z
żadnego przymusu, wiemy co imponimus na się, wiemy na co ze
na Konserwacyj nie oszczędzamy wolności, której ongić o czym
browie tym samym wykupujemy się z niewoli. I którzy na tak
drogi okup ratują, a przy tym co darem emolumentum pri-
vilegium odbierają dowiedzieć ex usu Driedictwa mojego, zadywa-
jąc tego patrimonium przy wszelkiej wolności y bezpieczeń-
stwie, obciąża mnie do tej powinności z którego Supremi
Dominij Rzplty, obciąża miłość Ocyzyny która mnie jako do-
bra Matka spłodziła y wychowawcą karmi, abym nie był
odhudelem y odrodkiem nie ratując jej, w jej potrzebach, obli-
gał nawet sum amor proprius y party kularmy Interes któ-
ry mi pożytkiem być nie może, tylko proportionate & relati-
ve, według pospolitego do Instytucji Skarbu tedy należy przy-
stępować podać do refleksji trzy pryncypalne Objecta. Per-
wre żeby Sufficientiam Skarbu tak miarkować aby super-
abundanter wystarczyć na potrzeby Rzplty. Obserwować któ-
re in ulla arte mediocritas nie est tak nieznosna jako w Mu-
zyce y malarstwie, nie owszem nie będzie przykrejszego ja-
ko stuchac instrumenta muzyczne, w ręku nie doskonałe, w mi-
oetnych, nie mniej y oczom obraz nieprzyjemny, kiedy onie
co brakuje do perfekcji natury. Ja zaś mówię mi nie do-
skonałego jako mediocritas Skarbu, bo z niego daremny tylko

zawód

zawod y claremnie ludri ubogich uciemnienie, kiedy składają
choć małe podatki, nie mogą ich bez Cezaru płać. Ten zaś ciężar
zdaje się dopiero mieć znaczenie, kiedy ullum levamen nie przynosi księ-
public, y kiedy z nich natychże ubogich ludri żadne solatium
redundare nie może, bo iakoż teraz Rzeki które wpadają w morze, z te-
go Morza przez Zróżnicowanie nabierają wigoru, tak tenże fluxus
& refluxus powinien być in statu, to jest kiedy prywatni skarby pu-
blicy ditant, niechże Gdzie tak dostatecznie, aby ex fructu de ubi-
litate publica tego skarbu, wystąpić commodum na nie spływać
y rotować się vicissim mogły. Wpici porachować trzeba, co za
zapłać Wojska materialnego, Fortes konserwacja, Althylerya y in-
re Expensa wojskowa wynoszą. Item wiele potrzeba na sustenta-
cyę cum Dignitate Króla, z Dworem y Swarthyami. Wiele na roczne
Intraty iako się określa Senatorów, Ministrów, Rostów, Deputatów,
iako publicznych y Strygich Głównych Urzędowników, wiele na
ustawicznych Rzydentów u Dworów Indorciemskich, albo na
extraordinaryjne Poselstwa, y na insze których dalecy niewyfi-
czym potrzeby Rzędu. Drugie obiectum przedstawia żeby Pro-
ventus Rzędu był fixus & perpetuus nie tak iako się do tej
dniesi, gdy co jeden sejm postanowi, to drugi znosi, takowa od-
miana nie może tylko pociągać za sobą pewną Variationem in
Gubernio, y jeżeli dopiero in casu extraordinario składać Gdzie-
my, z trudem się mu zabieramy, bo może taki darsi, który nie
dopusci ani czasu, ani sposobu do wybierania Podatków y ra-
chowania się z nimi. Radbym żeby Rząd postąpił sobie w
swoich Prowentach iako partykularny dobry gospodarz, który
według pewnej y dobrze obwasowanej Intraty Ekonomii domu
swego tak exakte prowadzi se y regulariter z swojey Substan-
cyi żyje, y przez tego prospici casibus maię zawsze iako mo-
wią: Groź od potrzeby. A tak Rząd na pewnych y raz na
zawsze postanowionych dochodach fundować się będzie daleko
śladniej mogła manu tenere Regimen Królestwa swego, któ-
re ob defectum & irregularitatem skarbu w niczym nie może
być stabile. A iako sub Articulo Wojska używam żeby bezwo-
wych wśrekich częstych Podatków, iustasera pod czas wojny mieć
gotową masę, & fundum na potrzeby nie wojska & pro ner-
vo belli, tak tu do skarbowey materji należy podać Sposób, żeby
pod czas

pod czas pokoju ta masy nie była Sterilis, ale reby fructificet
tak Reptey iako y Insulis. Tereliby się tedy stało, rycybyśmy aby
iż podzielić między miasta przyrępalne, mały się od kapitału
kontentuię prowizyę; na przykład dwa albo trzy pro cento. Tę
masy nie more być fidelius depositum byle należęte od miast
wzięć bezpieczeństwo, aby rawre in quocunq; casu wojny albo na-
głej na Reptę iakiej potrzeby można tę sumę instantaneę se
petere, przez co Repta rawre będzie miała sukkurs dostate-
czny przy pożytku chęć miernym, kiedy z niego co kok ane-
tur. A przy tym cyrkulacya będzie po całym Państwie wieśka Pi-
niedzy, przy której obfitosc wulka, tak iako w Rzecz ustawienie
płynący gdzie wody nigdzie nie ubywa, choć iż w Byscy bez ustan-
ku czerpać. Commercia także znacznie się wprowadzą y osia-
dłoci będą bezpiecznie byle Magistraty po miastach dobry po-
rządek postanowili, dzieląc tę sumę między mieszczanow z ta-
ką ostrożnością żeby iż każdego momentu mogli recuperare od par-
tykularnych, y kiedy tego Repta potrzebować będzie. Interea
ci mieszkanie tak werną płacę Prowizyę zarabiać będą siła ma-
iż o czym handlować y zarywając tego kapitału proportionate
do siadłości y handlow swych. Co zaś do prowentu pewnego y ie-
dnostajnego Reptey nim przyjdzie ad genus Podatkowania ten
będzie nie ustający, a do tego nim go uczynimy znacznie szym
tym bardziej alleviabimus Populum w podatkach, znaczący raso-
dnie iereli propositum more stamie się acceptabile z Intrat, i-
komayczyt w przyszłości Starostw y Krolewsczyzn które są legiti-
ma bona & Dominia Reptey, y które bez niczyjej krzywdy mo-
że recuperare. Po supponamus że się nie podobą ten Spór od com-
podat do rekuperacyi, aby ci data konstitucyi przez Rex lat
Responsores Bonorum Regalium wytrzymali zwyczajne Dobrych
prethum. Na to miłk słowa rzeć nie more, kiedy krol wakuie mia-
sto konfederowania Partykularnemu Reptey restituet, gdyż się ni-
komu krzywdy nie stanie, kiedy secundum Jus solitum Profes-
sionis ad vite tempora possidebit Krolewsczyznę. Lubo tym po-
sobem dłuższego by czasu potrzeba aby Repta z tego Prowentu poży-
tkowała. Notandum reby te Intraty z Krolewsczyzn per plus offe-
rentiam do skarbu wnoszone, non secundum beneplacitum Pod-
skarbiego aby ich nie psuwał in favorem. Drugi prowent pe-
winy

pewiny
wiensth
infia
dek w
tak się
handlo
mały b
mła m
Bonu p
tylko c
secale
tow ias
ciem d
& dom
mierz
przy z
Podatk
trzenie
natym
czy po
ne my
zeby e
viori o
dat ko
stwie
dry się
chtop
czym
płta n
prieta
Podat
iako s
tylko z
Dried
mi me
ticular
mi się

pewny Subsidiūm karitativum według umowy y moralnej z Ducho-
wienstwem z Dobrych Kościelnych. Trzecia ta które, in bene ordinato. sta-
tu (iako się spodziewam) powinny augeri, słak dostępi dobry porzą-
dek in commercijs, a przy nim ludność po miastach osiadłach
tak się temu zabierze z kupcy pod Pasportami szlacheckimi
handlować nie będą. Przyłączmy do tego Monopolium soli, która
mały sądro pożytek czyni partykularnemu, a wielki by uży-
mła in publicum commodum, gdyby stan szlachecki per amore
Bonis publicis chiał desilire a Jure soli szlacheckiej. Pyta się
tylko co monopolium soli w innych Państwach wnosi, jest to kus-
szale które tylko samej Rzeszy należy. Nie wypowiem dalej Powen-
tu iako to pogłowne żyłowskie y inne, których dwoicą ma spe-
ciem Kardy Statu, Jeden nad którym ma Rzesza Jus proprietatis
& Dominij, iakoż się przełożył, y które się płaca bez niczyjego ucie-
mienia tak iako Intrata partykularnego Driedzi, który mu
przy się Karanum. Ama natura producit. Druga species są
Podatki, które każdy żyjący w Ojczyźnie ex proprio placi, y tak
tożenie objectum czyni w Interesie szarbowym. Nie należy bowiem
na tym, reby Powenta Rzeszy były sufficientia według exigen-
cy potrzeb publicznych, nie należy reby były trwałe y nieodmien-
ne nigdy, ale oraz reby genus Podatkowania nie było ciężkie
reby ubodzy ludzie nie byli przeładowani y znosili sine gra-
viori onere co na nich w kładzie. Żywejmy u nas modus Po-
datkowania jest przez Rządowe y podymne. Przyznam się w ten-
stwie Chrześcijańskim tym samym Imieniem pogłownego brzy-
dzy się, który to jest w Bogu i takim Characi, bo czyż słusznia reby
chłop umierał z głodu okupować głowę y życie, nie mając się
czym sustentować. Prawda u nas w Polsce nie powinna być Rze-
sza na Chłopów y pospolstwo Podatki imponere, bo nie są Pro-
prietarij gruntów, Kardy Polsektor Dobr swoich more pro Justitia
Podatków Rzeszy pomiarkować między Poddanymi swoich, tak
iako supponit że ich nie przeładowie y krzywdy im nie uczyni,
tylko z swą własną szkodą, ale Rzesza powinna od Panów iako
Driedziow y Polsektorów fundi requirere Podatki swoje, nad które
mi ma Jus Supremum & Dominium, tak iako Driedzi in par-
ticulari nad swoim Poddanym. I drugi Podatek Podymnego cule-
mi się nie rwa, bo iak more być fidelis Calculatio Dymów, których
co lok.

co Rok albo ubywa albo przybywa, Wzba by za tym często Taryfły od-
mieniał, a nielomu niefolgować ani Wzbywając. Wolno Posłanowi
w Dobrach swoich czy przez pożytkowne czy przez pożyteczne podatki
wybierać na Dobra tego przypadający, ale Replika ma nadmierne
y sprawiedliwsze sposoby do generalnego Podatkowania y uczynie-
nia dobrego pomiarowania Repartycji, y wchodząc w Białą cie-
szenie y nie pewne od głowy y od dymu. Za niewidze inter omnia Se-
nera Podatkowania w Błozie naszym nadmierne, trwałe y
obfite, iako ab ultimo Consumente to jest za nowe Propozycje z Se-
lernym generalnym z Dobra Driedzielnym, Duchownym y Krole-
wskim latwe, bo chleba y napoju latwa co dzien na konsumpcja,
contribuit, lekkie bo to mały quantitate który płaci z latu za-
robku na taryfę proportionando valore Dobra & pretium. Ite-
r y u Rynku tak dalece ze ten Podatek nie ia płaci co prze-
ię ale ten co kupuje, Trwałe bo nigdy chyba przez gwałtowny
wstac nie more obfite bo choc mierny Podatek z taryf od Latu
y od Cropa, to tak wielkiej Krajn obzerności ex tanta Consumptio-
ne Chleba y napoiow Namie się Considerabilis. A jeżeli jest tak tru-
dności w wybieraniu Relewnego y jeżeli nie znajdzie się Sposob za-
brżenia tak wielkim Wzbywoprzyscom, które się dla tego Pod-
atku w dzien popetniają. Jest inby modus Podatkowania który com-
plecty w sobie inby wszystkie genera Podatkowe, y przez który
wszystko co tylko Natura, industria y Ekonomia gospodarska pro-
ducit, bez żadnego dowodu Publico contriuet Arario. Ten jest przez
Parafie, Racja naprzykład tego ze Taryf y z niej Calculus Śladny
bo całe Krolestwo jest na Parafie rozdzielone, nie maż żadnego w nim
Kęta żeby do której nie należał. A za tym Śladno w każdym Witz-
twie wiednie liczb Parafij porachować w procent Repliki wy-
nosi & per consequens prospicere aby iż nikt nie wzbywdził do
utworzenia z Taryf według Parafij & Seba pitnego przypisać Sta-
nia, aby Kommissarze probata fidei na to Deputowani marło-
wali sine ulla Respectu & favore wiele Karda Parafia chue z różnych
Dzieszy ztorona more producere Posposoribus Intraty, tak iakoby
jednemu tylko należał. Itey tedy Intraty plus vel minus iako o tym
przez zgodę powzrechna następi Deputa certum quantum do Skar-
ku Repliki na podatek. Na przykład Rei procentum, to jest jeżeli
Parafia ztorona z różnych Wzi należących różnym Posposorom wy-

wynosi
powin
niwby
czop
ktory
ich w
tere m
a party
się wie
wania
iętno
zey m
ko pta
przez
Dmigo
cyi m
dy me
dał ki
y ta d
swoie
dluwy
Wro m
Pigim
ze mi
za jest
mng c
ubogi
cie of
Taryf
culum
in mo
dzie
wymy
skarbo
nie m
wenta
vami

wynosi Intraty 10000. azeby od tych 1500 było Podatkow Poborow
powinni by wnosic tylko do Skarbu ale nie placic bo Repbla uwol-
niwszy, tylko dobra Ich od poglownego y podymnego, od tanownego
czopowego y szelernego, wolno im iunc modum Podatkowania
ktory sig im podoba postanowie miedzy poddanych swoich, ktorzy
ich w Podatkach zastypic mogq byle Repbla ten Preseculnie repe-
tere mogla, przez ktory kazda Species proportionate publico placi
a partykularnem Intraty czyni. Przez ten takze Posob zabierzy
sig wielkiej niesprawiedliwosci in modo Usitate naszego podatko-
wania, ktory sig przez to dzieie. Mam na przyklad Wres albo ma-
iety nosz na ktorey ma Dluznik moy Summe sobie zapisany, od kt-
rey mu in toto placz Prowizy, moia wres wedlug stary jedna-
ko, placi Podatek a on zowey Summy nie nie daie do Skarbu, lubo
przez moy zapis y przez Prawo ktorego nabywa pozyczajce mi
Pimiedzy stare sig Coheresstwo poteczny remng Pobor Substan-
cji moiej. I lubo mu placz Prowizy ex parte intraty moiej, mu-
sz nie mniy in toto czy poglowne, czy podymne, czy ci inssie Po-
datki wnosic do Skarbu. Pytam sig za coz more byde ten fawor,
y ta dystrykcyja tym ktorzy mair w Summach pimeznych
swoie Substancyy Driedricow y Dobr Poborow. Dla sprawie-
dliwey tedy koequacyi podatkowania tak sig nalezaio postanowie.
Wres moia na przyklad oszacowana wedlug Intraty na podatek
Pigim pro cento, iereli z niy otrzymowoi placz Prowizy, mech
ze mi wolno bydzie proportionate wydzic z tej Prowizy, kto-
ra jest intrata Dluznika moiego, takze piz procen to, aby rowno ze
mng contribuat. Tego Podatku ten jest pozytek ze go kazdy iako
ubogi tak bogaty wedlug swoiey Substancyy bez radney trzynydy pla-
cie bydzie, ze radney w nim defraudacyi byde nie more, bo raz
Taryffa sprawiedliwie postanowiona snadno fidelem Cal-
culum Rademni demonstrabit, y ze go nuzdy nie ograniczajce
in modo & in forma Repbla wedlug potrzeb swoich snadno by-
dzie mogla in quantitate przyczynic albo umniejszy, nie
wymyslaic nowych co rae exsolucyi malo pozytkuacych.
skarbowi, czesto mieszaicych Consilium publicum, a zowse
mierzomych ludium ubogim. Nie rozwodze sig tu z inssymi Po-
wentami o procz Podatkow, ktore mi Skarb more ditari sine gra-
vamine Populi bo melia do nich snadne, sama Ekonomia na do

dobrym porządku utformowana subpeditabit. Interest huiusmodi Poso-
bami które podać by było superabundanter o czymy woyska wiel-
kie chować, y wżysztom inbzym potrzebom Repltey subvenire. A
iereli się w kim iaka znowdrie remiteneya prseciwo tak potrze-
bnemu y Sprawiedliwemu Podatkowaniu w tym zakresie in-
demnitatem wolney Relacheckiey Kondyuyi aby mi Repltey nie
ptaci. Niech proszę uwazy, oprocz powinności która kardego dy-
ięcego z Oyczyzny obligat aby się z tego co mu dare succurrat, ze
succurrendolej nalerzycie siele sobie drogę do pewney własney
Swey fortuny, bo przy dostatku Skarbu kiedy woyska sądy li-
czny y płatne Usługi przy tym intratne każdy ducta Inbchina-
cyi Swoiey stuzyc Oyczyznie czyli w woysku, czyli w urzędach
Publicznych, czyli w Trybunatach wiecy Spodriewac. cy nie
moze, nie tylko to co contriuit na postanowienie tej nie usta-
ięcy Zbawienney Fundacyi, ale owszem siele będzie co się spdy
mogli wiecy dotazy, niz to co possident ex proprio Patrimonio,
w ten czas kiedy Replta będzie miała. Porob czym pramiare do-
brze się zastanowiczych. I lubo recte facto fecisse mores est z tym
większą jednak ochotą każdy zastanowac się będzie mogąc się pe-
wney spodriewac nadgrody. Tak iako pracowity Rolnik reby
miał z roli obfite Żniwo, ~~treba~~ reby się zastanowac bo nie będzie miał
klosu, iereli w nie Ziarna nie wrzuci. In reby po do Admini-
stracyi Podskarbiego respektom Fidelitatis. Skarbu more być
zawsze Replta bospieczna według postanowienia którego dy-
czył sub Articulo ministrow Status, ze żadna nie będzie się mo-
gła stać w Skarbie defraudacya, bo Rachunki Snadne będą Pod-
skarbiego, kiedy zawsze w oczach Repltey y za Samym tylko Ley
Koncensem Skarbem dysponowac.

SPRAWIEDLIWOSC

Sprawiedliwosc Same Prawa Proskie doszalecać reby się we wży-
stkich pospolitosciach każdy konsyderowat pro regula Vitae. Nig
się wżysztkie Panstwa utrzymuic, nig wżysztkie Rzeczy Stoić, na
miej dobre Rady fundani powinny wżysztkie Transakcyje y Re-
gotia publica agitari. Powinno rozgodne deliberyacje dirigere

w deyrze

w decydującym preiudice, za tey manipulacyi, w przyszłości nie zgody, dyben-
sye, okazye uolaiq, do tamgdyne Sprawiedliwosc będnie pro principia-
li Objecto, ambicyę poskromi, nie nawisici zwycięzy, zgodzon probę ty-
mie, Respect odrzuci, Interesem prywatnego nie dopusci. Zgoda sa-
ma Sprawiedliwosc nie tylko te nie przesne y dwuczayne dyben-
sye, motiwa wykoszeni, ale owszem staie się Vinculum indissolu-
bile wolności porządku, Zwłaszcza jeżeli predominabitur nad
wolności, która ię e contra gong biore nad nią zawsze regule.
I tak jeżeli wszystko czynne będnemy co nam wolno, a nie to co
się nam godzi, nie trzeba się radney w akcyach naszych Sprawie-
dliwosci spodniewać, bez której wolność zawsze degenerabit in
prolixam licentiam. Sama ię natura inspirat kardemu, zto-
wikowi gdyby na owe generalną y powszechną pamiętał Re-
gulę: Quod tibi non vis alteri ne feceris. Iako nie trzeba by za-
nego Prawa, gdybyśmy wszystko czynili ductu Sprawiedliwo-
ści, tak bez niej radne się Prawo nie przyda, które się dla same-
go ię utrzymania y warunku stanowi. Wiemy że nam ię ustawi-
cznie reprezentując trzymając wagi, znać na to aby ważyła wol-
ność naszą y z Prawem zdania z wolnym rozrykiem desiderio z
dobrem pospolitym, ambicyę z talentami, pretensyę z dastugu-
mi, aby to co summiem, Prawo, y miłość Obyczny dyktuje, pra-
ponderet zawsze nad nasze lekkie beneplacita. Powinna przy-
tym in quolibet Statu Iustitia meritorum być w iak naywiek-
szy Konsyderacyi, którą Virtus extipantur & Virtutes coronant.
Zako bowiem naywiększa łota łepicie bez nagrody, tak zbrodnie
y występki animantur bez kary. I na to Sprawiedliwosc Bo-
ska cum libero Arbitrio, które dala p. towiżkowi, postanowita
premię & penam, na tym y każdy Status publicus się fundu-
ie, że maie przy wolności liberum fampsum benemerendi, tre-
ba reby było dobre czynię, czego się spodniewać, a ile czego się strze-
żobawiać potrzeba. Takową Sprawiedliwosc powinna nym Re-
plta, iako my te aby się niekt nad swoje kondycyę nie wynosił,
miarkując pretensye swoje według zastę y godności, do których
inbo equalitas u nas prawo kardemu daie gdy się w przy-
mi rodziemy, przy równości jednak ta się rozności znajduje, którą
sama Spatrosze Boska postanowita, kardemu stworzeniu da-
wszy rozmaity Naturę co mu convenit, jeżeli się każdy wrostem

swaim kontentnie, czemuż nie ma tej kondyucji w której go Bóg osa-
dził. Będnie dwóch Braci starszy ma większą Suknię bo roztępił
młody mu ię zgodności, choć ma mniejszą według swojej Statuty,
przy takiej Sprawiedliwości mocniejszy non opprimeret młodsze.
go. Przetorony w Jurisdykcji miałby powagę nad tym któryby mu
był subordinatus vigore prawa, byłby posłuszny i ednakowo tak
najmocniejszy iako najslabszy niewinność byłaby in toto, nie
tak się dotąd dzieje gdzie dat veniam Corvis. vedat Censum Co-
lumbas. Zgoda na postanowienie powszechnej Sprawiedliwo-
ści in statu nostro lubo nemo sine Iudice nocens absolvitur, trze-
ba żeby był każdy swoim nad sobą sędzim, żeby się rozprut czy
się godzi do się folgując krzywde obciążeniu czynnie, czy stuszo-
nie porachowawszy się z sobą, wynosie się najbardziej zastroszonym,
czy wolno dla prywaty dobro popołite tamować. A gdzie Spra-
wiedliwość najpotrzebniejsza, y gdzie sądem ratować powinna,
to na publicznych radach y sądach, żeby ię zas iako najlepia
intaminatam na swym miejscu osadzić, examinujemy że sądy
iereli mają trzy te które im należą attributa; to jest władza, In-
tegritatem et Conditionem. Co do pierwszego nasze Trybunał ma
zbyt zupełną władzę, bo sądzi bez appellacyi, ale quodritur iere-
li ta jest compatibilis cum authoritate Rępltey, której Samey
Jura Regalia należą, że zas sądzi jest Jus perpetuum, y co in
statu monarchico Suprema Potestas ultimarie decidit, to in
libero Rępltey Samey powinno deferri. Iereli mi kto rzecze że
Trybunał jest Corpus representans Rępltey, bo jest compositum
z deputatów wszystkich Woiewodztw, iako bym z posłów, pra-
wda; ale zda się być monstrum secundum naturam status
nasz, bo tylko Equester Ordo z Duchownemi, y czasem nie-
którzy z Senatu formant Trybunał, Rępltezas nigdy nie
more być in pleno Jure suo, tylko per Unionem Trzech Stanów
Krola y Equester Ordinis, a tak dwie się musiał być maisto u-
dniey, a przecież iedna tylko Individuitas constituit zupełną
władzę. Iereli tedy Trybunał nie more się zwac Rępltey, to
per consequens nie powinien usurpare. Jey Jus potissimum
w sądowniu bez appellacyi, to nie inra jest Potestas Trybu-
nata tylko derivativa per commisionem od Rępltey. A iako-
brzez wszystkie sposoby które podać ad salutare Regimen w
tym

w tym zakładam Fundament, aby każda Jurisdikcja
na była Relativa od Samej Rzeczy tanquam a Centro.
Ko promień od Słońca, tak życie osobliwie in administracii
Sprawiedliwości, reby Sybow Trybunałskich Potestatem ultra
Iustitiam limitare, reby Rzeczka evocando do Siebie Dekreta sy-
bunałskie mogła ić albo kasować, albo ratyfikować, od której się
ba, aby w przyszłości Subsētia były dependentia, jeżeli chcemy
aby sama była iako być powinna independens, nie dając swo-
iej powagi y nie znając żadney nad sobą albo rowney sobie z
wzajemności tylko moc Boga Domini Dominantium. Nikt
tego nie przeczy że w królestwie potrzeba Rzeczy, a w Rzeczach
pewney y iednostayney Jurisdikcji, y te ra Jurisdikcji uniwer-
salny zawierac władzę. Co jeżeli tak jest: Pytam się iako ma Rzeczka
nasza y iaki Rzecz more consequenter prowadzić, wyzu-
wszy się tak ex omni Iure constituyente Supremum Domini-
um Icy, ze sobie żadnego prawnie nie zostawia, wniwiedtem to
obserwując co jest za potestas krola independens od Rzeczy, co
za władza ministrów nie podlega wzajemności Icy Metna-
now osobliwie. Co za Privilegia Equestres Ordines oddzielone
od drugich Stanów, za co moc Symikow per Lauda Serymo-
we cniem Prawa znosić, a nowe Stanowie: A na ostatek
Trybunał Dominus Necis & vitas bez żadney Relacji z Rzeczka
administrat iustitiam instanti syori, a sam pod się raden
Supreme & Regnia Potestatis nie podpada. I tak iako reg-
ka ożyła największa w medliczone rozkłada się strumie-
nie, tak Rzeczka nasza obarczona derivando w tak sieła
Jurisdikcji, żadney inflex Speciem Regiminiis nie racho-
wuje tylko Prawa bez żadnego skutku, bo bez żadney ex-
kucji Stanowie. Jeżeli tedy to propositum iest infallibi-
le które założylem, to bezpieczeństwa wolności w powadze
y zupełney władzy Rzeczy powinno concertari. Staraymy
się aby ić miała dostateczną upewnienność ze iom ić ić wta-
dniejszą tym inną bardzej y warowniej być drzemmy wolniej
szemi, in materia ras Trybunału którą tu traktuję, reby An-
thoritas Jego była relativa od Rzeczy, tak i jeżeli się zda podaj
posob. Niech się usitata Prasi Sybow Trybunałskie odprawo-
wały

...czas naznaczonego czasu Szymowania, jako y po czasie
...miedzy Szymem a Szymem. Meik Trybunał in Ca-
sibus & Causis Criminalibus, ktore peremptoriam exigunt In-
stitiam. Sgdn bez Appellacyi, jako mowiq na gorgaym Prawie, to
for Jurisdykcyi mair Grody, nie ktore nawet Miasta, ale de cte-
tero in Causis Civilibus, dybytym reby wstypstnie Dekreta nim
przyjdo do Exekucyi nie miały validitatem, pokiey eik Izba Pe-
cretarska ministerialis ad manutendam Iustitiam całego
Punkta constituta, non tanti habebit Wywisniemem Sigilli
Regni y Podpisem Kancelera, to iest reby Sentencya Trybuna-
tu nie była definitiva. Distinguo re non per appellationem
in Virtute ktorey specialiter te tyfko sprawy idz ad alius
Subsellium, w ktorey Strona in iuri Acta appellat, ale reby wstyp-
stnie generaliter Dekreta Trybunalskie odsyłać do Izby Pe-
cretarskiej ad acquiescendum Ius & robur validitatis ad exe-
cutionem. Tak na przykłać przypisnie Dekret według ktore-
go obie dwie Strony sgdn się byde Sprawiedliwie oszdeone, gdy żadna
non reclamabit, taki dekret sine ullo examine, bo supponitur
corpsa byde Sprawiedliwy in instanti expedit obserwowac. Przyp-
nie zaś Dekret przeciwko ktoremu Pars injuriata comparabit, meik
ze poda Kancelerowi raeye na obronę swoię przeciwko temu Dekreto-
wi czym się byde rozumie injuriatam. Kanceler zaś Accinete aperi-
pto meik poda Informacyę Izbie Piecretarskiej według ktorey osz-
dzie powinna, iereki Dekret Trybunalski nihilominus godzien
approbacyi, to pieczce przytory, iereki nie to go według Sprawiedliwo-
ści poprawie, dla przysrey zaś expedyeyi meik bebaby radnych Iury-
dykow kontrowersyi do tych Sgdn przypuszczać, bo supponitur
ze iur. te będą w Trybunale przy sprawie agitowanej daty humen
potrzebne do informowania Dekretu, ktorego Dekretu defectum Pars
laza przez memoryat snadno more Kancelerowi zemonstrare sine
alijs formalibus, to tyfko exponendo, w czym się rozumie byde gra-
vatam. Dla lepszego zaś pomiarowania czasu, mogłby się iereki
taki Przydek postanowic, reby pod czas Resium miesięcy Szymu
Izba Piecretarska nie była narby obruta examine Dekretow Try-
bunalskich, mairc in re negotia publica do traktowania według
repartycyi swoiey, meik reby przez czas destynowany do Szymo-
wania

wania
racy
kollego
w mę
exame
nie ia
ktory
mairc
zawo
babe
z dwoc
tegrita
prema
utilita
wowa
ditate
putae
teny
tand
mam
nab
peric
wie.
ię prz
cyg pe
na tr
miata
Lublin
na, 6
cyu i
dawne
iako y
vestig
tym o
rump
rupcy

bo ktorby dla wgtpliwego Sprawy wygrania chciat prostridnosc nadase
mnie, to czym sobie chce y ubezpieczye spidnego. Zeby tedy korumpkor
In hac perplexitate, trzeba by postanowic reby deputaci publico
ore nie dawali Senteneyi aby na piśmie, tak reby ex Collegio Judi
ciali ieden drugiego Senteneyi nie widziat, wgtpie nie trzeba re
przy takim datareniu spidria na raden Respekt oglydu sy nie bpn
dnie, gdy nikt nie bpnie widziat co myśli, gdy chetu Summenia
Swego & recti Iudicij wedlug samey Rebersey opinij zdanie swoje
profeset. Te rebrane na piśmie intencye nie wierze ktora czujam niech
by Marszałek Trybunalski Pisarz Dekretow cytat, y wedlug Zwyz
craju per pluralitatem Votorum niech by Dekret byl fesorowany. Je
zeli korruptor z tym wgtystkim tak bpnie nie rozgdy, ze rechce
dae korupcyę nie wierze na co mi sy przyda, a corruptus tak bez
bormy ze ię wezmie, to przy naymniey choc osunka corruptentem
ale nie maie Zwiadku przydania swojej Senteneyi zadna go kon
sideracya ani respekt hyabit aby ię nie miał dae sprawiedli
wey, y choc krzywdę uczyni temu od ktorego co wezmie, more tej
nie nie uczynie sprawie, ktora ma szusrowc po sobie. Coras u nas
do korupcyi iest okazy, to indygentia Deputatow, bo nie maie za
dnezo ex errario publico subridium nie drin ze za Racz y korsta
swoie Rukaię w korupcyach nadgrady. I ktoryz iest Pan aby mu
kto dobrze szużył, kiedy mu nie płaci, iako poddany ma swoje po
winności przeciwko Zwiierzchnowi sobie protekroney, tak każda
Zwiierzchnosc ma takre pościnieko sobie poddanemu a między niße
mi te naypryncypalnieyzy czy mi muo sprawiedliwosc, ktora mu
powinna administrari gratis. Co byz nie more iezeli Repetka de
putatowi & Ministerio tam gravi & importanti szużcemu Publi
ce utilitati non providebit sustentationem sufficientem. Trzecia
Cyrkumstancya do sprawiedliwych gđow nalezga iest reby iako
Minister Status y każdy funkcyę publiczną odprawiaicy tak osobli
wie spidria miał cztery talenta zlycone, ze ieden bez drugiego nie
nie wazy. Trzeba reby miał Capacitatem nie tylko przez natural
ny rozsdek, ale y nabyty erudyę Juris Communis Praw Ocyzy
stych y formalitatem Procepow Jurisdylcznych, a przy tym fidei
tatem Summenia intuitionie nieurnności mał na tym, trzeba re
by był stateczny y nie poruszony żadnym Respektem żadnym

Konsyderaży

Konsyde
mine
iectum
Kary
y na m
tme to
du nap
nie ro
ki prz
rodnie
rozne
ignota
ty był
re sp
que gr
gvere
ba reby
kraj
sy re
tylke
Izet
mowa
Seym
dystry
Itak
zaraz
exce
Seym
wzay
Ale n
tu, un
iqcy,
na F
ty Pra
niem
ci co
pow e

Konsyderacya przyjaźni albo zawziętości Amici & inimici discrimi-
nare sub lato. Dla czego w Aseopagu w nowy sposoby, aby radne ob-
iectum Sedriego nie uwiedło. Dla tego doskonałości przydać appli-
kacyę aby przez taki nie doros albo niedbalstwo Sprawiedliwosc
y na moment lussu ordinario nie nie tamowała. Te trzy osta-
tne talenta sposobność Sama naturalna, do wszelkich Cnot nara-
du naszego more w situ producere, ale co do Prudencyi, ta się z nami
nie rodzi, trzeba do nabycia tej nauki y Experyencyi. Co do nau-
ki przyznać, że iako z Dysput Szkolnych Teologicznych mogły się
rodzić Herezye, y z niepotrzebnych często kontrowersyi o wierze
rozne błądy, tak ex Scientia Iuridica wespółki wykryły prawne
ignoti nulla Cupido. Wolubym żeby Sam Kancelar Karpacki by-
ty był in omni sua puritate, według którego Sędziego wielce byby
się spędziwał Sprawiedliwości, ale re multum interest utrum
quē quis peccare nolit aut nesciat, iż tego bez Erudytyi distin-
guere nie podobna, która in Saeculo nostro będzie universalis, prze-
ciwko temu Sędziowie nie błądzą ani złej woli z niewiedomości. W innych
krajach całą życie ludzkie trawią na Iurisprudencyi, u nas zda-
je się że to Scientia confusa, inbyej szkoły do tej nauki nie ma
tylko kancelaryi, a przebie wielka różnica umieć de-
cret napisać, a wiedzieć iak go według Sprawiedliwości for-
mować. Co zaś osobliwie Sprawie incapacitatem tak w tej
Seyencyi, iako y w politycznych in quolibet statu, to: że radney
dystynkcyi nie masz w kondycyach Profesorow rozmaitych.
Itak do radney doskonale nie aplikujemy, bo się w wszystkich
zaraz z młotem generalnie chwytamy, z ty preumpcyę żeby
excellere tam in toga quam in Sago. Bywamy na seymach
seymikach, Trybunatach, na kampaniach, u Dworu, y gdy
wespółko rarem complectimur nie solide nie utrzymamy.
Ale nie dostępując przez tę dysgresyę do Materyi Trybuna-
tu, uwaramy ierebi Ziemiannin Ekonomij domowey pilnu-
icy, albo iako się paszim dzieje Towarzysze wojny szereg
na Funkcyę Deputackę obrany morem meo notitiam należy-
ty Praw y Proceßow Jurysdykcyjnych bez którym iakim summe-
niem more być które Sędziy. W Brędzanych nawet Pustkach
ciwoich Lit trapa rowię, w po wsiach mieszkających Chło-
pow ex prima instantia sędziy, nie mogą tej Jurysdykcyi exercere
ani

ani w najmniejszej sprawie Dekretów ferować nie będą in Jure li-
centiati. Nie tylko tedy nie podobna bez należytej nauki i stać się
być iako każdy Sędzia powinien Jurisconsultus, ale nawet ani ex
praxi można być w tak potrzebnej nauce experyencyi, która by
iako kolwiek suppleret nieumiejętność. Co rok bowiem wsiąch
obieramy Deputatów, iakież to Inkonweniencye, nie trzeba ich wy-
wódzić. Sami się przed oczy stawiają, a sama ratio dicat żeby temu
obwiazę, statuendo żeby Deputaci Trybunałscy byli perpetui. Be-
gely ta funkcya będzie stabilis przy honorze i intracie należytej
każdy się z młodu aplikował. Będzie ad illam Capacitatem, którą
requirit dignitas Jurysdykcji i Administracyi i Sprawiedliwości,
continua przy tym Sędzów Prodis formabit Subjecta do tej nauki
z którą potym mogi być być gradus Deputatury Trybunałskiemu
do Senatu, gdzie naturaloby zasiadać cum perfecta Prae Notitia
i z nabytą już experyencyą tego co należy do Administracyi
Sprawiedliwości. Tu kto rzecze że ta perpetua Dictatura mogła by
być prejudiciosa ad nimiam auctoritatem. Prawda żeby Trybu-
nał został in eo statu w którym teraz jest, ale jeżeli Repbka reser-
wabit sibi potestatem legitimandei Dekreta Trybunałskie, nie
widzę iżby żadnego periculum, kiedy tym sposobem, ta choć per-
petua Dekretów Trybunałskich auctoritas moderabitur.
Rzecz jeszcze kto że tak sama była przed tym forma Judiciorum
kiedy królowie sami na Sędziach zasiadali, także Judicia z kró-
lem były ambulatoria, aże wspaniałe ceras consumebat admini-
stracyi i Sprawiedliwości, tak dalece że królowie nie mogli va-
care negotijs publicis, Instytucya Trybunału nastąpiła, a z tym
torby inconueniens subsequeret z tej której czynię propozycyi.
Zgadzęm się całe na to gdy by teraz iak na on czas Trybuna-
ł nie było, y gdy by prosto z Grodow szła appellacya do Repbki
nie wy starczył by jej czas pewnie do Sędzenia wspaniałych
spraw, ale supponendo że Dekreta Trybunałskie będąc z wiel-
ką deliberyacyą i Sprawie obywateli formowane według tego kto-
regodzież postanowienia, nie będą z tym częściej potrzebowały
poprawy, y nie wiele czasu wezmie examentakich Dekretów
aby te przycisnieniem sigilli validare, zwłaszcza kiedy ożbech
Provincyi Sprawy między trzema Rezydentow będą podzielone.
Nie wchodzi na ostatok in correctionem Trybunału, bo przyznał

utia

utia
przy
iako te
tylko
gia y
mili
by nie
wiedzi
w wspaniałych
pro
spraw
Jure
wspaniałych
ry
cy
omni

Politu
przez
zito
Ta
licie
Most
winne
zabier
przy
Sakta
podne
ie
ze
Oczy
bespie
mia
wspaniałych
wspaniałych

vitia Gentis mea rem se Jurisprudencię nie użył, zostawiać to be-
piej se na tym znać. Wiem że dawno ta Materya agitatur
iako temu poradzić żeby Sprawy litigantiem a z pożytkiem
tylko Juristom zwolzone przed se se dritę, żeby wsey istnie diffu-
gii y wykręty Jurysdykcji abolese, żeby radnych zawodow nie
miele Ci; ktorzy titient Iustitiam, Stowem co iest perimens ze-
by nie odetavae, So to se tales Casus ze ienoz to nie czynie spra-
wiedliwosci, co sey nie czynie opportune de in instanti. Lezebi
w wsey istkich postępkach zawoři Summieme agendi se ite qvi
prorogat horam. Dopieroz w se iach sen, który ukazy wdrożemu
sprawiedliwosci uesynie odwozy, czemu zawięgaie Selecti &
Iure experti, za ktorych racy more Replta postanowii raz na ra-
wse iako Codicem Iustitiam albo ad Instar Bullae aureae Impe-
rij Statut zebrany tak z dawnych Praw iako y Nowych Instytu-
cji ktorę se tu podaię ad reformatum Regimen Subernij in
omni prosperitate perenne.

POLITICS

Politica est Anima Vitalis w wsey istkich Spraw in Subernio Proletaria,
przez to do tego wsey istkiego co se tu antecedenter obzerwie wyra-
zito ad formandum Corpus Solidum Replty tseba przysiać Duple.
Ta ras Dusza nie nie iest in sego tylko dobry porządek iako popo-
linie mowienas: Ordo & Anima rerum wystawuie nam Status
noster in Corpore Replty krola iako Stowc, ktora myslie po-
winna o dobrym Regnie, y konserwacyi Catęgo Ciata powinna
zabiegać przezornoscią swoią, co mu sskodzie more, prowadzić
przykladną aplikacyę do tego co mu more być najbardziej
salutare, y ut Bymae samę praktykę co iest do naszkodowania
godnego: quidquid Principes faciunt periculis videntur. Wystawu-
ie Senat iako pierwi aby synowie Ozyzyny wysali z nich co mo-
ze być Dobru popolitemu naypożytebszym sego, za ktoręmi
Ozyzyna powinna być iak za watem Praw y Swobod swoich
lespieczna; ię tak racy żeby w tych Kierunkach wolność wolne
miata respirium. Wystawuie Ministeria Status do ktoręgo
wsey istka negotiorum Cykulacya powinna Concentrari w nim
wsey istkę Mitose Ozyzyny comprehendii. Iako Pars Sensibilijona
tego iata

tego Ciata powinna czuc nayprzwyw wplystkie Ocyzyny delegliwo-
si. Wystawiaj Equestrem Oronem iako Rze ktorzyd Kooperacya, tak
w obrocie Ocyzyny, iako y we Exekucyi Praw, y we wplystkich a-
kcyach Dobru pospolitemu potrzebnych powinna bydz skuteczna.
Wystawiaj na ostatok Plebeios iako nogina ktorzyd Ocyzyna wspiera
y ktorzyd warownie iac powinna. Wtę wplystkie, i tony Ciata
nabego Politycznego, i zeli chcemy w iac duseg, i zeli ta duseg iest do-
bry porzadek ktorzyd i i noczyz powinien, aby wplystkie confluent
do iednego Konea Salutis Publice, trzeba aby ten Porzadek mial
trzy facultates iako duseg ad animandum; to iest wola, Pamiec
y rozum. Co do piemysey trzeba aby kazdemu pamietac, si habere
nemo potest quidquid vult illud potest nolle quod non habet. In
Statu Monarchico wola dobrego porzadku nie znosi owseemgo
utwierdza, bo co ieden chce y do tego rozkaze, wplystki temu po-
stusni, y tak iedna wola stae y wplystkich Universalna.
U nas non idem w Replty wolney e Conuersa wola rozmaity, albo po-
sobnie nie skuteczna, czp. a quomodo voverat adit, gdnie wply-
sny rozkazu a astrye sluchac. Trzeba koniecznie, zeby
z dobrego porzadku pochodził, i zeli chcemy, zeby nigdy wply-
stkie czp. a kazda w eedny dworey czp. i Naturalney dori-
gere, y prowadzi nas iako powinna ad terminum. Do
pospolitego, aby wplystkie motus Ciata ludzkiego idę zgo-
dnie za Budyntny woli, tak y nasze Ribeslive progres-
sus zeby szły za mandukuy Ley, by k do tde, z ordynowa-
ney co si stame kiedy non ductu Sumeri tylko wolnozi postępo-
wac. I zeli byd niemy. Za iako dystron rozumie ze iednor to chieci
do dobrego Iy przywiesc porzadek, co ktas na nie psta, ta wy-
soko lata ze nie chce aby ię w loce Ley tamowac, tak dysobita
ze zadnego wplystki nie cierpi. Dae się prawda otryslac prawa-
mi ale stricte obserwowac ma sobie za Subjektay. I zeli
tedy chcemy zeby w czym dobrym zamysły nasze były skut-
czne, trzeba wielkę czynnie dystynkcyę miedzy woli y wol-
nozi, aby nie tylko chieci co nam wolno, to iest zeby wol-
noze były taka iako należy zawnienna y pozyteczna, trzeba
zeby się dala dobrej y porzadney woli prowadzić, zeby wola tę
nie sama wolnoze dirigat ductu impetow swoich Natural-
nych, trzeba zeby pierwze Motum aant Summienie, to iest
resz to

ierli to
Jego V
wple c
win n
hte m
terefo
Te to
stypri
mysh
lowan
nasz
le, ka
nie u
bie po
Jest dr
uleczy
sney n
ly mo
la na
wolno
tus ty
facult
cnie
szych
Pzyk
mismy
dyuy
powr
mismy
przez
terito
my a
wane
taley

ierzli to co chce zgadza się z Samą wolą Bożą y przykazaniem
tego Wraza Święta z Błazniem młodości. Drugie to co chce
współ co prawo kare, które żadna wola nasza znosić nie po-
winna ani mu być z przeszkodą. Trzecia aby dobro pospo-
lite nas desideria nasze nie wprowadziły za prywatnym in-
terensem, albo gwałtem tytułu szkodliwym Oczyszczenia.
Te trzy motywa iako żadna prerogatywa wolności po-
stąpić nie może, tak mając te dawce przed oczyma y w
myśli woli nasza, będąc dobrym porządkiem pomiar-
kowania będzie skuteczna przez Samą Osobliwą wolność
naszą. Świadkiem tego dwie ludzkie choroby, iedna w cie-
le, którą choć bym chciał najbardziej sama wola moia
nie uleczy, czemu bo natura ciała mego podległa choro-
bie pod tego disponere nie mogę ani to jest w mojej mocy.
Jest druga choroba za duszy gołębkiem zarazony, te sufficit
uleczyć byłem chciał, y trzeba innego lekarstwa tylko samowoli
mojej do uleczenia, czemu? bo mogę wolność tę do-
łączyć do dobrego końca dirigere. Tymże sposobem wo-
la nasza w dobrym przedsięwzięciu będzie prerogatywą
wolności naszej popartą, uleczy wszystkie symptomata sta-
tus tym samym, kiedy je przedsięwzięcie uleczy. Druga
facultas duszy iako y do dobrego jest skłonna, y ta nam ustawi-
ć może wystawiać powinna w wszystkich sprawach na-
szych Oczyszczenie, Prawa, Wolność, Swoboda, y fortuny nasze
Przykłady Antecesorów de gratam Prosperitatem, powin-
niśmy y na samych sobie pamiętać w jakiej myśli kon-
dycji porodzili, na co abusus poświęcili. Zgoda do takiej
powinności obchamus, y najbardziej pamiętać powin-
niśmy na fatalny experyencyę, ułkosny do tych czas
przez ten mierzęd nasz mierzyneli, Svaris est labor pra
teritorum memoria. Na to wszystko pamiętać zapomnia-
my abusus nieograniczonej wolności, niepomiar-ko-
wanej Ambicji, nie nasyczonej chciwości, nie upamię-
tanej zawziętości, y nie dlatego około Dobra pospolitego

Starania

varania, zapomniemy przy tym starych dwyczaiow proekupacyi
ktore wspotkie Narody Chrescianskie porzucity, iako niestawiaj-
ce bieglemu in omni etate wiekowi, teraz nieyszeremu, y ktorzym
nikomu tylko samym sobie szkodzi mozemy Conventi ię pra-
wda ze mundi naturam totius, etasq; tempusq; cuncta mutat
& vertere cogit. Tęcia facultas Duxq; est Rozum który
w niczym tak, iak w dobrym porządku powinien manifesta-
ri. Imiek mi się godzi powiedzieć ze in tam confuso Regimine
przy tak wielkim mierzysie, iaki jest una, y przy tak ustawi-
czym zamieszaniu Rozsądek y uwaga pomieszać się nie mogą.
Świadkiem tego gdy naymędrszych Statystow Rady sine Policie
y dobrego Porządku obracają się in tumultuosa Conventicula, naybi-
tnieysze woyska w łupy swawolne sine disciplina Militari, któ-
ra porządek utrzymuje, nayprawiedliwsze Trybunały in vana
Oracula, sine Informalitatib; Iuris, naydosłateczneyse Kar-
by albo nie potrzebne Deposita, iezeli ich nie porządna Ekono-
mia in bonum usum non administrabit, albo w sekulizacyi ro-
zumnosc, iezeli się w dobry porządek w dystrybucyi nie zachowa.
Applikacya nawet y naywiększe Stannie około Dobra pospolitego
w daremny pracę wspotkie Zwierechnosci bez tego Porządku albo
zadney wstacy nie mają, albo się w Tyrannię obracają, iakoy wspot-
kie poddaństwa albo się stają vilia municipia albo rebellizantoni,
gdzie gdzie nie masz porządku, zadney nie może być w niczym mo-
deracyi, bez ktorey wspotkie extrema iawne racby pociągają nie-
bezpieczeństwa, omne nimium vertit in vitium, bo y naywiększa
Cnota rozumem miarą y dobrym porządkiem nie pomiarkowana
pospolicie degenerat wielką wadę iako to męstwo y odwaga intem-
ritatem, generositas in profusione, Sprawiedliwość in Severita-
tem, Clemencya in niesprawiedliwości, Surowosc w prostocie, umie-
rzenosc w frantostwo, Prawda stawa w Pychę, Sama nawet Pietas
w superstycyę. A za tym bez dobrego porządku przy naywiększych
doskonalsciach Rady błądzi more iako dusza bez rozumu. Ina-
toż wspotkich Praw Instytucy wspotkich magistratow officia,
y każdego Ministerium Funkcyę, aby dobry porządek otrzymać,

który

ktory debetum czyni ~~in~~ wszelkich dla Dobra państwa tego Transa-
kcyi y każdego dobrego postanowienia tak per debitum od kogo na-
leży zwierzchności przetrzoney subadministrationem, iako per ri-
gidam wszystkich Wzrostów obligationem, reby nie tylko każdego
karakter y funkcya iako go osadzi zawrze na swoim miejscu,
to jest w swej powinności należeć, ale oraz reby nie tylko każdego ka-
raktery Nemo immittat falcem in alienam messem, bo jeżeli kto
na krok w swej powinności wykracza, albo w ludzku uda-
wać się będzie. pewny za sobą nie rzędy pociggnie. Na co się bo-
wiem przyda reby dotrzeć chciał byz dobrym Teologiem,
szedzia do bym Poety, albo Statysta dobrym Astrologiem. Werzmy
w reflexyę Struktur całego świata iako Politiem, Bóg stwor-
ca przy wszechmocności swojej w przyrodzeniu każdego stwo-
rzenia postanowił co za porządek in mutis Planet, in produ-
ctionem Quocumque, in Concordantia elementum, in Cursu Ordina-
rio Ceterum Cykli Roku, in operationibus Natury wszystko tym
stoi in perennat, każde by najmniejsze Ziotko objawia nam
porządek nieograniczonej Opatrzności Boskiej. Między
innumerum Nawet Zwierzętami Instynkt Naturalny Bo-
rzydek & Politiem utrzymuje w tym co do ich Konserwacyi
należy. Przerzemy się także w każdym Państwach we-
nu się po naszym rzędku, in które większą wolność ma-
ją, tym ię większym porządkiem utrzymują. Ten widzę stany
w zgodzie, ten miarunek Londysie, aby się jedna nad drugą
z krzywdą publiczną nie wynosiła, ten każdego prowi-
deur itatem, ten każdego stringit do swojej powinności,
ten wszystkie exorbitancje tamuje, przy jego obserwacyi
y staraniu posiadamy, o co się najbardziej w dygnie stara-
my, on nas do honoru prowadzi, którego się tym bardziej go-
dniej szemi staramy, kiedy go gradatim per bene ordinatam
viam meritorum nabywamy, on fortuny nasze in immensum
cumulat, których przy porządku iako akkwizycya snadniej-
sza tym konserwacya bezpieczniejsza. On nawet y zdrowiu
pomaga które zwyczajnie periclitatur gdy kto vitæ discon-
venit Ordine toto. Przy miary przy wszystko e converso ginie,
commercium upadają, miasta y osiadłości pustoszeją, postanowie-
nia iako najlepsze radnego skutku nie mają, wszystko gene-
ralnie

ratnie vitia gory siory. Przetrzywszy necessitatem in dispensabilium
 dobrego Porządku, nie wchodzić in particulari, iako go w Kardcy ure-
 czy z osobna postanowie, bo byle forma Gubernij taka była, iako
 sey życzę, snda no do niego przyjdziemy, byleśmy w próbie zmieli
 wpytko, co nam droż do niego tamie, a do tego poda nam spo-
 soby usitata in Bych Państ Pradis, w których oczywiscie wi-
 dziemy w Sama Potries y dobry Porządek i prawnie, zwłaszcza
 ten gdzie nie tylko wolność z pospolitym Dobrem zgadza się, ale ostatek
 gdzie się przez ten sam ięzmy porządek utrymnie. Ale tak iako nas
 gdzie rozumiemy, że nie rzyem Hoi, że im więcej nie rzeł, tym wię-
 kszą wolność. Prawda że nie może być i imperia gracu, iako to
 czyni, co się komu podoba. Gdyby to mógł Kardcy ziscie na swych
 Smieciach cum solo independenti od nikogo bene placito. Aby
 było bowiem szlachowskiego, iako reby Kardcy ziemianin, był to
 by Panem wielowładnym w proportionate do kondycji swoy
 y gdyby można retrocedi do pierwszego wieku, gdzie ile było
 Family, tyle Imperia, gdzie w Byscy Vindicie nullo Ponte sua
 sine lege finem ratum, solebant. Ale wolność in communis Li-
 cietate nie porządkiem authorisata, co da konsekwencyę rado-
 by poizga, jeżeli nie te, nie chce być ięzmy dobremu porządku
 Kow podległym, Stare się niewolnictwem y Podanym tyle Panow,
 ile rest Papoy, które w hiżiach dominantier.

ELEKCJA KROSOW

Jeżeli kiedy konsyderować Replty możemy w dupletnej swoy wladzy,
 to sub tempus Interregni, kiedy obiera obie Pana, aby nad nim Praw
 autoritate panowata, tak dalece, że się śmieć mówić może; tantum
 est hoc Regnum, quod Regibus imperat ipse. A za czym tak wielka
 Repltey naszey majestas czy nie godna od nas samych większego
 Respektu, tak wielkie a prawie edypte w latym świecie narodu na-
 szego Privilegium, czy nie godna pilniejszego w utrzymaniu się przy-
 nim Staramia, y tak wielka wolności prerogatywa, czy nie godna
 aby ię iako najostrożniej intaminatam konserwować. A przeciw ię-
 li kiedy, to w ten czas najbardziej w oczywistę podaniem się niebezpie-
 czenstwo. Zda się być sub tempus Interregni przy wszystkich Sitach

swoich, bo największy nateń Czas snocy dobywa, w której się bar-
drey wysiła, tym bardrey Stabie. Jako ten któremu in phrasi
zda się ze mocniejszy, niż przy najlepszym Dubo win, lubo taki Pa-
rozym konczy się koncem całego dyja. Kiedy się przypa-
trnie byrkum stanęym wespół kim Elekcyi Krolow nabych, wy-
stawią się mi Leszka wórego o koronę Konkurrującego, o któ-
rey Historia narra. Polska świadczy, co za sposób przed nią wrę-
bi Płodkowie nasi na obieraniu Krola, nie mogge inaczej zgo-
dzić się między sobą, wystawili kolumnę y na niej zawiesili
Berta y koronę, do której mieli biegać wrawody, y który był do
tej myśli przedrey przybiegł, ten miał być Krolom proklamowa-
ny. Leszko który stał się najtępszym przez fortel. Powbiawę
bowiem poddobre mieznacznie kółki, po których ubiegający
się szwankowali. Sam iakże Świeżki uprzedził wespół lich.
Ja Bbie przypominam co się in barbaro uszere, na ten czas Sa-
culo dziato, to u nas dotąd practitatur. Jak pytko bowiem ogo-
rone interregnum wystawnie. Rępta korone Krolestwa swego
na celu wespół kim latęgo chwata Konkursentom wystawnie
y przepuszcza do tych dawodow nabygających konow, ara-
rey sama do tego celu iak do ostatniego terminu bardrey leci,
bowieli ię lreedy fortalny koniec czeka, to a modo in practica-
bili obierania Krolow swoich, przez który podaje się w oczy-
wiste niebezpieczeństwo otwierając drzwi y ścieżkę do ogro pre-
ciwko wszelkiej rozsydney Bliticy ad omnis generis strata-
gemata, ze tandem przez nie wolność y oycyz na nie będą mo-
gli upe pewnego szwanku. I to jest największa meirzesli-
wość, ze lubo doświadczamy przez tak czystą experyencyę
iaki na nie rewery Dasadrki, by najmniey się ich nie strze-
żemy. Uważmy przez iaki to nas powaby Postwie Androem-
sy wabig y towig, przez iaki ponie ty Indric; ledni zaleca-
ię się swego Konkursenta z wszelkiego Uroczem a ze dom-
uio rest Kopago Regum, ze per tot generationes tu Farniba-
tyle krolow zachujemy nie refleksy ię ze taki kandy-
dat z przyroczem peten Ambicyi Statui nostro niebezpie-
czniej, ze przyucelony Prawa dawac nie przemowac, chwy-
tamy się go iako expertum in arte Regnandi, y iakoby ko-
rona nasza potrzebowata Illustracyi racności wielkie-
go Imienia. Zaleca ię clondry ze Ich Kandydat bogaty

ze ma

ze ma niechczone skarby, my nie uważamy ze tych dostatkow
na własne swe Interesie zadaje y na szkodliwe korupcyje, mowi-
my dwyczajnie takiego nam potrzeba krola, bo bednie miał co
rodawac. Dalec iż inni ze ich kandydat ma dwie dziedzinie
Panstwa, wojska liczne, koligacye wielkie z potężnymi, my
nie myśląc ze snadniej nas more ty potęcyg swoig oppri-
mese, pżwno spodziewamy się ze nas czym bednie miał broni-
y tyle ultro sami w tę siła wpađamy, co na nas zastawia, tak
pięknemi pozorami dwyczajnie iak byśmy nie wiedzieli ze
do Tronu naszego nie nam po krolu, ani udrębnym któryby
chciał despotie panowac, ani potężnym któremu byśmy się o-
proze nie mogli, ani bogatym któryby nas korupcyami bala-
mucit. Nie nam po tego dostatkach byle obfitował w cnoty,
y z nich miał iak największą stawę. Rex virtutum ipse est
Rex glorie. Odpowiadam: nie Achab gwałtem winnie Naba-
chta wydzierający; nie Nabuchodonozor za Boszka się mają-
cy y humania należyte wyrzucający. Nie Salomon nie wiesciach,
nie Roboam Oppressor poddanych, nie Jeroboam wiarę y Prawa
Boskie depercy, ale taki ioby się mogło mowić bezpiecznie z
Lobem; niech mi żarżuci kto: Si adversum me ferraclamet
& cum ipsa sulci ejus deflent, vel si animum agricolarum
ejus affixi, taki któryby w sobie zjednoczył majestatem Im-
perij z pokorą Chrescianską, żeby miarkował najwyższą
właść z Posurrenstwem Boga y przykazaniem Jego, żeby
zgodzał Prudentiam Subernij z wiarą, mądrym polityczne
z Ewangeliami, żeby stócił Sprawiedliwosc per mansuetu-
dinem, świadczył łaskawosc sine discriminie. Prawa, żeby się
chamował cum Moderatione, in prosperitate, a znosił adver-
sitate cum fortitudine animi. Taki iestże który ubro-
iony cnotami Chrescianskimi stał się invulnerabilis con-
tra tela brigiych na siebie pałacy, żeby go żadna zwyciężyć nie mo-
gła, y aby był godzien inszym panowac, żeby sam sobą wladnąc
umiał maxime amabilis victoria de ipso amabile fuisse.
Taki któryby per amorem boni publici & rectam Noticiam
veri, nie dawał do siebie żadnego przystępu podstępstwa
obłudzi Fantastwa za któremi najprawiejsze majesta-
ty są w daczemiu iak Słonce za obłokiem. Taki zgoda kto-
ryby był terror hostium, Amor populi, & Pater Patrie, y kto-
ryby

ryby
mon
dare
ze dr
tey
iedn
Opatr
lezy
trzym
nie p
gme
zas
hiego
dne
nias
glicy
wac
kan
drat
y cla
mion
godn
pro
godn
vis
woln
iako
z Ele
godn
osra
strac
kier
się
cre
pre
taci

ryby przykładem swoim regeret magis docendo quam iubendo &
monendo quam minando. Pamiętamy na to że Bóg Królów
daje iednych in furore suo, drugich in amore, iednych na ka-
zę, drugich na nagrodę in lenitate, iedni są ultores iego swię-
tej Sprawiedliwosci, drudzy dispensatores iego Dobrodrostwu
iei mi. eundem iram, drudzy secundum bonum eius podare nam
opatus nosse Boga te dwoiakę speciem nam obierac sobie na-
leży wszak mamy wolną elekcyę. Jeżeli poydriemy za prywa-
tnym tylko Interessem, za Respektem, za korrupcyą, albo za
niepomiarowaną wolnością, da nam Pan Bóg Króla, ale za-
jmiemy ten który confregit in die ira sub Reges. Jeżeli
za Interessem Wiary swiętej y Oyczyzny y Dobra popo-
litego, da nam Pan Bóg Króla, ale taskawy o którym się bę-
dzie mogło mówić: Domine in Virtute tua habitabit Rex quo-
niam pravenit eum in benedictionibus. Żebyśmy tedy mo-
gli się tego statecznie spodziewać, trzeba się każdemu refleksjo-
wać in dando suffragio y wystawić sobie na celu wreszcie tego
kandydata, którego najdoskonalsze cnoty prezentują, a mierz-
dzić się po naszem z kreskami na Elekcyę iako na Targ
y dać się częścią temu którego ani znamy, aniśmy widzieli, a-
niśmy kiedy nawet przed tym o nim słyszeć. Jeżeliśmy o iego
godności iako caesus de colore, albo Christo trafia się że radnego
pro objecto nie mając kandydata, idziemy za ładą wickiem
gdzie nas popędzi. Ignoranti quem portum petat nullus te-
ris ventus est. Pamiętamy sobie lepiej że najznaczniejszą
wolnego Narodu Perogatywę, nad którą nie może być wątpli-
iako to obierac sobie Pana z Sclachica. Stac się Elektorem
z Elektora, mogge spodziewać być y Królem, co może być
godniejszego do zachęcenia nas abysmy się przy tak nie-
oszacowanym Prawie utrzymać mogli, które in fine Państwa
straciwszy uczę się iako go inviolabiliter utwierdzić, abysmy
kiedy per Interregnum nowego Króla nabywając, stając
się Królestwa nie porobili, nie dając temu co się pospoli-
cie mówi że Reges mortales Respublica immortalis. Na-
przewszu ogłosz wakuicy Polskiej Korony, w którym Plen-
tari albo obcyym Xięciem nie odcać się ambicyi starac się o

me?

że wszystkie tedy Stron Swiata zbierają się Potentais, aby poje-
złoby i wysięgi, kardy swoje Partyę formie, y tam gdzie naysci-
skaysza Unio Animorum inter lives Animorum, naypotrzebniej-
sza na mieliby one nas rozrywają fakcie. Miał na tym tych
wszystkich Potentatow przeciwne między sobą Interessa, Drita
Sensus nostros kardy wiążąc się do swego kandydata przestaje
być Polakiem, y staje się nie tylko osoby jego Kreaturą, ale Fan-
torem y Promotorem tego co mu more uczynić iakie emolumen-
tum, choć by z największą byczyzną krzywdy. I tak in lam-
po electorali iako w Polu marsowym pewne testamen zbier-
ających się cudzych Interessow. Pytam się za tym iaka more być
pozytak wielkiej Unii dyspozycji zgoda, y iak bez zgody kła-
ra, a dopieroz Nemine Contradicente Elektya. Niech kardy owszem
rozsydny uważy iakie ztąd dyspocy, a z nich zastarrate potym
y nie wykorzystanie dyspensy, y zawziętości. Jak Snaćna przy-
tym okazya do obrania dwoch Krolow miasło iednego, cum
quanto naostatek byczyzny discriminie ztego monstrum
o dwoch Słowach generantur owe Wojny domowe, o kto-
rych to Patrem Nati periment natosq; parentes. Iżeba się
iednak wbył takim zgodnie na iednego, lubo radka między kł.
Ku decydowanym ludzi iednakowa opinia, w materji nawet
samą sey własnowsciy decydowanej, smiere naprzykład wby-
ł takim naturalnie przykra, a przecie świadczy Historye ze
była terribilis Ciceroni, desiderabilis Catoni, indifferens So-
crati. Ta diversitas & fallacitas animi nostri wydaje się
kiedy chozemu najlepsza potrawa obrzydła, a zdrowemu y
glodnemu prosty Chleb smakuie, y owrzem quod alij libus est
fiet aise venenum. Sita iest takich co rozumieią ze się kę-
tym czym się truią; roznią nas temperamenta komplexy,
roznią inwidy, roznią Interessa rozmaite, roznią nawet An-
typaty naturalne, tak dalece ze w kardey nie mał okazji ie-
den się cieszy, drugi się smuci, w iednym iest pożytkiem, to
drugiemu szkodzi, a co największa tuż iest niestatek Stwier-
ka ze się nawet sam sobą nie zgodzą quod petat, spernit, reperit
quod nuper amittit. Kto by rzekł naprzykład że tak wielki Ty-
ran Nero krwią ludzką niegdy nie nasycony, młodym ięści

byłby

byłby
kamie
wet y
idzie
crossen
y był
in vet
nasy
dział
my y
watn
spol
w/sy
nem
godn
me
ka o
by k
dicer
Geran
Elect
radne
brego
duce
padn
losun
abo
dom
przy
Subje
zyka
wta
spec
by m
San
widz

będąc podpisując na jednego winowaycy dyktę Dekret z narze-
kamiem mówi: *Utinam non possem literas*. Doznajemy na
wet y do tego że sami przeciwko sobie opinamur tam gdzie
widzimy o Interes wiecznego Subiecta y Interesów, których nieysci-
cosem jesteśmy za tym w duszy y zdrowiu naszymu szkodzi,
y byle czego się nie godzito to tego bardzo pragniemy: *Utinam
in vetitum capimus negata*. Za iednak na Elekcye Krolow
naszych powozek na rynda exigat tego, abym się z infami zga-
dzał, lubo nie mogę sam samym sobą *Amor proprius* opi-
nia y zdania uważać nie wolności go popiera, Interes pry-
watny utwierdza lubo samo Summienie Rozum Dobro po-
spolite respekt. Podatym sposobem jako na publicznych radach
wspyskie materje sine discrimine sepmi mogą resolve,
nemine contradicente, kiedy ta materja miejsca mieć nie
będzie na którą razdzie kontradykcyja. Ten sposób na Elekcye
nie tuzny, bo gdyby na wyspyskich Kandydatow była ia-
ka opposycya, y gdyby eo ipso a suffragijs byli delegati, raden-
by krol albo nie stangt, albo stangt nie mógł *Nemine contra-*
dicente. A za tym nie tylko o to Karac się potrzeba aby per li-
beram Electionem dobrego krola obrać, ale oraz żeby ta libera
Electio nie stała się tak nie przetymaną przeszkodą, że tandem
żadnego obrać nie będziemy mogli. Idę nayprzód do obrania do-
brego krola y *suppono* supernaturali Casu quam felici primum
Successum. Co nas może potkać naymieszczęśliwszego i relictis
padmie na Andronemca, któż nie przyzna? *Primo* quam peniu-
losum dostac się takiemu Panu, który albo sam będzie absolutem,
abo urodziwszy się in absoluto Dominio imbutus monarchici
dominij maxymami, młotem wrodzony do Oyczyzny nie będzie
przywigrany, owsem wolności brzydku się do radney Praw
subyekty nie przyuczony, dwyczaiow naszych niewiadomy, je-
zyka naszego nie umiejący; Pytam się co za nadziere potkać
w takiego krola panowaniu. *Secundo* quam ignominiosum
specie siebie samych, brukać w obcych Narodach krola, iak
by nikt w Polsce nie był godzien korony. To samo repugnat
samo Indicio, wybrać to za najępsze, czego nie znam, czego nie
widzę. Brzydziemy się ludzmi dwyczaiami, choc woli w rzeczach

lepremi

lepszemi niż nasze, a insensibikter przez Krolow Androzemcow
sami się w Androzemcow obracamy przez Androzemskie Panowa-
nie. Epuyanie tak byli przywiązani ad cultum Oyczyznych Bozkow,
ze wojnę toczyli z swoimi sąsiadami, Oto tylko ze inbzych adowa-
li: Inde furor vulgi quod Numina vicinorum odit grigi locus, cum
solor credat habendos deos quos ipse colit. Nasludując tego choc Pogan-
skiego Zwyczaju, trzymamy się domesticos lases, a nie szukamy
cudzych Idola. Tertio quam fatale mieć Krola Androzemca, nie
wątpię ze sacrificabit pewnie Interesse Rzpltey swoim własnym y
Domu swego, zwlaszcza jeżeli się nie będzie mógł spodziewać iako
powinien panować in posteritate sua, bo ktor jest taki, ktorby z
Dzierzawy nie chciał być dziedzicem. A zatem iako żadnego nie
widzę emolumentu Rzpltey z Pana Androzemca, a owszem między
czonę & fato nostro chorone detrimenta, moim zdaniem dajim
na zawzięcie od Tronu Polskiego ekskluzyę, z tej osobliwie racyi ze ad
apparentiam tylko zdamy się ich obierać, a w samey rzeczy, szczerze
mówię zaprzeczamy się im, y w tym tylko na Elekcyjach Krolow
Androzemcow consistit złota wolność nasza, ze złotem prospolicie za-
kupiona. Przyczem często tę maxymę, w nie którzy mówią, ze lepiej
Androzemca obrać za Krola, aby zagrozić drogę z Rodziny inter Ci-
ves Emulacyi. Prądza: przyznaję ze ta racya godna uwagi, bo iako ka-
żdemu wolny ambitus do korony, mógłby być więcej kandydatow
niż Elektorow, a przy tym trudniejsza powszechna zgoda, bez któ-
rey żadna Elekcyja nie może być legitima, gdyby każdy konkur-
rent tyle miał Suffragia, ile może mieć adherentow, podniekszy
z nas inter tot discordes sensus, quod lapide, żaden drugiemu
niechcąc ustąpić, co by mógł za eventus takiej elekcyi subsequi.
Ale mieć tylko raz na zawsze postanowiony będzie Porządek do-
bry in modo Electionis, tak żeby się nie mógł nikt korony, ani jej
dokupić, ani przez żadne faktye jej dostać, nie rozszkodzi za-
dna emulacya, a nie szkodzić przyzna każdy ze z swoim lepszą
sprawą. Ire Piasta śladniewy Patis conventis okresić, y trzymać
zawsze w ręku który samy fortuny swojej, nie zagranicę, ale in
sinu & salute Oyczyzny musi zakładać, jeżeli będzie chce secedere.
wym. A zatem przyśy pro principali Obiecto z Rodziny Elekcyj
przyśyć pro ad modum deę poprawieniu practicabilem, salva omni
libertate, pytając się w przód, jeżeli odprawując się według Zwyczaju

naszego

naszego
nim pr
ginauy
ze fali
jest pr
la, me
pewne
tas po
chna p
trzeba
dobna
wagi
zwa
segru
tak w
vili per
debito
Pwrad
albo r
Dmaga
Kandy
ie more
insreg
de, ten
clarem
non g
Suffrag
Trecu
penn
ktorey
iz re g
brady
prze
nie d
cler
ulla t
lem, k

naszego more się narwać Libera. Radłbym żebyśmy kiedy w tym omamie-
niu przeżyli, porwałobyśmy iako ten w nabiwby sobie głowę ima-
ginauy z światem rzęzi, tandem do vorumu przyszedłszy, uznat
ze falsa voluptas & mentis gravissimus error. Kto bowiem w tej
jest preokupacyi vorumie się bydr wolnego zdania na Elektu-
la, niech się prozę refleksywie bez żadnego zaślepienia na trzy
pewne Imaginaye, które nas łudzą. Pierwsza udele to humani-
tas podobna, żeby intenta quantitate suffragiorum zgoda powrze-
chna pomieszczyć się mogła, a przecie obserwować Stricti Prawa
trzeba żeby Nemine Contradiciente stanęła Elektu-
la. Gdyby nie po-
dobna toć nie more, inaczej stanę, tylko per vim y bez żadnej u-
wagi in liberum Veto. Takiżas Actus nie tylko się nie more, na-
zwac wolny Elektu-
lę, ale owzem znoszący wespół z wolnością, bo
sequitur inde ta naydelikatniejszy liberum Veto. Perogatywa
tak wielkie ponoszące prejudicium, Sensim posypdus ad tantum
vilipendium, że Ley na wespółstkich publicznych radach cum
debito respectu mocniejszy nad słabszym obserwować nie będzie.
Prawdkiem tego wespółstkie nasre przesłte Elektu-
la, z których żadna
albo rzadko stanęła bez protestacyi nieważnej y nieskutecznej.
Druga Imaginayca nie jest że to chimericum vorumieć że ten
kandydat koniecznie będzie Krolew, któremu prohibiti destin-
ie more suffragium cum firmo proposito ze go nie odstąpić, y na-
inszego nie porwał, a przecie gdy się na swej promocyi dawio-
de, ten moy głos wolny prozny to nulla libertas sentiendi, to-
daremna za tym y nieważna wolności moiej Perogatywa, gdyż
non gaudeo Jure dyvalitatis kiedy ten mnie przeważy którego
suffragium stanę się Krolew przeciwko moiej woli y oppozycyi.
Trzecia Imaginayca vorumieć y bydr w tej nie przeważany
perwazyp, że ten kandydat koniecznie, nie będzie Krolew na
którego nie porwałam dla tego że mi się nie podobna, przyzna-
ię że gdyby to można tak bydr powinno, ale gdyby moia Kon-
tradycya przeciwko inszym kandydatom, takto y drugim
przeciwko moiemu miata według Prawa iako należy Valorem,
nigdy by żaden Krol nie stanęł. A przecie przez gwałt który się
dnieć moiej oppozycyi & per incompatibilitatem, ponieważ
ulla tenus to Subsistere nie more, żeby ten był koniecznie Kro-
lem, którego ja chcę, a ten nie był, którego nie chcę, nie jest y bydr
nigdy

przeciwne dania bardziej się mowią. Te Sejmiki reby były Unius
diei Actus który na to wystarczy kiedy innych materiję nie przy-
puszczając Suffragiorum na same tylko zebranie, ten dzień bę-
dzie destynowany, reby i ras mógł dać pro libiti & communi li-
bertate na tego na kogo mu się będzie najlepiej zdało, expedit
reby te Suffragia były skryte & in Scripto podane, tym bowiem
ieownym tylko sposobem libertas sentiendi radnym respektom
nie uwiedzie na ani radny korupcyj probenaieta more in sua pu-
ritate conservari przy świadectwie samego tylko sumienia,
które zwyciężają w podobnych okazach zawodniemy unosząc
się przeciw własnej opinij powierchowną iaką polityczną
kondyteracyą, a we wnętrzu occultum quatiens animi terrore
flagellum. Te Suffragia skryte in Scripto podane, niechby
marszałek Sejmikowy propter majorem fidem in presentia
Senatores y Pterech albo więcej ex Nobilitate asystentow
zabrawszy publice otworzył y czytał tak aby Kardz Justum
calculum wiedział, wiele kto ich mieć będzie. Drugi actus na
załatw na tym Sejmiku niechby był na obieraniu Postow na
Sejm Electionis kroku, Zyczyłbym propter solennitatem takie-
go zjazdu przysłać Numerum alterum tantum, to jest osmioro, do
osmioro zwyciężających, którzy by nie byli tego Roku in Activitate
na Sejmie, według tego co się rzekło o Postach Sejmowych. Tym
nowym Postom mogłoby przysłać województwo nowy Instru-
kcyę regulującą się do byrkumstancji Elekcyonalnych, a in-
ko secundum novam formam Consiliorum którą podał
zyczył aby dwuch było Senatorow Kardego Władztwa, y reby
jedyn razwze był przy kroku continuus a drugi w swym
Władztwie, tak nateraz by in hoc solo casu Elekcyi, aby abadwa
asistent, reby pleno Senatu krok obrany był, obserwując między
obierającą gradum per Senium w tej de cetero rowney obudwom
preeminencyi. Po Sejmiku tym sposobem przesłanie skon-
czonym niech Senator y marszałek Sejmikowy otanawszy
na miejscu y czas naznaczony Elekcyi oddali Primasowi cal-
culum Suffragiorum Władztwa swego podpisany od Senatores
y asystentow do zbierania kresiek Deputowanych y zapieczę-
towany przeciw Władztwa. Hunc calculum eadem methodo Pri-
mas odebrawszy od wszystkich Władztw comportabit w dzień nazna-

czony

niech, me more libera Electio, chyba reby się ludem takie subiectum
znalazło, co by było ad placitum Universale całej Repblyk nemine
excepto, tych którzy się componunt, co jest in practicabile według na-
szego Polskiego przyzwyczajenia, że się rzeczy nie urodziły co by w sposóbem
dogadrit. Obviando tedy tak oczywistym Inkonweniencyom po-
chodzącym ex Methodo Elekcji królów naszych & resolvendo hoc
problema re albo nigdy żadnego króla obrać nie będziemy mogli
salvis Juribus intaminata Libertatis, albo jeżeli go obieramy to
zawsze nie tylko z nadwężeniem wolności, ale & cum periculo
utrącenia Ley. Przekazywamy sposobem przez taki moderamen, w
którym aby mógł każdy in integro zachować liberum Sensem w
obieraniu sobie Pana, ale non Imperium, przez to go raz rozu-
mieniem Imperium kiedy się uporczywie upieram przy moim kan-
dydacie, którego d. w. z. nie chce, albo kiedy nie pozwalam które-
go inisi eadem qua gravior facultate promovent. A przy tym jeżeli
prawdziwie chcemy reby była Vox libera, niechże nie będzie cor-
rupta & partialis. Starajmy się osobliwie o to reby in dyvalita-
te urodziwszy się równa była potestas in dando Suffragio na Elekcji,
gdzie każdy ma Interes wspólny, obrać sobie dobrego Pana
reby Polachcia oiednym Zagonię królestwa wolna tak wara by-
tu, iako najdosłata i nieyższ. Co w sposóbem spodziewam się zna-
teci by się mogło tym który tu expono sposobem. Po obwołanym
Interregnum, co potym dawać czas do niepotrzebnych Okazyi,
jeżeli na przepatrzenie się in subiectis, nie trzeba tak długo su-
kać samę się odezwę. Nie trzeba na to czasu aby examiniować kto
godzien Korony, znamy się dobrze w wysy ex Anteaetis, nie idę
dopiero z tego z czego się każdy naten czas ratka, zwłazra jeżeli
iako d. w. z. nie będziemy za Granicz srukać nie racjonalnych y nie-
szuchanych przed tym kandydatów. Miasto tedy konwokacyi kto-
ra praecedit Elekcję, y gdzie pospólnie semina dysensionum wpa-
nają się niech by Prymas in instanti na Sejmiki, na Elekcję y kan-
dydatów do Korony, aby ci tylko mieli Campum liberum w konku-
rensy o Koronę, których merita manifestować się będą per Suffragia
Civium podawać, te Sejmiki potrzeba aby były iednego dnia odpa-
wione generalnie po w sposóbem województwach, reby nie dać
czasu Konkurentom między Sejmiki, obierając ieden po drugim
iako y Sejmików do porozumienia się, przez które miasto reby
przeiwinne

na którego kandydata iednostajnie zgodny zbiór się suffragia,
boby Skrytosicę każdego Sensus będy najwolniejszy, more ięstae
godniejszy. Daję ras publico Bre Respekt przyjaźni albo In-
teresu iakiego, uwodzi y Sprawie w Zdaniach nie przełma-
ną disparitatem, które alias idę za powodem Samego du-
mienia y Słuszności secundum meritum którego kandydata
te będy mogły potajemnie snadnie się zjednoczyć. Tych kaku-
low niechby Paet miał ieden, Senator dwa, a Prymas trzy,
który by powinien reservare ob casum, gdy by się trafiła paritas
suffragiorum, aby uchodząc nie potrzebnych alteracyi kreski
Prymasa decidunt in superioritate. Tu proszę o reflexyę na
rany moię, który popieręm hunc modum Electionis, y który ge-
nuine expono przez prosty Argument do snadnego Kardemu po-
ięcia, że dla tego dychę wrzycę przed się modum pluralitatis votorum,
in extremu casu, kiedy się nie podobno będy spodziwać powsze-
chney zgody, bo kiedy ten modus będy eventualiter postanowio-
ny, snadnie się trafi, że nie raziwagi go Elekcyi stamie remi-
ne contradicente. Clare tego dowodzę suppono na przykład
że Prymas mianuje którego kandydata na którego Pars potę-
suma zgadza się, ię reb będy kilka albo kilkunastu którzy się
na niego nie zgadzają z rany że maię in pectore inieży, kiedy
będy widzieli że uporczywie stawiają przy kontradykcyi, trzeba
będy ultimarie te kontrowersyę resolve per pluralitatem
votorum, y będy ex parte potiori zgadzającej się na tego kan-
dydata, przeiwie któremu się protestują, że pewny będy miał
pluralitatem Votorum po sobie. Pytam się kto taki nie uważny zay-
dzie się, reby nie ullo effectu protestował się, y reby nie mogę dac
konkluzyi temu kandydatowi na którego obamie Repetia inchi-
nat, sam się chuiat przeiwie y zarobić sobie na nie tasę tego
co tego ma być Panem. Każdy bowiem na Elekcyi stawia się
naturalnie, aby się mógł rebycie ze voto suo contribuit do wymie-
sienia na Tron Pana swego, a zatym każdy widzi, że ani
przez upor, ani per pluralitatem Votorum nie nie wskora. To
samo postanowienie pluralitatis in casum suffy z kontrady-
kcyi more się trafi, że nig dy nie będy in illo sprawitoby effi-
caciter że w będy snadno concurrerent do porządney powszechney
zgody

czony do zagaienia Elekcyi Krola na miejsce do tego aktu destyn-
wane, y ten in presentia Senatu Ministrorum Status y posobow reducet
& collectis & calculatis Suffragijs suis Nominationis do Ceterich
tylko kandydatow, to jest tych ktorzy naywiecez Suffragia mie-
cedy rabrane ex Universis Populorum votis. Ci 4. kandydaci
promulgati z ktorzych jeden ma byc obrany Krolom, niechby sy
in instanti a Campo electorali na kilkanascie mil oddalali, ier-
kaiq e longinqvo sortem suam, aby nie bcdq przytomni nie mogli
czynic Fakcyi radnych jeden przeciwko drugiemu. Dnia tedy
naznaczonego ad ipsum actum electionis zylbylbym semotis ar-
bitris, y z niorszy ten ladziaki dwyczaj w Polu obierania Krolow
gdzie sluchackie glosy z ludem pospolitym confundunt, na dwy-
czajnym latius miejscu rozmowania, niechby Prymas Cete-
rich kandydatow mianowat gradatem jednego po drugim we-
dług quantitate Suffragiorum ktore kto mial, to jest tego
pierwey w ich mial secundum reductum calculum wiecey, py-
tając sy kadego seorsive wedlug dwyczaju Stanow Repbly,
zgromadzonych, iereli zgoda na niego, tu iereli powszechna
subsequetur Nemine contradicente, ten niechby byl Krolom
proklamowany, iako legitime obrany. Iereli by zas na ka-
dego z Ceterich kandydatow mianowanych jednego po dru-
gim zasza kontradyktory, niechba by rzuwal dwyczajnych
Sposobow wedlugi y oppresyji kontradycenta albo zachucze-
nia starszey Partyi od mocniejszey, y uchodząc periculum o-
brania dwoch Krolow, iako in pisy podobnych kontrowersy-
ach practicum. Zylbylbym ob respectum wolnego glosu mie-
re kurs ad pluralitatem votorum, rzuynsy w przed notandum
iuk naypomiarowanyszych Sposobow, to jest starając sy ile
more sybz humanitas, aby Elekcyja nemine contradicente
mogla stanc, pomiewaz nie by nad to nie bylo preceptiwsego,
gdy by moglo byc tam practicabile, iako iest desiderabile. Na-
tego obpiers widząc omnem impossibilitatem do tej porzadney
powszechney zgody, zylbylbym dwyczajem Repbly Weneckrey
recurere ad calculos, reby braty znaczyt affirmativum, a Gar-
ny negativum, to jest ktorzyby z Ceterich kandydatow mial
naywiecy bratych, aby ten byl Krolom proklamowany. Mo-
ze clari y tym Sposobem choc per pluralitatem Votorum, ze
na ktorego

zgody, która tym, który ktadę sposobem more się stać practicabilis, aby za-
bić rec wespół z nim finalnie inkonwieniencom z nieomyślny alias sejs-
sy, przy której albo Elekcyi nigdy nie stanie, ani more stange we-
dług naydelikatniejszego Prawa Liberi veto, albo jeżeli stanie choć ię-
iaka kontradykcyi ratamnie, to nie more być z legitima przez opres-
sję wolnego glosu, który per vim iako się dnieć sine ulla Respectu na
Prawu y wolności przełamać potrzeba. Emolumenta zaś z tej smolei Ro-
pozycyi do takiej Elekcyi Kandydatów na Sejmiku a Krola na Sey-
mie te przekładam dnieć. ILUS ELECTORIS. Krola niekt
nie wyłpi, że jest Privilegium Principale Kardego Słachetka, by tam
się tedy za co ma prywatni z tego, co go naybardziej illustat y jego Słach-
etcka kondycya. Privatus zaś bożwycaynie Elekcyi Krolow od-
prawiać się iako Sejm przez samych tylko Posłów. Cleyba re extra-
ordinario Casu convocatur pospolite Ruszenie. Poł czas których
na wespół kiej diazdy publiczne more się rzeć co Duch S. mowi: Logi-
taverunt Consilia quae non potuerunt stabilire. Nie wychodzę daley
com uir na inszym miejscu powieźdiał o pospolitym Ruszeniu,
Przypominam ostatniy Elekcyi, gdzie Agnata acies Kontowstaj
Partyi polcowo Salskiej wespół kiej stanęły gotowe ad perniciem
catego Narodu, gdyby Bog endownie na ten czas nie odwrócił zawig-
tych na zgubę między sobą Braci. Po takim przykładzie wespół
nie wspominać, iako nie rozumiem reby Replta ultro cheriatoy
ad similiter fatalem Casum exporgere, y podać się oczywiscie nie-
bezpieczeństwu. Tak rozumiem re nie inconvenientius nie ogdzi-
do obrania Krola, iako Sejm Electionis, reby iednak nie samu tylko
Posłowie. Sejmowi gaudeant hoc Supremo Privilegio, ponieważ
Kardemu Słachetowi to prawo należy, czy nie stosz nar reby go
zazyt in suo statlo na Sejmiku pro libitu suo podać kandy-
data. Jeżeli kto rzeć re większa z tym wespół kiej Prerogatywa,
Posła per facultatem obrania Krola, niż Słachetka na Sejmiku
w obraniu tylko kandydata. Niech prosze uwazy Moderamen-
tych chwoch Prerogatyw w sprawiedliwym ię podnie leniu. A
tak prawda re każdy Słachet z iedney strony nie będzie miał
Pastem w Elekcyi Krola, nie obierając Krola, tylko Kandydatów,
ale też Poset z drugiey strony nie będzie mógł obrać inszego Krola,
tylko iednego z tych kandydatów, których mu do wybierania
Słachet podał. A za tym Posła facultas rda się być bardziej hmi-
tata

tata niz Szlachetka, ktoremu wolno kogo chce mianowac.
Secundo ten modus Electionis iest Secundum formam Usitatu,
& Constituentem Replbz, ktora iereli na Seymie zapomai zowna,
nie powinna mi decidere nisi congregatis w przed Votis Populoru,
to in tam gravi materia obierania Krola, iednego z tych powin-
naby decisive promulgar, ktorych wstydok budo Equestris po-
wstawa pod propositivie za kandydatow, iako ten od ktorego
Uniwersalna Regata Consiliorum & Sanctorum pochodze ori-
ginaliter powinna. Tertio Iereli si pluralitas votorum nie
podoba, ktory klade pro ultimo casu in tantum in quantum
zgoda powszechna ulla tenus nie będzie mogla subsepyre
mine Contradicente, y owsem na to. Inuodniysze, przywiedze
nie do tej powszechny zgody, ktora constituit liberam & legi-
timam Electionem, iakom tego dat wyrey racy. Pytam si kto
mi pokaze ktory Elekcyy, ktora by ad Speciem nie byla tylko
za powszechny zgody, samy zas rzecz, iereli nie pluralitate
votorum stawaly. Poniewaz radney takiey nie bylo, na kto-
reyby kilka albo kilkanasie kandydatow nie konkurowali
o korone, a per consequens tylcz Partyi maie Kardzy swoje, z
ktorych prospolnie naymocniysza in pluralitate votorum,
a cyto & Armorum pre valebat opprimendo stabry, bo wotakiey
okazyi nikt nikomu nie ustąpi, tylko ten co musi. Iereli tedy
ten zwycray pluralitatis Actu practicer cum oppressione libe-
rae Vocis et eversione Status, iereli go cierpiemy sola Imaginatio-
ne wolney Elekcyy, lubo realiter wolnos znoszycey, czemuż tej
dystynkcyy nie uczynie, aby to co per Abusum si dzieie reduca-
tur do porzadku przez Prawo sposobem ktory podai. Aby ta plu-
ralitas ktora liberum Veto y powszechny zgody znosi, albo byla
owszem do niey okazy, albo in extrema tej zgody impossibili-
tate stata si salutare remedium do obrania Krola salva omni
libertate, legitimitate, & Securitate; Salva onowic libertate, bo glos
generalnie Kardego będzie wolny, gelyz nie będzie tego Szlachet-
ka, ktory by przez Suffragia swoje nie mial Partem w obieraniu
Sobie Pana, wolno mu gelyc podac tego, co mu si podoba, radna
go kontradykcy nie rathni, gdy ad conflictum nie zgadzai-
cyk si glosow okazy ustatnie. Będzie vox incorrupta, bo kto
si obierze z konkurrentow o korone tak nie uwarzy, reby chciat ro-
zduwac

zdawac korupcyę, nie wiedząc y nie mogąc sobie ubezpieczyć nikogo. Skry-
te bowiem suffragia y jednogłośnie po wstrząśnięciach zebrane, zabieg
temu, że nikt wiedzieć anticipative nie może, czego komu kryjaka
stanie. będnie, przez cotakie Tang. bezcenny ustanie o wolność y swo-
body nasze, będnie vox Impartialis, bo przy tej Skrytosci, raden Re-
spekt, favor, albo iaki Interest nie będnie obliżował nikogo ad
manipandum Sensum suum, mogąc, nie uważając nikogo chęci
samo Summienia rozrydku, y Dobra pospolitego disponere wol-
no zdanem swoim. Stanie taka Elekcyja. Salva legitimitate, bo
Jey validitatem żadna kontradykcyja nie naruszy, kiedy contra-
dicens nie porwał się na nikogo, tym się kontentować będnie ze
mnie da swojej kreski, y kiedy za kszynę wolnego swego da-
nia nie poczyna, że ten nie stanie królem, któremu się destynuje.
A przy tym kiedy modus possibilis według dobrze ułożonego porzą-
dku postanowi, jednakowo się stanie ten Actus Electionis, & legi-
time practicabilis, alius nigdy nie mogąc być obserwowanym
Secundum Supernaturalem Institutionem, która imponit, aby
per Verbum placet, ieden się y wszyscy kim podobat, stanie się nie-
uważnym, przez nie uważnie kiedy raz dnie liberum Veto, albo
nie podobnym w Elekcyi kiedy go wolna Protestacyja nie przeta-
ma nie ratamuis, którą nadewszystko utrzymać należy, iako-
principaliter constituentem wolność naszą. Stanie naostatęk
takowa Elekcyja. Salva omni Severitate, kiedy się tym sposobem
podanym zabierze wszyscy kim fakcyom, zamieszaniom, dyspen-
sacyom, osobliwie Sisyom, przy których Repbta nie jest bezpieczna
ani wolności, ani dostojenstwa swego. Tak zaś bowiem zwycięż-
nie na Elekcyach Interestu kandydatow, y ludzkiem sztuki artifi-
cyj rozniq, że Secula po tym dających porazow zawziętości naszych
nie wygasz, przy których y nowo król obrany, Szeszkiego mieć
Panowania, a mi spokojnego Regnu prowadzić nie może. A do
tego quantum Emolumentum z pewney nadziei, że ten nieomył-
nie Tron osiągnie, który go będnie albo najgodniejszą przez swoje
zasługi, albo najracniejszą przez talenta in arte regnandi, gdyż
go sama Sprawiedliwość wybierze bez żadnych machinacyi, sam
Amor Populi wyniesie bez Praw y wolności naruszenia, nie tak
iako się u nas dotąd dzieje, gdzie temu stopień do Tronu najpier-
wszy, kto albo najbogatszy, maigay czynosubjectu venalia konum.

powal

powal, albo naypotrzebniejszy maircy sity nad inbrych per vim wy-
drzec go sobie, y ze tak rzekę szturmem go dobyć, albo in tactu sta-
te naybiegleyrzy Artificiosus Populavista maircy, do wive wygry-
ty do utowienia crudelitatem Populi. Konczy na tym artykule,
y uwazając iak iest rzecz trudna, a bardzy nie podobna na Ele-
kcyi krola wprostkim na iednego się zgodzić, dopieroz myślę sobie,
iako daleko trudniejszy reby to wespółko, co tu ad toutinam poda-
ić y co rozumiem DEO & Conscientia Teste Salutare Ocyryznie by-
to ad plautum Universale powrzechny zgody, ktorey u nas z tak
rozmitych prywatnych Interesow, z tak przeciwnych. Dobry po-
spolitemu opinij, y z tak niecierpiący dla płonney często suspi-
cyi zenitenyzi trudno się spodniewać. Wiem że na sam ogłós do-
brego porządku wprowadzenia, a z niego przy mnożenia sūt na-
szych oderwų się ludzkoziemskie sygiadow naszych Fakty, którzy
nie mairć się czego od nas obawiać Securitate granic swoich za-
kładając w mierzynie naszym, y którzy są zawsze pewni secundum
Statum Nostrum presentem, że nas mierzac w Rudach mogą, se-
cundum oportunitatem Interesow swoich. Wiem że ad so lam
apparentiam postanowienia tey generalney sinum cuius we
wespółkich Rzeczach Sprawiedliwej Reguly, oderwų się ci, kto-
rzy albo w Favorach Dworskich, albo w opresy, zdnerstwie ubo-
gich ludzi, nie w rastugach swoich fortune rak tądai. Wiem
że Turbatores publicae Tranquilitatis spokojnego Regdu nie
dopuszczą, którzy schng w nim languore mortali, nie mogąc
żyć, tylko in motu turbido, iako in probatica. Poicina, przy zakło-
ceni y zamieszaniu in Statu. Wiem że ci którzy Amore pro-
prio seducti, radna im się nie rda dobra. Rada, tylko ich włama-
y sufficit, reby była zła byle cudry proponens swoiz opinij rad
dobro popospolite. Wiem że ci uwadre y konsyderacyi radney mie-
sca nie dladry, którzy rozgdyku bez experyencyi nalerzytey do
Regdow Panstw wiadomosci mieć nie mogą. Znaydy się y tacy
Pseudopoliticy, którzy przez zbyt wykrętną Politykę nayczad-
szy Cnotę Cenroruię. Będą y tacy, którzy przez samą Ambicyę
contemnendo Prawa nie recheq in rigide subesse. Będą naosta-
tek y tacy, którzy ex vero zelo ku Ocyryznie diffichunt naypo-
torneyszym do ratunku dcy. Posobom, y którym sufficiet ro-
zumiec, to samo. Skoshwym, co im się widzi być nowym,
iako ten co do naygorzege Powietrza przyzwyczaiony, boi się by-
mu naylepsze nie zaszkodziło, albo iako ten który do ciemności

przyzwyczaiony

Trzeci Stanow tak postanowić, żeby iako Ley samely Jus & Domini-
um nad sobą należy, tak żeby absoluta Potestate moc wielowładny
nad sobą in Gubernio Królestwa exerceat.

Czwarty Error. Ze Ministeria Status per abusum przypiędžio-
ne do tego, że są albo Vana Simulacra, albo pericula Polu, lubo
na nich vis Gubernij zawisła. Czwarta maxima niech będzie
z jednej strony, Pawage ich utwierdzić w tym co należy ad Exem-
tionem Sancitorum & Custodiam legum, z drugiej per limitatio-
tempus ich funkcji & per Conclavia Ministerialia & Byrnac ie
ne excedant nad raleconę sobie powinność.

Piąty Error. Ze godność Senatorska nie jest synonimem Re-
czypospolitej proficina, żadney osobliwej nie ma ić Perogaty-
wy. Pięta maxima, że im dale y tak ić podnieść, aby to co in
congressu generali na Sejmie z drugiem Stanami uradzy mo-
gi officaciter presidendo in particulari Consilio Władczy swego
do skutku przysięse.

Szesty Error. Że wolności radnym porządkiem niepomiaro-
wanej, która często obraca się in exorbitantem licentiam prawdy-
wey wolności Rządowej. Tu najgodniejszą uwagę maxima po-
trzebna żeby ile można owym wolności przyczynie per mo-
dum Securum liberè sentiendi, żeby in hac aequalitate, w której
my się poróżnili wienych nie stała niepomiarowana swawo-
la, a drugim nie stała się ciężka niewola.

Siedmiy Error. Nie rząd generalny do którego Ordo Equestis
nie ma okazji ad exerenda talenta, ani przy tym iustum pre-
mium meritorum. Siedmią maxymę w tym zakładam, aby Sła-
chowie miał wolny drogę, który by mógł progredi w usłudze Ojczy-
zny, tak cum emolumento publico, iako in particulari Honore
y fortunę lucro, to jest żeby się mógł spodniewać, że się dostarczy tego,
kiedy będzie godzien Honoru y Chleba.

Osmiy Error. Ze nigdzie ślad niey się, iako unus abusus, z któ-
rych crimina Status generantur, tak impune, że w niektórych o-
kazach pro gloria & Privilegio libertatis repudantur. Potrzeba te-
dy osmą maxymę ratować in rigore Prawa, in autoritate Sędow,
przeciwko proestępiom & in aequalitate pand. karze bez re-
spektu ubożstwa y godności.

Dziwisty Error. Że się karzy impliknie w rozmaite
sprawy, a nikt swojej kondycji nie pilnuje. Zdey tedy okazji
niech

przyzwyczajony, światła z mase nie more. Wiem że przy takim niedo-
wierzaniu będą się im zdawało, że latet Anguis in herba, że to są sztuki
i podstęp na wolność. I także kolwiek by było, te wszystkie konsydera-
cy, krutych Interpretacji, nie tamują Żeluzi we mnie. Ku O-
czywiście, choć by też kogoś było temerarium, ponieważ sam przypu-
ścił, że to wszystko co piszę, me grego gri feci Indice digna lini. I dla te-
go przy tej konkurencji, według pospolitego zwyczaju każdego autora
na koniu przydaje: Corrige errata. Znajdę się przy lepszych daleko
niż mój lichy dowcip skuteczniejszy niż te, które podaje do tej kon-
sektury sposobu, byle w tym każdy conveniat, że iey komiecznie
potrzeba. I że to czynię w wyspy powiniem czynić. Kiedy go-
ze wszak wolno każdemu na gwałt uderzyć, i swoim nacz-
niem ogień gasić, wiem że z tego nie użarzę, chyba każdy biał-
wy Polak równo ze mną, iako mu vulnus dant sua tela profun-
dum. przyłoży się ad corrigenda Errata in Statu, które przekła-
dam pro Indice libri redigendo Compendiose to him Opus dila-
pokazania bez żadnej krytycznej Repliky Contrarietates, co
nam szkodzi, i które nie dopuszczają trwałego ubezpieczenia
prawdy i wery non ad apparentiam wolności.

PIERWSZY ERROR. Profanus usus Dobi krolewskich tak wiel-
kiej Poręby Krolestwa przeciwko kanonom, i samej Instytucji
i Charakteru. Pierwsza za tym maxyma stara się żeby Status
Ecclesiasticus. Spirituali i Suprema & independenti Potestate admi-
nistret. Temporalia zaś restricta & relative do samej Chwały Bo-
skiej ad Cultum Wiary Świętej, ad Subsidium Obyczny, do Ratu-
ku ubogich, i do sustentacji przydatnej Duchownych.

DRUGI ERROR. Dostateczna i niepotrzebna Potestas królów indu-
stria distributiva tak w kanonach iak i Dobi krolewskich tak wiel-
kiej części Krolestwa, z których żadnego Pożytku albo korzyści
Republika, a osobliwie in Autoritate indeterminata, którą mają kro-
lowie nasi, mogą pod czas Interstitium Regni, zastąpić kiedy się
Zerwie czyni proprio nutu sub favore Boni publici co im się po-
dobia. I z tego druga maxyma transferre Officia civilia ad Suffra-
gia Replety, Dobra krolewskie do Skarbu in Usum publicae neces-
sitaris & institueri Consilia perpetua, aby nie Krolowie, bez Sta-
now Replety in Regimine czynić nie mogli.

TRZECI ERROR. Że Republika na tyle Jurysdykcji i podzielną żadnej
powagi nie ma, ani w Praw Stanowieniu, ani w nich Eksekucji, A za-
tych trzecia maxyma powinna być, powagę Ley per Coadunatione

T. Besh Stanow

niech będzie Dwieście Maxyma Saluberrima, aby nigdy Żołnierz
nie mierał się ad Statum Civilem, a Statista ad Statum militare.
Dziesiąty Error. Le ruy Seymowe nie mając ullam Stabilita-
tem sancita radnego nie mogą mieć bezpieczeństwa ani w posta-
nowieniu ani w Execucyi. Zatożę tedy expedit Dziesiąty Ma-
xymę in methodo Secura Radzenia, examinując wprzód ma-
terye per Conclavia ministerialia, nim se powzięchna zgoda
utwierdzi, iako in Executione sancitorum zachować porządek,
przywiedzenia do skutku co Repbla postanowi per Consilia
Palatina & per Iudicium Karas rebelles Prawu.

Jedenasty Error. Z niegodziwego & ex solo abusu pochodzą-
cego Rwania Seymow y Seymików, poradzić temu przez Jedna-
stą Maxymę, aby liberum Veto iak najwarowniej obwarować,
ale tak żeby miało walor przez wolną kontradykcyę przeciwno-
kardey seorsiw Materyi, przy Prawie albo warney racyi Do-
bra pospolitego, ale nie na zmniejszenie totius Actus Obrat Publi-
cznych.

Dwunasty Error. Iako jest in Creatione ministrorum y Se-
natorum, tak byłby peior priore, gdyby w Elekcjach fawor y
Respekt iaki mieli miejsce; a zatyż zabieżeć temu, przez dwu-
nastą Maxymę, żeby in pluralitate votorum obserwować me-
thodum skrytych suffragiorum.

Trzynasty Error. Nie tylko ex impracticabili forma Con-
silio rum, ale y z krotkością Czasu do skuteczney rady. Wziąć tedy
przed się Maxymę Trzynastą Consilij perpetui, aby wś ystek Czas
impendere y podnieść na mienstańcz nigdy radę, y rady po-
stanowionej Execucyę.

Czternasty Error. Implikować się w wojnę bez potrze-
by, bez słuszney okazji, bez pewnego Dysku, bez sił dostatecznych.
Najbezpieczney za to tedy Czternasta Maxyma strzec się wojny,
a być z zaudze przy należytej gotowości, aby ludzkiego nie pragnąć,
miej czym swoje własności konserwować, Pokoy trwały utrzymywać,
& in Casu aggressio nis być w tęj porze do Obrony, żeby dać odpor
nie przyjacielowi.

Piętnasty Error. Ex insufficientia Siły nie zliczonego woyska,
na którego Subsystencyę iednakowo uboży ludzie extenuentur,
a kiedy go trzeba na Obronę wyżyć razyc, trudno się iakiego
succesum spodziewać ex tanta mediocritate komputu. I z tąd
piętnasta

Przynajmniej maksyma w każdym Państwie statum warująca, aby mieć
wojsko proportionatne do siły, Potencyj i siadaw, iako y do rozległo-
ści Grani Królestwa.

Szesnasty Error. Ex defectu Marbu & incertitudine Stanowie-
nia y Placenia Podatkow. A zatem smieć być przynajmniej maksyma
aby skarby fundowac proportionatnie ad quantitatem requisitam woj-
ska wrząc przed iako y innych potrzeb Repłtey modum practicabilem
& immutabilem do Podatkowania świądnego, y ubogim ludziom zna-
nego.

Siedemnasty Error. Z odmiany co rozróżny Trybunatu z kąd defe-
ctus experyencyj do należytej Sprawiedliwości administracyi. Item
ex defectu płacy iudicium, y ztąd okazywa do korupcyi, a przy tym ex
suprema Trybunatu potestate, z kąd diminucya & vilipendium
tey, którą sama Repłta powinna mieć zupełną. Wrząc tedy przed
się maksymę, aby Trybunałskę Potestatem uczynić dependentem
od całej Repłtey iudicium, dla nabycia experyencyi uczynić do-
zwolnionych, y płacić im aby wiogłach fidełitatem zachowali.

Osmnasty Error. Ze commerciorum nullus usus antiq-
ta, y ztąd egestas Uniwersalna, y kraja derolacya, na którego wip-
rząz derolacyi osiadłosc, a zmięć wiogłsz obfitosc y dostatki. Ar-
cy pot. Bebnę Osmnasta maksyma, aby handlu normaitę w prowadzić,
a handluiczym śmteczną obwarowac Protekcya.

Dziewiętnasty Error. Ex vilipendio Plebeiorum z kąd śbyndy
y nie sprawiedliwości meznoscę pochodzące, przeciwko Posłom
y w śbyndkich pospolitosci Prawu. Jeżeli iednak są iako powinni
być podpora Oyczyzny, to ta Dziewiętnasta maksyma salutaria,
aby ich mieć w wiogłszey konzyderaacyi.

Dwudziesty Error. We Elekcyach Królów naszych, przez
które woczywiście podaje się Oyczyzna niebezpieczeństwo, y kto-
regotandem nie uprzedzić, jeżeli nie dla od Tronu na zawsze Andro-
zincom Exkluzyi, a przy tym jeżeli sobie tej dwudziestey nie raba-
zy maksymy, aby w śbyndkiem Fakcyom y korupcyom zabieć, a
by się oraz starać, żeby Kardynałowie mieli in claudosuffragio
omnem libertatem sentiendi, a zwłaszcza żeby śkwa omni liber-
tate modus electionis stat się practicabilis.

Dwudziesty na ostatek Pierwszy Error. Ze wtęch w śby-
ndkich śpewifikowanych artykułach żadna się Polities nie zachowuje,

która

ktora powinna uczynić Dwudziestą pierwszą maksymę, żeby porządek był
obserwowany, nie tylko Institutione, ale też mantentione & exe-
cutione każdego postanowienia. Jeżeli tedy in tam desiderabilis ope-
re salutis publicae pracować skutecznie chcemy, trzeba zająć ra-
czyć, aby te Errores Status krótko ode mnie zebrane uznać, uznać
współ obmyślić i sobie, a obmyślić znowy na tym zakończyć, aby
z gruntu extripare. Mamyśmy zaś polityczne ex opposito ktory-
mi wyszły nie Państwa Stoić, wzywać sobie pro Regula Suberij Li-
beri, w których ad perpetuendum Liberum & immortale Regi-
men znowy przedmita Ogrzyzno, która agitans velut minuta
magna depensa Navis in mari veniente vento, po wyspachich
Kawalnoscach spokojną Malatiam y bezpieczny odpocznik.
Znajdziesz moderamen dyktyczny Królów z jednej strony wia-
dzy, drugą exorbitantis Libertatis, między którymi cum pe-
riculo Stracenia siebie luctans, tak abyś Panuicye h naci-
toby Ogrzyzno miłość y opiekę zawsze uznata, a w szuranych
ochotę y ynowskie Prawom Turrim posturenstwo. Znaj-
dziesz Unioneu Stanow Repłtey przy najwyższej racy zgo-
dnie, które cie dotąd rozdręcały. Uznaj że jako Elementa,
choć przeciwnie między sobą Natury, spólnie iednakol-
currunt ad Animandum wyspachich stworzenia, tak in Sta-
tu Politico si velit quid possit rerum Concordia discere. Znaj-
dziesz piustum Agribiliem in Jurisdictione Magistratu-
um, które cie opprimunt, kiedy Interes prywatny nie be-
dnie mógł przewazyć nad Dobro pospolite. Znajdziesz spo-
soby na wyspachich nie słychane przypadki od miłanie czasow
podległe, bo przy warownym raz na zawsze postanowie-
niu, nie a nie zapobodzi, wszak ten omne tulit punctum qui mi-
seruit utile dulci; tak ty Miła Ogrzyzno znajdziesz wyspachich
to, co powinno Constitueret tak potrzebną Powagę, własną y
Seuritatem Repłtey, jako y chłudecinem wolnego swego Naro-
du. Wszyscy sub Anthoritate Praw dobrego porządku y swobod
concurrent do Konserwacyi stawy twoiej z emulacyą bez ry-
drosii, z iednoscia bez dyfensyi, z utnoscia bez boiarni, z
wolnoscia bez swawoli, z ochotą bez zudney tamuicye iey
przeszkody. Do czego rebym finaliter pobudził prorektadami
trzy motiva pregnantia. Pierwsze że jako od poczynku świata

wyspachich

współnie się Królestwa y pospolitosci stanowią, po 22 Cnoty y
Męstwo Narodowe konserwowaty, przez prawidła swego y Sędziów
y dobry in Regimine porządek, tak upadły przez mierzę, zbytek &
pravationem morum. To zażyczywszy mi chęć prore kardynałowi, iż
ierek Reptu nasza, nie jest in na tym Schytku, y ierek się do te-
go fatalnego mi zła periodu, y uznawszy że Różnica pra-
wde mi chęć przyzna y na iedno się zgodzi, albo że naród nasz
ma speciały z prozodzenia Privilegium nad inbrych w wby-
stkich doskonałościach, że go iedenre Spiritus animat, że w
nim żadna utomność ludzka non dominatur, że nikt z
nas nie jest tej Ambicji, aby się wynosił nad swoię miarę,
& supra equalitatem cum detrimento Boni publici, że nikt
nie ma tej chciwości do nabycia Fortuny lub przez korru-
pcję, lub przez inbrych nie należytę z krzywdę bliźniego spo-
soby, że nikt nie jest do swoy przywaty przywigrany, aby
iż miał preferre nad Interes publiczny y dobro pospolite,
zgoda że wbyst nie Pałce zwyciężysz, kardynał nad sobą za
Prawo tę Prawdę postanowi, quam contempta res est ho-
mo, nisi se supra humana excederit, y że konserwując
innocentiam primi Saeculi, zupię chęć naturę non de-
pravata, nie mu po Prawach y dobrym porządku, że się
bez niego obejdrze, że przez sumienie y imitator Oycy-
zny, rzędrze się lepiej obejdrze, niż przez najlepsze in Suber-
nio Instrukcyę. albo ierek tak jest iako palpabiliter ewidenc-
my, y faks Nasz co raz bardzy doznaniemy, że my także lu-
dzie, iako y inisi, y owszem że nasz Status nie tylko z tych
naprawie nie może, ale y najlepszych reprovat, to go-
toba naprawie, y tak co z tego jest wykożenie, nie maig
żadney do niego okazyi, przez to samo stali się wbystny do-
brymi, Boni est, cui nihil est mali. Ambicja bowiem ni-
czyja Rkodzi nie obejdrze, kiedy kardynał obejdrze onęgi hono-
ru dostyprze, nie przez fawor albo Potencyę, ale per iustam
viam bene merendi. Chciwość Ambicja fortuny niegodziwie
ustanie, kiedy się do tego nie należytę sposoby odcyng, y kiedy
temu

emuka. Wiedziwa zabieży privata commodum nie będą ta-
rować. Kiedy każdy partykularny użna, re in tantum
tylko bydrz szlachetnym more, in quantum Interest publicum
prosperantur. Wolność naostatek nayprzynajmniej szyn
szlachetnym naszym opór, kiedy każdy w mię przez pomiarowa-
nie należyte, zę będzie mógł cum omni dulcedine, & hne pra-
judicio równać sobie. Iż to drugie motiwum abyśmy uważali
w innych Państwach wolno się rządzących, & in depen-
dentia ab unius arbitrio, dale odzysk ad Statum monarchicum
& absolutum Dominium, jeżeli nie excessus nie pomiarowa-
wanej wolności. Dobry Polityk, powinien być ostrożniejszy
niż odważny wojownik który godzien pochwały, gdy cho-
widerz Towarzysza obok siebie zabitego, sam na krok z Ryku
nie ustąpi: Ille hic cedit metui non frangitur ulli. Taka
Śmiałość temeraria tu nie służy, bo mądry przed oczyma
przykładz szlachetny innych narodów wolności, iakoż się
nie starać aby się przy naszey bezpieczności utrzymać;
iako nie szukać sposobów, aby nie byli ipidem casibus ex-
posita, aby przestawo mówić o nas: re Polak po szkodzie
mogący, Kretoby kto re in ipso interitu szukamy schronienia,
iako ten desperat y nieprzyjaciół sobie, który sponte sua
latho caput obuius obtulit ipse. A za tym nie chufamy w
to, rebyśmy tym się leczyli, czym się truimy, y tym się zachowa-
wali, przez co ginieemy. Nie będziemy dedalami budując
sobie płytając się przez ustawiczne zamieszkania, w takie Labi-
rynty, z których boymy się, rebyśmy tandem od wypłytnia
z nich nie musieli szukać sposobu. Nie tak iak bawczymy
Thesaurz p. Smurku swojej Arządny, ale rzetelnie po stry-
czku uchwyci, Bore na karki nasze zarządconym, bo nie znay-
dując iako cześć jest wolności, ani byczyżna commodum,
ani schiditatem szlachetnia swego, ani status securitatem;
zda się ze zawrze raturku szukamy w samym dnie prze-
pasci naszey, rządzą się to Polityk sentencyę bez żadney ce-
sto gwałtowney potrzeby, capiendā rebus in malis etiam pre-

ceps

ceps via
nita, ta
wolno
wypm
nie się
przym
cyce u
rządku
iereli
ry, to p
wa ro
Rrecre
dotygi
dior a
cie do
bierz
um pe
Lypia
aby na
tym p
sprze
ma on
do wia
nie się
naszy
w me
Status
Samy
ab ex
bie, ca
był
nayp
nie a
obwan

ceps via est. Od tej przepaści iako nas dotędy opatrność Boska obro-
niła, tak oboni dufamy dalej, i jeżeli nam dluć do prawdziwej
wolności smakować będziemy będzie, która iako Presepione nary-
wymienione drzewo, i jeżeli buyności jego dopuszczę, w głą-
bie się rozkrzewiać, w drzewie y lesne się obroci, y dobrego nie
przymiesze Owocu. Tak y wolność przez wespółne exorbitan-
cyę co raz bardziej chcieć się kultura Praw y dobrego Po-
rządku. Wiemy że ten Symbolum jest Kon wyprzedany, który
i jeżeli nie traci naturalnem vigorem choc na niego wędruje wto-
ry, to y ona nowego owrzem nabyć powinna, kiedy ię pra-
wa rozsądne młodość Oczyszczny y dobry frenabit porządek.
Kreće kto że nas nięgd tak dawno Subsistit, a pręciemy
dotędy wolności nie utracili. Na to odpowiadam in dyvo est
dolor amittit rei, & timor Continuus amittenda. Trędy trze-
cie do uwagi naszej motiwum, że żadna Rzecz nie jest
bliźsza upadku swego, iako nasza, która iako tu per Contin-
um periclitatur periculum. Najprzód od podlegających nam
Lysiadów Potenji, które zardroze wolności naszej exstat,
aby nas choć jęgo z inšemi porównać narodami. Tyżność przy-
tym krajów drąpych ustawicznie tentat, aby nimi swoje ro-
spręstbenie, a do tego rity słabę, y niegotowość nasza darsła-
ma okazy, do śladnego nas zwoiwania. Drugie periculum
do własnych Krolow naszych czuicych zawię na wyniesie-
nie się przez zgubę naszą. Doznaliśmy tego często iako w
naszych Zamieszanjach zakładaję swoje tranquillitatem,
w niezgodaach naszych Severitatem, y w naszych dołkach
Status absolutam potestatem. Trzecie periculum do nas
samiych, gely nie wwaraję na żadne niebezpieczeństwa, tam
ab extra, quam ab intra metamur, tylko sami przeciwko so-
bie, iakoby w takich potyczkach & vincere & vinci nie
było iednakożo Oczyszcznie fatalne. A jeżeli tak jest to
najpierwsze niebezpieczeństwo, to bęba mieć czym się obro-
nić ab insultibus posthannych nieprzypaciot. Na drugie
obwarować sobie solidam securitatem. Na trzecie wrę-
sobie.

corde utriusque media, quod est Instinctus naturalis proinde hanc.
me de conservacione sua. Ten y we mnie naturalny agit, y
prawdziwy młotem wyryzany wzbudzony, w tym usły, obliw
co do uwagi y korekcyi każdego podaję, koniecznie iakom zaczął
na Fabryce, ktorey zgrontużyc Restauraeyi, y pierze na
Icy Frontispicium te słowa ktorem czytali w iednym mie-
ście na wystawie nej Kamienicy In ipso Actu ostatniy kroy-
ny Szwedzkiej. In Spem melioris avi. A za ten wiek porzoda-
ny kiedykolwiek nastąpi, aza grata tandem superveniet qua
non sperabitur homo, prorsus Pana Boga, ktorego to clamo-
dzie być powinno, aby do tej struktury wrechnoczyć.
Kę swoig przyłożył sie; wszak: Nisi Dominus edificave-
rit Domum, in Vanum laboraverunt qui aedificant
eam. FINIS.

Drezna d 30 Aprilis 1743

Wład orla hae tempestas w Saxonii, graphice, apud 23.
Krol. Im. pod ostatnię bytnosc swoj w Wawerawie. / w
wiedziom Abicariem sobu Dania trzech dyktu w Słzku
wzrost w Alianz z Krolowg Leymög Węgierckę y dał Ley
in Auxilium 25000 Woycka, tym samym movit bilu
w Krolu Imi Pruckim zezarat dui Imi Descau co 25000
Woycka Odynowat nad Granicę Salskę, Kroy stanyto o
puł trzei tylko mile d Lipska. Krol Imi Nacz obwarado
Imprcyi odugngt z Czech Woycko swoj / tam tylko 6000
Zostawiony / y stgrywcy wzytko przyrzto 40000 im
branzo Woycka postawit pod Lipskiem, y dał kommen
dę Imi Panu Praffowi Rutowskiemu. b. d. g. Imi Wajsa
ich szębtę od Dworu po ostatnię w Czechach pod Trau
nau Miernogłowy Bataly bywcy przygły, podryko
wat był za kommandę / tam tedy pod Lipskiem wyzna
ry Woycko bardzo mocny porobito Stancie tak dalece
sto Syerney Woycka Nieprzyacielskiego nie mogło
by mu było szkodzi. So widząc Krol Imi Prucki, pisał
do Krola Imi Naczego Sietow y pretendując y z nim
widzieć, y ustną meci konferencyę ty Listy. ut festus
miedochodity Krola Imi at 5 przez prywatną Ody
dynowany dorredt, ale ca Conculis Krol Imi opisał
y widzieć z Krolu Imi Pruckim niemoż. his
tibus Krol Imi Descau rarywcy szuki Zotrniczek um
kngt y o mil 2 od Granicy do Woli, y tam o koto nuy
siby nazywowy kwatery rebotkowat Woycko, ale szę
ze Włodzim 24 magt ip do kupy ciążnżę. Nacz 24
Woycka roztoxytyj bupiercia o mil pize 6 y 8 od Lips
cka tylko na Granicy zostat M. Pnat Sybilski na
Turwachu z Putkiem Rudnickiego y Utana tu
Ducie Imi Denard w 4 legimentach w Lipsku.

Interca na ow manifest Krola Mj Pruskiego skon
uprowa no tu remanifest cnielissimiis Terminis
Krol Minister Polski nie zyczyl go Wydawac in pu
blicum, ale prawatuerunt alia Comitia, cym tym
bardziej byl i mrytawany Krol Mj Pruski Item
Woyzka Austriackiego i nad Rhenem bignnago i
went o w Saxonij 12000 a Woyzka Krola Mj Pru
skiego wy cignnagwacy i Czech rozlokowaty sy w Niz
sku chego spokojnie pruwimowac. Item Kze Mj Karol
chego go Inguetowac, usitowat w rure w Polach y tak
w Lutzeny Naryz wzedt Saltdg. d 23 gbris ale Krol
Mj Pruski w cecmiej o sey Intencyi maije wiad o
more przybiezt nagle z Berlina y skupit Woyzko
uwoz, gdy tedy i Woyzka Naryzgo Sarskiego Auxiliar
nigo i Regimenty konny y ieden puiky. Kza Lotth
Stanety we Wai Tennersdorf w Lutzeny ni daleko
Berlitz, tak d 23 gbris nagle przyto Woyzka Pru
skiego 16000 y i rucili Ouy Regimenty pod kommen
dą Enata Brecknera bzdaz, o rebliwie spierzigo
padto na 1000, ludzi y zaraz Prusacy weszli do
Berlitz, zabrali Magazyni Starz, y Austriakow oras
z Lutzeny wypędzili do Czech Austriackie Woyzko
sięz uchodzacych az do Litawy, gdzie sy Putkom i
ny stawskiego y Wiltrowckiego znacnie dostado. In
terca Krol Mj Pruski postat kilka Regimentow
Kciu Depau z ordynancem aby uiderzy na Naryz
Partiz pod Lipskiem stojacy, ktora byla rozlokowa
na, Enat Lubitzki y Renard daiz rucac ze Woyzka
Pruskie skupiat sy pod Ealy, i Drezna daiz kom
Ordynans aby Regimenty, ktore bliżej Drezna stoj
ucagaly sy pod Drezno, y Enat Renard zeby sy bronił

w Stanach pod Lipskiem. Ten ciążący obrot Działy
Tyński Wojska, part w Stanach, ale gdy Król Cesarz
wyciął wzdłuż Tyński nagle wpaść, y Najpryncy i
Szybiłskiego i ptarst, Bronzi y Renard kilka godzin
w Stanach musiał w noc ustąpić, a Król i Cesarz
w Siedl w otwartą Lipsko, Król zaś i Król Pruski z Drugą
Forsą przyjeżdżać do Wawrzyn, y przyjeżdżać do Króla
i Króla naszego koniecznie pretendując się widzieć y Traktat
y Ofiarując, on zaś świadczając się rezygnując w Saxonii
wzrost, gdyby Wojsko Austriackie także nie wzięło by
to, przymuszony tedy Król nieprzyjaciela swego, wu
kał trudno tego zgodzić ziać i rany y Marym, Król
i Król nasz nie akceptował widzenia się, y Traktatow, y
wreszcie ultima ratio wysłał do Pragi i Królowi
i Królowi i Królowi do Krynbergu hiszpanibus całą
Wojsko nasz i 16 tysięcy Tyński stonog, tudzież
owu 12000 Austriaków, y Król i Król w 20 kilka Ty
ński siążnego się pod Drezno ufortyfikowane, Król
zaś i Król Pruski przyjeżdżać do Koniebrzy. Naszym
na Podziadach iżecito się, bo W. Śniad Szybiłski
bit y odebrał puttrici parę kotów srebrnych, y trzy
Standardy, y Putkowik Stendowski kilka razy
Profitował, ale Król i Cesarz następował zła
iż Forsą nasz Wojsko, y 1000 Austriaków, za
stąpił mu drogę o milę zdalej od Drezna pod Witz
keu iżecito naswang. Interea durnia godzinami
przed Batalią Król i Król Pruski przez Meissen iżecito
to miastol: iżecito durnia Cesarz i Regimami,
Iad tedy iżecito iżecito następował Cesarz na nasz
Wojsko Wawrzynach bóg uderzył Mocno po nas

Tudni o w put do pierwszej godziny, lewe Skrzy
do nasz zaraz Pruski 3 Bataliony Inwesto.
y strzelało się poty, puki Pruskie Ammunicy
dawato. Taniem gdy nasze Wojsko Nasz prawie
desperacko Wojsko Pruskie uderzyło, tedy nasz Wo
jsko nie mogge wytrzymać reytrować się musiało.
Ta Batalia Siedziła y twała y tak wawa y ogri
sta była, że nikt zadeny takiej nie było na stony
konie, y sam krot Mł Pruski przybył Snat Neubor
nasz Putkownikow, y Oficjerow Nagineto, de quan
titate zginiełego Sencionu ierzce non constat, bo
ierzce wrycy trupi nie pochowani, choe ich Co Dzien
sowaig ile z Pruskiego Trupa m Duplo więcej,
bo się bardzo Azardowali, Naszych Sztabo y Ober
Officjerow w niewolę w parsto 1000, ale wrycy
na parst wypuszczeni, z Podchorząych Zas Polakow
y under Officjerow nikt niewypuszczony, ale wry
cy z innymi niewolnikami Naszym Circiter 3000
in quantitate będgym zabrani do Brandenburgii
Sam ledwie wywindykował Mł Pana Jezoborskiego
Starosica Bochenckiego lat 44 Maięcego, który
był Podchorązym w Regimentu Leib Gwardyi, a
powyżej wykach swoich Chorągwi w niewolę
wzięty. Trupa Naszego nie ma być więcej niż
2000. Syn Młoy Porucznik wi był wzięty w nie
wolę ale gdy go prowadzito do Muscarow napa
dło na nich kilku dziesiąt Ułanow, y tak Młoy
Syna odbili, Armat Naszych odebrano na plam
1000 bo ich nasi prowadzić nie mogli dla wielkich
dolarow. Po tej Batalii o 18 pruscy krot Mł Pruski
wyjechał do Dreny godzinie 8 z rana a zamas
kapitulacyi wszelkę dyskretyg miastu deklam
wat,

Stal w Stancyi iMP Grafa Artura. Wzięte krolewiczom
y krolewnom oddat, a na Warcie w pierzysz Broonii
lony, y koto koscia wosik latmierz postawu karat na
stanie y w kasei wojskowej pnie dzy rekwizowano, ale
nikdy niu nie zastano. Land Milicyj dyzarmowan y wrac
z tymi domcyne. Stony z tej Batalij tu byt wrodek w
nie wolq wzięto, rachunq niu wolnika circiter 6000 Owo
zgoda krot D. Pruski wyprowadzit ztad circiter 12000
ludzi, Kadetow dyzarmowano, y wzięto. Likudzi zigt
dowizcno do Mijsen, La tedy winy kowab przez Inster
ayg duci iMP Miernika koron. b Polakow, to iest Jekm
Kp. Surowskiego, Wgrowicza Lubetowskiego, Chlapow
skiego Szwenderskiego, y M. Zinkowicza Synowca. Mo
kierpa Wilenq tudziwz iMP Boguszowskiego Towar
rysza z Putten iMP Wilerowskiego, ktory towarzys w tej
Batalij dowarazy w gembie potrzeleony y uytowq porq
bany, ale u wyplecy. Dre iMP Karol byt o 3 Ciwercia Mi
od tej Batalij z wojskiem swoim, ale nie przyzed na
Lubus niu wolny z taki rany, Miasta wzytki osu
ni u muniaty, De certo quanto, ciwce niu wolny
ze Druzo dato, 40000 Talerow, y prowadowae Muniato
kuchniq, krolewiczq Snatorow y Officyerow Wzytkich,
ani Miast, ani Wsiow niu rabowane, ale wiu z kiny
rowany zq przez tg Statentayz, tak Wielkiego Woy
cha z niektorych uir Wsiow ludzi po uchodzie li Nikto
y przez niostroznoe latmierz popalony, owo zgoda
za lat 20 niu przydzic Saxonii do Prus; his stant.
bus przez posta Angielskiego Traktat uktadano, y z
konkludowany iest we Wigiliq Wigily Bozego Narodze
nia od ktorego dnia Kontrybucyi brae przestali z Cekat
ni y Wsiow wzytki Ammunicyi byta zabrana, ale
przez Traktat iest wrocena. potym traktacyi z 16m

Król M^{ci} Pruski o godzinie 6 z rana prędo poręga
wzry królewiczów y królowę M^{ci} pojechał do
Berlina, dnia Wznowy zego zaś reszta Wojska tego
z Drezna pomacierowała na lokacye swej do
Saski, y Brandenburgi. Kondycye tego Traktatu
niektórzy, niarkuiny iednak że uż was
fawore Króla M^{ci} Angielskiego, kudy wtenże
Traktat wszedł, y Dwór Wiedeński; Dwór z Spra
gi, y M^{ci} R. Podkanclerzego Koron. In momenta spo
dziewamy uż tożas certum że Król M^{ci} Pruski,
y teraz uuelnie pragnęł uż widzieć z Królem M^{ci}
Naszym: pleyzerowanych Officyerów Naszych y
Emcynów wiele iest okonów swoie Orzaymie
iaf dostanę listów z kancllaryi Wojskowej, ale
powiadać że daleko więcej Pleyzerowanych Pru
saków. Granadyerowie Nasi, y Austriacy na lewym
skrzydle stojący trzy razy repulrowali nieprzy
ciawila, y uż prawu ręką była wygrana Bata
lia, ale gdy Granadyerowie Austriacy zamiast gonu
nieprzyciawila padli na tył, tedy kawalerya Pru
ska w tenże zaceta samą tył skrzy otworono Granady
erom Naszym y dopiero wtenczas pokazata uż
bądź przegrana Nasza. Dużo praszę Król M^{ci} Pru
ski w kreuzkichen carat spuiwać Je Deum
Laudamus y S racy z armat na watach będz
uż dano ognia. Kapela Króla M^{ci} Naszego
siedzieli Królowi M^{ci} Pruskiemu koncerty Gra
muciada, y raz opere Dydona, za którą kapeli
dał 100 Talerów wypawita. Na teżas operze
ani królewiczowie ani królowy ani nikt z Dwor

skich, ani miłycki konduktu ludzi niekto, wzywa go
li Ministerowi Króla IM. Narzeka y Panstwa Jego. Trudno
zas tego nieprzebrać, że Król IM. Prucki jest bardzo młody
y wielki Gospodarz y Zolnierz wymieniony, Sam nie ty
ko publiczne Wojskowy ale y Domowy czyni dyspozycje
niekiego miastucha, sam upowim rozumem rzędzi. Jawony
ci Jego są ci którzy Dobrzy Generatowie y Zolnierze, Jaki to
Xre IM. Desjau, Oues y Syn Generatowie, Rottenborg,
Bork, y Soltz ale na ich perworyz nieczyny tego, co mi
u niepodobna, Officerowie bardzo grzeczni uniezeni, y w
Wojsku porządek, ci Dysciplina melitarna, przez respekt
nieawarzany, tylko przez rządzi, y odwagę Wojsku w
dwa rożni Religij, najwięcej Katolikow, y Polakow ale
pod Sądkiem zakazano, żeby jeden drugiemu Religij
niewymawiał. Officer y Sennem każdy powinien si
y drukowany przy sobie nosić. Także wszyscy mówią
że gdyby Król IM. nasz z tym Monarchą widział się mógł
by być pożyteczniejszy dla siebie koncludować Trakta
ty. Wojsko nasze częściej w ciarony częściej w ciar
Dziś do, Monarcha prucki strasznie przytępił
nie tylko Snałowie, y sztaf. Officerowie. ale y Ober Officer
erowie, przycyżni pod rękę Króla wezmie, y zresztą mu
swoy interes o siebie, a zaraz odbiera rezolucyę nawet
Summ Supplik oddaży N. S. IM. Weynsfeld lubo po
tym na sekurytycy Dworu szukał był do Dreżna
y cywil Conilia Bellica iednak podczas Batalij kom
mendy mu niekładał, ale iż miał N. S. IM. P. Gräff An
rowski Król IM. Prucki na kogos tu u Dworu jest bardzo
zły, ale za doświ. nie mogę na tego y niepytam się o to, wam
iednak zapewne że nie na IM. P. Podkanclerzego, na tam
tego legos zwala wszystkie użę wyczuwa swego do
Padońcij.

List Króla Pruskiego Króla Mił. Polskiego
Augusta Trzeciego Od J. O. K. Mił. Pryma
sa Korony Polskiej y U. N. L. L. pierwszego
Książęcia: Drezna d. 10. Ma. L. 1746. Pisaną

Do Zakonicy Plebys nowego Cesarza podziwiałem
się iakom o tym uprzedzili Waszej Odnied, przez list
mój d. 18. Ibris wkrótce powrocie do Królestwa, ale widzę,
ze tym moim Intencyom niezapeliwie przeszkodziła
Wojna na ten czas agitująca się w samowładztwie, a po
tym do Panstw Moich Dziedzicznych przeniesiona, tu
som się nigdy do niej directe nie mieszam capitem
tylko radość Obowiązkom Defensionis który do
dawnych Lat między Domami Saskim y Austry
ackim subsistunt. Niechże wylicza krzywd mi
skoczonych który Stany moie Dziedziczne y Pod
dani podziastey Wojny ponieśli; owszem donoszę
Uprzymość Waszej o zakończonym pokoju z
nie tylko między mną y Królem Pruskim, ale
ter między Cesarzową y Pomienionym Mura
chą. Tak kolwiek Ciężka y niezapeliwa była ta
Dla Mnie Wojna iednak zupełnym oddaniem
się na Wola Bożę z wyjątkiem niepomysłności przy
miej, który mi Ciężna Panstw y Poddanych Moich
przynosi tym iż Ciężko, sem inicy do niej nie dat
przyrzyny, tylko szeregulnie z. sem wiernie / iakom
wyrey w. r. a. i. t. / pełnie Obowiązki z Aliantami
meimi Pokoy który nastąpi, tym mi bardziej
kontentuję, ze w krótkim czasie, być może sakry
Fikowae

stod. ku momenta, Dla Dobra z rządow spokojnych
mego królestwa tedy zarywał skutkow Pokoju ten Pa
ród który mi za strasz swoj obrał ad Envigilandum bezpi
czności tego z utrzymaniem Praw y Wolności a per. oneguen
y exercicium publicznego, który rząd racwisto. Dla pokarania
tedy do tego Nowy, mojej aplikacji y dla oswiadczenia do
wadow Dysciplinu Mitosci umyśliteltem powłoci do polsci
tak tylko cokolwiek u. pokoj nieporząddek y nieczestliwosc
które Wojna Teramijer w kraju Panstw Meich poczyna
nita

Interca Pana Baga procy aby uprzymore wazny Mzdz
Prymauj miat w swojej Swigty opuch

Wielce na S.M. Pana Wileńskiego
Cremie z natury wilk na Gidz Skony
Kogalinskigo w prau w Impostury
Jeszcze nieznacie zachwatojz Soli
Pamietaj Wilku ze ci to zaboli
Nie wybiegał ci y Hurko pocieray
Wziął go na Łby wilk na ciuwo chuiwy
Wolbek Inpolaki nie wradł niestawy
Płocki y Czerwki Kielinski kulawy
Słepy Łorowski Grodzicki wydany
Zlec poradzono ze ci w mieście z Pany
Bo ci niewinni lez ci chrupi komu
Tobu ci i meci choć w tym wtacnym Domu

R C S P O N S

Lub na Świciem Wileńskim lez kudy w manowce
Wpadł Zdrady dla Oyczyzny góry Parryng Cwes
Porwawczy na Swoy bark wydat y na Łdki
Sur to niewilk ale Syn wolności swej Matki
Uderzył między ^{Przodę} ~~Wolbek~~ gdy miła skocitował
Wprzód z Bydła Kogatego Soli niuratował
Daig znać iże w Polskiej kniei wychowany
Bez Soli Eute niemiął: Postronnemi Pany
Wybiegł potym na Łory słepo, lez na oko
Wdziat się ci czałga kulawy Wyseko
Zurca do bliższego sibi w Wolbeku pagurka
W tym samym potoreniu widzi ~~ci~~ y Hurka
Za nim też ponury toczy się w il Płady
Za Ostrymyway swy kółce na Obraz rady

Spytat się Trypałskiego co to za święta
Czy nie to co im dana jest od Prus Poneta
Zachciates Wilczki Prawdy od Rużina
U którego iż maieci byłaby Nowina
Choćby się wypryżga z drąg w sercu knię
Jaz co wrycy Chwaliliś oł Niżuknij
P. Sejmie

Projekt Króla Mię Pruckiego

Expositio Motivorum które obligowały Króla Międa
Wojska anaglicarne Cesarsowi Mię

Król Międa być obligowanym Informować Europę o tym
przed się wzięciu do którego teraznięcej konjunktury paiz
guzgo dla Dobra y uspokojenia Publicznego Jak Mię
możę patrzy Dłuzę z Rużkoncentowaniem na zamieszanie
które Jeroluz kraj Rużnicki y widzi ciutiles conventus
nos ad Consiliatorem przymuszonym zda się być także
ciut sit, które Mię Bog porwałit propter Stabiliendam
paucem Ordinem przyprowadzenia Praw ad Summum
de Caput Imperij in sua Authoritate utwurdzi C. 3
owego Czasu kudy y Wojska Węgierskie miały dobre po
wodzenie w Bawaryi, Królowa Węgierska nie z tego
wiedzieli y pomiarowaniem, które przystożę było
zaryta tego Sukcesu, ale Stany Drużdziny, Cesarza u
winięta do rużnoenym okrucieństwem.

Ja Rużina y jej Abanem obowiązanym uknowali
myśli nad Łamias przez ambicję których ten Cel nie
beopieczny był oketnyc, narawcy wolności Rużnicki y
taki to było ab anteaclis saulit obiectum principis
domu Austriackiego. Trzeba tylko wryga ad trutinam
actus które się dwały od Lat duri, dla do ciżenia iż

Край Римский видят и напетный Войском
Австро-венским, где и удержано с великим усер-
дием Благотворительности Империи, сачетом
показано им переходов без участия Император-
ской.

Królowa Węgierska, która w roku 1791
 nadzieliła sobie węgierską koronę, i
 nadzieliła sobie węgierską koronę, i
 ustąpiła tak on p. Benfidiaryst, i tak węgierski
 rządek nadzielił pewne Biskupstwa

Generaliter ta dyżna chciała obzi Miasa Ce-
sarckiej tej Ministerowie grozili Plectorem y ni-
ktorych chcieli seducere, y tym sposobem Rempubli-
cam, ztych dyżest Absolutnych compositam, sa-
ma tylko sednosc mogła resistere do tego czasu tym
La machom który często czyniono. Sceler non elidit
Fides publica propter Infractum capitulauy Bra-
naw, y propter attackowanie Wojsk Cesarckich Owan-
cowanych pod Miastami Cesarckimi Neutralium
y podforteani Impery, tudzież propter przymuszeni-
onych do wyterowania się za Granic Impery, y ni-
mażo względu do tożsamość znuwaleniem na Sednosc
Cesarcką, y na wzgardę Ony, przeprowadzić dyskursus
Officiorum krolewcy Wzjęćskiej cun Indignatione.
O cesarzu, których doze wiele było. Na koncu da-
pokazania in Summa Gradus Inculca Dworu Wei-
denckiego przeciwko Cesarzowi doze cytal prote-
stauy tegoż Dworu oddane ad Dictaturam Plectora Im-
peratoris Nullam, Chociaż unanimiter ucyning,
uwnaizce Nym Cesarzowiicy Frankforteki illegitima
stangt, chęć od uogńno wzytkie Stany od obedy enay

ktory powinien być Stowia, który obok. Se wrytke pascu y
progreſa ocywiscie przeciw Honorowi y Stawu Imperia
Niemieckiego y konſtytucyom Niemickim, doſyſc ſamie po
kazuj, ze ſamym Dworu Wiedeńskiego iſt, uſurowaſe in fa
worem Nigrua Audoziemskiego y niemaſzego w Niemickich
poſtępy na wyraz godności dwolutam przez ſednoſtą y wol
ne obrany ad Caſey Niemicki Nacy Eſektora Bawarskiego

Jeſz atenta ktory ſe przeciwko Honorowi y ſedności wryt
kich Eſektorow y Nigral Niemickich znosi to ſtuzey, byſta
byſto Subiektu obmierzta dla tych ſtownikow porwiciory
Collegij huius angustii inſtituti ab Immemorabili ſculo
Abierania ſtow awoich ponoci ſummu Imperium et ho
lentiam, ktory ſaxya Krolowa Węgierska nadderwania
praw, oprymuige ignominioſe Caſaxa

Nie tylko to Caſaxowi Krolowa Węgierska ale y tym ktory
go obrali y ktorych ta ſuſzna ma, wgardzi doſyſc ro
zomniſze onych Incenibiles in Puncto Honoris, y do
cy, bardzo ſtabych ſakoby niemoſſczych, wcale w Oſobie
Caſaxa utrzymac to, co iſt Nobili y maximi Decoris
mędzy ſeb Prerogatywami Krol ni ma żadney party
Aularney pretenzyi do Krolowey Węgierskiej, y ni
ni pretenzyi dla ſiebie, y w chodzie y nacy, tylkoia
do Auxiliarius ad hanc Ewreka, kora concernit Liber
tates Imperij, y ocywiscie Wojny, ktory Krolowa dekla
rowała Germani przez ſaccęki, ktory ſey Woyekam
poſcywity, byta byto ſaxya ſufficiens gdyby innych ni
byto dla ſuſtyfikacyi Konſtytu ſi Mei.

Jeſz Krol ſgde ſy byſt dżiſay prymuſionym dla tych
racy, chwyci ſy przedyſwicia gwałtownego cypu to
z ſalem, ſaxwy wprzod wszelkich ſpocobow ad Con
tiliationem attentował, ato z Krolew Angielskim
kudy ten ze Nigze w Woychu ſwoim byſt w ſtanu Ce
ſarz ſam na ten czas deklarował ze among ſauſi adſy
ſi, ad wszystkich pretenzyi ktory niſt do Domu Au
stryackiego

gdy by mu były restytuowane status hereditaryj.
Londyńczy z pomiarowaniem wielkim porystem były &
rzucony a ministrowi Anglii, oczyniwszy to dowód ze
Intencya Króla Angielskiego nieciągnęła się do spo-
koyności Imperii, ale bardziej do profitorianii
& zamieszani.

Król Imp. ofiarował potym swoj miedzygumidni z
Cesarzem potężnym Morekim dla wynalazienia
konca tej niekreskliwej Wojny. Ale Krępo spali-
ta Holenderska preruacja obstała ktoreby się
poddaje mogły pro asperitate Dworu Wiedeńskiego
y Londyńskiego Caseta się od niej wymowiały się do
tych Kategorii, iż Mi, zostają także w Jedem Zelo,
narabiał eadem Activitate, acby mógł utwierdzić spo-
koynoci w Niemczech, y rozumiął ze podaniem imiedy-
ate propozycji, do potowu Sprawiedliwych Króla
wey Węgierskiej miało być najkrótszym Sposo-
bem otwarcia zbawienych Sposobow. Propozycja
ktory uczynioną były w Hanau odrzuconą w Wiedniu. Cesarz
ktory niech tylko Bonum Imperij resoluował się na
wzrost ytem Magnanimus Princeps prawdziwie Pater
Patriae determinował się być sakryfikować się własne
Interesa alio geniosa uprzedliwi na zawsze obranie
oniego Król wprawał się negocyacyj y monstracyami caper-
evasionibus maxime pateticis y fortificimis. Ale mi bardziej
Cesarz wynaczał moderacyj, tym bardziej u Królowey Wę-
gierskiej znajdowały się ambitus inflexibiles. Iako to Mię-
zna niepowinabyły chwytać maxime despotycznych, ktory
recusitant Nowo skolligowanych przeciwnym nieprzyja-
ciostom. Ale uzieli ona gwałtu wolności Niemieckie xbudze-
defensores, y iako to ma przed się wzięć, ogłosić membra
priniupalia Imperij, z lich Prawa za rzecz sturczną u,
znać powinna, ze szukać muszę Sposobow utrzymania
onych

Baron
wielki
Antiqui
tym kto
Francu
czy ni
omni
stabiliz
najprz
hantrey
guircha
ktory
nowe
ktorego
niezda
person
libertat
Pura
Pro
C
w
Lubo
rat
max
niez
konr
Comi
propo
lmo
426
niewa
plem
acum

Wanet se. zezie skrypt tych dawnych Niemców, którzy bronili od tyje
wielkow swojej Oyczyzny, y wolności przeciwko wielkim Monarchom
Antyqui Romani Impery, tak sama bronie bzdzi dzisiaj przeciwko
tym którzy się odwarzają na nie obrażać. Pokazując to przez dyj
Francuska gdzie Biazęta maxime considerationis w Niemcach są
czyli ad opponendum se radzi, że w tym wszystkim powinno y interes
omnium membrorum Impery, w tym utrzymać systema, y zachować
stabilizmy przeciwko inkuracjom Mocniejszych. I K. M. za rzecz
najprzystojniejszą sądzi tych Lit, ktoremu Bóg porwał rarys
kautrymanie Oyczyzny swojej, który skotatac chce Krolowa Wę-
gerska, y na uszczę się za honor y za prawa wszystkich Elektorow
ktory im ta dyjna chce odize nadanie Sukcesu Mocnego, Ciesza
nowe dla utrzymania go przy prawach jego y na tym Tronie
ktorego Krolowa Węgierska chce go strzuci idnym Stowem
nie zgoda nie y nie czyni nie bynajmniej propter Interesse suum
personalę, ale I K. M. bierze ad arma propter recutendam
libertatem Imperio, Dignitatem Imperatoris y tranquillitatem
Europae.

Proponuje od I K. M. Pa. Jego M. na Senatus
Consilium z Kancelaryi W. K. w Warxa
w dniu XXIX Sierpnia A. 1744

Lubo Sejm blisko następujący zdani być obetawulom Se-
natus Consilij, y żeby one absorbese, gdy jednak różne materje
można uprzedzić przez przystosowy u Boku I K. M. radę, dla
rozstrządnienia Niemi Sejmu, Wzję konformując się w tym do
konstytucyj Anni 1717 y innych dawniejszych do Senatus
Consilij I K. M., na Niżej Wyrażony punkta do Deliberacji
proponowane exquirunt Idania Senatu.

Imo konferencye z Ministrami potencyj, Pogranicznych Sejmom
1726 znaczone, y przez konstytucyj 1730 ponowione, po-
niwaś tak wielu do nich delegowanych fatwoscyerunt żeby im
pleniori Numero capiedowane były, tak należy y kiedy re-
acumere.

26 Postanika Tatarskiego proponuje wyjechać z cym czę-
stym i tak skarbowi ukontentować karze.

27 Do nowego Łana czy z powiniennym wyjechać
zto Misyonarz krymski X Piotr Borowski Soc. Sem Subsidii
um Uratien y Rekomendacyi do Stambutu y do Łana
o koscie dla katolikow capetens tak ma expediri.

28 Ponieważ tridny przeciwnie Souis Archiwu Thesauri
na Seym do Grodna, Wyje potrzebniemy Taryfy y rozma-
dokumenta caszperu skarbowi xalici, czy widet nijsa
niem dla wszelkiej gotowosci.

29 Audycja Wojaka od wszystkich upragniona, żeby tym dooko-
naley przyje mogda do skutku, czy convent ustanowionym
Wstankiem zagranicznym skutecznym niz przez Senatus
Concilium w Pchowie 1734 zabuize, oraz y tych co dobro-
wolnie czy pomiewolnie za Granicę stuzą do Polski nalez-
sprowadzić.

30 Skupowanie koni przez zagranicznych ludzi tyfu Prawom
przezwon, tudzież wyprawadzeniu skor zagranie jako
efficaciter inhibere.

31 Przechodem Wojak z Prus do Brandenburgii y viceversa
z wielkimi teraz rozwiastowiz, y krzywdę ludzi także zna-
lesc remedia.

32 Konstytucja A 1736 § 234 ponieważ non adimplet
a dla bezprizienstwa nawzajem przy padki jest potrze-
bna, czy przyzwolta przed Sejmem Zagroze Woiwodztwa
do pilniejszej obserwacji konstytucyj.

33 Czekający Convocationis Tel. 23 § 94 o oddawaniu ad archi-
vum wszelkich documentow Publicum interese tangentium
a w rękę Partikularnych harenzym z Wiele raczy, ale
osobliwie dla dockoralaych, konferencyi z Ministrami
Cudzoziemskimi, iereli kiedy to teraz potrzebny będzie
daje, jako przyprowadzić do niezawadnego skutku.

34 Nie do płaconia Summa na Legacyi Urode Intrygatorowi
Koronnemu do Stambutu 1000 Talerow tudzież capen-
sa urode Generalowi Artyleryi Wz. L. wyctanemu do
dygwa z Powitanie Monarchiniej Rosyjskiej na
Pograniczu Azeyji y upomnienie się o przyobicianie.

przez Oborniego Wł. Lubię Deklaracyę ni Favorem Granicy Indemnizacyi roznym jako maig ze Skarbu afignari

12. *Thumace Orientalny dla Thumacenia Expedyuy będo przy Dworze Ikmi za Sturung rrecl Sadzi Płachetnemi Maryniami ad W Helmana W k rekomendowanemu, i ad obicqua Sposobnemi nalcuytę Peneyg zo Skarbu naznacxy, acyby oras kilkun Młodzi Polckiey Orientalnych uczył Sprykwow kanallary, Suowiy y Skerbowe ascendencias zalicu raczył.*

13to Na do konczenie latgtych Brukow Lamkowej ulicy i Pa
lami i Drogi do wiaty pod Bernardynkami Publium de skarbu
requir.

Mowa JW. M. Pana Potockiego
Wojewody Bełskiego Marszałka
Trybunału Koronnego przy Sini-
cu Trybunału y oddaniu do Ziem-
stwa Lubelskiego Łaski Marszałko-
wskiej W Lublinie dnia 20 Grudnia
roku Pańskiego 1745

Przyśreż na konie dzień ten dla wielu podobno z rozma-
itych przyczyn porządany y dla nas samych piętnasto-
miesięczną na publicznę tę uroczystość ze wszelkich miar
utrudzonych y wyniszczonej praży w nadziei miłego
upragnionego spoczynku, ten mowie dzień który, dla po-
wierzonej od Przewodnych Kapituł Wouwodz y ziem
władzy nad Honorami fortunami y życiem Bracia
słych, Nas Sędziów, na tym tu osadzonych y wywyższonych
miejscu y stopniu w równości Między, znowu stawia
z nami y sprawudliwy z nami z Prawem postanowie-
ny, podaj z wieczności dzień od którego Złoty y żywy
ka w wolniczym y spokojniejszym Chaci rozstrząga-
kady z Nas y Sam u siebie rozgdydania swego w

Przemysł dawny będzie mógł. Dzien adwołania Sądów
Stowornego Trybunatu Koronnego Lubelskiego w który
roztęczywszy się i rozleciawszy w różne krolestwa Pol
skiego Kraie chyba za powziętym ogromną armietow
Trębą nastraszony Najwyższego Najcenniejszego Wład
cy i Świata Łatego Sędziego. Trybunał na Dolinie
Jozefabowej przywołaniem i gromadzeniem się ^{staremu} ~~staremu~~
a tam sędziy i Sędziów i Sprawiedliwosci narzek na
chonek oddać będziemy musieli, gdyby najtańszemu
skrytowi Myśli i uczynkowi ludzkich roztęgniętych wyprawie
nie i rozsydzonej zwinionej iednych chwałę, drugich chan
bę będą. Taki jest w prawdzie nie oddać zaświadczyć na
wielkich sądach dolegliwości że się w całym sadnym
ro podbac niemożę, gdyż iedni wygrawai trudniej prze
grawac koniecznie muszą, a na to każdy Sędziy się usta
nowiony aby sprawujący się według Boga i Sumienia
sprawujący się między sobą roztęgnali miarkowali roz
rozumienia sprzeczki oraz kłotnie ich Sądzieli lubo każdy
dobry sam swój byt Sądzi sprawy i rozumie, dla czego
Kata na to Kęse: przy stanowieniu Trybunatu Stowornego
Prantowarzem i mocnem i zaświadczać mających Sędziów Sumie
nia obwarowała obowiązkami, przysłała do Kęsa to wysz
ło co by o Sprawiedliwosci i rzetelności odciągano i odesła
mogło Sędziego, Ciemu przeciwni zabiegają potoczeniem
ubezpieczonego mu chwata warunkami Prawem Naka
zawrzy żeby się każdy Sędzi zaświadczył na sprawowanie
Sprawiedliwosci. że wielkich wyrzeczy Namysłności
zapomniał nie jako Cłowicki jest, ale uczyniwszy Pranto
wny w przywydę Bogu przymiżę według Nięgo bez wzgl
du na żadną okolicę urodzenia by najwyższy Doświadczenia by
najprzedniejszą na obciżenie lub groźby, na Łachy albo
nitachy na przyjaciel czyli nienawisci na bogatych albo
ubogich na Łamkow lub przychodniow według tegoż

Boga
y two
czego
Lywe
bowie
ny, pr
Bog
nia
uigt
kni
Przy
knyu
gg
Sędzi
Kai
mu
y Ab
dliu
Moy
zna
ni od
na de
Sali
ogru
cy cy
Dobry
ipi
li, al
te z
ni ka
Sa
P. X
ni
Sgo

Boga Sumnienia, Sprawiedliwosci y Prawa napisanego. Słuchaj
y twoj wójszemu dawaj dani co rzekłszy tak pod czas konca
tego y dnia Trybunatu Naszego djabo y rzekłszy wzywy w
Lwyw zawrót mnił pamięć że tak miłe Sumnienia Naszego
bowiżki, który y teraz ponawiajmy jako rzetelnie y wypetnie
ny, prawo stwierdził nakazabo poprzyjęciem, sam tylko
Bóg nayskrytyj Serce naszych przenikający, y nawiązy utaj
nia poznaj y rozstrząsać może. Rzecz jasno kto znał może nie przy
wzety wstrawcy y przyzwolitę pilności w swojej Sumnieniu
chuj się do tego że się nie wypetnie zachował, y sprawit według
przyjęci nich y widryga powtorzeniem tego pokrywaw
krywo przyjęciem nich niezgoditę zbawienno. przestro
gę żeby y na nim nieprawdztę owę strasny aniołmyłny
Słuchaj Boga pogrądzi; kukać mni będo aniołmyłny, mi
kać będo ciemu smierci; pokuty a nalcu jej niepotrafić, mi
mu ustrój ucyńć okropny pieta. Przykłady które Dathan
y Abirona których se przeciw napominajemy o nieprawie
dliwy Sumnienia ich naywzrostu Marzałkowi Bożemu
Mojżeszowi chociaż y po sprawiedliwym iż zadany nie tylko
znacznicy ale y naymnicyjcy rzeczy, bo ani Cłecia mżernego
nie od kogo nie ustrój wymierzenie y młucteli, Gniwaważę
na Słuch o nactempuicy karze Bożey przestrogi natę
Dale y, o gniem ogarnionych Ziemia porażła, y oraz tym że
ogniem diwizii pydnieł Myślow y knowu cternamie. Ly
cy Siedmiest tam se znawu w ponucie zgubien; jako po
dobnym sposobem Ananiasz y Saffira których y Piotr S. zna
ł ich krowoprzyjętwo powudział nie mniłku iktama
li, ale Duchowi S. tam se razat smierci nagli zgineli; nie
se z Nas każdego. Dobroć y Miłomirdzi Bożeli od podobney bo
ni kary y zachowa żeby my się na całą niezaużgneli. Prośebwo
Ja tedy naprzód z Ocoły mojej nayiasnicy, Majestat N.M.
P. A. M. rzekł zawiadażę na tym tu Namieśtnicy Zwiżchni
ci to mcyu nieumiać albo nie mogtęm Sprawiedliwosci
Słuch Paneki Nasładowae y powagi utrzymać tak jak prawo

na chęć i żar, jako życzytem sobie. Przypraszam y kochana
Cyrynia, jeżeli w wykreślanu swym porządany spra-
wiedliwości Starożytnej przywrócenia y ustanowienia
przywołanego, cżdu tego według Praw dawnych ławie
dzionę rozsada mieć A Bogu y Tej Odpowiedzi której
zbawienie temu w tej mierze przed się wzięciu temu na
ławie cyli skrytę przyjąć y że przeszkody bo nie
ma ale Cyrynie krywdą w tym co kolwiek się zna
względem y łtomaniu Prawa stać mogło, prze-
praszam także IWW Duchownych y Świeckich Kole-
gów; Przewidywając że iżeli się do
mu w tym uprzykrzył albo raczej tem ni dożył zar-
liwie, niedożył groźnowi, y ni niedożył skutecznie
przypominał zachowaniu Prawa Sprawiedliwości
iżeli dworcy przyjąć pamięci, lub jeżeli komu
krych się ni mógł nie podobać Bogu wiadomo tem w radnej
sprawie ani przyrządzi, ani ni nawiezi, ani nadziei
ani bożni, ani Obużni, ani pogroźe ale samego
Summuniu, y ducha S. Stuchab, nadchunni, do
mi Spodzielam się wetchnięć Cała przewidywając że
tem się z IWW Kolegami ani z mawiać ani spi-
sować, ani spryskiwać, przez radne y na radę spra-
wy y nigdy żadnego nieupraszać, aby tak dać, albo
tak krywdę, krych, Sprawy radnej ani w domu, ani ni
gdzie ni stuchatem oproci skutka, y papurow Stron
niwidziatem, chyba także, z Przewidywając Pałeczkę wza-
dny Rady niwchodzącem, y jako bezpoczątkiem Przyzi-
gi Summuniu, Przypraszam na koniec jeżeli się
konu z IWW Kolegów przez ucitowanie moich
strzymaniu Sprawiedliwości S. Karakit upomniem
proszę natarcywość, y pretencji zachowania we
wszystkim powinności Funkcji swojej na przykroty,
jeżeli ucit na prośba moja niżawę porządy otrzyma

skutek

skutek
kurz
nij, u
kret
na ty
lub
jak
był
re
ma
Cpra
gwie
12
wng
piz
ku
y za
tena
Ab
mno
mad
byty
wien
b
zry
dnaf
pop
reca
Po
cre
ree
Po
kac
Ater
y ka

skutku przepaści niedowziętych Sądów Bożych, łatapiam to y za
hurzy, przepieram IWW Strony Sześciu który narysował
nij, w irregularności mojej / pozat u Boku / niemo porządku
kret wydawany niepodobaty kryski: Bogu równo ze rządzący
na tym Mięciu Zapomniatem że mam krewnych Przyjaciół
lub Nieprzyjaciół iedyńcem o tym pamiętać y myślać ze tu ni
tak Potoki y nie tak Senator Ale jak śędzia sprawować
był, powinien. przepieram przekraczając Palestrę, naprzód u
ręce chege zupełnie zachować Prawo, niepryjęty do wykona
nia Przyjęty, połączymy y cieleci czasem dla przyłączenia
Sprawiedliwości S. rozszerzając przydługim Spraw przed
gwieńm niedowzięty y zabawieniem coas kolwieć podczas
12tego y Bogu dzięki Trybunatu stać u Mogło Prawu przeci
wnego od Sprawiedliwości S. zdrowego, niektęgo Polaka niepry
jęty Luce w nieudatny mojej powierzonej ręce którą tak
kurować zyskiem Sobie, aby wykonaniu Sprawiedliwości
y zachowania Prawa przez teraźniejszy Trybunał Nasz było
teraźniejszemu zbudowaniu, a przykłym Wzrostem przykładem
Ale ze zdanie Ludzkie przy przyrodzonej naturze Ludzkiej usto
mności w tak wielu oraz roznych Woiwodstwach y Ziem
mażońskich Osobach, Niemogły być tak złośczone aby nie
były podzielone na Szkodliwy przyrządy na zgubę ię
wienne narkę y Dobro Klętego Dziwiciu bynajmniej niechęci
bóże, jeżeli Trybunał nasz y Dekrety tego roznie ro
żnych podlegai Między Mniemaniem y Domawieniem: Aby ci
Dniaż za najwiecej do zachowania Prawa y wypetnienia
porządku Obowiązków była przesłoda y przyucyna
szekli Bog Dobrośliwy ucyca zdrowia y czasu Wyjaśnić to
Poleknie Słusztu Cegom u z Codziennego nauki
czenia y podam uwagi mojej iako temu dostraceni Łabie
nie uprządko aby uciekię zgadza zdawienno y dla dobra
porządku przytocznę parpu ię y Do skutku przywiedzie

Ładny według swego raczył przepomocenia.
Kierat Łacynam poręczenie mojej IWW, ię Prezydencii
y Kochany y Wskazygo zawierze nie tylko na tym Mięciu ale
y w przyszłości

ale y wrodey nitylko teraz ale y zawsze nitylko odczuci ale
y od wszystkich szacunku y uzirowania Godny Kolego
moy dziękuj za pracowitość bez wszelkiego względu na zdrowie
y fortunę w dosudzeniu na tym tu miejscu Ciępli-
wości, za przykładną utrzymywaniem spraw wiary y Pro-
wa racjonalności, bo day by my byli wyciecy zaciadaicy
na tym tu miejscu w tworzeniu pilnie wpatrywali się w
postępki, y chwalebne śladem Cnot y Sumienności wy-
znaczone przykłady utrzymywali, pewnie by, My byli
nigdy zrozumieli prawdziwości nabyli, Manda Mocno
y ugrozowang w Bogu nadzieję że połączymy się tu
Natym tu miejscu Namustawcy J. K. M. P. N. M. i.
Zwierchności pierwsi zarzący y Ordoz Orat kołanego
Zacnego Kolego y Sprawiedliwego Na Znakomitych Zastępi-
nieporównany Choty y kuźniacowang Przyjęty Twój
Zgledy N. P. Przyboku tego Panem Mądry z Promadzo-
nem y Catę Cyryng wkrótce Ci powitać będzie miał. Ho-
nor Oycami tego Nam y Was J. W. W. Duchowni y chwyt-
cy tu użycie przytomni Kolegowi Dziękuję Zastateczny
dotąd w pracy publicznej tej Usługi pomoc, y do końca
dotrwanie oraz y wszelką przyjaźń affekt y ludzkość
Mnie Świadczę, upewniam że Miły pamięci zwanym
Spotecności żadna odległość miejsca żadna zwłoka by
najdłuższy Czas y Myśli y Serca Mego niewyrzucił
pamięci użyciem zaś miał zawieść zdania Moje zwaszemi-
Zgady, nieudolności to Mojej przypisać prozę albo ytemu
żem Ci czystość sam uścisnąć wyuczyć nie mogł iść mo-
że być Sprawa Prawa ani Sprawiedliwa albo też
przeciwnym Sposobem a nie prawna bo wóhceci an-
skim y katolickim Panstwie iafa jest Bogu dzięka
Poleca Namra byto byto gorące składowe y podobno
zwyczajnych Machabekach Zięty wypite bez prawie
żeby ci Prawo c prawdziwością nuzgadado y raczy
na wymyślnych Zasadach Wybiegać niechylim Na

Sprawiedliwość

Sprawiedliwości które Bóg Sam wie do tego, Smiele mówię Mo-
żna żeby to był Cartowski na uwiktanie Sumienia Sędziów
wymyśl dla tego utajek Okolicznościach żalować Mię i Dato
iż za Sprawiedliwoscię. Tegnam y Ciebie Przewiętnie
uwo Lubelskie Dziękuję Ci za wszelką Przyjaźń y Affekcję
wielu Okolicznościach radę a iako Jednym y Wiernym
naj Cienniejszym Kolektwa Polskiego Zarzątców iest do
zonym y Strazę tak oddaie mię który z Agt Swoich przy
Pocztku Trybunatu Odebratem Łaskę Upraszam Ci uuił
nie abyś będzi ocrzywiznym Sądow y Skrytowi iż by Należy
ściem Miarkując y przenikaie do konatę y zbawiając Sali
mnie w przychłę Casy nieporównano przewiętnie
to co ty iść Sprawiedliwoscię nadwzględ y i drogi żuro
ci Moko pilnie odwracaie y oddaie raczyło, Das mi ufam
mocno rzetelnę Świadectwo że w wielu Okazyach w przy
danejzych Sprawach Swoiej Zbawiennej Zarząca radę
Czynię co mogłem Prawo Wypetnitem upewniam Ci
zas że w każdym Casy y na każdym Mieysu przytomne
żawie powinnay wdzieczności y rzekiwiztey pełną obli
gi pamięć zachować a doznany oficie ludzkości y
łaskawego affektu Swego jako Dawca Życia i dnie mi
że ku o mi iść sam pomysłności y pomnożeniu szczęścia
y Honorow Sprawiedliwości a Należy pilnego nie zani
bam przytomny Starania. Tegnam y Ciebie Preracna Pale
stro Obfite prawdziwie godnych w prawa i naimości y u
czymanu ludzkie, Należy Dziękuję Ci za oowładzenie
affektu y przychłności Swoiej ku mnie y ku całemu Pre
wientnemu Trybunatowi, iakoteż zapilne y przewiętnę
y do konatę przewię wstawaniu na tymże Mieysu Spraw
Obiawienie y Sprawiedliwości a popieranie Smiele a iako
zato ićcy Mogy i pomiarne wiele z między Ciebie przy
przymioty i naimię do konatose przychłności dla Zarzątcu

Oczywiście

do Publiczney Przytugi Spozobosci w pilnym Lawry mui
 będy baczeniu oraz w podajęcych Okazyach każdemu
 zacnego zgromadzenia przy pomocy skuteczney Borey
 Swiadczye Suomuzkam nigdy ustugi: Regnam ui
 na konie wszystkich tu przytomnych którzy sy Spraw
 swoich dozekaie Numoglij y tych wszystkich którzy
 sy w terasnieyzym Sadzili Trybunale iako to
 ierze wile sy znajduie Sadnych Obywatelow
 Oyczyzny tak smuim ich upraszae iak nayuilnie
 aby iak naypilniejszy przytozyl Starania do
 Dworuia tego co rzetelney Sprawiedliwosci iawno
 iest przygodę bo iakom przy zagaiui Trybunatu
 w Piotrkowie wyrazil ze Sprawiedliwosci stoj
 Mocnie ię y gruntuie Panstwa, iak to dno powta
 ram ze dla niesprawiedliwosci gingo nietylko Nu
 rzę brada tedy tym którzy iakim kolwiek sposo
 bem iawnym lub tajemnym Sprawiedliwosc
 Sadow Wzrostach zruayę zguby Oyczyzny są
 przychyng day takim Sprawiedliwy Bore uznani
 niek sy raczy nawroć yzyc day Naczynig
 cym na tgmtu Męysu Sdzom Ducha Prawdy
 Sprawiedliwosci aby emy wzyey za Twoim sto
 gostawieniem pod Sprawiedliwego Pobornego
 Mądrego Zaczego y Dobrego Panstwa N. N. Au
 gusta y Maryi panowaniem Wesoło Lobię za
 ciemnie winowaki ze za JM Przyktaem
 Chwalbnym powodem skutecznym Veritas
 de Terra Nostra Orta est Misericordia et veri
 tas obviaverunt sibi Invidia et q. Inculat
 sunt.

146

Kopia Responsu W. K. m. Pana Jarosława W. d. y.
Sandomirskiego ad Deliberatorias 1746.

Jest List W. K. m. Pana D. M. z Drezna de 17 Febr. datowany,
y universal przed oddaleniem się sepebe Majestatu Jego i. Pol.
ksi nasamym wyjędnie publikowany przed obyma mając,
a naybarziej Cykowskich prac W. K. m. P. M. natylnu
iuz koto boia pospolitego napatrzysz się Seymach,
y ze uszytlich racy, kon. uktur przeszlych zwaramy, y
przenikamy to dobre. młotciwy Panie. Quid non tua se mo
vent, sed publica damna y rako serce. Jego młotciwy ku tej
Cykowni pełne nad rożeniem tytu Seymow prawdziwie
bolee et angustari mus. Nad którym to zepsłty nieszczęściem
koby y znas Cjarko nieubolewał, pokaratby się ze niestem
Polska. Cnota, zaszczyca się, ale nowy zaszczyt, fortuna
niewie y niurdi co powinnu Panu y Cykowni, tworey,
y nierozumie tego ze zupadkiem Praw, swobod y młotciwy
upare et privatorum ambicye młotciwy, non sentiunt se ipso
perire, dum pendunt sem publicam.

Atc. niedorze. młotciwy Panie nartekae super Turbatores
pau. et tranquillitatis publicae de Cykowskiego starania
y nie z Komparowanego rozgdu W. K. m. P. M. investigar
et cognoscere. nalezy matorum authores y nie ochroniając
nikogo, kazae odkryc. bez summiene Jch Praktyki, dluhko
rych y dawniejsze Seymy, y ten Ostatni zepsłowany, iako
w Uniwersale W. K. m. wyraeae racyz, cedant vindicta pu
blica nawieczny Jch hanb, a narbauenne Seymow następu
jących utrzymanie, y nauzge Serce Cykowskiego W. K. m.
Niechay młotciwy Panie tak się dally w naszej Cykowni.
niedzieie iako się trafia. Byto, ze Incendiaris publici Kryzo
mo ognia zapusciwszy, sami potym nagwałt wotasy y na
młotciwych młotciwy instigury Crimen in aprieo est nullus
sed Criminis Auther.

Alce. niepodobna zchys WKłm nie miał mić sobie odbritych
vestigia tych barbarich Machynacyi, y machinawelskich
prowrotów, kiedy w Uniwersale. swim wyrazie karat
tefermalia. Niedziwujemy się tak postrołym machy
nacyom dziwuemy się wtasnym tej Cyckiznie Synom.
Ze niektórzy uszedłszy wtajemne z Europyemskimi lud
mi narzuby tej porażeni, pokazurzy portae zgo
dy, y ochotę do utrzymania Seymu wydawali się naderu
te do innego myśleli, tego innego chcieli, a z cym
mniejszym się naperow oświadczy.

Wierzem, że naygłębszą adowacyą Pańskim tym majestatu
stowem, że się wycaurci ci zli fakszyur, wrośni Cyckiz
ny Synowie. y będą pewnie Włodźwa uprasza WKł
mni krebys tych Priviteres Patrid z Auditorumskich Cybli
domowych fakszy Instrumenta wydac raczyt, y onych su
dicii Preptley pędat, nocet albowiem Bonis qui parit ma
lis. A kiedy wycaurone będą veneratissima monstra Smu
felnem Cyckizne zarazajce praxymarmi, ustawiamy
diffidencya inter majestatem, et Libertatem. Ojmyce,
kiedy innocis przywoceny będą honor, y fakszyur
Surreores idry tego a niesfandamentalnego donisuria
stracę appetit, y nieuichy bnie przy Ologertawenstau
Bos lum przywoci się dla fama, sublitia et pat
abinvicem se oscula buntur.

Accedet dla pewnych ludzi y to solatium, że Zycia y for
tuny ochotnie sakryfikowae będą ustudze WKłm y
publiczney. Kiedy odbrity, y wycaurone będą te noxia
Rej publicla et venalia subicita. Złotym honesti et Boni
Pues et suspicys, y niesprawiedliwych Decyzys, y nago
dziwych Delatorow malignitatem obaurae się nie będą y
tak za stędliego panowania optimi Justi et Sci Prin
cipis umitym pokoru Cyckizna sprawiedliwosc in
suo robem, kazdy bezpietyństwem honoru, fortuny,
y Zycia nęgo ciędy się będą, a skutki dobre Sey
mowania y rady nasze coronabuntur.

Iten ci to jest Najamniejszy Panie nayskuteczniejszy
sposob Seymu przyzłego utrzymania, który urgentij
sime suo Loco tempore, omni meliori modo promuo

Ciszey in Libera Republica nęmasz rang, iaku kie-
 dy sedni nad drugiemu utuntur propotentię y Chocię
 mogę satysfakcyę preferencyę y mocę się zaszczycać
 et Suprema Subsellia muszę im sub ephet Cuius
 etis metum in cecunt jako by supra leges byli ut
 quod alij non licent illis ordina diceret videantur
 Pręx sek bowiem nięgedziwe, traktę, di, pręx rwania Sey-
 milow, pręx ustawione, ad Cōstium deputatow y Postow
 pręmatu iustitia et aequalitas blera. Ductuabit do lta
 su ale non submergetur, Mamy Seym Perbitanciar
 pactis Conventis misierdelney Samy Najasnyse
 go Augusta II in casum ditlu Seymow Serwani na
 takow apeturwany quatty. y bezprawia nadto re
 to trudno generat mendi non indolere. trudno tu nie
 uspomniec Summam vis Legis wpręxto rocznym
 Decrecie Trybunalskim, in suppressione pōnē publi-
 co to non sentire, mala non est hominis, non expri-
 mere, non est pōnē Liberi
 Pręxnowe. Pany Wkmi poprawie potrafi, co exorbi-
 ta legum wypadto y umiadowac iustos dolores ita
 cy Animos Civium roznoscę, dla uszytych Seru-
 ty courtois, Niechaj tedy będy te dwa najszkutecznie-
 sze sposoby utrzymania przyszłego cęymu.
 Co zaś ad materias obrad Seymowych, pręxerwie do-
 tyc w pręxtych Instrukeyach Wkmi wyrazone
 media ad Conservationem in terro et externo seu-
 ritatis, sufficientissimes y Woiewodztwa y ktore wi-
 drę y Enasę quod nos fata pręmunt, y co Łasko
 dliwe, mogę będy konsakwenęcy. w Instrukey-
 ach Postom swoim daty rezolucye tak do Cui-
 sey, Oveysha, iaku y na utrzymanie Praw y swo-
 bid wolności swoich y Leby konstytucya 1699
 o poczętku Seymowania Sacrosanctę obserwa-
 wana byta y iaku benedixit San Roy poczęt-
 korn Seymu pręxtego y dnie postępiensiu się pby

Poselskiej, niemógł nikt doskonałej, i okazywskiej po-
zać innumera Reipublice vulnera bardzo wrytliwie po-
trzeburgce meclam jako interpres Woli WkMi Jmci A.
Kancelar Wk wproszycach od Tronu Stanow obreptych,
podanych, wykazył omnium subtellicorum defectus,
wice niewiedzące tu on enumerationem onychre upiastam
tylko WkMi aby tak sama od Tronu Jego pro-
wa była Wsiewiedztwem dommenikowana, to tylko do-
tozywizy, aby non confundantur jurisdictione, aby ministe-
ria żadne drugim ministeriom officio authoritati, ac Decre-
tis non derogent. O co supplicowac należy WkMi aby
te incidea Amiderowac raczył przed Sejmem gdyż
i wszystkich punktach otworzyła by się materia która
by Sejm za bronię mógł

Dla tego jako najprzedej i najwazniejszego
votis omnium przegdanego WkMi do Was ocku-
my przybycia

Ja zaś z dozgonną ku majestatosi Jego submissą
Łaskawą Protekcją i Dobroczynnością Jego siebie
i dom mój rekomendując, zostaję dyskretnym
Respektem przywizaniem &
Kopia Listu J. O. Jmci Prymasa do Króla Jmci

Najczcowniejszy Królu
Panie i Dobrodzieciu Moim Młodzieńcy

Nieporównane Wiekami, i niewyrażonem nowifumo
exemplo Starania Waszej Jmci Dla Oczyszczenia Narcy, iaf-
z gtebodem adonay Respektem, tak ipodziwiam się, że za
flumine multo disordine przestętego Sejmu vota, et
desideria bochacizy Łaskawego Ojca Prymas, iela et
Authoritate

Cracy musichuiny, na ni Iniego tylko na chwaty Borg y la-
toru dygoty. Dobra Drużynie ziemski od Stanu Rycerskiego
ani Zonaryami, ani Vendycyami, ani Sukusyami, pod takim
kolwist proteatem niemoż być alienowany, ani drywany, ale
wcierneni Cracy mają być w rekach y Potemny Stanu Rycer-
skiego, na których Samych forum a ponad Statutach dea
pitione Bellica Wyrazoni lauggauf. Z tego zwaryz Wł. Ma-
rak Wł. Ma. ucierneni Ciampi Duchownictwa, budy niema
ry obowiazku dożadnych Expedyry, y do capens Woiennych, doza-
leko wiekzych obtrzyngitur Podatkow ni Stan swicki, y pod
prestem Subidy charitatus na raz tylko pozwolonego Contra o-
maem charitatem detinef. in hoc onere Solutionis; sę to taiti cu-
riculi ad erradicandam religionem w piod odiaj chleb kaptanow
aby ich ni byto, aby potym Znuze Fundacye ad placandam Ma-
ritatem Divinam. Narracionę Decorem fulecia Znuze, aw
prowadzimy abominationem Desolationis w trolestwo catę
Oyczyne subvertere. Za co Najcienniezy Panie Maigwi
Znuze Podatki Duchowni anizeli Swicki Contribuere kudy od nich
pre: Prawo sę uwolnini; do Samych tylko Modlitw ca men-
te Fundatorow tenentur. Stan raz Rycerski Morem Pra-
wo Nadato Posiezy pro obsequio Militari racow raz od-
danym Panu Bogu chlebem Ma stipendiar. Sceli nie
wcytkiem goduetow w starym Testamencie domowym
kaptanem nawet Druciom offiar kaptanow Narraciony
podywae, Za co teraz do Dobr Panu Bogu poświęconych,
i tak wielkim appetytem Ciangi sę Maigwi ni opresji
onem Swicki Ludzie W. Skie stad sublogo Znuze
na Oyczyne, y Familie Swoi racgaicy de Calis. Oycy
zna Nassa a Profectus Wł. Ma. Tatwo More plurimis abun-
dane uiribus, kudy Naypiod Biorun Borg pre oculis Spra-
wiedliwosci w Sadach, Znuze Znuze Sę y Sentimentow w Nadie
cmulawy oddalimy na Stronę Staropolską pro Honore Dei racli-
wore reassumowae bedziemy. Nie wotpie Najcienniezy Panie
de stanguy in hoc perfectionis gradu, rapatrywicy ni na
obraz Virtutis, et gloria, to uat na Wł. Ma. sposob de statutu

y uwspierzenia naszego miu będziemy. Kiedy ter Pacta z potym
nem renovabuntur et in eum finem Conferencye seculum
Pax aeterna firmabitur. Coby zaś interna Pax assekurowa
na bydz mogła, poradzisz Wk Moie temu gdy porozumie mi
dy soby Familii in funiculis charitatis do uedrozi poug
niusz apomiarowania in Tuskiej Panskiej y Mitonij
wrytkuż Zarowno uierne stuzysz Oyczyznie y Wk Mi
kontentowac będziesz. Aupcy Wojaka jako iest Universal
voto wrytkuż Woiwodztwu upragnioma, na obronę y Odrob. nasz
lubo sey naradny Wojny niepotrzebujemy, bo sy sey zapiano
wania Wk Mi niepodziwamy. Tak kedy te media, ko
re uir od wuku inrych, y odemni Namigo proponowany byty,
resumentur, pewnie za Oycowickim Naraniem Wk Mi in
umore animorum prosperabitur i Auctoritatem Trybu
natow Koronnych zalicisz Wk Mi. Na przyszłym Sejmie
aby sy mi biez prawnie ku dziato dzuwaj teraz Wk Mi.
przejdzi, kedy obaczysz ze sy daleko gory dzuu, murgent
aperta violentia przeciwko Prawom Oyczyznym
Je Sentimenta kedy Wk Moie przysaj racysz. Sp.
dzuwai sy biez, ze wrytko pojdzi ad Vota Wk Mi pro
communi bono. Oco Pana Boga prociag iestem z
Najsz. Submissy

Kopia Listu Msi Pana Woiwody
Inflanckiego, do Kta Mi 15 Marcy 1716
Kiedy Lepiej nieporownana Wk Mi Dobrot taka:
zde sy mi mogła, tak w tym czasie kedy niewypocz
wasy iestce robu z domowych trudow, y kłopotow, Oyc
wskie starani, ku nam obracajsz, a ciutę Opatrzności
potrzebom naszym dogadzajsz one ratowai, adla tego po
wreching Rady radzajsz racysz. Stakowich Mitonij zadat
kow y stodki przegzynsz, bezpiecznie zakładam, ze fun
dament Popołitego zezdicia, pomogemniusz powodzenia,
y konserwacyę Cienstwego Wk Mi Zdrowia. Stom aby Bog

Chybyżby przymarat, y uwierdat, powiechni Wymagaj, ieli
wosu: żeby zaś przytę obrady niarawodni, y ociekowania Panuiego
Wł. Mł. Mił. rako by w przed poroczeniu między obg. Prorocy Gole
Dno Brniacy prowadzi harmonii. Za pierwszy przez deinterfona
re, y zaiwag poduwizig. akredytowanę osoby zposobione, tawiey
ajudary; kudy Wł. Mł. pomiarfowanym rozropnie task uoiuk.
rafunkiem, oraz jednostaynym nad wysutek wzgledem szkodliwy
nieformace do tej ktora byde powienna między stanami Ruptey wy.
kieruier kofigidencij Abukya Woyika, cyli w przed obmyśleni
fundamentalney y niarawodney ptay. re przed mirem potrzebami
prym bierze, kardy przyzna ta tako Samym tytko Seymem zano
wioina byde More, tak tym Wztoplwiwym wydawic skutek, m
trudniy nie tytko zamachora groznego wpra uuzgotoworu zastawia
cy, ale y blasku tudez ugo Metalli chroni ci Matery.

Extra ordynaryjny Regm Dnu Rudzielny do tej samey storony
potrzeby, idatki y nayprzywistorey, albo re. cliby nam kto tak
wey zarozuist obrady, trudniy by zarfodriet im popularniyera,
awsu. t. kim. Nawienna byta ty Materya, tym Czaem hatarczyuy
apodobne przykry od potronnych Proporycy, niaralar ty by mi
sea, gdzie by zarozuist tytko Instrukcy, stowaty y ofolienowu;
y choe by zaiwag tytko strodkow tytko ryzku mieli, ze ci potredz by
dnu godziet, tak wstrazney y niuberpierney zostawiny zytu
ayy; atak wtasnym zagzani interesem, za dozfonatg y pod
ufatg Wł. Mł. Manudukay, y bliższy zchroniiny y zguby.
y do dawnuycy trafiny rzecziwou; ktorys areby Wł. Mł. by
rozcznym Authorem, y one wiefopomny stawg u udruciny pa
mici swoim zostawit kactempcom, Wzrechmorna nich dopo
more Opatrzou. so pokornym Wykazowu, Danim, Staniam
glow pod nogi Pancku jako c.

Respons od N. Mł. Adza Dymbowskiego Bi
skupa Polkiego do E. Mł.
Xciwiciu ktoby zainatit w Oycyniu Moicy a Krolestwie
Warrey E. Mł. P. N. M. bornu by Oycowckie, atc nie przez

wane uisitate rerum W. & M. iayne bydz Migly, dy
et indistans tak onas myceli racusz, byrny w m. t. y. p.
koyności, y statym uispueraciuu zostawali pod cłod
kimi Jego Panowaniem. Dapuiroz tym Wiczych stara
ma tego doznawiny dowodow, ile racy przytomny w Panstwie
wymy i nayestat W. & M. Cooperacy y przyktadem dla do
bra publicznego prauu. Ale tak wielkie sollicitudinis W. & M.
P. N. M. porządane skutku nie przynosz uolewas nad
wielkie niuzrecia przychodzi ze wporozek niuzespi
czenetw, tak smiato racy piamy

Obierangi y teraz zglebokim Respektom w liui Cykularnym
Continuationem starania Oycowskiego W. & M. P. N. M. okolo
Dobra Publicznego przy nazywaniu dla ni podziukowania Maji
statowi W. & M. P. N. M. wnosze wrychanie do Niaba, aby
tak na Seymickich Przed Seymowych, iako y na Seymie
Następnym, ulgy Serce Panckiemu W. & M. a Respty
porządany przyniosły skutek ze niustanne sollicitudinis Jego
a to w sytyre Materij ad deliberationes potrzebnych, wiec
przewornych Ministerionum W. & M. Instrukcy dawniejszy
abund wyraity ciego sy nam smiedzi, a ocyum Myceli na
lexy, osobliwie aby Repolita, przez podwyższeniu cit wle
przy sytuacy, a maie w koneyderacy upostronnych postawu
mogta, wacyum uniuersalne Respty desiderium ustawi
dremi przez pospektwa Instancyami od Wouwordow repre
untaj bo ktor niwidzi ze to vilipendium Nostri, y tepe
ricula ktore Nasz circumdant nie pochodz tyfko exiner
mi statu, w takim sy Repolita znaydui bez sil, bez rady,
bez sposobow, aco naywieksza, w konyuui y Diffiden
cyach tym niuzespueraciuu, im Neryfnych.

Teraz za tyca P. N. M. Naystarszego Oycy Waszey & M. Krola
y Pana Nazygo, brata przed sy Repolita niedla podwyższeniu
sua Woycka za staraniem Jego Lianeto postanowienie
aby Wouwodztwa Liui y Powiaty podatę sposoby do

huby; Wojska, y aby z Instrukeyami przysiętymi kampanowu Sędzię
O myślenie fundi ptaj nura odney origendi młot, aby żołniers
maig, pewnym Zapłaty nura odney origendi młot, aby żołniers
Zubickim Ocygny. Statowi Nayiaunyszy Miosuiny Panu, przy
byli kommissarze od Woiwodz y Wedlug Instrukey swych Inowici
a mircem potarary o sposoby, one trutyrowali y ukladali, sub
presidentia S. P. Alia Imfi. Prymaza Potockiego y uformowawny
Regulatum, one ad communicationem et beneplacitum Statuum
Republika Na Sejm odestali zpodpiem Prymaza.
Continuata w tym dalera sollicitudo pod Hodkim W. K. Mi. Sano
wanem trutyrowane Punkta na Sejsyach Prowincyalnych
podczas Sejmu utosone prokta, et ab mircem Prowincys Repu
blide Komunikowane ale dotad falo iniquo dla rozcietych in
fructus Sejmow, ad adaptationem Statuum i Republika przey
nie mogly. Zyczyl bym latym N. M. Troku, aby te tak daleko
wie ucygny pasus w Instrukeyach na Sejmiki remonitrowa
re byly Woiwodztwom in Ordini de Deliberacy na Sejmie
przezytym, albo iceli Woiwodztwa co sejmego podai mogg, a
by z tym Postow Swych Instructos a Dobro Ocygny. Kochanym
przezytaty przymocum zalecenia aby porzadek Sejmowania
utrzymywali. I w tym punkcie zawierugie iity, y sposoby, ale
co sie tyke rozrozmienia y diffidencyi, dla etorych Nayedrow
se upadai Rady, Tomogay Prawa, Sejmy, se padai, y wie
trny periclitatur Pokoy, a Wrota ab extra dozuby Nasrey refe
rantow, teby Nayiaunyszy Troku S. M. Nay pierwey upre
tne treba Zamiscerz nie mogg z Winney ku Majestato
wi W. K. Mi. y Arcypotey Wicnomu publicum Wiodztu dolo
ri sensum narzekajacych se smutaby Domow impositiue
Postow lub Deputatow swych pretendugi gdy dekarai nie
mogg, Sejmiki puiq, impune, a potym w Piotrkowie ad Libi
tum Deputatow robig, etory z takim Charakterem beple
kecy, i iakg przeyg? zue tamulta statla wie zawiadaig.
sak se na adwenarach swych cum discrimine iustitia miazg.

publico planctu indolent Wierdować, y obawiać się trzeba
aby to przyszłego Sejmu Curiam nie trudniło tanquam
gravis status Materia. Je by obstała R. P. uprzedzić przed
Sejmem trzeba, a przynajmniej parare wicem remedia, ko
reby Status Republici wzięć przed się mogły, y te abusus po
wciągając na potym. Znajdźmy W. K. M. pomoc w karliwym
Serce Kcia M. Prymasa, wiec tylko Majestat W. K. M. y u
Inne Pana przydamu kredytu, y powagi. Znajdźmy reszta
W. K. M. y Wicernych Utnięć Status Senatorach Zelum non
fucatum Boni Publici et tranquillitatis internae, którzy u
Solicitudinibus Paternis W. K. M., taczyc się będą uisłne sta
ranie swoie. Wzryt. ko R. Panu smiem Naminiac W. Intencyy
uprzedzenia przyszłych Sejmów trudności, które gdy amowe
buntur w Opatrzności Boskiej Nadzieja że ci skit. kum
porządzonym Sejmu ciężyć będącym Mogli.

Inne do Instrukcyi Materye Znajdźmy dou przerwicie w
dawniejszych Instrukcyach Lebranz, które y teraz reasum
mi mogg. ierlić się zdać będzie W. K. M. tak wielg Materye
przyszły obrady, abrueni. Jazas respons Moj y wyraznie w
nim reflexy Supremo W. K. M. podaioi Iudicio. voto Princy
pali koncie, aby ci R. Krolu P. R. M. Dobrośliwy Bog
konserwował iako Najdłuzcy, expertem ad veritatem,
aiako nam Pana Dab Świętego, Sprawiedliwego, Ocy
rne Nasze y Prawa Sey Kochaigcego, y ni nam Ztego z
Siebiu miśnyelgcego tak y daley w tych se Sentymencach
panowal oraz Fruktu optato Curarum Regiarum ci
ryc się pozwolit. Z niżasn przytym głowy Moje przed
Majestatem W. K. M. y w uciatowaniu R. P. Jego Pan
skich nam się być dorgoćnie.

Najasnuj. tego Mistatu W. K. M. P. R. M. M. i. o. u. i. u. g. o.

24.
Nowa Jw mli Lana, Jarta, Wio...
miorskiego, w Senacie, przyłączciu Seymu
na y kurpcie z K. mli. D. N. mpy, oddana.

Jaż Najiasniejszy Mitościwy Panie ze Szczęśliwego
W. K. mli Lana H. Mitościwego. do Oycy Lni po wrocie u
kontentowanie ^{publika} na p. et nie nie Narody, które tam ma ię
pro Suprema Schiatale przytomnosć W. K. mli a mami
et adorandi Principis, że prole niewstan nie abij
W. K. mli z Najiasniejszy Krolow, mli. y z Familii
swoię kontentował iade naydluzij agdyby można y
zawsze beatifica visione Ocy y Serca nasze.

Na dowod tego W. K. mli Universalnego. Senaty
mentu Zgromadził się Zarząd, Senat do Pódu
W. K. mli z. Naszego mpy. Porządka a prinnis.
Subsellus Honoris y W. K. mli Lencuskiego nawalese
na pietione Deridnys Worewodztwa instrukcy.
Najiasniejszy W. K. mli w Oycy Lnie. Prezyneli
a Oraz zpod gdu waniem za Ltozenie Seymu y za
Oycuskie W. K. mli pieczętowanie ze Lwoty waf.
ad consulendum de Republica Lwoty ze wiedzie
chiesz qd nos mala predmunt, necessitates Populi
głoty w. nego Narodu et uita populi Lwoty. Senatu
Dzin dżisniejszy drugi od Jeltynu Narodzenia W. K.
mli vere Augusti Secunda Dies kiedy mi się dostaję
dignum a Nativitate Coronam et Coronationis mtribus
Ordinibus adorare Caput.

Wyznają Mitościwy Panie, ze Wraźd. W. K. mli.
wszystkie wlane Lwoty Bofkicij y dyatengowanu
Lwoty y Natuży przymioty Jeltynem Jeltynem do Wito
dziej ten wolny. Senacie Narod. Nadprzyrodzone wpa
nostoci y w. Lwoty Jeltyn. Senatu Lwoty do Senatu
Lwoty Jeltyn nie pieśniery Jeltyn. Lwoty pro Jeltyn nie me ze B.
chwata. Lwoty watenaj y teraz Lwoty mpy

kontentowaniem, zeżądając miłości i ustawicznej usługi
mojej Super vera Troni Ornamenta, y nad dobrem Oycy
w Królestwie attorneya na wyrosłej rożadce, na Siedzą Polu
zagotowa do obługowania każdego Dobro, y inne Cnoty.

Przemyśleń. dobie nie raż. że pod tak dobrą sprawą
dliwy m. y. chłobanem Panem powinny by być uszyści
seksesliw, powinny by być, nappa naysczali pda Ojczyzna
Lut preceserunt. wota. tak przestępca godnego id. zby
porebsedey. Marszałka. iasw przestępca onurysedey
i. hmlion. Panow Senatorow Ante Thronum. Kuchanego.
nam Pana. Tę. One in. Cumulum. Wiem. Motosuiny. Panie
ze wtk inf. plenus glorię. bydc. niechod. kuchwat. na
Lych. podtrzebny. y. ze Lna. Vicia adulantion.
Przemyśleń. dobie nie raż. że pod tak dobrą sprawą

Ja neminem. Nomine nifi qv ipse de se contiteri velu
erit ale Lnday Daic sig taley Ktorzy Wsk mli Pana W M
wiedu nas Septymenta Charakterij y procedery. Ale y nie
aprawied linie podmalu hywaiz y tracę Wsk mli outk. Ha
uszy st diera Do la dion Oy wyjde. W trowe. Wsk mli outk. Ha
sig. Lnday Daic. Prolocie. Poffuy in Linu Ayus libet. Christ. p. p.
Krewe cane domine

Wieloznana to Najiasniejszy Dzień z nieugaiana. rana
na Cktoz nie bplee y publicznie y prywatnie nie mo
zna ze promuse y rady wstodu tykto składowo bywa
miedach, preterica rana Numina Penatus a przecie, by ino
rownie z Drugiem. Wskmli Kuchnia ro wbie' stule, ciek nie
zalezy cy ni Tapsiz y Faworami. Jegg. Dan/kiem, a Kuchnie
Kana znoze cierpliwie amantudines et asperaviarum y nie
ddalaję a via veritatis lubo Skroś iłłoz opaelnie zlo maione

Postując w anno 1226. Sycy Zatem roku tu 1226. w. 1226.
Ministra Szembcha kancelarza koronnego. Sycy Zatem Sycy Zatem
du dwóm Publicznych do najjaśniejszego, Sycy Zatem Sycy Zatem
Maurit. Oczaradź zohomic młodziu / Panie czego od narodu
drego Turw i z niego Sycy Zatem Sycy Zatem Sycy Zatem
aby Sycy Zatem Sycy Zatem Sycy Zatem Sycy Zatem Sycy Zatem
maur Cwenlu pucgnaty day pucgnaty Sycy Zatem Sycy Zatem
doru z Sycy Zatem Sycy Zatem Sycy Zatem Sycy Zatem Sycy Zatem
Lycy Sycy Zatem Sycy Zatem Sycy Zatem Sycy Zatem Sycy Zatem
Sycy Zatem Sycy Zatem Sycy Zatem Sycy Zatem Sycy Zatem Sycy Zatem
panię Przykładać Domu Jagielonkiego Sycy Zatem Sycy Zatem

populi usque ad hunc diem postradali nadzieie se zefliwa posty
rym Oyczyzna bydlie la u smle. Zycze dobrze Domowi
mu Dobro Oyczyznie o sity o apstawiedliwosc i usly et hie
o ziele by atarac sie bedzie iak by i z mieru iurim wielo
wal mial.

Coten Godnij Minister Zaprawcy usly at such w tej z dzie ra
d Lit. poutankam y ja Ede Kardorel de w smle aty smij posty
krew Maywy bopniey sly ch Cesarlow y Serlow posty
krew gapielons die k mlerita per tara pig nora odierali
abcutski Tasskawego nam usly at cciem panowa nia w
mli P N m p, gro iest Drugie Wotum dobre dy ety y sly
cily nie y g m p n i o s i u s m e i b o p r y t y m d i e n e . D e m o n i
t h w e m u C u b t y y a p r a w i e d l i w o s c i d i p p r o s o n o u e n e r a n t u r a d
q u e r s a d u r a b i t a t a s .

Prizeli przydte murie de distributiva iusticia trudno nie
wspomniec dolenda fata paruey Lomartego gml. Pana Skaptella
na Krasnowskiego pierwszego Senatu Krasieckiego m p i t o s
et Ordine Senatura apoly m l i a g m l i P y m a r a d u r o n y s o t
d i e y y o w x l i t . W o r i S e c u n d u s l o r D e i A u g u s t i n M e m o r i a
i n P l e n e d i c t i o n e c r i t y z d o t y . S u w i e y y z g m i e n i a S w e g o y
c i l y L n i e a P a r t y s c u l a r n i e D o m o r i u s m l i P a r t i s t o n e g o
W i s t a l u i g A u g u s t i n i M u n i m a t o r i u s P y m a r o w i l u b o n i e y
t o g m i e n i S u p r e m u m h u n c h o n o r i s g r a d u m m a i e a d n a
p r d e r O c e g m a t a s e u y b o r n e g r o n a g m l i d t y P i o S u p o s u m u .
M a n o w P a r t u l o n y c h w o d y c h y l o n i e s e t i n D i n e a D o m o r i e M i l l i
u s p r z e z w o x n e c l a t e i l u b o w i e m z e j u r i s T u i D i s t r i b u t i v a
I u s t i c i a p r z e c i e z d o D o b r o i y T a s s k a w o d u W o x m l i o d d a
i e m i j t o a b y s m i a t a t t e n e y t n a S a e r n e y L y c l i w e R a d y
e t s a d r o t a p o p u l o r u m b o t a n O m n i A g a s t r a t u r a C e l o
d i s t r i c t a C i u l i e t m u l t a r i S e n i u m e t g r a d u s h o n o r u m
p u n d e r a n t u r .

Poniewaz bowiem Maywe de xij fundament scedia publi
Lagoz polegt na Konf Deneyi pinter magestatem i R W a
b l i c a t i u t i p e r o d i y y M a y l e p e y R e s p e c t y S a n s d i n a z u s t o l o
n u c h e r a u i r t u t e p o r g r a d u s h o n o r u m q d e c y c h u t w e r d i
l s k y f a w o r o w S a n s k i e h e q u a l i s m o d e r a t i o r a e t u s y m m i l i
d i u s y S a n i e d a r e g l o r i a t N o m i n i t u o a d S e r a n p o s t e r i t o
t o m L a z o k a s p u e l o c o W e m l i P a m u L a S c o n f e r o w a n a
K a s t e l l a n i a K r a s n o w s k e j d o l e P a n u H e t m a n o w i W o x l i o
i y a i r s a d a i r s C h r u s P d e a n u s P e n a t u s P l e n u s a n n o t
e t m e r i t o r u m m e r u i t S a g o s e t d e g a t e p i e r u s z e i n P e
p u b l i c a f a n c e o .

1. bo ciabl zleczone se jenaretem Koresyngim indio
c u o n e x u W i o r u i z t u a n i e l a m a n i a m i d n a k w a r u y S o g a p i

Setaty ug bo obima Pengeratu naszego godu w Venatoru
y Wodzem Naszym dycte u kielamie zone lata L. d. r. uia iaci
naszego ad Decus et ~~Ornamentum~~ ^{Pseudium} Orycty tony ktorym
iako y J. mli. P. anow Helmanow w. d. l. t. l. a. w. d. l. t. l. i. c. l. t. o.
Dobra L. p. i. l. t. i. g. o. i. t. a. r. a. n. i. a, p. i. w. i. n. n. y. o. u. i. a. d. i. c. i. a. n. o. w. d. l. t. i. c. i. n. o. w.
Niero L. u. m. i. e. m. t. u. d. i. e. s. z. N. a. y. i. a. s. n. e. y. s. k. i. j. s. n. P. a. n. i. e. a. t. y. p. p. r. o. t. e.
d. e. l. i. k. a. t. n. o. r. e. P. u. m. n. i. a. n. i. a. a. l. e. g. o. u. y. d. l. e. c. p. e. p. r. o. t. y. s. i. e. l. o. n. e. P. r. a. u. a.
d. e. e. x. p. e. c. t. a. t. i. v. i. s. m. i. a. t. s. e. c. e. d. y. a. d. m. i. t. t. e. r. e. i. a. s. e. o. u. t. d. e. i. l. a. r. a. c. o. y.
a. t. a. t. y. m. t. r. y. m. a. n. p. e. u. p. a. n. i. a. t. o. r. i. c. i. P. o. r. c. a. u. l. i. m. l. i. d. e. l. a. d. u.
u. p. r. a. s. t. a. n. y. u. p. r. a. s. t. a. c. e. b. y. d. y. M. a. y. e. s. t. a. t. u. s. i. g. o. y. s. t. a. n. o. u. I. p. u. g. e.
l. i. t. e. y, p. r. o. t. o. l. i. c. i. a. i. d. y. z. M. P. a. n. i. e. n. a. t. r. o. u. m. D. i. p. l. o. m. a.
d. i. t. o. r. e. l. y. a. t. u. n. e. d. i. e. t. o. d. a. u. n. e. a. n. e. b. e. z. f. u. n. d. a. m. e. n. t. u. s. t. a. n. o. u. i. o.
r. e. p. r. a. u. a. P. o. a. l. t. e. r. o. w. a. n. e. o. p. a. c. i. n. e. m. i. r. e. l. a. c. y. a. m. i. a. l. a. n. y. I. p. o. p. u.
l. i. t. e. y. u. s. w. o. n. t. u. i. e. s. z. u. s. m. l. i. a. i. b. e. t. u. d. i. e. s. z. p. o. t. y. p. o. d. a. n. y. e. k.
s. y. W. a. k. a. n. s. a. k. u. s. t. n. e. z. e. t. a. k. r. z. e. d. y. s. z. d. a. t. a. u. s. z. P. y. c. e.
d. y. c. h. z. a. s. M. i. t. o. s. i. u. y. P. a. n. i. e. u. s. z. s. e. c. i. s. z. d. i. t. o. r. y. c. h.
u. m. a. r. t. e. m. i. n. d. u. s. t. r. i. a. m. e. c. c. h. e. a. t. y. d. u. b. i. e. i. t. a. D. i. f. f. i. d. e. n. c. i. u. m.
i. n. t. e. r. C. u. e. s. a. n. y. m. l. e. a. i. c. y. m. z. a. g. r. o. d. i. s. z. d. r. o. g. y. y. s. a. p. e. t. y. t. t. a. p. a.
n. i. a. W. a. k. a. n. o. w. p. o. t. y. i. c. y. c. h. u. s. w. o. i. c. y. z. r. e. a. s. u. m. n. i. e. c.
S. t. a. t. u. t. a. A. n. n. o. r. u. m. 1433. z. a. U. l. a. d. y. a. t. a. w. a. J. a. g. i. e. l. n. a.
1458. z. a. K. a. l. e. m. i. e. r. t. a. 3. g. o. 1503. z. a. A. l. e. x. a. n. d. r. a. 1510.
38. z. a. Z. y. g. m. u. n. t. a. t. u. d. i. e. s. z. K. o. n. s. t. y. t. u. c. y. e. 1502. z. a. Z. y. g. m. u. n. t. a.
A. u. g. u. s. t. a. 1563. e. t. 1569. z. a. t. e. g. o. z. y. i. n. n. e. e. t. s. p. e. c. i. a. l. i. t. e. r.
1736. n. a. S. e. y. m. i. e. S. a. n. c. t. u. a. t. i. o. n. i. s. n. e. d. o. n. i. e. s. n. o. w. e. g. o. n. e. p. r. o. y.
d. a. i. c. e. b. o. t. e. d. o. r. y. e. p. r. o. v. i. d. e. o. p. e. r. a. n. e. C. y. t. a. m. y. s.
T. e. s. z. M. P. a. n. i. e. c. i. r. c. a. D. i. s. t. r. i. b. u. t. i. v. a. n. J. u. s. t. i. c. i. a. m. P. u. b. l. i. c. i. n. e.
d. e. s. i. d. e. r. i. a. n. a. s. t. e. K. l. o. r. e. d. e. b. r. y. y. d. p. r. a. w. i. e. d. l. i. w. y. P. a. n. i. e.
r. a. e. z. u. w. o. d. l. o. n. e. d. u. w. i. e. w. y. s. t. u. c. h. a. e. D. o. b. r. o. i. e. e. t. a. p. u. s. t. r. i. c. a.
S. e. d. i. u. m. S. u. a. r. u. m. S. a. p. i. e. n. t. i. a. m. t. a. b. e. p. o. m. i. a. r. d. u. w. a. e. z. e. b. y.
t. o. z. S. a. m. o. J. u. s. M. a. y. e. s. t. a. t. u. s. i. n. P. e. c. u. u. l. i. m. l. i. d. t. o. l. o. n. e.
D. o. d. u. p. i. e. k. i. y. z. a. u. s. z. e. u. s. l. y. a. t. d. i. a. k. u. e. r. n. y. c. h. P. o. d. a. n. y. c. h.
J. u. n. i. e. m. i. y. N. a. y. i. a. s. n. e. y. a. z. e. m. i. J. e. g. o. D. e. m. i. u. s. p. a. u. c. g. a. t. u.
M. i. t. o. s. e.

[illegible]

nia
m
avola
robru
or ex
Attore
xiggi.

tus na
 my clae
 gnatorā
 130 ze
 iabyt
 orum

lezy pro
2 1/2
no do.
noje me
o nerte
Regmie
ack do
Furulyu

chowest
 Betula
 mon
 eria et
 caratus
 pringray
 awa.

[illegible]

Rpted.
 Exacted
 Provisionary
 Comed
 ally or
 action
 Feb 21st
 now

on Jmli
perata
s et rui
bis pla
capau
m mti
tato deo

at all in
 m lera
 go Fey
 Fey ap
 i or daie
 e Rurthi

to meet
quibus

[illegible]

Lys M.
 1/2 p. 100
 1/2 p. 100
 1/2 p. 100
 1/2 p. 100

Aug
telus
Noty
ski y

W. L. Hale
St. Louis

Love
to
you
and
Laila

Tezeli
nie po
cięż
wraz
awa Za
ceg. Sp
le Z nos
st wie
dane m
Zanib
Z Tad
Z uie Z
po lite
ta se
i med t
ne Z y

... do... następną przysłać należytego Prawa Po
... według opisanego. Orazu Co dyna
... Lausze de de brego. Sicut leu
... Słowa nietylko nie nadwziętą
... i konieczności do słusznego uszy i kielb zepsucie w zastata
... ale co raz więcej y usamych pociągających w nacz adbrata
... z Łusie atoli zaplemniając dawniej tego. U martwienia porty
... muszeni ceterum wyiawie y ogłoskie czynny znowu mowiony ta
... ten y podziwieniem natym oratnie w uidełi Pcyonie
... Wierzeba tu narte kas na nieprzyciążną portużę u. zewiecy
... nie zugezaynie ludzie niteli cha ludzoni stędzi ani zwałae
... inne nabożeństwo cjaow lub rżczy nigdy abowierz spow
... oney sty nietylko porty do utrzymania Hall p. trzebnego
... Pcyonka dla dobra Cyetylony y dla honoru handlu nabyty
... y prawnie liwosc wyzwal. nie skusaici dalszych portycty
... chore meoty do zpsucia dawniej styck Pcyonow calu
... Sietwie H. das pochen ze teratney za godna polutowania
... sytuacja. Pcyter, wydany na upelnie niebezpiecznosc
... z obrony. Hall. Nabyt zamedbaterz unieportatow uenietr
... ryon. Hallnego prawie u Portonnych me maiacy powetow
... left. selegubnie Dietem tych Portoty uyluosty iif de
... do ty i kielb. Portymie tow prauiliwog. Cyetylony Pcyon
... nalciczych y do scie sama nawiatac Lausze na polezku
... z chryon. Hauiaia Lausylom a w tych ucyonkach rpetne
... i kielb y nieustydliw. Znayduia pniech. O to to jst naytato
... oney. Za ze iuz nie ladna Zagraniczna sira nie gnie y miu
... nieprzyciacielski nie La Lwerd se uedlka ale sama Domowa
... nie Lgria y nie powiedana Lausitone gubie y nyseta Rpita.
... a przecie bylos co porty teczney z tego dla Cyetylony awat
... on niez pulegajacego opai Lwey Suspiery, iako p. p. nowane
... natym Pcyonie interesa. Sietly sobie byt z tam sietego
... do b. le. My stacych porty onburey statowci usitowanie, po
... zadanego niebicuwat. Sicut leu cly niedony starano iif
... s nec uszy i kielb rzetelne y nieuzmyslone potestacy mogt
... ze kto z nalesc naymniez sty y podolny prestat do zaboty
... monia casney kstwiek Materji na Sietoty. porty Lwitego
... nie miane wzgladu p. wal wafpore. Sietoty nie wlotore mow
... y nie re zebowane odstaw sif porty sprawnie liny racy. Słowa
... y p. us technege nie p. uiegneta. Ze Lwobnie ale to uszy i kielb.

... Ludzi
... z ne
... trwai
... po te
... zep do
... Juch
... bra pe
... ci c
... ze do
... zrug
... we z
... w. ze
... kie rui
... go u
... miar
... ciata
... tym
... czy n
... ruy n
... mow
... Rpl
... wai
... Har
... c. sz
... iif
... na c
... emie
... o kole
... skow
... awo i
... us zel
... us zy
... ty o
... c. robl
... ma nie
... rae Lwi
... mo le
... cod L

Ludzie same zachwata się dając się namieścić. Z
nie znalazła uwagi y owym tym wstawia
trwając złości czerstwie pod tym przywatem interesem cienia
potet nie nawise y latwone. Zawsze nieprzebieganie na do
Zapowiadania nagłych i tych chęć tamowali nau
Zachwata wstępnym. Wzrostali najdławniejsze do
brzo pospolite mu środku y wstępnym. Wydziałe wyznaczone
ci chrześcijaństwo. Zabrakło reki. Niechże jednakże się im udato
że doświadczenia przedsięwzięcia. Długo tatarzy albo wieści
Zugnować. Długo analityczny wydział y przedtem się do
wie. Zapanie a rzucił naprawi. Ale ten spór zadow. bydlę za
wstępnym. Wierzący oni do. Swich. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
chwilę. Interes. Wierzący. Długo. Zaryty. bydlę. Wierzący. Wierzący.
go. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
miał. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
ciata. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
tym. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
czy. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
ruchy. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
mówi. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
Długo. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
Kawon. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
czł. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
bydlę. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
na. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
cmie. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
osob. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
skone. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
zwoje. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
wstępnym. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
wstępnym. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
ty. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
czł. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
nania. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
ra. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
mo. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.
Co. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący. Wierzący.

Zanimbyśmy w poprzednich rozprawach Panstw rewulucyj y niedo-
wiedzieli, aby się w te nie nawet nie przygo-
towa przygoto-
nie dopiero szukać sposobow do obrony
dziej y z tego dyktacii odczytanie ani ręk wyucznac do ra-
tonien, nie pozwoli. Naten czas zatowae stracony Marne
poraj narzeka na niezfortnos, y nie zgodzint bedzie polta-
sig ale choby nawet nie ztego y nie pomyślnego, od prostro-
nych, obawia się nie przygoto, czego iednak bardziej zycze-
wideli dpoziwae się pstrzeba. sam nieporozdek uen-
trzonj, zamiedbato gospodarstwo, demowel upadek handlow-
zguba miast niedostatek pinydzij tak wiele ztych natogon
sprzeciwko prawu y sprawiedliwosci nie jest ze to uszytku
orobu uszego, wglad godne, niepowinnoż kazdy prawki
wym Ogólny Sytem wotercy uzbudzie bpi dostrzimanis
Scymony wotore według ustatuowanych w tym Sejmie Praw
dopu iednym do naturalnym sposobem do skutecznego
poprawij, co z skluby wypadlo do przywrócenia straconych w
Lgota do zupełnego ustatkowienia Panstwa. y ten ci integritie
Omielizony cel obron Publicznych na ostatkiem Sejmie był
to sprawiedliwa przychyta do zapucia onego? bynajmniej
ale Zapamiętano niektorzy co wskazy gkazy najpożyte
czniejszym Luykli Zamyslow. naydroższe rady iak lekar-
stwu truciźnie przyprawuwyj w smiertelne prtemie wieta
napoie apotym ciz sami ktorij tak drogie popetnili ta-
bajstwo, wstydu wotach nie maać cieple się czoze y chlubie
tego iak by sobie na dobre zastużyli staue y Ludy wieko-
go Cytyzow wybauili niesotescia siudy int na gnozych dy-
wato im szukac y wynalazkach udalali się do niegi d-
wyet onafzey orobie duspieji otrzygaic. niby Zmyslow
Zycki wotcie dobrze rozumieiających Potow, iz iezeli Sejm
dogdzie Rpta y wotnos, wuiełkim bedzie niebezpiecz-
stwie, zasmij szkodliwe Narodowi temu y awotom tego
naprzem zas partykularnem interesom, pożyteczne, taidi Mij
ali y natym Sejmie de skutki ie przy prowadzie ustatowa-
aorat dupet niedac zbrodni dwuiek młarzy wotizuszy na
naj tak szkaradne potwarz puscili ten gto na Provin-
cyach Worewodztwach, Diełmach, y Podziatach dla ona-
bienia y na postwach Lardliwych o prawu y prerogaty-
dwie obywatelow aby tym sposobem Zruiceli z siebie cha-
by Zepucia Sejmus anas przywiedli dostraty tej mitorii y
Chylnocyj ktorę starali zomy się dotych czas ustatowien
Dobru Polpolitemu powierzone potyakaie aplikacya y ktorę nam
te Zae che narady przyjetadem, y urodzonym tu mianem dwuiek
przywiazanien

ustawie
mecore
nasa d
wzpie
wony
y Las
wiedzi
dpo zoby
tylko
ki ed
uonamij
ra Lito
do wae
der le z
wad zito
schro ni
ustanij
uonon
ry. m
+ Ice
uonij
dowody
Ladney
prdg
mami
uonon
Wapzy
mu
ktorc
materq
trasty
domy
one la
wato u
y obm
to niek

Wstawione znalezione upamiętanie oruadkai. Długość
mocne wyperwadowane iestemij opre
nasadku uprzyjmosci y uwerności waszych iest naymiej
wzpie niemlezmij ze takowym zwieksza dla nas kery
wasy nuayom mieysca y uiaj niedaie oustem iest
y zastulone odrzucenie nagana duczalymij stow despra
uiedliwienia iij y pokazania niewinności naszey moiać inno
dpo sobij na zbidie tak obtudney y zstosliwej naposci chueyie
tylko przyzrycie y rozrzedne uislyskie nasze sprawy y uie
si od postatku panowania az dotera zniey tego czasu upe
uiazamij ze wiek naymiejzszego nieznaydziecie podobienstwa
ra ietorym by tak wymyslena impostura ia koscusiek for
dowae iij mogta opre iiozych uislymiejcie sobie edog tyko
chele z nora ktora Panstwo nasze Dzielne uislyskie uie
wadzita Wojne Lesmy nie tyko nie szukali wtych koscusiek
schronienia y posistkow ale nawet pretko lubo zuzrozkien
uianych kontrefasow sktonili zomij iij do pokciu chuec uislykiego
uioiniec poru zmiennia iakoby zomij potu zeniem tej woj
ny mieli ioteneja wiegnac y umiepac wladze ietotnie dpo
fice se uioinone prawdziwey ku Narodowi Polskiemu Tyli
uioi y przyuiczenia skutki te niewonnych iijli nastych
dowidy ztych kate se dzie y umiarke iote. iik mediatore bte
Ladney przyctynij wytrzymliemij uiania wyz ze uioinone zate
pragamey satysfakcey dory nas bronie czy ste dumnie nie y
mamiy nadziei ze autorowic tej nie cioty. uisly y charab
uioi ty iei odbiera Teby zaf uprzyjmosciom y uwerneciom
Wapym uradmo byto iakim sposoby do zepucia tego sey
mu przy sto w lumiey ze rter. potrzebna kery iie iio nie
ietero czelecznerci upodaniu y traetowaniu apponey alney ztych
matergi Wyrazili zomij nayprtod. uioiuersatach y instrukcyach
nastych na Seymickim nate niof pteid Seymonie ze lubo ztych
iistmy Lauste przyzyczenia Woyse. Dyktcy. uislylko ze potrie
one ale ze y uislylko daume pteidane iednak uislylko
dato uprzyjmosciom y uwerneciom Wapym pierwszy zlatelce.
y obmydlie fundus do zastatey zlatelce uislylko zlatelce
to mekhece naszego zdania tak upraie uioi bywaie aby mekhece.

mych przyjeżdżających prosiła ze wszytkiego starania ma-
cie o trudy Ordey naszej — — — y w ujętym nie wnieście
ludzie dobrze myślicy. Dostaw prozno zastaw wley niesi-
my Rylley Sytuacyi, niechcąc żadnego do ratunku iey opas-
iżorobu. Zwolażony Zarząd przytemny Senat doradzi y Zarząd-
iego przy powadze y mocy. Wtórą nam Prawo dawać rzuca-
na los wstęcia nadzieie naszej apu wlezydnie Ordynaryjnych
składamy Sejm Extraordinaryjny dwóch Niedzielny.
na Dzień

Sejmicki zaś przed Sejmowij Uprzywilejowany y Wierne.
diom Waszym.

Widziemy bowiem tak gwałtowne tej Oryginalnej naszej po-
trzeby: widziemy iż ułochy prawie okatniony przeszkadza-
nie, Znajdując się stopniach ułochy ułochy nieadys Pan.
stwa blisko przed dwóm zastawaty upadkiem iż ięli wprost k-
niebide miata powoici medaltuyon samym nierządem y nie-
zgoda Zniszczenie y Zginie. Do prawda że ustanowiona tak wie-
lu nie skutecznych Zapewo Samiatka, Zrazu by nas id podobnego
porządowienia y dopuszczenia r-
torecia okoleitatu temu niemocniejsza uwas byta wlezi dal
za ułochy trudności y przeciwności boiażm gdybyż mi-
powszechnego niewnie zastawem szawali zdrowiem gdybyż na-
lewnie widzona Zaręgu Narodu Polskiego do dobrego sktonno-
y apu wlezi lepsze nam owsyżtchem nieczy nieta stueky Ara-
tym ułochy sprawiedliwosci day. Boże nieptonnej ułochy iddai-
mij ułochy Uprzywilejowani y ułochy waszych interesu y lo-
ty Oryginalny strapieney upewniając że nieprzekatanie m-
stronij. Zudony ułochy przyjetym wraz z kowna y z d-
obowiazkiem ale r-
Poczektwo wybrae naletj. Wtórą tak wielka r-
lestwa wlezi sie powierzyć onaię, Niechay nie tudza Uprzywile-
sci y ułochy Waszych ci Wtórą przyjetym, ułochy r-
ułochy ułochy nieptone, obawiać się aby im kiedy nieodito d-
duwie nie nalezytych iżorobu Wtórą dote naprywatnij swy

[illegible]

Tym sposobem Zabrzyzaj wstet kion inkonwennym a
 zebij przywotocnym do ostatniego Dnia przyjsia do sena
 tu y wlamiaj Zaniu ktorogo naten chaj zily sca zyi uni
 doned prawie niepowodna Zaden pwiest nie wstet do dsteon
 dtytucyi ktorzy by udnostay na uszy stskich stanow Rplyty. nie
 byt przyety, y stwierdzenij zquid natym Zaniwst pomy slonij
 obrad publicznych skutek ktorogo uprzyimowia y ues nenci
 wasze tak dawno pragniecie y my Zarcuano zyety miy y uni
 uer sat ten aby do wiadomosci sca zwego doypc mogl je Grodsk
 Parafjach y mieszcach Zwyczaynych Publiczowal Zliamij
 Dan. Dnia Mydiga

Sanwanda Naslegu.

Scratomire u Warzawie przytomni przy orniadzie iu wney y
ragnejley Submisji, Ikmi Paru Pacm. Milsu emu zblagay
Photyidney ch. e Maustatu u y Iptey uary, niary stiz Inayglozay
Alphatemy pedais repry zntay.

1mo Jako Znowymony Publicznym uniwersytetem
tu Ikml do Polki uszy się chcieli tak
umartwieniem, przychodzi im prawi beata
praf laik jak najumiennie abry Ikml wyperadowany
czyt, że nieustannie y gorale cety narod wygledae
przetycia Wkml do Polki, z Rayasofy ale Pania Ardeus
gmonde orat z Rayasofy ale Familie aby tak y Serdestwo
Jch meirw i z Linelkich Pere przed wami poushy maie turie
Znamie Duszey Labaweli, y nacy Catey, po Znanie Ardeus
Jch meirw Petycia domel sieli.

2do Sonewał z Woli Ikml tego mu y Prawo y Zdanie Penalg
Consilij moe Zestawiety ma przyde do Extraordynarynego
mu, wyc te reflexy Supremo iudicio Ikml z Ikml Penato
rouie przytomki z uszelkem podala respektam, ze przed
Pey mem potrzeba ucyrdyc uprawdliwie y przeszych y ostatnie
go niedowiedza przydziny y one apistwie abalto Jch Ikml Papi
contra y Oyouska uprzed uprzedną Dobroiaf.

3to Aze uniwersat wydany: Jctory metylko tym Senatorom
ale y Ministrom La mym, niebył wiadomy, co z gdy z Dru
du wyszedł tak jest wiec Jctorych Punktach uszy pli
wym Dwiektam z Kone powanu ze metylko Oyetytych
Pyrow opaczna przed Ikml, in voluit udaniem, ale co
jest unibit umawia unaf Polakow, iakoby zmij swieto
Olusziak Wkml y Jcteniyak, zlosliwe mygli y inter
pretacye mieli a ztyd niek ska zdy Zwartij i ztyd takow
aprosob zied nae moze skensy deray, inter Maiesatam et
libertatem, i ztyd bardziey nie zagradzi drogi ad unionem
animorum, i ztyd do Dalzych Jcteniyak obogda ukeronie
y w Litwie Narodow y do Wruszyna Strangulatio
Publice nie Robudza. i ztyd nie wydaie nas so Predominum
wanych apowitnie Drugich Jcteniyak wley Oyetytych Wrodze
rych y zastugniacych dy ana ostatek i ztyd takow Larke
ly Jctore dnni na urnych akta daia Peyr dtydy
Inogq podobnie zta Latym Pektula ze ci dtydy Wk
doli Ikml takow do Uniwersatu Punktat podyci
danni y przy altym Peymowi pemyalne nie ztyd, tak
cejad, gdy takow zdaleka Czynia do niego Preparatoria

[illegible]

dy teraz teraz dnie, Płtka musi być tajna y znaić
ze muia ustrzywaia iu detordij do ucha L^o a. b. y sobie perda
trufionem innych Labieraia, wzyat do to Wskmli bolle niedo
nie musi rośnie u Wolnei Płtcey Urodzeni ch Synow seto
rych gdyj acenare licet qhis innocens erit Boz justy
fiskacyi Las niset justy fskowae dy nemote peti go nie
wy dawda. Amatores.

61. Potrzebuia Latym daty fakcyi yte u Wskmli niedy akery
nem. Liczon naurymych podanych Lto Lezie petwarz.
iakoby oskudliwych Wskmli nato Oryczuiny Lamy atach.
Pestow bene Sentientur podatr zegali y kulu mny polwie
undzotwach prdeciu Maestatu Wskmli roztawiaia La
r tust tak ierzki dnerctur investigationem, Depositione
dy bedz przestli y przylali na Scym Elstowie, nura plosz dy
uszyjuy Wierni Podani Wskmli P. N. M. bo iako o Dobrocie
go Swiatu wiadomij szesliwie. Skrzydliamy tak Anathemas
P. Wskmli nupelatacowane uradaek iego asprawy Oryczy
atym Lgodzaiac dy akce. Le Ltomaczyc wady waty L^o dy
exeliby do Lram pro bremine przyltano gdy na Pradom
nie idney o Lamilij Lalemy is appeliuemy do sprawiedli
worci Wskmli ne Lelul Magestatis duc niepozdyt ale abypudy
ist Dy atyn kcyz inter Pradominium Civile et Dominion
Rogale Wskmli Lana Trafcy mgy.

Lta tedy capliakacya Jnteruyi nastych aby uniesiony Uni
wer sat obgony atylew Larduly, nie szkodliety nam wtaska
uyw Serce Wskmli Smiatore bier domy Captisowae Wskmli L. H.
Ango. onusy wglad L. P. Luman usdy at Luch Dobroci W.
Lskmli L. P. mgy. o niedanie wiary, albo Ldu Lreidzenia Pradom
Luminy na fazy, oraz ci ite sprawiedliwae aby domy w taso
y Arcedytu Serce Lana oddaleni nie Lz stawali, a Rejda L.
Lko w facy apolnie przypuszan byh.

Dar. w Warzawie

urzędowego y ozdoby Jego utrzymywanie y pomnożenie
rowne z życiem deklarując, ale to jest interesowa-
nych zamysłów y własnego a prywatnego dobra
osnowa y pokrycia, istności y własności Rzeczy nie
ist. przeciw pokrycia od oczu dobrze widzących y
rozsądku ludzki żadną pasją nieracjonalnych mają-
cych wiadomości y znajomości y znajomości Osob
charakteru y Akcji Ich, poznają się Drzewa xli-
ściow y Owocow ludzki z uczynkow ex operibus
cognoscimus eos

Miałem już dawniejszą od wnei Pana informa-
cyę o niedoszłego Sejmu przyczynach y przyznaw-
nię je powziętą w tem ażeby tak bezbożny y obmierz-
ły reprowanego Sejmu uczynek miał paść na
te Osoby o których mi w nei Pan donosił, ale
kombinując Pisma Uniwersytetu y punktów Memo-
ryatu także listu Jmci Pana Wojewody Sandomir-
skiego dać się rzecz iawnie poznać kto tak złego
drzeła autor

Uniwersytet dla wiadomości y przestrogi publicznej
wytyka postępek y uczynki szkodliwe, wywracają-
ce uniwersalne Dobro niemiarkując Osob.

Memoryat y List Broni złe czyniących, tłumia pra-
wde obwinia y skarży niewinnych.

Te pisma pokazują oczywistą niezgodę zarządów y
emulacyę a z tego wypływające publiczne nieszcze-
siej, bezprawia y niesprawiedliwości. Cała Rzecz po-
spolita y myślna powołamy do myślności y szep-
sani publicznym zawodom wiele, w Prawach y Pre-
rogatywach naszych uszczerbkow y krzywdy tol-
leramus miernocie obnażony Stan Ryński le-

dwie

Kopia Listu pewnego Szlachcica do
wnego Przyjaciela pisanego Anno Dni 1749.

W liście Tygodniowym umartwieniu bez miły w
mci Pana zostając korespondencyi różnych bytem
myśli y rozumiatem iż to pochodzi albo z Daleka
iż Jego od Poczty albo expondere walniejszych
zabaw, alisi w tym rozmyślanii y w głębszych
sciach będąc odbieram onustam różnemi wiadomo-
ściami literam Jego z przyłączeniem projektów
mi Uniwersytetu na Seym y punktów memoria-
łu podanego J. M. takież J. M. Pana Woiewo-
dy Sandomierskiego do J. M. Pana Marszałka kró-
wnego pisanego, czytając y rozważając to wsty-
stko a przywołując sobie na pamięć niechęć i liść
historyczny wielkiej straty zacnego Senatora S. P.
J. M. Pana Tarta Woiewody Lubelskiego z pod-
anego piśma wyniknęta ubolewać muszę nad
Ję niezrzęśliwością Rzeczypospolitej naszej w
rey tego wieku zaradzić Diffidencya Pycha y am-
bicya więta gory nad ludźmi y tak Ich uwil-
ta że w Paszjach niepomiarowanych pograżeni
y siebie y Oyczyznę niewinnie prowadzą do zami-
szania y zguby. Łapiąc tego obrotu różnych
pretextów y kolorów wystawia obrazki publi-
cznego Dobra y niby z mitosci Oyczyzny
Prawa wolności y równości za cel y grunt swych
czynach y Piśmach stąd y popierają się zwin-
ności ku Panu oświadczając zallwość y miłość
dla Oyczyzny porzucanie Praw y Stanu dy-

cerkuzo

dwie nie wszystko. A jeżeli dobry y sprawi-
dliwy król Bycousky dobrocią y opatrznością przy-
włażny Fortuny szlachcica używa y wystawia iu-
stinus mocy y władzę od Prawa erigit infirma
ut confundat superba.

A cor za za drości nie nawiści y krytyki ubliżać
ce cęsto, y z niwazaięce Jura Majestatis Liber-
tatis et de qualitate y uwtaszczaięce samego Pana
Boga, woli y Prowidencji, Ktorego in manibz con-
Regum et Principu a Cix sami za drości y ile
ktu maczący rozgłoszenie w dystrybutach Ikimeli
sprawiedliwie y stanu Rycerskiego bonis Civi-
bus dobrotliwie przydając gdyby się przepra-
li w obci y porzli do pocztów pierwszego wzro-
stu swoich teraz Preeminencyi Imion y Fami-
lij poznaliby oryginalną niekremność y podob-
ność czym byli czym są y co mają przypa-
li ze to wrystworzł twóskich drito, królów mo-
narchów Polskich, ktorym wolno zawsze według
woli y serca swego dobierać ludzi, czynić y wy-
stawiać Creatury upodobane. Tych była moc y
władza in antiquo Rzeczypospolitey Regimine-
braci ludzi zgodnych ab aratro ad Rostra gdyby
czytali Ci Primores y prima Dzielów Polskich
poznaliby y obaczyli własnych sobie iako Plasma-
tores et primi Parentes Szlachectwa Ich nie wini-
byli, oni iestcie y plemiennosci Ich do czasu iaku-
goś przypiecia w Polsce, a wiele już innych za-
naszej pamięci obalito się zacnych Osob Domu
y Familij

y Familij y winierteknych pogrzebowych popiołach
umarły na wielki swiata y Polszcze, a tych upadkow
przykładami nauczani, powinni by wyznawac y wul-
bic stryke y niedostatek zgodow Boskich wyroki cini
si sprzeciwiać woli królow y znieważać wielowta-
dowic Ich y przywizania do Osob sobie przywiz-
zanych, do Osob y ludzi stanu Szlacheckiego lubo
mniejszey Fortuny

Zarzucać tu iedki drugim Civile Predominium przez
Promocye do rożnych Funkcyi y urzędow przez utrzy-
mywanie Seymików Trybunałow y promouwowanie
Deputatów Marszałków Posłów Komisarzów austry-
cy tego choc y to czynią tylko rożnym szeregiem
mianow y sposobem

Zarzucać Crimina Statuta y ztąd publica clamora
y scandala wnoszą ztąd nie ztego Rzeczypospolitey liber-
tati et aequalitati wyniknąć nie szkodliwego y niebezpie-
cznego bydl y następować może.

Promocye zawsze były praktykowane y są prawem
porwolone y obwarowane miały wojewodztwa y ziemie
na Seymickach rekomendacye ubiegali się Panowie
z poszanowaniem szlachty prosić o nią ad ministeria.
Te Publiczne y prawne rekomendacye zdato się
Rzeczypospolitey przez konstytucyą ziać im in pu-
blicum pożytkiem czyli uszczerbkiem nich iak kto chu-
szdzi Prawo iudnak wolności naturalney do Osob szla-
nosci y ludzkości w wolnym narodzi praktykowane
nie naruszane zktorego wypływający iakto widzimy
rożnych Promocye / zyanitá i Rzeczpospolita w Fun-
kcyach Marszałkowskich Trybunałskich przez sto-
re korektury Trybunału ale to na ten czas iedny
ieden Dom y Familia siebie a nie innych do niej

promouwany

promowali utrzymywali czasem i trzymali i aggrawa-
cyę szlachty, Promocyę do urzędów et ad Panem bene-
merentem ~~et~~ także w prawach i gdy ~~et~~ im sprawie
dliwie Panowie pomagali albo nieprzeszkadzali by były
niezachowane nie naruszone Prawa i zastugi Konowas
Civium i obserwowane Konstytucye o Dystrybucyah
urzędów Starostw o mieściecach Żołnierskich i w innych
okazy kontencji szlachty ile pod tak sprawiedliwym
obojnym a całę dobrym Panem.
Widziemy przez cały czas szczerliwego Pańowania teraz
miejsczego na Seymach Trybunałach niednego Domu
i Familij Marszałkow widziemy promowowanych
zaleconych własnymi cnotami miłością i kredytem
in publico i nieprzezwobionym zasługami Sayo
et Toga znakomitemi.

Był niedawno godny Siostrzeniec Jmci Pana Woiw-
dy Sandomirskiego i naczelny Familij Lubomirskich
byli i Rzewuskich Potockich Małachowskich Stuga-
skich, Łosów Turskich i innych stanu Rycerskiego
i Senatorskiego byto wielu genere meritis równych.
Jest teraz godny i dobrze zasturiony Senator Sayo
et Toga clarus kasztelan Czerski na Trybunale Lu-
belskim jest w Trybunale Starbowym Potocki
krajczy koronny.

Zaden jednak z tych Marszałkow wraz Sędzią i Akto-
rem w swej sprawie i trzymali publiczny Prawa i
Rzeczypospolitey Procepu nieformował iaktwo tera-
niejszy Jmci Pan Woiwoda Sandomirski który zo-
stał Marszałkiem Trybunału Radomskiego o-
bojętne nieprawiedliwie Dekretami Procepu
Sukcesorów S.P. Prebendowskiego Podskarbiego ko-
ronnego i Summy kilku broc stał Trypcy miłdy
wypisany

w wydaniu Poselstwa do Rzymu wy
brat. Systratem o to y w mci Pana samego y wielu
innych utyskujących wsiu podobnych postępkach
y procejach Teyoż Jmci Pana Wojewody Sandomir-
skiego iako to z Kijizciem Radziwilem Hetmanem
Litewskim z Kijizciem Sanguszkiem Marszałkiem
Litewskim z Okazji Ordynacyi Ostrowskiej z Jmci
Panem Polockim Wojewodą Wołyńskim z Kijiz-
mi Bartoryjskimi z Jmci P. Pońiatowskimi nie-
sawni, y swiatnemi swemi kolegałami y krewno-
mi, do teraźniejszego pisma y listu tego tycze mo-
ie dając cum prudenti iudicio w mci Pana y przy-
znając że to Pisma plus livoris incedit quam amoris
et studij in publicum mact.

Primum Status od niego rancione niemając żadnego
porozu y fundamentu iako sam we mci Pan
sądził y obawiam się żeby Druga Strona causa
Honoris Calumnie y Procesu o to nie formowała a in-
mina Status et Publica Damna rzetelnie y praw-
dliwie nieobświata et equestrem Ordinem et Omne Sta-
tus niepodudziła żywo y mocno, czyścić y mówić o nie-
każdy bowiem wiedzący o się dzieje w Polsce Oyczy-
zny y Dobro Jej tocząc y mówić powinien nie o te
imaginowane Predominancję ale Esencyalniejszą
władę y bezprawia iako to osiągnięcie wojska iadący po-
trzeby y ziemskiego Prawa wzięte od króla milliony kre-
czy pospolitey per Pacta conventa deklarowane przez
tego Summa'na Leycia Rzymskiej iakiem prawem
y sumnieniem wyciągnięta; Regimentu Łanowego
iaska disciplina et dispositio iazywanie Teyoż Regi-
mentu na prywatne usługi aggrawacyj kupców

y słuch

20
y Słachty w Komorach dla Cto Woiewodzkiego
go erogowania wystawienie novi magistratus et de
rarij Palatinalis czego od wiekow niebywato. Do
tego postępek świeży na Sejmie przysługujący
cata Rzeczpospolita ex motivis et necessitatibus
publicis uciążliwzy Praw wszystkich y Przywi-
lejiow Cto generalne stanowiła; Myła zaś ko-
nowy Partycularne znowiła Jmć Pan Woiewoda
Sandomirski przez Transakcyę sekretnie ułożoną
Izbiei Poselskiej y Senatorskiej niekommunika-
wany Summy Cterdziesci Tysięcy Złotych Polskich
ze Skarbu koronnego sobie do wypłacenia injuno-
se wymagał y niektóre Osoby do podpisu projektu
szkodliwego y prawnu przeciwnego przysprowadził
y tak Ten instrument Actum prawdziwie scandalo-
sum jako Ci w podpisali despotanter invitii et
inscijs ipis drugim projektem niewiadomym dotę-
czył y podobno na obronę swą mieć go y zarywai
uścić y teraz Cto Woiewodzkie komu innemu y
sądow publicznych nad szurność wyciąga a
sam według Prawa Cto należącego do Skarbu pła-
cić unika y niewinnych kupców grabie także
A kiedy Postowie y cata Izba Poselska et Totus for-
me Senatus o sprawiedliwe rachunki Podskarbiego
koronnego Urgentissime następował y Postowie
Jurvetandi zarywaiąc domagali się Rachunkow
ze wszystkich generalnie Prowentow publicznych
zapomniany nexum przysięgi Senatorskiej i-
niast avertendi et obviandi tak nieprawidłowych
rachunkom Tenże Jmć Pan Woiewoda Sandomirski
rachunki arbitrarie przez Podskarbiego płacone
promowował y Jmć Pan Woiewoda Bractawski
Zimnem

innemi nieuważając na Millionout ~~Pracy~~ Rzeczy
pospolitey non attentis oppositionibus Porro calcato
jure velandi: iako publiczny manifest świadczy pod
pisat se Rachunki

y tak Ci Jme zelantes niby o całości wolności y Pra-
wa Rzeczypospolitey in Cardinalibus Juribus y na pu-
blicznych prowentach a Podskarbiego na reputacji
sumnieniu y Dobrym mieniu dla własnych wych-
awantarzow kraywde Podskarbiego roinnymi sposo-
bami do kapitulacji nieprawdliwych pobudzają
y sami z Tego Co Rzeczypospolitey należy profitum
jest wiele innych przyczyn y występów instygu-
jących y pokazujących że w tych czynach y pi-
smach y w wielu innych okazyjach pod pre-
textum Publicznego Dobra de Civili preDominio
utyskuje sami do niego Ambitione aspirum.

A ktoż byt dawniey okazyg niedostych Szymon?
iżeli niepreclominans passio et ambitio Butaw
kto zamieszanie y konfuzji publiczney et trun-
tis iactura Oyczyzny y woyska; iżeli nie uporczy-
wa Emulacya, zazdrość y Ambicya, kto przyczynę
teraz zatrudnienia Szymon y niepomysłowości
iżeli nie taż sama Passya y zuchwate domaganie
się roznych Awantarzow Funkcyi Urzędow Starostw
y Jurium communicatorum także Interesow y
rachunkow nieprawdliwych Skarbu Koronnego.

Gdyby w tych wszystkich certuigach niby o Do-
bro Oyczyzny byto prawdziwe do nity a nie do swego
Interesie przywigzanie gdyby w nich szorera była mi-
łość względ y lepsze porządkowanie Stanu Rycer-
skiego Prawa y sprawiedliwosci obserwaney

metaphy

mi byliby tak skłoni y zachwali do szkodliwej
Emulacy y zazdrości y inwidyj niwprowadza-
liby sobie y drugich in *Damnoso Actus, rectos*
et justos Cives fumosis nieczerniliby scriptis
dobrego y sławego iwoła nieprzywoitemi
skarżami memoriałami niezarecałiby bo to
wszystko zmierza do zniewagi. Prawa y wła-
sney konfuzji; Sg na to Sejmny Sejmnik
by Trybunały wolno tam mówić czynić y
postępować według Prawa gwłasnego kon-
fuzji y publicznej drzywdy, ale memoria-
łami tykającemi majestatem *Libertatem et*
Aequalitatem opisywać żadne Prawo et Sta-
tus Wolney Rzeczypospolitey *id permittit.*
proponuje w swoim Liście Jmć Pan Wolewo-
ła Sandomirski Sejm *Exorbitantiarum*
Leynam się iż ta Propozycja y zdanie
powinna mieć uniwersalną approbacyę, bo
tym sposobem co kolwiek *Ex Orbita* Praw
Ocyzystych wypadła, co *veram libertatem*
et *Aequalitatem* znieważa, co Prawa y spra-
wiedliwości wywraca, co do Emulacy y *Diffi-*
denci przyprowadza, co zamieszanie y zgu-
by przynosi, poszłoby do Sądu Ciałey Rzeczy
pospolitey bytyby przywrocane pieniądze y
Proventa publiczne kto co in *Damnū* ilei-
publice lub in *emolumentū* Iey użył lub
napisał albo wzięt pokazał to by się następ-
stawał

putaby

piłaby poprawa Jurisdycyi Status Civilis a
Status militari byłaby dystynkcya prawa liber-
tatis & dyualitatis ac Justitię byłyby odnowione
Tytuły exolyczne y z ich wynalazcami y prom-
yściełami antiqua dewra Regni et Nobilitatis zmi-
waiaigce porzłyby ad strictum examen et ad plena
incompatibilitas in Militaribus et Civilibus y
wtych zachowanie konstytucyi byłoby ostrzeżo-
ne, niemiałaby jedna Osoba dwóch lub trzech ci-
wilnych y Wojskowych Urzędow, Funkcyi ani
Starostw, lub trolewarszyzn kilku, wszystkie sta-
ny y Jurysdykcyę ad suam spheram y catelro-
stwo do lepszego Rzędu y należytego porządku
tak że ab extra y ab intra ubezpieczenia doskona-
łego byłoby przyprowadzone, kara na ztych dla do-
brych nagroda byłaby wynaleziona y postano-
wiona. Jakim zaś sposobem do tego przysć y
jak to utrzymywai y zachowai pod taką dobrą
sprawiedliwym y starannym Panem należy
zpoprzyżigoney obligaiyi Jmciom Panom Se-
natorom o tym mówić pisai y radzić a za-
pewne y czyny Ich będą przyjemne chwale-
bne y publico pożyteczne.

Jeżeli doczekamy Seymitow trzeba ażebyśmy
o to wszyscy mówili y Króla nie przez mesnohy-
aty prywatne bo to nefas et deueus est ale
przez Instrukcyę y Poselstwa supplicowali

aroby

ażeby potrafiłby, prozby y zgłania Stanu Ry-
 cerekiego Oycowskij Dobroci y przezorno-
 ści przykładem chwalebnyim Antecessora
 swoich wspierał i aszyczat y utrzymywał
 et bonis Privibus nieubliżał i prawdziwey
 nagrody y szczerobliwey łaski y Dobroci
 swojej; Tym sposobem zachęcał się do
 ad benemerendum de Principe et Patria, aże-
 niechwali y przewrotni postrzegł się y po-
 prawiać y lepiej czynić będą. W Mli Pa-
 in Statisticis dokonającym będąc et Arcanor
 Regni et Status nostri dobrze wiadomyim, sum-
 monitum Publico swoich Sentymentow od-
 cryi defectus et vitia, Virtutes et Talenta
 Osob z najornych, nielomu nieubliżając y
 nikogo nieochrańcąc y mnie partykularnie
 informuy, que vitanda et Qui metuendi
 Cives, a ja będąc się spowbit do wykonani
 tego com moiej Oycyzinie y Dobru porpoli-
 temu powinim

Kopia Listu J. K. Msi do J. W. Mli Pana Kasztel-
lana Krakowskiego Hetmana i. J.iego Ko-
ronnego z Huberzburga pisanego.

Tuszę że Wm. Pan zupełnie iester upewniony, że nie
masz tak nie mocno interesującego serca mego, iako
całości y spokojności Królestwa mego. Sgódze Wm. Pan
iako mnie martwi to, co się teraz w Piotrkowie stało. A po-
nieważ przerwaniu zupełne sprawiedliwości ztężone
cum animositate, która między pryncypałnemi w tym
Narodzie panuje Domami, może zabsone spowodzić
konsekwencye. Obracam całą moją pilność ku środkom =
odalenia ich. Przeto myślę podpisać Uniwersał na Nowe
Seymiki Deputackie, ale zgódźm najprzód pewności do-
ścia ich y sobie na nich postępienia według Prawa bez za-
dnej wioleny. Co ażeby z bawienny wrzeto skutek, aby
Familie zadowolone iedne drugim, zastarzały tę nienawiść
od siebie odrzuciły y szczerze się pogodziły, do czego Ja Wm.
Pana zagrzewam y zgódźm. tego po Wm. Panu na dowód
Jego do mnie przywiązania y miłości dla Ojczyzny. Proszę
Boga, naostatek aby Wm. Pana. Msi. Panie Kasztellanie Kra-
kowski miał w swojej swiętej Opiece.

Reskrypt na ten List od J. W. Mli Pana Kasztel-
lana Krakowskiego Septima Novembris
z Jozefowa pisanego.

Z najwyższym Respektem y najżywszą rekoznicyą List
W. K. Mli odebrałem Ojcowskie Staranie Jego dla Dobra Ko-
lestwa tego wbiaiły do brzym Patriotom t. j. do Króla, który Król
pospolita wierna y do swoich Królów y Panów przywią-
zana Najodleglejszey wielkopomności oddawać będzie. Mo-
żna sobie łatwo wnosić, iak wiele W. K. Mli. przez c.woje do-
bro dla tej Rzeczypospolitey czujesz umartwienia. ex
emergenti eventu w Piotrkowie, co y Panstwom tym nie mniej-
sze Sprawie nieudontowanie. Przerwana Sprawie-
dliwości i administracya, y niepoieszne. Które naturalnie
z takowych przyczyn wypływają konsekwencye, nie tak
animositatem między Domami dowodzą, iako raczej oba-
leni

obalenie y z... nie równości, która w tym Krolestwie, zachowa-
wana być powinna, iako osobliwie interesująca stan
szlachecki, w którym w Bystry poddani W. K. Mł. unaniami-
ter z godności Urzędów y powinności concurrere do pospo-
bow Dobro pospolite utwierdzających y Serce W. K. Mł. kon-
tentujących, tak aby pełnić wierną przysługę Majestatowi
Jego, mieli to sobie za Prawo, Honor y powinność, to za tym
jest; gdyż Panie zebrała szlachę i Ma doświadczenia Osoby
Jego. Polskiej, a nie pretensyi Familij, którą wzrusza kraj
cały w łagodną y słodką W. K. Mł. rzędy. To pewna że w-
tym Krolestwie dysymulowano czas nie mały niektórym
Osobom, usurpowane we wszystkich prawie Magistratu-
rach osobliwie rzędy, oraz Interesami tegoż Kro-
lestwa władanie, gdzie po kilka razy umiano podejść do-
brą wiarę, y tak kawał Serce W. K. Mł. imponendo nawet
w wielu okolicznościach samej Sprawiedliwości wylicze-
nie, nie mała część Polskiej spodziewała się, że na koniec
dyskrecya y moderacya przyprorowadzi ją ad Orbitam ro-
wności tych, którzy i czeli wynosić się cum Prajudicio chęć
współ Braci Swoich, lecz mały atencya na tę skromną Gier-
pliwosć sprawiwszy wcale przeciwnie skutki oczekiwania
powszechnemu przywiódł rzeczy do takowej Wiary
z jakiej wynikł upadek, tyle Sejmów y zguba Trybuna-
łów, przez co Najostrożniejszą Prawa Swoich wypadły
karbow z goryżeniem nie tylko Narodu Polskiego, ale y całej
podobno Europy. W tym niemyślnym przypadku bierzemy
śmiałości odkryć W. K. Mł. Ojcu pospolitemu w Bystrych
przywizczanych synów jego Rady z Ręk Jego wywając Praw
pomocy. Ręce Najjaśniejszy Panie. względ takawey na po-
korne prozby nasze, a obiecujemy sobie, że W. K. Mł. przez
pozwolony moment penetracyi Swoicy, że w Bystrych Naro-
dów admistracyi, raczy sz nam dobroliwie użyć tej Kon-
fidencyi, do której się Kardzy ubiegac pragnie, drogę którą-
W. K. Mł. może bierzcie do przywrócenia Ojczyźnie tych Ordów, z
których się obnarozę widzi myśleć podpisać Uniwersaty na no-
we Sejmiki Deputackie, oszczędza co raz Sardrey chęć W. K.
Mł. uczynienia nas Szczęśliwemi, gdyż nie reflexye które
oczywiście z tego Rodku wynikają, trzymać powinny rozumu.

Przyrządek.

Przypadek to jest Nowy, wcale nie praktykowany dotychczas
czności dotychczas w Bystrzanie trzeby. A raz, że ona tylko
Rzeczpospolita zgromadzona może się rozemnieć i rozstrząsać. Wy-
czę za tym z miejsca mego abys W. K. Mości zwołać raczył. Za-
chę Senatu Swoego in ordine do Złotem Sęgonu iaki się W. K.
Mpi ex resultato tegor Senatu podobac będzie. Trybunał
któryby był na nowo w czasie niezwykłym podniesio-
ny, nie mógłby zadecyzye uczynić temu woleńsk Porządek
Ordynaryjny przepisać. Zaczęcie wspomnianego Trybu-
natu przypadek by właśnie pod ten czas, kiedy się do Lubli-
na ta Jurysdykcyja przenosić zwykła. Powinny być doko-
nana Sędzią by się ukazywać, y nie łatwo by znieść
mogła gorę, którą w tym pomiarowaniu nad nie mia-
ła Mało Polska. Marszałek Trybunałski nie osiągałby
Jurysdykcyi Swojej nad oboma Powinnyami, których
Interes jest iśćcie większy nad wspomnianą prerogaty-
wę, które tego Roku sędzi się miały upadły. Wszak ten
Rok ani następnym nie mógłby poprawić porządku w tej
mierze rozstrzyganego, a ten jest Szm przez się prawem wy-
raznym. Te przyczyny które są W. K. Mli rozstrząsać
raczysz, wzniecałyby kwestyę Stan Szlachecki prowa-
dzić do kontrowersyi pro & contra umysł Republikantów
porządkiem y rozstrząsać przykładem y dwyczajów epency-
nalnych lub przypadkowych nieskładanych do takich
kolwiek Skutków, te Sęgonki y Prawa wyraźnego w tym
a nie innym dniu naznaczone na których zrywać
by się trudne y dotkliwie ad discutendum materye, z któ-
rych Najwyższa Szm Trybunał gdzie się tyle bez Prawa nie-
sprawiedliwości, krzywoprzysięstwo wkradło, y tak często-
przez moc układanych Subjektów oraz innych Krzyż-
ków, które by trzeba całk poprawić. Mówię Najjasniejszemu
Panu z tej wolności, którą mi W. K. Mości porzucił w Liście
Swoim, ja Sędziem już doni pelen, y w krotce gotów oddać
rachunek, że w Bystrzanie Praw moich Trobui nad Krol-
mi. Tam gdzie idzie do przywrócenia dostojenstwa W. K.
Mpi

Mli. Majo ¹⁷ oraz o istotne dowody Domu mego zawsze Krołom
w statek ¹⁷ nosi nieposłakowanego oraz wspol Bracy me-
ni dobrymi Panami tej Oyczyzny nieodbiegamy podkowych
Ustug w kardym Czasie, temz urz Ja sig. Jam ku Ziemi nachyla
ige pragne wespzeci te Oyczyzne nie tylko Rady, ale tym cokol-
wiek miatym u siebie nayracowniejszego. Mam mocne przed-
sięwzięcie tozyc ostatek Sit moich y w przyszko porzucic, aby W.
K. Mość rozeznał taskawie ze my w przyszcy dobry Patriotowie
y Sędzy W. K. Mli nie mzymy innego Interesu, ani celu nad ten
abyśmy widzieli W. K. Mość jako Naydluzgo letniej nam spokoj-
nie panujcego, y te w tej Oyczyźnie rowność zachowujcego,
ktora jest Stary wolności. Daleki iestem od szukania wywie-
szenia sig nad innych, pragnę raczej widziec wspanialich in-
dywidualitate, aby każdy trzymajc sig w swoim obędzie dosyc
czynil powinnościom Urzędu swego, ktorym Prawa Oyczy-
zny dobrze potrzyty y porządnie opisaty granice, a W. K. Mość
przyrzekłes nam w calosci utrzymac ie. Doskonalsze y prze-
zornosc Jego Pansa godna catemu Swiatu udzielać sig po-
nas raczej z tych dowodow, ze to ani animositas, ani zawistosc
f. wzgled niski y podty sprawnie: lecz dosyc Uczy niemie Pa-
wom Oyczyzny. Sam W. K. Mość ^{możem} iestem dostatecznie ukoie Skar-
gi y zale nasre, ktore Rzeczpospolita od tylu lat ponosi, nie
iest to zadawniona nienawist, ktora by między Domami pa-
nowata lecz umysł wkrzewiony, ktory teraz powinność y
czulosc Senatora ¹⁷ wzbudza we mnie y na wielki innych po-
chopy ktore byly u mnie ustawę Praw, Postępkow y życia ca-
tego. Sprawiedliwosc ktora przy innych przymiotach wielkich
Panowania godnych wielki wstawia Charakter W. K. Mli. Spo-
dziewgam sig ze mu przyprowadzi na myśl moie Ustugi przy-
wigrania do W. K. Mli. y moie usilowania w utrzymaniu tej
Oyczyzny w spokojności w tylu trudnych y dotkliwych kon-
iunkturach, widziec zawsze we mnie odygię też samę zarli-
wosc, ktorey teraz Nadziemierzy Panie wyiggasz po mnie, nie
mogę iej dostatecznie owiadczyc choc bym niezlizone dowody
dla W. K. Mli y dla caley Rzeczypospolitey, ktorey wspy. ¹⁷ do
powinnisiny.

powinnismy. Nie iestem chciwy proznej chwale
przy świadectwie. Wiary, które prawdziwie oddaję, rozciągaję moją
kuś Domu mojego kredyt z ubliżeniem innym urodzeniem
równych ponieważ to co mogę, nie czynię więcej, com powinien.
Stanąłem więc u nogi W. K. M. i znacząc się być z głębi-
kim i nieporuszonym Respektem.

Anno Dni 1750. i Warszawy

Projekt do Korrekтуры Trybunatu podany.

Lubo Ustawa Trybunatu Głównego Koronnego nie tylko
dawniejszym Prawem i Konstytucyami lecz i super obsta-
tnią Korrekturem 1726. na Sejmie Prodzimskim iest dosta-
tecznie opisana że iednak *Vicissitudo temporis et Corruptel-
la mors postpositis Legibus Privatorum Ausu et Ambi-
tu* wszystkie te zławienne postanowienia susq de g
wywraca et e Cardinibus regularney Obserwy wtruska,
i iakoby niechce mieć Sprawiedliwosci w Królestwie,
bez ktorey wszystkie Państwa i Królestwa ani trwać a-
ni subsistere mogą prouolonez a Sua Sede propel-
lit, iako to nowissime Stalo się w Piotrkowie że ten
że Trybunał Koronny inaudito et imprudicato
Exemplo exauuit, tak dalece że la ługczym Świetey
Sprawiedliwosci et cum lacrimis wolałszy non
erat qui frangeret Funem w zgubionych fortunach.
Wiele gdy tak Orytyżna Nasta bężąc Sine Armis
ab Extra sine Consilio, ab iptra poroteszłych irrito
Conatu Seymach Ordynaryjnych a naostatek sine
Administratione Iustitiae w ostatnim upadku zosta-
ie. y z tego nagle potrzebnie ratunku. Przeto biorą
się media Extraordinaria do caluowania przy
Włożeniu od K. M. i. Jana Króla Milostawego Sey-
mu Extraordinarynego ad hanc Solam et unicam
Materiam ustanowienia nieprzerwanie Sprawie
dliwosci y poprawy tego co w głębiem iey Corbital
wypadła do tego niżej wyrażony podaje się

PROJEKT

Do Korrekтуры Trybunatu

Anno Deputatoris

mo Deputatów na Sejmikach obieranie iako iest sufficien-
ter Prawem opisane y Czas naznaczony w Poniedziałek
post 8m Nativitatis B. V. Mariæ w każdym Roku tak in-
termino prefixo per Legem ziechawszy się Ziemia
nie każdego Województwa y Ziemie ante Omnia Ma-
szatka Sejmikowego Pluralitate Votorum non obsta-
te quavis Contradictione contra Actum: uti in Convul-
sionem Legis positiva obraci powinni.

Do obrania Marszałka primus in Ordine czyli Sena-
tor czyli Urzędnik Zagajający Sejmik ma podać 4
Kandydatów tam gdzie dwóch obierają Deputatów
tam zaś gdzie ieden eligitur Deputat dwóch Kandy-
datów, a z tych nominowanych y pozwolonych do Kandy-
datury który będzie miał Pluralitatem Votorum sine
quavis Contradictione ma być obrany Deputatem
y temuż lub tym ma być Laudum Electionis wysta-
wione z podpisem Senatorsa Marszałka Sejmiku
Deputackiego Księcia Urzędników lub in defectu Księ-
cia Szlachty.

3to Dla uspokojenia zaś tumultów y różnych inkon-
weniencyi circa Juramentum Deputatów w Pio-
trówie sinante cesum praktykowanym maigby
naznaczoni co wiececie z Sejmu lub też Senators
Consilio in Casu niedowied Sejmu Senatorowie
Setorzy na dni trzy lub więcej: prout videbitur prze-
sądkiem Trybunału do Piotrkowa ziechaj maigby
wrót z Ziemią Siemstwową verificabunt Electiones
Prezidenta y Viceprezidenta a potey weryfikowa-
ney sin corundem Absentia każdego Deputata ve-
cundum Turnum cognoscent Lauda et attestata
tudzież Oppositiones Manifestationes contra Actum
vel Personas Condemnatas et quovis Juris nexus
examinabunt dla tego na ten Termin powinni compa-
re, Opponentes y przed destynowaniem Senatorami
Ziemią Siemstwową tudzież Prezydentem Ope-
rationes verificare alias sub nullitate eorumque
extra tempus iezeliby który nieziechał lub Manifest-
atu albo Condemnatus nie weryfikował albo pro-
dukował. Ci tedy Senatorowie Ziemią y Prezy-
Dent

dent verificatis verificandis et Cognitis cognoscendis
Gdyż zaraz odbierał Przystęgi od Deputatów iusta
num Województwo albo iu domo obitabit legitima
Causa nieprzypuszczał aby przy zaświadczeniu Deputatów
y przystępowaniu do Elekcji Marszałkow sposobem
w Prawie opisanymy dotychczas praktylowanym
żadney niebyło kontrowersyi, i jeżeliby iednak kto by
uwrzawdionym nieustannie per non admissionem do
Przystęgi mógł po Elekcji Marszałka rozprzeć się
płod Łaskę z Strongą opponującą się y potem przed
Ziemstwem przystęgi. Z tej zaś Przystęgi Deputatów
mogą być wyjęte te słowa Ja kom się nie staratę
sła niepodając iednych in periculum lrywopry
sięstwa, a drugich non arcendo od starania się.

Ad arcendos vero tumultus przy Elekcji Marszał-
kow y Przystęgi Deputatów resumptum mare magis
być dawnieysze Konstytucye aby circa hunc Actum
nie trądzowali Ministrowie Belli et pacis utriusq
Gentis Marszałkowie Trybunatu Lubelskiego
Regimentarze Partyi neq ulla Militia Lubli-
Wyszkowych Komputowylh q to sub rigore pamar
Legibus Regni descriptas Instantia Instigato Regi
Labieyade różnym inconvencieneyom praktyko-
wanym Korrupcyi aut ex cgestate albo i tamfortia
pochydzaych potrzeba aby byli Deputaci Calana
ti ex Aerario Publico ut Qui Publico servant
publico stipendio alant. Dotęgoby prodest
Zniesienie Komisarzy Radomskich y obro-
ad Saldriandos Deputatos Trybunatu et in-
super żeby każde Województwo na chwoiego De-
putata datto po Głtery Tywice tedyby Znalęli
ie żeby się podięli alere honeste et frugaliter

pr. 107

przez cały czas Deputatów in Mensa Communi przy-
tym z tej Importaty iedną stronę Piotrkową Libe-
ra Miast mogłaby być wyreparowana sumptu Publi-
co pro Communitate Residenty Deputatów z Woje-
wodztw y Kapitul.

Ad Sprawy zaś Litore się sądziły na Komisji Ra-
domskiej też same sądziłyby się oddzielnie w Trybunale
Koronnej dawsty im czas od Przewodni Niedożeli aż
do Zielonych Świątek dla expedyowania tego wra-
skiego co do Komisji Starbowej Przecypopo-
spolita referowała ile gdy Sprawy Litnierskie
Litore vel maxime de Stipendijs intercedunt tu

Wiesz Cause Fisci niemoga moram pati...
Imo Przyczyna Deputatów aby była proatoma znie-
siona Ponieważ jest Chłopa Zaiggnienia wie-
kszego gniewu Poskiego per reiterationem kraj-
wopryśnięcia ale ut reassumat Lex de Corru-
pto et Corruptante ad instantiam Agnusis No-
bilis ate Sprawy aby sążone były przy porzą-
dkach Kadeneyi Seymow ordynaryjnych ante
Omnes Causas alias per Delegatos ex Senatu
et Equestri Ordine z Chłodem Prowincyi po dwóch
iednak y w Trybunale może institui iudicium
et peccans contra Legem et Juramentum może
abjudicari a Functione.

Pro Adjudicata Skrynkowe w Trybunatach maig
equaliter dispartiri między Deputatów świeckich
aktu pracujących dempta ca hac Contingenti parte
Capensar na Swiede Papieru i t. d. jest na Wo-
dnych y Instygatorów Litorek Numerus Pra-
wom. Gł. problemien wyndolones.

Pro Ponieważ in vanum Leges condunt ieteli non
observant. a zatym aby Delcreta Trybunalskie
firmam sui miaty Executionem należałoby aby
Causa Castrene quatuor Articulis sine ulla

motione

motione et evocatione w Grodach sąpione były ta
Liemstwa aby po wszystkich Wojewodztwach były posta
nowione Pluralitate Votorum w których to Liemstwach
aby Sprawy Łazdy Wojewodztwa edytone były et non nu
si post definitivam Sententiam w Liemstwie aby Appel
lationes et motiones do Tribunalu były pozwolone
et in casu niesprawiedliwie serowanego Dekretu w
Liemstwach lub alijs subreptis Ministris aby non Pen
tem pro Officio alle ipsam Officium iudicium penale
tortato.

Contra Decreta Tribunalitia aby tylko raz de novi
ter się się godziło a pozwolone być Legi Sapienti
um ponieważ y ci Łazdy według którego Jania a
nie według Konstytucji wyrażoney Explicitie inter
pretacie uti similem et incertum litigior Łazdowi
y nali Łazdy. Dwa Łaz Dekreta confirmia wiedney
Sprawie maia mieć vim Legis Sapientiarum
perpetuitatis y Łazoby się wady Łazowe Dekreta
wzruszać nie być do Tribunalu Łazani penis con
tra Convulsiones Decretorum Statutis.

Grodowi Starostowie pro facienda executione De
cretorum Tribunalitiorum według dawnego Prawa ma
ia albo sami in Persona albo per Officiales suos
niezdai etiam adhibito forti brachio militari ludzi
Łazowych tam Łazdy niemaia aliunde Custodiam
Militarem agdyby się Strona Jure Victa Exclu
syi sprzeciwiała albo moc maia opyonowata ma
być Łazana pena Infamiae Agdyby iakie Łazow
stwo in Conflictu vel Belli Praestitit Strony sprzeciwia
iaie się intercederet ma być pro invindicabili de
clarowane ani Starosta lub Officium ejus exequi
toriale niema Łaz to w zadnym godzie lub w Try
bunale odpowiadai neg ulli penalitati subiacere
y cwisem temerarie sprzeciwiających nie ma być
pro Infamiae declarowany.

Assistentoya służyących Deputacich Legum
winna

winna być Circumscripta tak żeby Deputat więcej
niemiął pro Commoditate sua nad trzech lub czterech
Ludzi którzyby Loffy swoje miesięczne ex Arario Publico
co quo ad Solum Victum Grati przez to by praecluderet
Via ambitioni niepotrzebnym na Absyblencyą Stratom
cum dispendio własnych fortun et aequalitas między re-
wnemi Szlacheckimi zachowanaby zostata. Cóż Deputaci
Distinctiva nosiliby Signa byłoby to z większym usta-
nowieniem ad Distinctionem Powagi Trybunatu
per modum Orderow stante Functione.
13to Ze zaś quantitas Deputatorow ze wszystkich razem
ziem y Wojewodztw gdyby miały wszędzie dojsć
Seymiki magis obesset quam prodesset accelera-
cji Świętej Sprawiedliwości propter extenuatio-
nem Gratu w dawaniu Sentencyi więc zdato by się
aby alternative Deputaci obierani byli to iest kie-
dy się Wojewodztwa Wielgopolskie sądzą aby prze-
dla się Matopolskiey Prowincyi tylko z Matopolska
Deputaci obierani byli. Viuissim przy dale Wielgopo-
lskiej aby z samey Wielgopolskiej Deputaci obiera-
ni byli przez to tabiey by się favoribus practica-
tionibus acceptioni Personarum przez znajomości y
konfidency azas minor quantitas Deputatorow
sillaby dopomogła accelerationi spraw w Registrac-
14to Na Deputatorow Duchownych tak sama Grumskry-
cja służyć by mogła co y ma Świeckich excepto żeby
ze wszystkich Kapitul corocznie bywali ponieważ
ich niewiele Ci zaś Deputaci Duchowni każdy po
dwa tysiące do wspólney Kassy z Świeckimi powin-
comportare. Wygodę zaś Stolu, Stancyi y dla Ludzi
podobnem aby miał iako y Świecki Deputat.
15to Do Stolu zaś Deputackiego nikt niema należec
mieścić się tylko sami Deputaci z których iezeli
ktory propter negotia privata aniedla karniania
Kompletu miał Absenc ani Stolu ani Loffy na Lu-
dzi swoich pretendere być nie mogł ani powinien
16to Dwa pierwsze Pana Kanclerza W Koronnym
na Senatus Consilium w Warszawie
27. Augusti 1750. miana.

Otworzył te i. Panie, Zamknijcie proszę
 lista nasze, aby przynajmniej Senat opowiadał
 bliższych moich, y bez raży, bez sprawy i liwości
 Łaskawą wyjątkową ratował, ale tuż to Najas-
 nielszy Panie. Szczęśliwie kibota nie na ja, na
 o wyjątkowo, widziemy być widzieć Stanu Rycer-
 skiego do Senatu do nas, Ministrów nie kon-
 fidencyj, a z tym co do Jebra pospolitego są-
 garaj, mówię o tym, zaraz to wstąpił do Cpa-
 lnej podlega interpretacyi, y sentymenta na-
 sze iakoby w Łasaw iakiejsz pustotone idą pro-
 cennym. Jedyna Zysliwici ku majestatu
 twemu. Postacie w Łasaw, a także wyrostai Cpa-
 lnejskie prowadzić Rządy, i takie Monarche
 Cytem. Po Pani Synami ierze tam i la kraju
 wielka Zornata ierze. Riegniejsz. N. M.
 nie Pokry. w tym królestwie podziwione
 wszelkiego stanu do Boga nie sciagać bide na
 Csoły Jwicy y lały Naj. Family Cłogorawiejsz.
 twa, y o tym wspaniały mijsł twa i alze
 utrzymywanie bide Cłogorawiejsz. Tuta-
 ierze przez cały rok sprawiedliwość y dy by Jw-
 wu do dawnego niemiatary urocie ierze
 wyrugowani. Jwicych własności iedni Cływa-
 te, Grudzy w dalekiej perspektywie zapatrui-
 wpię na substańcy swoje przełomane bapye
 rucilibyjsz do gwałtownych uratowania
 osobow, tam dopiero powstałe burze, pro-
 waiłyby iednego nawroch ierze na Za-
 chod ierze na putnoci
 Wzię Senatowi w opiekę Trybunaty nie konfid-
 cya stanu Rycerskiego, o które wyży namien-
 tem, doła

doła trudności nieutatu, y to prawo które się się
a do Hermana y Ministrów Status powiegar
Założym Skrupulem, lubo niepotrzebnym
do całego Senatu, Zycę jeń nak aby jch miedzy
Biskupcu przytomności, których Pasterska Zwy-
czajna Obligacya prowadzi do ich nosci, choć we-
dwoch Osobach z swowey ochoty przy Reassum-
pcyi Trybunatu moderowata Passye, a Ziemstwo
Sierańskie miałyby wolność wtenczas uduktu Pra-
wa sobie postąpi, Inkursye kup swawolnych
Hajdamaków sity pogranicznych wódzów
szkół, Rabunków narobity, ale przeterminość w km.
P. N. milt. przez wyieśnianie surowych Orzyna-
saw do komuniowania kijowskiego przy zmowie-
niu Partyi Ukraińskiej, przez wielką część uspokoi-
ła, ale żeby napotym ciż Lotrowie niebrali śony
przy rozkazie w km., my Ministrowie możemy
utożyć plantę spetną moim Rossyjskim Ro-
stem iako w kmieckich Granicach bezpieczeństwa
stworzubi, żeby wnąz nieupawali, a wnąz
Wodźwie forum podobne ustanowić, y tak
przy komunikacyi utożenia Posterunkow
kraj tamten tualecie, Sądow pogranicznych
utożenie z Determinacyą miejsc y czasu bar-
zo potrzebne. Starostow pogranicznych Obligacy-
wstawieniu ludzi uduktu prawa aby do skutku
pryjsi mogła Im ian Instygator koronny Zapo-
wie, Dekret Sądow w km. P. N. milt. a p. perskich
przy musi, Skarb koronny obowiązan y awny
mi dyspozycyami musi sobie wytehnąć, ale kie-
dy nowa przez Poselstwo Hana jmc. przybyta
apenna dawnych tylko wyptacenie możenie przy-
pomnie, iako to na Braki miasta Warszawy na-
użenie

Użenie Pogłownego miasta Krakowa y Biblię
Dokonczenie Łamki Warszawskiego y Krakowskiego

O Liberacyi Śmia. Kurlandzkiego aby z Dobroci
Wł. mi. Serca była powołana Instancya Śmia. m.
Supplikować Pana moiego która tym potrzebny
sta im nierzę w tej Prowincyi gwałtowniey
wyciąga. Trzeci Punkt Najciśnieyszy Panie
nie na Papierze ale na Sercach naszych wy-
ryty wdzięczności ku tak Dobrotliwemu Pa-
nu Za wszelkie w publicznym potrzebach Sta-
ranie, y tak wielką w pracach Ciężliwość, ale
w tej mierze, że każdego niemożna, ale Akcyę
Explikować powinna, ia moie Łamki kam użto.

Kopia Responsum danego na
List Śm. i. J. Śm. Pana Potockiego Kapł-
lana Krakowskiego Hetmana W. Kronnego.
Dnia 31. Augusta R. 1750.
J. Józefowa.

Na List Wł. mi. P. N. m. i. w podroczu z g. b. o. k. i. m.
Respektem odebrany i 22. p. d. e. n. t. i. s. niemożem odpisać
z przyczyny Chiragryczney afekcyi, który był odigł
mi sposobność Zażycia pióra. Pielęgić jednak do r. w.
P. a. n. k. i. e. k. z. p. r. z. e. p. r. o. s. z. e. n. i. e. m. p. o. k. o. r. n. y. m. z. a. o. p. o. z. n. i. e. n. i. e.
m. o. i. e. Z. n. a. y. d. u. i. e. z. a. i. c. o. k. o. l. u. r. i. e. k. u. l. g. i. Z. n. a. y. n. i. z. z. e.
s. u. b. m. y. s. s. y. e. e. x. p. l. i. k. u. i. e. s. i. e. c. u. m. s. e. n. s. u. m. e. o. v. K. a. c. y. z.
m. n. i. e. Wł. m. i. P. N. m. i. t. k. a. w. i. e. u. w. i. a. a. r. n. i. a. i. z. e. k. e.
g. i. m. e. n. t. Z. a. n. o. w. y. K. o. n. f. e. r. u. e. w. a. t. e. s. I. m. p. i. k. o. s. c. e. r. s. k. i. e. m.
P. o. d. k. a. r. b. i. e. m. u. K. a. d. u. o. r. n. e. m. u. K. o. r. o. n. y. z. e. d. a. z.
p. o. m. n. i. e. a. z. e. b. y. m. f. o. r. i. z. k. l. a. c. y. g. f. a. v. o. r. e. J. e. g. o. u. y. d. a. t.
P. o. z. w. o. l. e. s. t. m. i. Wł. m. i. w. y. p. e. t. n. i. e. o. b. o. w. i. a. z. e. k. m. o. y.
K. t. o. n. y

Który mnie przez przysięgę przysięga mówić. że co
Wakansow Żołnierskich a tym barżiej Regimento-
wych powinnili być obrani nie tylko w tym rzemie-
śle zasłużeni ale i dobrze uświadomi y przez cypary-
cznyg dostatecznie nauzeni Ludzie. ImP. Podskar-
biemu Nadwornemu Korony nieubliżani, co się
tyczę nalygich in Doga przymiotow, nieznam
lećnak Żadnych in marie Diett w Niemcym
i nikt mu tego przypisać, ani on sobie przywłaszcza
nie może. Starzego Ryptha chce ażeby Munia Got-
nierskie Competenter per Distributionem Najas-
nierszych Królów rozdawane były Rekomendacye
Osob na Hetmanow wziętych, y w kmie P. N. militury
dobroczynnego namieie prozby y reprezentacye
niechcey ubliżać względu y barżenia. Wszakże
Najciarni Panie nawet y w nayabsolutniejszych
państwach Znajdują miejsce rekomendacye kom-
mendacych woyskami. Ta zaś w powołanie Sub-
misyji niósłę do Akceptacyi Pańskiej Sprawa
pozwolonego sobie, Supplikując W kmie P. N. mitt.
Ażebyś wydany ImP. Podskarbiemu Nadwornemu
Korony Patent z wyżej wyrażonych przyczyn Re-
wokwacji racyt, auspomierny Regiment Lan-
au, którego jest tytuł Praw, publicznych pro-
tekciarzy powierzonych bestynacya w obozach
y przyfortciach zostawia, oddać racyt, z tych in-
Dnem, którzy mają Dawniejszy Patent a ieff-
cie do P. Najciarni Cyca, W kmie P. N. mitt. wyda-
ne na Regimenta do tej Rzekoty, lub też sztab.
Officerow, ktorzym się zda W kmie P. N. m. w tym
Regimencie Partużonemu. Jeżeli zaś moie re-
prezentacye, które ex nexu faramenti Głyni
niebda przypie, iakom się zwykt konfirmo-
wai do woli W kmie niebda się w tej mierze
ImP. Zauważ

spisiewicz. Niechciecie Im. Podskarbi Naczelny
 koronny de Regimentu de Kamieniu Inayda
 na tamtym miejscu swoj perzektawa. Iniciali-
 tur w swoich pocztach Stuzby Cudziemskiej
 weale mu niewiadomey. y naurysie tego cie-
 go wyciega Profesya Lotnierska, poniewa-
 niedobrania Prowentow, ale do celnienia Stuzby
 trzeba azeby mieli Regimenty Chefow su oich
 zlod nietylko Na Wkmei P. m. y caly k. p. k. p.
 Debitum, bozie obsequium, ale tez y honor ze
 pod Enaiomemi Diett Ryckskich - zostawia by-
 do Regimenta. Inaczey nierozumieniem, iak by
 pp. Podskarbi Naczelny koronny miast sie brai
 do niego niewiadomey weale Drybu Lotnier-
 skiego. Iak za Pichota Janowa, ktora rzezytka
 N. 1725. mianuia quendam byi robur Militia
 y do Oborowych ustug iest nappotrzebnieysza
 zda azeby miata miezy innemi Chefa nay-
 wiadomizego, y nayprawmizego powinnowsi
 swiecy. Sciele sie z Głęboką Aderacya.

N. 1750. Die sta 86nd w Piotrkowie na Re-
 asumpcyi Trybunatu k mow miat Kr.
 Szkurki Niemiec ignota Persona

Jako widy ze Confuso Ordine turbatur facies
 przez utaiene Emulacye, ktore nietylko publi-
 cnym Obracim cytelnego Seymu uiznity
 Obstatulum przez niepraktykowanie Senatu
 do zby puselskiej Intruzy ale y teraz chwa-
 dy sie wyda przez uzurpacyę pod bokiem
 Trybunatu absolutney wladzy Prymasow-
 skiej. Byt ten oglos w wistwach, aze repente
 indices fama promulgowaney o Imprezie
 Konfederacyi

konfiteracyi Aelia Prymarsa, Kolumiaty
Engatym Gradowi postanowiony Prymas
iako drugi vice-Rex szukać ea quae ad pacem
sunt u niemierzat tranquillitatem publi-
cam. Prezentowatosię nańniu weteraystym
dyktym uowane ministerium korony motivo-
waly fauore Hmici które lubo extra praxim
zei enak eo fine natym stawito mieyscu
aby iusta mecia administrando justitia
nam pokazato. Lize iako powinna osuwa-
czam obligacyq, tak pomyslonego przy muna-
cykuyjch w obracach waslych zycy Sukcesja.

Indulta Sprawy Pana Kietczkowskiego
Ozya przeciwko Synowi przez Wpiana
Czesa Wyganowskiego Komornika Wscho-
wskiego mianem 1750 w Piotrkowie.

Napierwszy Oglos niezgodliwcy niezbożney Akcyi
wspomniatem sobie Stowa Ewangielij. Tradet autem
frater fratrem in mortem et pater filium et insurgent
filij in parentes et morte eos afficient, y pomyslitem
sobie. czyli iuz ten czas nadzieet, który ostatni kraj
scziata tot consumptionem praevariciae bedzie. Starych
praw Volumina reuoluwosai wolno, iak surowie,
iak Tyraniko srozeiq na dyubogystwo, przeciwy
ten mowci: Adversus Parricidas nullis legibus
satis Supplicij Latum est, neq ab ipsis Legislatori-
bus excogitari potest. Dawnych Legislatorow Polon
nullam penam statuit in Parricidas, ratus ne-
minem detestabilem fore, quem id facturum pu-
taret. Tozeli tamte wiecki, zycie bez Boga, niemu-
iqe Cognitionem primo Cause tak konzyderowaty
causas secundas wedlug propagacyi Narodu Lubi-
kiego; Coz w tych wiekach zycy, nie tylko suiatli-

18
Rozumie się, że życie ale i światem wiary. Przy
Boskich i ludzkich rozkazach. Zaczyna się taki Syn
Natury wyrodek Progenies Imperator, który urodził się
na Ojca swego życie, podniesi się. Stawa Ojciec w
życie, oto się na Syna karmi, Ten Ojciec zawiązuje
chwila, w której miętka powiacha na kondescencyę
Granicej wni Skorek. Nazwaney, w tenże Syn bez-
bożny wzięty La. Zon Helenę Kowalską odebraty
Ojciec zawiązuje wywołano bez woli Ojca. Powraca
Ojciec przybrał Syn przyjął skolligowanych,
Chęć do Dworu, Syn zamknął się w nim niepu-
szcza, w strzela, Zaden z przyjął nienawiera Oj-
ciec. Jęć sam do Drzewi zamkniętych mówi do
Syna, Otworzył Pictle, Syn odpowiada nienachodzi
Ojciec bo sobie niewierzę, Ojciec mówi Otworzył Pict-
le połączem ci Ojciec, nienachodzi odpowiadania
Syn bo strzela, Ojciec mówi, strzelaj kiedy chcesz,
wypuszczaj bezbożny Kowalut strzelił, nie uhybit
Ojca, Ojciec na Ziemię upadł, terra acatricem et
Vestigium attentowanego Ojcowoystwa prezentuje.
W tym punkcie przypominam do cie Historyę, Syn
Od urodzenia Lat dwadzieścia ~~cały~~ nie mawiały,
gdy widział na życie Ojcowskie godzącego Nieprzyjacio-
la Zerwawszy usty języka przyrodzony związek
Zawotat. Pater est ne feri. Gdy by nie u Bernardy-
now ale tu przy stole stat ten Syn Ojcowoystwa,
spytał bym go się po duchownemu, Jęćli też w ten
moment gdy miał bezbożny wykonać umysł, Lumen
rationis światło rozumu przyrodzonego Jęćli Prawo
Boskie i ludzkie Summienie i Taska P. Boga Anwer-
renj et Anu mitam przeż. Instynkt wewnętrzny
nie wolata na niego, Pater est ne feri. Jęćli się Jęćli
fikcie Syn z Ojcowoystwa, że do wsi maier Synskij
i fortuny wiahał. Jęć Ojciec Jęć Parricida est qui
cupido

Capitulum Hereditatis Longiorem Vitam Patris fer-
re. Qui malevolenter Patri et Matri morte moria-
tur, qui Cogitaverit adversus Patrem peccati sui
Omni tempore in Patrem s. Gloriam Pretendit p. w. t.
ney Inkwitacyi Syn y Kondescenry na Grunt
Woyciechows a Maczgo, Zeby Oyca Dobit, bo ktory
prawo natury y Boskie odrzuca, tym tacy
Temskie Peccator cum venenit In profundum
Contemnit. In Abscondito chiesy Syn Dowiedzie,
czy jest sprawiedliwosc w Przysudzonym Egdy
Zabryma Beneficium powstanych Inkwitacyi Oyca
Dobycie czelci amputabitur Recedet od kompanyi s.
Dekret cytany Grodz kaliski.)

Obiceta fabricatio przez Syna.

Pyminat kryminatem ekskuzie, ubit na Zdrowju
Oyca, Zabija y na honorze co imo Parricida, Oyca
Syna. Qd nie moze Kasya wieksza mitosci Oyca
ku Dzieniom nieli Contra, Oyce na Syna kry-
minat more Instynzowai Syn Contra na Oyca
nie moze bo byl co imo Parricida Utut niech by die
fabrykacya nullum a Patre nullus comitti potest,
quasi sit Parricidus Vindicandum s.

Kopia Responsu Wydmia Pana

Matahouzkiego kamiera u. k. na list
Do Krola Smi pudyany Do Jo. m. Pana katechiana
krakowski Hermana u. l. 17. 12. 17. 10.

Do obrany Do W. m. m. Pana Responsu J. k. m. i. p.
Niewatki do k. k. m. Pan Podskarbi Nadw. i. k. k.
dzie promulgowany w woytku wedlug Patentu
zwozo iaku Pu. d. w. i. n. i. k. y. Ch. e. f. f. Lanowego Rezi-
mentu, ale k. k. p. r. a. z. e. nieprytzta wiadomosci o k. m. i.
Z rozkazu Panskiego mam honor k. k. k. k. k. k. k.
wyprawi.

wyrazu. Najprzód w imię Pana piszę do Was
po Remonstracyach swoich że jeżeli wojaż
nie omieszkaże forszkować Pana Podskarbiego
w tym patentu. Iż mi w wojsku czeka o tym uwia-
domienia, a ponieważ niemaż; kara. mi o tym pisać
do umy Pana. Niechodźiż mi o Osoby imię Pana Pod-
skarbiego. N.ż. ale chodźi aby Jus Regium in Collatione
Beneficiorum tam in civilibus quam in militaribus
nieupadło, bo królowi smu uigursy Taski Kłom
może dać ad Libitum, gdyby mu to było um knięzo
niemiałby w tym pokazać majestatem. Umy Pan
wyrzutesz i helbie remonstracye przeczytaury ie, iż mi
licy niewiedzieli. Intencyi swoich nie superet,
tylko Caplere voluntatem Najiasny Pana bożn
Jure Regis Stypendium na rękę umy Pana rękę;
Że, imię Pan Podskarbi co umy Pan Audwiciemskim
niesturzyt, iest wiecej Pukłomskow takich co w
wojsku Audwiciemskim niesturzyli, a iż mi wst-
żem nie mieli opowrycy; y ta była odpowiedz;
Że i Rekomendacya Hetmaniska dać motive
do Otrzymania Taski królewskiej ale nieprzymu-
sta, bo alias Jus Regium in Collatione Starz
wojskowych, byłoby non Regium, ale jus He-
tmana; y iż mi nie dawaby żołnierskich pa-
tentow ale tylko podpuszywalby Rekomendacye
Hetmaniskie y tak by był byt subiectus Baturie,
co że Prawo królowi w mur iato nie Hetmanowi,
wice Rekomendacya Hetmaniska nie może być
Jus Regium; iż tych tedy Okoliczności, w tym
Że i imię Pan nie omieszkaż pisać, Że cum
tymmo Respekcie przycimiesz Signaturę Gratias
agimus.

Opisanie Czterech Cześci Roku

Bog daj, że przepadł w Piekło z Ateistyk
 i ktery mowisz, że Bog nie jest Panem
 Niewolno Rzezy, a ktery Odczwierka
 Machin, Stwiera oblat Oceanom?
 Kto Stone, niefige, Planety w którym Biegu
 kłomendrowat kto, Gwiazdy w Siergu?
 Prawdę kto Stone wschod ramy naznaczył?
 Ktoślas wiecorny w Zachodzie Zamierzył
 Kto Ręty pętny w cęsi przecinał
 Kto Ośm mile gwie, Cętnym wymierzył
 Kto mleczną Drogę, Kto Cęstę Dubienkę
 Kto w świetne, proły brat Firmament Sukienkę
 Kto w śliżnych Ciemiach malowane uszke
 Kto tathę wotwinę rozpęst w obłoki
 Kto w niey w potopie Zawiezał pęty siegi
 Kto ię, Zprzymierzem prezentował Oku
 Kto uniey, wodniste humory poruszał
 Spytał się o to, tręba Ateusza
 Kto mgły, pęty z siła w subtelney, węzł
 pęty, lewa, kałat, kto kropliste Rosy
 Padzielił w Grana, iak, Twócić, Tak wie
 Wszak kto, obiedwie, Zięney, pęty, fery
 Kto im, dat, rotnie, chę, kę, ralem, rudię
 Rosy, Głowy, mgły, cęstę, Zachodę,

Am' Sie myse,

24

45

At nie się myśleć kopie i key przylepny
Zawinąwszy na wart kłocący wady
Josi wierząc że Bóg stworza iest iedyne
Wszak nie zlitune po każat dawać
Niestusznicy szasz! Boga użnai Stworze rżeki
Niz naięz i gubne rżuacik opieki
Rżezęz bluźniercu, że natura sama
y Ziemia matką wstępkich rżeky i gata
Że ta irodzita Ewy y Adama
Przekłęty wżdanie bezuskydu bezcłota
Pokaż aut heru i kęd natura wyszła
Zacupię wolk y rozkażem przyszła
Abos i nai stworzon i piekielnych waporow
Ziarske Saletry, i dżegun y ze smoty
Gdżek obrowuż tam petno fektoru
prżerco prżed tobę zamkniję kucioty
Wstępiej prży i naięz głosom iednostajnym
Że się powiniem iwai starostwem tajnym
Alaż Bóg wżobie samym nieudowny
Prżewrotny Drayw! i raby Heretyku
Iaurty i kłotom, by dżekom nierowny
Kżtalt aata wżobie, nieczyieś nalyku
Dat wieitno dusę dat imie stworzika
Nieudłipczne dżeto od stworu wieka
Powiedzie ciay, kto wami kieruje
I kęd regularnoś swoich biegow maie
Kto Prawodawca wazh kto wam panuje
Komu postępnę hotel corok dawanie
Kto wiidny Latu, ierien, tym, oddat
Pod wazie rżeky y prżedantwo podat
Powiedzie ietno nich iustly ieriat cety
Że Bóg wazh stworza wżeky wety wżetę
Że niebo, i emie, stowa i gody
Zamkniję gębe iustre iedmiu iustky
Żeby prżestata otym wżeky brzydnie
Cżego się będzie w rżekle wieitnie wstępie
Pawrownos i iadnym ietnym nieuchwicie
Bo i gęz porwae na stonie i metyky
Po nżkidy i emie nieponiebie chwicie
Ni się powchwalie męze i kęd praktyka
Żekym wiedzia ta cżego dawcup chuiwy
I Astrologiczny dżypręz Perspektywy, Josy i to

Dosyć to byście na mój Rytm pudy
niepotrafiliśy Gwiazd na niebie liżyc
Przy najmniey w Serce Dęby, Sosny, Jodły
Rachować, wstępiący metyce Cwiczy
A co na Ziemi Bóg dat widzieć Oku
Chwałę go Łańc wężerch chwał. Roku

Pierwsza Część Roku WIOSNA
wydać się w dziecinny y niewinny wieku

O Loto wieku w postaci Dziecinny
Wiosno wesota! biesie w dziecinie Smieje
Wszystko twe y wydzie ptochosc niewinny
Czy chłodem dmuchasz, czy ciepłem grzeisz
Wolności jak Dzieku dla swojej Zabawki
Jest urodzone straszy Smieciem brawki

Przebie chci straszy niewinny skody
nie skroptym zimnem, nie przykrym gorczem
Przyjemna pora, czas miły Czas miły
ma swój umowę z powietrzem y toncem
wie kiedy Zagrze, wie kiedy ochłodzi
ma sposób, starość orlewie ciemności

Yokowany y ściżniony Ziemi
Od kępek mrozu w uwagach Dzieci
Jak córka matki kochająca plemię
Kajdany zimne rozpuszcza powoli
Półnym las blizłym ogniem gdy deszcz
Ludowej wstępy wstępnia wyprawia

A przyrządku, zimowej opiece
rozwałasz ziemi odetchnięcie swobodnie
Jako tworzyły ciepłych duchów pieśń
skowate kule rozwałają wypadnie
Im cięsto technicznie list słych rozpuszcza
wstępną ródzi Anii niewinności

Chwiesie lasy pędz chci ptaćtem rozkwileć
nieprzykro patrzeć na kwiety przy masy
pragnione matki swemim ty podziw
Uniesie pole, taki, kwiety, lasy
Ty wstępnym żywotem politych przy masy
gdy ptochami wody cięsto rozpuszcza

Wiosna

Występuję moją Ławę Monarchin
Która corocznie barwy uścisłim daie
Czego Cesarze Krolowie Niektym
Tę chętna wdatku nikomu nie daie
Zjawiać co komu za kwartat nalezy
Nikt o Zapłacie Z Supplik nie wie
Lilone Łazy w licznach rozmaitych
Z pięknych kolorów Libery maie
Jmte na Włoskach, imte w gajach Krytych
Jmte nad rzekami niekiedy gust wydaie
Jmte na Buki, grabinie y Sosnie
Jmte na Dłbie, który słu lat rośnie
Jmte Zieloność Takim na Ławie
Zdobawne Trawy Dawy im Zapłacie
Nieznani kwiaty iak białe upstrzyta
Ztemnieją Zefir bawie, skądtem gloszą
Jeżeli w ławie, iak Złociem i graie
Zedne się w ławie adrezie Złoci
Dopiero kwiatem, Złotem ogrodzonym
Obacz iak piękne sprawiła Sukienki
Trudno opisać, ni Apellesowym
Przem malować iak kolorów wdzięki
Niekiedy Paraski Fabryk materya
Wskryć, wenecki Jedwab w kłębek Złota
Który Król, Książę, Senator bogaty
Codziennie Strój w purpurę Złota
Odmiennia różne na festyny Ławy
Podłupłych Złota Ławy nadreż
Kwiaty ogrodne przędliemcy Ławy
W purpurze chodzący, co i raz w Ławie
Cierpię Flora Z piękne parkery
Kudiey Doktorom wstępujących w Ławie
Chodzą po między Ławami kwatery
Każdy kwiat Złota ledwie nie w Ławie
Dobry Bógini iak Stenu Wstępie
Tędy Idzie on do pierwi Ławy

Wstępie

[illegible]

ospodarz piśny w Łaniei zimowym
Znicuierpliwością upatruił światu
Wypieca w polu chleba wrota ciężył swym
Zyskiem w włości schował depozytu
Zniemył na wrota wypowiesz chwały
Ze mną siedm Łaniek, sto kłosew wrodzi
Uważa jeśli postane pocienie
Bespieralnie łowie rośniętą brody
Łozem niebrodzi z brody ogranie
Bierze to sobie wymowili prośby
Aby gdzie tylko gołota na ziemi
Tam brody nosem, dymyng na stawi
Z łozem gdzie stępiem ulic ładnie
nad cię fraktoń wieści daie obfitych
Gdzie nie tylko z tych wpućnie strzelone
Leż z lesnym bydlę zysk wdrzewach chrytych
Z tej formy wędzić kwiāt, natura ciotka
Jak pigwa a rości iako lesna ptonka
Jak z dźwięk pniaków łobosł wynika
Jym z gorącem na świat się dobywa
Jak z dźwięk tyfko ta wprost rodu wytyka
Stępiem z łozem chęć, rolnę z łozem
Przedej z łozem paucy nie krzesanych kłosew
Dziśka chłopcy z dźwięk owadów
Nimfa pomona która łozem sprząta
Drzewa roślajne ma oddane łobie
Z łozem ym i w łozem iak Cygan ucieka
Ze łozem w łozie, z tych mchy łozie i łozie
Nie tu po łozem z łozem w łozie
Młodych y łozem łozie łozie łozie
W łozie tu łozie łozie łozie łozie
Młody łozie łozie w łozie łozie łozie
Młody łozie łozie w łozie łozie łozie
Nikt tu w łozie łozie nie postoi w łozie
Cóżien w łozie łozie łozie łozie
W łozie łozie łozie łozie łozie
W łozie łozie łozie łozie łozie
Jan z łozie

Już wszelkie zwierciota, ptaki, zwierzęta
kontent zwierciemnej miłej ciepłej chwili
Już impekt nieba gdy go gólicie śpią
Jeszcze w krotce przymaszonie wpieli
Jeśli pomocy nie będzie od lata
Lecinie, kuciat, strzępek, ogurek, sałata
Wzleć hmoeny w sto wiec wlechnocnięty węgach
w niebieskim domu Gospodarz przelotny
myśleć o ludziach, plastwie, rybach, zwierzętach
Wszystko jak zółteńce i słońce, zgodny sferny
Bywają na lata, jesien, zimie były
prawotne, a w tym stworzeniu stążyły

Część Druga Lat 10.

Kemić czas wiosna nieuchyli kroku
Postępny wiodarż wielkorzędy swemu
Wieża Pan bieżły ma wystęko na oku
Co kolewicz i tyni, leignie ku dobru
Okno opatrzone wdzięczności nas uły
nie byłby konia ale cały świat tuły
Czas jest podany pod Pamięć rożkaty
w punkcie wstąpi Pola Zielonej Łaty
Każde malować Cerery obraty
Wzrocznie żytnego i pszynego kwiata
Świerp wrocy prawej cielewcy przepiastnie
pod nogę kosa i grabiami Łatwie
Drugi wprowadza obraz Saktoma
A ten dwa Cera i Larina woznili
Kędyż ku garle gólicie druga wiadoma
Płomień Sypow y toru lektyki
Am wstępy sławie struyny staromudnie
nadzwęg promieni awrce puchodnie
Jak mędko nowi Lawitali Gorie
A Ziemie Awster skoro ciepłom i chłodnie
Wystęko się Ziemie dobywa y rośnie
Zgłodniały Złata i już nieśleka kuchnie
Gdyż w lasach polach gdzie nogę powlece
Wstępienie smaży gotuje y piecze,
w borach

W Boraich poliemki, Cternice, maliny
Ubrzo w Barwy okrywaję Liemie
Grzyb, Smar, Rydz, maslak, oddaie Daniny
Ze'icy unghrtno sei nosily ich plemie
Cudzielności urodzona wspólnie skłania
Uprząży potatai, adzai gotę matę
Trawy Kwiatami, konę gotę ptytkie
Jestalesij coraz ostrę twarzym gtaem
Zeby posunai lub niewinnie wstęptai
Martwe na plau pototy Laratem
yiu na Lewiedte chae belylny Babie
Potyżę Lpłod swoich twarde grabie
Złota rolnego niepręptane niu
Zeby Lpochodnię obchoditi do Kola
Coraz im zbliżae pod Siertę każe gręwy
Lud poprosily do roboty wota
By uctmien Lhto sem nieupad przed Lusta
Gdy mady cwy iut ptestate kuyte
Jytko co wyszedt ten mandat ad Ironu
Co tywo biegnie iak woyko na Cłak
Každęj Schyli do swego Lagonu
Matka pdeprze fragiem Lilemi Chay
Je co prtypiersi miernę Dliciny
Bierze na plecy Lewi Lawstę wptachinę
Gdzie okiem rleuż pełne pola Ludi
y ni bymrowki sam to tam biegaie
Nie ich to praca niegnęli nie trude
Chwiał się prtynię dady napiaie
Oproet ze Ltych dwóch cwytey pod Anoyta
Grbi et leniwemu karbaitem uch tosta
Ciesły cłas Lniwa Ubrzego Chtopka
Niedba ze stonie go ptey smatę
Coraz podnosi Lwi tanego Snopka
probenge iesli lipsthi wiele waty
Lk ma pręgnęty k opactno sei nieba
Ze Lenz Dlicmi będie miat Jase chleba

Już się

Jut się też kasy, Sierżant przybyły
iut tytko Siernie Stęga na Stęga Stęga
Ledwieby miedzi Kuropatwy - Chwały
Przepiórki widae gdzie padowie - Chwały
Chrupiel umyka chy thiem Złoty Strachem
Boże się Prady pod Stomianym Dacem
Widai Z Daleka Karoiz Złoty
Blaskiem Stencinym otworzył w hoto
Czy zferę czyli kumek cegnostę
Luty Efrogkamskie prowadzą wesoto
Włoszkie gotywy Inak daiz pokroju
Ze Pania chleba wistę anieboiz
Spuszczaiz Coraz k machiny blizy
Z jasnym obtohow iut ku ciemi nierty
y 6 dy iut Stange niepotrafi niety
Kilko piorunow Jupiter uderzy
Jle Las racy Zagłomi ile bitynie
Jyle Raci Złoty Arsenatu Ciemie
Lud protestacyjny będzę w takim hukie
Jak Zwiert pierzochliwy od strzelby wieka
Jeden rożumie ze wliet Strata Stuka
Drugi raturku ogustony cłoka
Wtedy jak by go wy prowadził Złoty
Spotniał Jutliki ad Stęga czy Biciałni
Skoro ta Burza ustępi Złoty
Firmament holer Stęgowy bierze
Buziny Złoty przepasana pasem
Pod baldachimem siedli cypielney Cerke
Wktosianym wieniu niebieskiej roboty
Promienicy wstępie apyrtuie Złoty
W Rownicach woz Złoty tryumfalny Stawie
Gdzie nie Złoty Spokow woyzka Stawie
Błecze Zagodnie niech się nieobawie
Nikt, Zem tu gromotom gromotowię Złoty
przyszta, gdzie Bogom należy Dłotliwie
Złota na Ziemi schodli pompaty nie
Chleba dwoj

Rzeki: chiechli wiec ciei moie ym
 Jesienią Jestem; pręchodę Jęstrzą
 Bycie gorowi byli pręchodę Jęstrzą
 Wszak wiecie, Jęstrzą oppresorę Jęstrzą
 Fraszka katmuy, ko Jęstrzą Tatarsy
 Jak ta wypręchodę Jęstrzą Obstarę
 Wępie moiey rady postuchay co Jęstrzą
 Składaycie woły Jęstrzą Jęstrzą w pola
 Dypie Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Na kienie wino Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Spręchodę Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Do Sklepów piwni do Pomaranżarni
 Niech wstępkę spierę niech Jęstrzą Jęstrzą
 Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Kienie Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Ka Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Padnęcie do nę Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Ka Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Ochotnie Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Niepotrzeba ich naganie Jęstrzą Jęstrzą
 Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Pan Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Włot na oboty Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Ostremi Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Paki do gruntu Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą
 Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą Jęstrzą

lebo sławę na jęstem waszej nędzy
miłosci na świat miłości wam przysięga
ebla Cheicwosci, Lebrania piniędy
Leitay was bięda domow nięczy będa
Pracowny w głębiach Najwyższy postęgi
gdy go bydlęce z Sena Chwałę bęgi.
Aterał Srope w petne pola roty
Insię cymdyey gromadzie udlęsigthi
Insię uktadę pod Lełby namioty
Ma Lechowania Praw Bosku pamięthi
Była w jemu należy Dama
Lehcaż udana adwas dęsięcine
Tomowię obtoch mędy na kstatt zęty
Okrył Bęginę yuż Lętu nieknie
Gmę do postęgi, ptae uwa ięty
Kto był moze iak najtęnię postęgnię
Sętuży Pani niechęcy nas tak Sęuie
Bęty niemiatę zroch Insię urocię
Część trzecia I C S I C N.

Kiedy uż Sęuę powinności dęty
Kochane Lato uż Lęu komm enę
Co pteł dęuancie niędiel Lęobito
Pustęta w dęeni Insię w arendę
A kto kontraktom Sęuie obwaruie
Lę rok teL sam niemy bnie Lęuie
Cęka Paddanstew dęerlaucęny newey
Lękawi uędięe kumu ich poddano
Krolowi Sęuę, będiem cę krolowey
Cę na pamtęty Insię chędię kę rano
Kto Lęuie kę faki, Panna tręba Sęuie
Cę dęuam Sęuę pę, cę wpro tny uer dęu
Gręstang mowu kędy Panna męznc
uę hędi; na kterę uętycy kęty pęty
Wspaniałey minię Bęginę, cę kęty
Gtęw ię uęimę opasato Lęuie
Kę fęrukwu nieię rōnego rēd taju
Grona uętycy kęty uętycy kęty.
Kęty

Ja k w t i g u s t y z P o l a z d o b y ł e t a d a w n e
U k o d ł o a p i e s t n o w o t w a r t e s t a d o t y
B e d t u i d a i z ł e g o p o d a t e k p o s t o w n e
B e d t u i s i j s t i e l u i ; c y m z t y d e m n a p o t y
z l a c h t a k o r z e m n a m a i a d a c u h o t e
g d y w i s t a s p u s z i p i e t n a z ł o z a g l o b e
T r a k t u s t e l u i k t o r y O s a d l e m n a d o t e w i e
U e l a n i e D a y r z a t y i u z n a b y ł r u m i e n i u
T e n z a i n a y s t n a c t n i e y w z a s t a d o t e C e w i e
U s t y d e s i j c a k o t a m n a m i l a w e l u i e n i u
L u b g d y b y g o k t o w t y y o w g a s t r o n e
P o l i t i k i e m z e l l y t a k z a l n a C e w o n e s
J a k o z m a c t e g o u s t y d a s i j y p t o n i e
B e d g e d o g o t e c h u p i e r u s t e g o p u w o d e m
M a n e g o w p i e k l e p r o t y j i t o u s t y s t e m t o n g i
T r u i t n a u e z a y s m i e r t e l n y m m i u d e m
J a b t h u z a p r a w n e u i e c i a t e y D e u s t y
z k a d z e k t o g o z a k a z a n e r u s t y
P r z e k l i t y O w o c y n i e d o t y k a n y
W k t o r y m s m i e r i s u w i e m i e s t k a n i e z a w a n t a
C e m u n i e l a d a m u i e c y u k a r a n y
N a d C e w b y ł o o g r y p k i e m u d a r d t a
U s t a k a d a m t y m z e z a t a m k i m z e m a c h e m
L e u i e d z e i n z o t a n i e n i e m s m a k i e m y z a p a c h e m
N i e c h z e p r o t y n a y m n i e y z e k a r a d n i e n i e
J a b t h u b y z a d a n i m p a s t u c h p o t e z a t
C t y w s t a d i e w s t e p i e m c t y p i z p t o n k i w l e s i e
O g r y p k i r u i t l o k i m u c h a s a t
K t o r e s p a s e n i e c h i e u i e i b e z p o l i t y k i
z a z y n a n u e m o z e r d i c t y p i b y k i
A l e e n i e b y t h o d i j t e m u d o s t a t o
W k a r y g a d n e w p a d s t y u r g e g r a b e
N i u i u z n a d o t e w i e m a t o w z o s t a t o
C e w n i e l n a u s t y k t o r y u h z a b u k y
N i e u i n n e o g r y p k i y a t o s k i e o r d e c h y
S t r e s l i o b i e a z a c u d z e g r e c h y

J u l i e k o z

Już liż kęz otym w jesieni nie snito
ni do tożno w iey uniwersale
Co respektowne pospolstwo Smyślito
Czy Zbuntowane, Steuchai niechue cale,
pożnety Jęli co będy wrotruchu
gdy ich oskubli Ostatniego puchu
Owe co winne wuk więz gbury
Zewtasney Sukienki obhlygg obnażę
Ostre nożyce dymnię do skury
Jestli im Lato cicho letce kożę
Stępie będytko uwolnienia pragnie
Aldai wetny skur, młeko jęznie
Czy tak maly pściotki miedoradne
traktować, ktore nie ięstynię skury
Kwiatem z łosy, iękła gładne
Kłenki Ładnego niepię pściotki
Ław z jęh prace, Łabra pśwaw będy
Nakonec Łeciany Chateyski wykurty?
Miżerney Robak stożkie robi plastry
Sam kwiatkiem Łotkiem apetyt odjęwa
Karmi takome Łotkie Chateyski
Spewtynek Jęgo, portyce pōkrywe
Kiedy Łepudar Ło mied Łplar Łami bierze
Kiech Łe wost wda kupsanskiy ofiere.
Uteye by namisic. gnusnym należato
Odprawu w ięch pściotki będy pōty the
Robie na Łtudkie niebu martwie Łato
Adpocę Łkromnie Łewy Łady Łęptke
Cierplewie Łwotie, ubostwo bol Ł Oski
Stanie Ło Łewiat Ło pściotki Bęgiem Ławoski.
Nagurach winnych gęlie nie dory Łe w ięrtke
Łam łudie nakstet Łe Łliki Ło Łatrach
Kacę Łięgacę do Łamego Łmier Łe
Na pściotki Łimnie y nary Łęch Łi Łatrach
Łona Łli Łm aie Łi Łę Łi Ładnie
Łe Łha Ło Łę Łę, Łina Łi Ło Łę Łę
Ło Łę

Nosty no w blizie napetnione kuste
wzruay w kadej drodze jagdy
Luziste tak czasy wyspa potroste
Kiecuie chlop w ten czas co sy napiewady
Mausty w braci uina gdy go nuzg husty
kiedy chel gzy wedy brady mocy
Stelsiwe dory stelsiwe winnie
Z korych Pan obrat trunki do wicelery
Przemienit uino w krewie swicy krynice
Chstewie wystykh khotyko w bawierly
Ostladry Panie nawoz krew tuz chstepce
Ten co go wlynet oncie nuzg Depce
O Laeny Tranku Stanowania gudny
Ratcy nie trunki om kety swae te karstew
ko kto nawiele chory kto nadusty gudny
Uleciyst khoty nie bawi o brarstew
Obyd tak uwe gusta w twym napoji
gdy w nim nie grodzi cterpaig iak w droja
Juz proste pola Ogrody winnice
Juz braci nie maft co, pustki iak po uwy nie
Ale tez petne khoty winnice
Bez niechay tego da Laeyi spokojnie
Stewotenu swemu ktery muj opieka
La to wdzieczny ci od naszythich cteka
Zesc czwarta. J. M. A.

O krepna Lono Dika nieucyta
nikt sie Ltwiczo prtypyia nieucisty
Kady cie wrogg mawcha prtywita
Ani otworzyi bramy niepospiesty
y owstem Gumno spichlerz ogrod Lwielem
Lamkng iaku by pzed nieprtyauclom
Na Lwe cy skopa takomg obzartg
pytaig clemu's blada stara kutywa
Zewstysthich ozdob obrang obdarta
Na cieple schodli na Limmie nie zbywa
Komin ci Oycem fajerka Las matka
Kotuch do brodziey a Lapieck Chata

Na Lwe cie gestile

Nalwq cię cięście owym chłodnym wotem
Ktorego wewnątrz Faraw obaczył
Ten siedmici lat tustych i drogami spodem
Potym siedmioletni głód w Egipcie znalazł
Toż samo znalazł i nie ruskie który
Zerwałem nawet wiadły i skutury
Rzeknąć powiesz proźniaczko nie kłębem
Do nas trafila z wyprawionym bruchem
Co wiodła lato i dzień przyciemnia
przysposobity dostaj latas uchem
Wije taka furja przychodzi z Thatasem
Z Cepem, zickierq, z postrońkiem, z aparera
Przechodzi z zwozem proźnym na budyku
nie nie przyniesiesz raczej brai masz uole
Imiottę się tyko uwaga że a zlesko
Inopki cię w dety wpetnych brogach kole
Dłies była kiedy robiono zaniecy
Gotowe złoża garniesz imiottę z plewy
Nie z ludźmi tobie bydz ale w jałku ni
Chyli na pustoty gille miejka zwierek i liki
Niekh by cię Alpes uswely zamyknęta skroty ni
Dychny nie znali takiey dobrady liki
Gdzie warty podach z lesnymi satyry
Unas dla siebie nie trądy lici kwatery
Już mi cię też łal miła stara Pani
Stypac tak grubę i toby przycwitanie
Każdy przetywa to taje zygani
Wymawia Obiad wieżesz i niadanie
Jest cię nikt dotąd nie dat chleba kromki
Przebie rachunek iartyry, ułomki.
Niechże cię kto chce tak chce traktuje
Ja tobie sama powiewaty przypieję
Cożi dobrego w twych rękach trądy uie
Wydawie, y tym słomkowych wieść
Zym i zapracie tudas z wspominku
To bym cię cudzień palita w kominach
Limo już ważna w udozr z tym wieku
przechodzi do nas z roztropnym portykiem
Oleż miedem nie dostacie chleba
Papravi dz error p dlewym roztropkiem
Kto cię przel lato w polach lasach wtoży
Zewy go ręk w domu p dle wae przycwity.

w p dle wae

Om wieśnie Latu Jesieni y Lennie
Przykłada typ jest powietrziem y kłosem
Tyż rzeź, niechże chwale twój Imię
y to co kłosek stworzył pod Nieniem
Typ Bóg, Typ Rzeźca, Typ Dawca natury
Znać cię powiniemy między kreatury
Ja proch neg twych sercem usty myślę
Wierzę wy Znamam to, wciwierdzić kazać
Przełożyć głowę, które fałszy kłosek
y ten co iżył serce Błotnistwem Zmarł
Uym więc Bogu, ciei, to go też cłeka
Ze w Rzeźce jak Rzeź, Twój honor odstękać

Na plenną krescencję Wothynską
w Dwugęliżatkach przed Zimę naro-
dzeni.

Znak to plennu cię kłosek przeciwniwy
Dworze który pokazuje niwy
Złoty niwy Ceres Złota
w Trzydziestu funtach dwa który wydata
Ciebie to istny y rzeźniestupka
Wstałże podobno Ziemia obierana
Niebyta nigdy w takie Złota płódna
Wielkiej wothynska nad nią chwaleć godna
Złota jest który na Boga roli
Co puchł to Złota młocnego woli
Rad Bóg miły y ugodliwy Złota
Gdy syna Złota który puchł to mi wplonie
Dwa nasie Snpkow widział Złota wosnie
Złota pokłony oddawały wczesnie
Teraz na Złota widim Snpow par
Co ad oraie przed Złota em Barbar
Błogosław Złota ta kłose Złota
Złota hie rzeź puchł nieplewy
Niech Bóg Opatrzny Złota niebieskiej rzy
Wigorem rzeźni dwa rzeźni który.

7 Dnia z 30. Xbris a. 1745.

Pod Orta huc tempestas w Saxoni, graphice opuscu.
Idy Krol Jmci pod ostatnię bytnosc Suwiew war.
Stawie p. uwiedlony obicanierni Solie Dania
trzech listow w Stoku i wstet w Alianse Lkro.
lowq Ley muez Wzgiersky i Daciey in Audilium
n. 25000. Woyzka, tym samym moiet bitem
w krole Jmci Pruski, ze Latac Lica Jmci Desau
w 25000. Woyzka orczy nowat nad Granicz Sasky
k tere Staneto opusttrzei tytku mile od Lipska.
Krol Jmci nast. obicando prapcy odagngt Lkro.
Woyzku Stawie p. tam tytku. Woyz Lestawiozly
i Lkrocyusy wstet prapcy 40000, Woyz.
nego Woyzka postawit pod Lipskiem, i Dac.
Kommendy Jmci Dania Graffowi Rutoischiemu.
bo Ale Jmci Weisensfels obicamle od Dwera po Or.
tatniery w Lkroch pod Trautenau nieflezliwy
Batallij bywsty prapcy, podlipkowat byt La.
Kommendy i tam tedy Jmci Lipskiem owe nast.
Woyzku barzo mowne porobito Stawie tak Dacie.
ce, ze sto typicy Woyzko nieprapcyzliki ego nie.
megtoby mu byto Lkrocie. To widze Krol Jmci
Pruski pisat do Krola Jmci nastego Listu w 4.
prekenduze Lkrociem widzie y ustne miez Kon.
ferency, ze Listy p. ut fertur i niedochodity Krola
Jmci atpiety przez prywatne Osoby Indywidualny
dostet, ale G. Lomilio Krol Jmci odpisat ze sie wi.
Dacie Lkrolem Pruskiem Jmci, niemwie, his
stantibus Lkrociem Desau Lkrocyusy Stoku Lkro.
nierskiey umknatij o null Dwie od granicy
do Hali, y tam skotniery ne byna Lkrociem kura.
tery rozlokowat Woyzku, ale tak ze Woyz Lkrociem
megtie do kupy Lkrocyusy, nast. Las Woyzka
Lkrocyusy bezpiecznie o null 5. 6. y 8. od Lipska
byty, tytku na granicy Lestat Jmci P. Snat Lkro.
Lkrociem na Furwahie Lkrociem Rudnickiego

Utana, tudzież M. M. Renard w 4 Regimencie
w Lipsku. Interca na owym manifest króla Pruskiego
skony powano tu Remanifest Crutifimur
minu. Nast minister Polski nie był tego wydawać
in Publicum, ale prewaluerunt alia Consilia, cym
tym barłey był zirrigitowany król Pruski. Item
Woyska Austriackiego Inad Rhenu legnacego
wstęto w Salonię 12000, a woyska Króla Prus-
kiego wyęgnęszy z nich rozlokowaty w
kuchę spokojnie przelimiować. Item Alie
Karol chęgo inquiruwać, ale to wstę wstę
wstę tak w Lutayę nastę wstę wstę
i 21. gnis, ale król Pruski wstęnię otę
Intenuyi maęc wiadomośc przybieży nagle z
Berlina, y Skupit woysko swoje, gdy tedy z
Woyska nastę Claskiego Austriackiego 3 Re-
gimenty Komie y jeden pierły Au a Goty Stane-
ty we wsi Hennesdorf w Lutacyi niedaleko
Gerlitz, tak i 23 gnis nagle przypły woyska
Pruskiego 16000 y mieli owe Regimenty pod
Kommendę Inad Beuthnera będę, osobliwie
Lpęstę, padło na 1000 ludzi, y Karol Prusacy
wstę do Gerlitz zabrali magazyn, nagle y Austri-
ackow oraz z Lutay wyprędili do Clack Austriack-
Woysko, będę ukwięcych aż do Litau, ztę
Puthorn Borystauskiego y ewileuskiego Ina-
cnie dostato. Interca król Pruski postat
kilka Regimentow Alie Depau Lordynansem
abylederły na nastę Partę pod Lipskiem Skoig-
a. Ktera była rozlokowana, Inad Rybicki y
Renard Dac Inad z woysko pruskie Skupiały
pod Halę z Dretna Dac im Ordynans aby Regi-
menty Ktere bliży Dretna Skoig scięgaty pod
Dretno, a Inad Renard zby się broni wstę-
cach pod Lipskiem. Ten seę Inuęty okę Diefytha
Lpęcy woyska opartę w Planicach, ale gdy
Alie Depau

Alb. Brauhle

Kopia listu do J. W. W. L. od J. W. W. L.
Grafa Brückla z 30 Aprilis A. 1752
Monseigneur.

Jego M. C. Uczy niestety mi niedawno także, approbując
 pozwolenie traktowania y konwencji Silesem Prus
 Lubomirskiem o Starzy Generalstwa Artyleryi Koron-
 nej;

Tertio sub d. 24bris Janiszonego
w Grodnie

Stanowimy orobiscie przed Urzędem y Aktami Grodzkiemi Gro-
dzinskiemi I W Jmci Pan Kazimierz Morski z Wdowa Rawskiego z
Ziemie Sochaczewskiej na Sejm Walny teraźniejszy obrany Poset najprzed-
pirod Bogiem y Światem ze mierzadym prywatnym Interesem umiędrony
Lecz pure amore ductus Manifestujemy a to w tym iż insistendo na
uni Pospolitemu o porządku Sejmowania 1630 postanowieniom
Teraz na powitanie Najjaśniejszego Króla Jmci gdy o przymawianie się
od Pacła Conventa przez kilka Sejmów zatamowane doproszali się tylko
pojednemu z Drowinogi gła dany a dla każdego prawem obwarowany
y ten w propozycjach swoich porządane nieodebrał skutku także
ad tenorem tej Konstytucyi w wyżej wyrażoney Resultata Senatus Con-
sultu w Jębie Senatorskiej nieczytane y podług Konstytucyi 1607 Senatorowie
ad Satus Wajras Pana po przeczytanej od Tronu Propozycji narma-
czeni nieostali po powrocie do Jęby Poselskiej wyrażali w glosach swo-
ich w tych punktach lenionem Jurium Cardinalium Sejmowania oraz
desideria swoje podług Instrukcyi od Woiewodztw danych na funda-
mentu Konstytucyi 1644 1717 1736 a Redukcyą Gwardyi
nad Komput Prawem postanowionej in Regno znajdujące się adra-
ne pierwsze Wojskowe Autoramentu Cudziomemskiego Cudziomem-
y Dysydentów Zarzącające o Dyspozycje Dobra Ekonomicznych
Zupp Solnych wrzku Dysydentów Zarzącające aby ad tenorem
pomienionych Konstytucyi te publiczne Zadania do skuteczney roboty
przystac mogły iako też Pocztę Koronną y Literwskie Dyspozycje wko-
rey wszystkie Arcana Status zawierają się wrzku Rodowitego Ska-
chica infide orthodoxa zostawać mogła przez J W Jmci Pana
Marszałka Upraszali y także circa Piberum Veto activitatem dal-
szych Konstytucyi zatamowali dopominając się J W W Ministrów
to jest Piczestawów krzywdy w pieczętowaniu Przywilejów contra
mentem Legis u J W W Marszałków zamiełbacy adtendencji
nad Komput Gwardyi Łaskiej Konstytucyi 1665 iako u J W W
Podskarbiek utrusq Gentis ze Ekonomie y Zuppy Cudziomemcami
y Dysydentami są oradzone ze ras w wyżej wyrażone Punkta po-
dług Instrukcyi od Woiewodztw wymienione pomysłney Zupetried
mentem Prawa nieodebrały resolucyi y owsem zamiast ustanowienia
porządanej inter Status konfidencji bardziej są zwrótowano mien-
iż do tego etiem Extraneos cum summo praesudicio intami-
nate fidei Dobrze Zarządzonych y w nowym mienotowanych

w tej Rzeczypospolitej Senatorów obowiązując, ażeby z nich
premissis aby natym Sejmie porist peior medicina morbo, kiedy
na nim readmtegracja Jurum Cardinalium od których
publica cale odrzucono podane Partom w Instrukeyach Dender
tumiono które bydy powinny pro Basi et fundamento gerendorum
et tractandorum na Sejmach Negotiorum do utwierdzenia potrzebney
inter Status Konfidency do utrzymania Parte Sanguinea Antecesso
rum Libertatis do Imocniema inter Majestatem et Libertatem nay
gruntownieyszy apprime potrzebney poufatosi kiedy te wszystkie
tak gwałtownie Rzeczypospolitej Dendera et sustissima petita
abroganter et vilipenduntur precavendo indemnitati et integritati
publicae Conservationis Jurum et prerogativorum omnium Ordi
num quomodocumq et per quemcumq lezarum rritit Activitatem ulte
riorem Seymowania et de nullitate Seymu teraznieyszego quam
Solennissime Manifestine in Salva presentis Manifestationis aucti
one v diminutione pleno in robore reservata et praecustodita
Kazimierz z Moskwa Moriki Paset Ziemi Sochaczew

Dyaryusz Seymu Ordynaryjnego Anno Dni 1792 do
wzrostu alternaty w Grodnie alprawionego Synoptue Zebra
ny Die 2da Octobris

Za Uniwersatami Ik mci determinuicemi czas obradom publicznym
Zaczęł się Sejm teraznieyszy tym prozobem. Zrana o godzinie
dziewiąty ruszył się Ik Mare z Łanku in Asistentia Procerum utruw
Gentis tudzież Ich mm PP Partow do koscioła Jarnego na Wł
wz de Spiritu S. ktora miał czytana ImX Dembowski Biskup
Płocki Nominat Kujawski Kazanie za ImX Kolentay Kano
nik Wilenski Super Thema Unum ut necessarium Zatożyczy
na fundament. iż zgoda y iedność w pierwszym powinna być
respekcie a prywaty wszelkie należy mieć w despekcie. Zkąd ani
mował discretissimo eloquio do tej porządanej iedności wywodząc
że jako w Niebie iedność uszczęśliwia Obywatelów tamtejszych
tak y Stany Rzeczypospolitej spochiewać się mogą do doskonałego
należyca w Obradach swoich jeżeli amplectentur unionem
Po skonczonym Nabożeństwie powrócił in eadem Asistentia Ik Mare
do Łanku ktorego odprawiać wzy Ich mm PP Partowre. Zesli się
do Języ swoych Porelkiey gdzie post aliquot temporis intervallu
ktore prius było dane Colloquij gdy Zaiędli miejsca swoje. Iz
czł mowie przy podniesieniu Łaski ImX Sieminski Referendarz

Wonnym Marszałek Sejmu przesiętego ordynarynego ten sens
należy powinne y nayspiersze D Bogu w Trojcy iedy
mu dziękować z c. R. p. lity nasz od tylu lat bez rady, y sit dostate
cznych byleqcy wmitym dotych czas pokoy zachować raczyt. Na
leży przetym złożyć tributum wierney rekognicyi y nayspierszego
podziękowania J. M. C. Pu. Mitorowemu który przy stołkim pieczęto
wanu interbonam malomg przemilajacych czasow sortem provide
wszelkim zabiegał przypadkom, pozwolajac insuper cieszyć się szep
sliwosq porzania y Belgowania Nayspierszych Krolewcow
J. M. C. A ze w roku Jego Laska, Marszałkowski, byta stonka
zadnego in publicum nieprzymierzy pożytku wiez pragnat i. q. edae
w szersze y godniejsze rze. maie nadacie iz ta pożądana
transplantatio ukontentue obficie expectationem publicam. Et eo
fine cheiat dae gtow do nominacyi Marszałka Xięstwa
Oświęcimskiego, ale prout ogtw J. M. C. Pan Jęzhen h. d. Poet
Ułenski który gdy mu in passivitate niebył dany, odezwat
się interlocutorie: Ze iako alternata Sejmu przypada teraz
dla Prowincyi Litewskiej tak należy, aby Xięstwo Za
cynato Thurnum do nominacyi Marszałka. Odpowie
dział J. M. C. P. S. S. Choryz Lubelski Poet Oświęcim
ski iz zadna miara memoie pozwolic tej przywody uczynio
ney Woiewodztwu Krakowskiemu y z nim złączonemu
Xięstwu Oświęcimskiemu które iest in ordine p. r. e. s. z. e. Ru
czyli się z tym wszyscy z Mieysc swoich y wtarszy przywa
żnie ty Materię iak znowu zanedli, raczył Thurnum
wspomniony J. M. C. P. S. S. Poet Oświęcimski podać do
Laski J. M. C. P. S. S. Starosta Grodzkiego. S. ty p. o. b. y.
porządkiem g. t. o. y. nieprzerwanie tak fortunnie y jednoroz
nie. z. w. e. t. r. e. c. h. a. r. i. t. e. r. g. o. d. n. i. a. c. h. n. e. m. i. n. e. c. o. n. t. r. a. d. i. c. e. n. t. e.
stanął Marszałkiem tenże J. M. C. P. S. S. starosta Grodzki Po
skoneronych g. t. o. r. a. c. h. o. d. d. a. w. a. t. d. i. s. e. r. t. i. s. s. i. m. e. Laskę J. M. C. P. S. S.
Siemieniński Referendarz Koronny excurrando in Elogia
J. M. C. P. S. S. Marszałka nowo obranego oraz życze, a byta
Laska która dotych czas byta tamquam sterile lignum w
roku Jego, przeraclzona teraz do s. r. e. c. e. s. s. i. w. e. y. r. e. k. i. p. r. z. y. m. i. e.
sta optates dla Oyczyzny fructus. Post hac nastąpił
Zwycayny Jurament poktorym wykonanym celebravsz
do r. k. swoich Laskę y zasiadł na mieyscu swoim J. M. C. P. S. S.
Marszałek drukował fauentissime J. M. C. P. S. S. Po
stom, zego faribus tej J. b. y. admove re raczyt, wy
zarazie iz lubo iest impar tanti oner, pragnie i. e. n. d. e.
ap. p. l. i. k. o. w. a. c. i. e. y. a. k. o. m. o. d. o. w. a. c. i. a. k. n. a. y. d. a. k. o. n. a. l. e. y. d.

vota
swoim
denun
allo
cyac
gdy
denun
Jch
czas
miał
prz
eanc
tym
in

Po
nas
kon
Poi
clu
iq
pr
ma
dub
poc
wsz
mied
alte
fort
Woi
bo
ale
Woi
wod
skie
Kra
per
dem
Jch
nie
alter
ptot

vota publica. Chorał zaraz Gm. P. Marszałek po dokonaniu
swoim ordynować ex Provincijs Jch MM PP Postowie do Jch
denunciatione o Elekcyi Marszałka ale niech Jch MM PP
alloquando. ze nadnu iutrzyszym powinna subsegui ta de
cyacya. Tandem ruszywszy się z miejsc swoich y rozmawia
gdy demum ranealli nastąpiła delegacya do Majestatu cum hac
denunciatione, ktora zaraz expedyrowawszy powrocili do Jch
Jch MM PP Delegati. z tych pierwszy Xyżce Jm. Radziwiłł po
ciasty Literwki czynit relacyę. Jz. Jego k. Marc mile przyrzt
wiadomosc o obranui Jm. P. Marszałka, y jako się cieszy z tak
pięknym y pomysłnym pocztkow seymowania. tak Jcy
eandem prosperitatem wladarszych obradach oczekujac otwar
tym do powitania socem. His expeditis solwowana iest sesja
in Crastinum na godzine czwartej.

Die 3tia Octobris

Po zagaieniu druznyszej sesyi przez Gm. P. Marszałka
nastąpiły wedlug Inytrajis Ruzi przy ktorych nie bylo tylko jedna
kondemnata iest prezentowana przeciwko Jm. P. Rosciszewskiemu
Postowi Woiwodztwa Plockiego. Post hac concertatum et con
clusum przystapic do ukladania rekomendacyi ex occasione ewaku
acyi ad presens Piecra wielkiej W. X. Literwskiego. nizeli tedy
przystapieno do pomienionych rekomendacyi wzroczymy lubta kto
ma Zaczynac Thurnum. bo Provincya Literwska mocno signatym Zasa
duta. Ze iako seym terazniejszy iest z alternaty W. X. Litt y
pod Lasta onegoz tak powinno Woiwodztwo Wileńskie pier
wszy miec glos ato na fundamencie obwarowanej prawem
miedzy Woiwodztwami Krakowskim. Parnanskim y Wileńskim
alternaty. E converso Jch MM PP Postowie Onwierumscy obydwa
fortiter stawali y bronili Ze ta kwestya niepowinna induci, poniewaz
Woiwodztwo Krakowskie iest indubitanter in ordine pierwsze
bo lubo nadmieniona miedzy Woiwodami alternata Zachodzi
ale miedzy Woiwodztwami iey nie masz. Dowodzili insuper iz
Woiwoda Krakowski nie iest pierwszy ale drugi Senator Woi
wodztwa Krakowskiego ktory z pierwszymi Woiwodztwa Parnan
skiego y Wileńskiego Senatorami ma alternatę. Kasztelan zas
Krakowski iako pierwszy iest Senator y z nikim niema alternaty tak
per consequens Woiwodztwo Krakowskie do niego nie nalezy. Tan
ciem po dlugich pro et contra dysputach conciderunt
Jch MM PP Literwscy Postowie przeciwochendo sobie szczegul
nie aby napisany byt projekt do konstytucyi obarsnawcey tez
alternaty do zabierania rodrucym się niepotrzebnie wtey Jbie
ktotnom. Zgerzt tedy thurnum recommendationum Jm. P. an

zestawienie a po nim consequenter weellug porządku szty
tary rekomendujące do Pieczęci W. X. Litt. Xcia. Jmci. Podkangle
go Litt. do Pieczęci mniyszej Litt. Jmci. Sapiehy Woiwode
Podlaskiego, taciono przystymy inne rekomendacye Demow y
Osob zastawionych, ktorych wielka jest pharyga. Interim nie mogge za
konczy przerzeczonych rekomendacyi dla spornionego czasu solwowa
na iest Sefrya in Crastinum na godzine chierwistq ad continuatio
nem thurnu

Die 4ta Octobris

Zagairuq deiniysza Sefrya Jmci. Marszałek ze iako nadnu
wiorayszym iest zatrzymany thurnus recommendationum, tak ad
continuationem onegoż dat ytos Woiwodztwu Bractawskiemu
szty ratym gtorz spokoine rekomendacyami az do zakonczenia
Po ktorym dopomniali się Jmci. MMPP Postowie aby przerzeczone
rekomendacye byty czytane w Jzbie publicanie, y lubo niektorzy Jh
Mosc nato zrazu nieporwalali allegendo iż dani powinna plena
fides Jmci. Marszałkowi iednak zgodulirip. Czytane potym
byty nadmienione rekomendacye y gdy przy innych wspomniono o
Jh MMPP Unrugach powstał zaraz fremitus iż radney omich
mency w Jzbie nie byto a wiecey ieszcze urodutomu chyskursow
gdy nadmieniono intercas dem recommendationes Jh MMPP Gene
ratow Artylexyi Koronney y W. X. Litt. oderwalsi y Koron
ski Wielunski y Cholecki Bractawski Postowie mowiq
Serventius iż ta Jzba nie miała ani ma intencji rekomendowac
Cudziomciow. Movit to zaraz wyszystkich z mniyszej y powoli utat
wiali ty materya. Tandem zanadry dygyst Jmci. Marszałek
accedere ad ulteriora preliminaria. Tymu to iest dopowiadania
Jh Mei Cemu lubo contradicebatur, zanadli iednak Jh MM
PP Postowie koronni y Litewscy prekusodycy et vel maxime
aby w Senacie wolny mieli glos przymorowieniu się ad Pacta con
venta et eo sine chcieli miec assekuracya od Jmci. Marszałka
ktorzy oswiadczyt iż przy wolnym glosie etiam cum dispendio
zdrowia y dyca stawac gotowi. Po razitey ratym uniwersalney
zgodnie wyslyli się wyszyc y posli do Jzby Senatorskiej
gdzie zastawsty Prola Jmci. na Tronie siedzącego wprzeto
mnosci Senatu witat disertissimo sermone Jmci. Marszałek wyra
za ię iż wolny Naród stawia ię przed Panem swoim składa ius
nosci y dywlosci swojej ofiary do kłorey go non servile iugum ale
sama prowadzi propensya. Wywodit mite y todkie Jh Mac
zy ię wpoine wieki z drogiego zarywamię pokoji dygyst
aby Jh Mac zy ię wpoine wieki z najiasniejszą Familją
ktorą z wielką starostworą dla wyszystkich ożycau

w cia
Po sko
Jch m
Mei
godu

Ogod
Tak
Ma
w
M
m
J
Pre
cow
i
Zem
prze
nu
od
J
obro
byto
sp
ay
H
nie
fine
regu
J
publ
kich
J
k
sied
4
cl
G
fi

w czasie teraźniejszym dostane się mógł clare jura
po skróconey mowie sławiszy raczyszy od Jmci Pana Mar
schmPP Postowie juxta ordinem suum do pocatowania
Mei et hoc expedito solwowana iest sebya in Castrensi
godziny dwunętej do Senatu

Die 9ta Octobris

Ogodznie blisko dwunętej jak przedko zasiadł na Tronie Jk Moe
tak dany był głos Jmci Marszałkowi Poselskiemu który przewia
Majestatu Pańskiego adoratione wyrażał Jmci i wirtute zamienionych
w Jk biu Poselskiej prekrusciłczy Supplikue Jk Mei aby Jk M
PP Postowie wolny meli głos bez żadnego tamowania do przy
mianania się ad Pacta conventa. Potym głos odezwiał się
Jmci Pan Cerny Poset Arwiczanski wyrażając iż iereli by
Przewisny Senat miał podawać y rekomendować Ciężorem
cow do Indygenatu albo nobilitacyi tedy wczemnie ostrzega
iz do niczego przystąpić niezeche. Joz samo intulit Jmci P Ty
Zenhauz Poset Wileński. Czytane potym były Pacta conventa
przez Jmci Wotowicza Sekretarza W X Lit. poskoncze
niu tych czytał J. W Jmci P Kanclerz W Koronny propozycje
od Tronu których są essentialia Amo Oświadczenie
Jk Mei iż przez wszystkie czas panowania swego iedynie do tego
obracat swoje starania aby to krolstwo od upatow wojennych
było dalekie y owszem aby mitym cięzkiem potorem brato się do
sposobow uczynienia wewnętrznego uniebie porządku y
cy y teraz aby ta Oczyszczona wdobrey z potronnemi yzrac
Harmonii do Ciężych metczyta się Interessow Ido I mocnie
nie sit Ripłitey lubo było porządane voto universalis et eo
sine na macrona Komisyya utoryta była projekt do wynalasku
regularney ptacy gdy iednak do skutku nie przysła, obawiasy
Jk Moe aby ta materia wycienczywszy czas rady innym potrzebom
publicynym nierastepowata fatalnie szko Komisyya do Gor Olkus
kich y innych szukania minerałow dla z bogactwa krajow unie
Jk Moe potrzebną tudzież aby Stany Ripłitey o moneti w
krajow currum suum marcey z porownaniem monety krajow sa
siedelich projekt utorysi z wszelkich zaleca Konsyderacyi
Atto W Trybunale Radomskim zaniadających z Senatow
cirow z mnieysza liczbą wycigga nowego prawa pontku
Gto W W Podskarbowie obogga narodow obiać potra
fia iakim sposobem szary większą przyniesc mogga

importacya bto Czas Jesienny do Seymowania, ponie
wiedrowiu szkodliwym w podrzozach dalekich przymeri niemi
wiec zgoda Jk Moze aby stany Rzpłtey inny czas wygodniej
szy Seymom Ordynaryjnym naznaczele Tmo Reasumpcyą konfe
rencyi z Ministrami postroonnemi aby subsequatur urgentibus multi
necessitatibus przypomina Jk Mc Stanom Rzpłtey Swo Ustalenie
Sędow. pogranicznych y kadencyi Sędrenia y porządku dla przedsrey
Sprawiedliwosci nie odroczenie na tym Seymie potrzebuie decyzyi gno
Okonsowacyi Miar y Rzemiesnikow aby stany Rzpłtey myslily
tudniejsz. Eksplicio po Wynstku Miarach byty emierone Tmo
Zagierzone w Sędach inkonwienencye potrzebuie Stanow Rzpłtey
niematey cyrkumspkcyi. Do tej propozycyi przytoczone byty nie
kne reflexye prowadzące do zgody y iednoscii. po których prze
czytaniu Solwowana iest Sessya in Crastinum na godzinę dziewięta
Die bta Octobris

Zaczynając dyskurs Sessya w put do Dzieniąty inpraesentia Majest
statis. clany byt glos JmP Marszałkowi Tarchiemu, który wyrazit
iz konformując do Prawa składa swoie rekomendacye Jzba Poselska
do Tronu Panskiego, et praeipue przy wakuuacy od prezens Pieczcy
WXLitt do Koresz nomine tej Jzby rekomendowal Jcia Jmci
Podkanclerzego Litt a po nim do mniestsrey Pieczcy JmP Wore.
Wode Podlaskiego Drukarz przy tym za konserwamiacka
szkoleny Kralowickiey JmP Domatowskiemu przy podkowatach
wysokich Zastug Jego tudniejsz Zarządanie Butaw godnymy Zastu
ronymy in Toga et Sago tudnioma Cytat deinceps za konserwamiacka
od Jzby Poselskiej rekomendacyi Zastuzonych Domow y Arab
miedzy ktoremi wspomniat Jk MNP Generatow Artyleryi Kanora
y WXLitt nadmienit przy tym iz reasumowanie Sędow
Szwlandzkich bytoby incunctanter potrzebne niektorych okolicno
sci, iako y reasumpcyą konferencyi z Ministrami Postroonnymi a
rozwie zas i Portem Rosyjskim. Potym glosie oderwat sie
JmP Bystry Regent Skarbu Litt wnosząc iz miedzy rekom
mendacyami niebył czytany JmP Woiwoda Marowiecki y aby
ta rekomendacya non interomittatur instabat. Subtulit JmP
Orrerko Paret Pinski aby JmP Marszałek ceta Jzby rekomendo
wat Poselska Jk Mci doktadając, iz wsiysey sobie sq rowni sła
chta. Za uciśnieniem ne, iatym odpowiedziat od Tronu JmP Pod
kanclerzy Litt wyrazając iz wakuuacy Pieczcy WXLitt z szego
ciobliwych tak Panskich Jk Mci Zarządania oddana iedne.
mu Sędnie ex bene meritis. Innych zas rekomendacye Domow
y Arab clendena Jk Mci przy podawczych in sposobach okazy
ach ukontentowac pragme. Chciat byt zabrai glos JmP

Swietyński, Poset Bractawski in puncto przymowienia...
venta, ale dany był Jmci P. Sapiehy Woiewodzieowi Międzyrzkiemu
Postowi Brzezińskiemu, który chętnie sromone składał...
Lith. wywocht zastugi sp. Jmci Kanclerza W. Lith. iako m...
nsterio zachowując wiernosc ku Majestatowi nieparładowan...
przy ustugach Jmci y Oyczyznie Zyciem zapieczętował...
nru. Z tym Pieczęcią W. Lith. do rok. Jmci wokrwał do niego od
Tronu Jmci Mnierek Marszałek Nadwornu Koronny Jmci
Podkanclerzego W. Lith. który odczytał y Pieczęć y ucałował.
wszystk Panską zaniadł miejscem swoje Post huc wokrwały byt
od Tronu przez tegoż Jmci Marszałka Nadworniego Koronny
do Pieczęci mniejszy Lith. Jmci Sapieha Woiewoda Podlaski który
simuliter odczytał y Pieczęć mniejszą Lith. przy pocatowaniu y Li
Panskę aomaz, z wyrażny, in presentia Majestatis wykonawszy
Jurament parzad sielnie na miejsce swoje. Obydwa potem z Mniere
swoich wyprzed Jmci Kanclerz a palem Jmci Podkanclerzy Lith
wyrazit w Jmci Mar. Dan nasz mitorczy konsekrucje chier tutez
szy na podziękowanie P Bogu tudzież publiczney wyszłkch
radarci, z okazy Narodzin Naszch rozkarat słowami Jmci na Donie
dnach na gockinę chierwita

Jobota y Nicciela vacant

Kontynuacja Dyaryusza Seymowego 1792

Die gno Octobris

Do zagajoney Sesijsi w Senatorskiej. Jmci dany y tak Jmci (Chorek)
mu Wojskiemu y Postowi Bractawskiemu po nim Jmci Danu Kar
wowskiemu Postowi Wileńskiemu po tym Jmci Danu Tyrenhaurowi Chorze
mu y Postowi Wileńskiemu Pierwszy z tych przymowił sie ad Pacta
conventa y aby circa Legem obserwowane były upraszał. Drugi
zas po przypitaniu Najrasniejszego Pana Zalecał rekomendowanych
przez Jmci Dana Marszałka Seymowego. Naszatek Jmci Marszałek
Seymowy przypominał niektórych opuszczonych Jmci Mnierek rekomen
dacye tandem solwował Sesijsi in Consistorium

Die 10 Octobris

Do zagajoney Sesijsi przypita Jmci ad vota Senatorow y rangi ex thur
no Xigze Jmci Prymas ten domawiał sie o cztusiq rezydencyę Panską
w Polsce y dowski podał abt byt mtoło ptacony a protokoya
generałna y dom dla Kapitałow aby dana była po nim Xigze
Prakowski Priemyski Chetmiski Biskupi wotowali do propozycy. Jmci
Mni utwierdzenie Sprawiedliwosci y Wiarę Jmci wykorzienie z kra
m Philipowcow y nierzenie Tydowskich Handlow dla wsparcia podw
padłych mstart zycyli y natych limitowana Rzya

Die 11 Octobris

Wotowali Xigze Woiewoda Wileński Hetman W. W. Xigze
skiego Kantelan Wileński Hetman Polny Lith. Wda Kaliski Wda

Starosta Smudzki Xyże Woiewoda
Włda Podolski Hetman Polny Koronny Włda Betki Xyże
Pa Nowogrodzki. O akceptuie propozycje podane od Tronu swo
im zlanem Miav iednakowych w całym Państwie postanowienia Xyżsi
Włda Legacye proprio sumptu osprawdwali rekomendowanych rekomenden
dowali Fortec pogranicznych zmocnienie Hetmanu zalecał. Zatem sol
wowana Sejma

Die 22 Octobris
Woiewoda Ptocki Włda Witebski zpodniskowaniem za Woiewodztwo
ortatni Kantelan Betki Bractawski chętkowat za Kantelana
Podlaski Briski Lill Bractawski y Inflandzki Kantelanowie
Wrotowali wgotach swoich wyrażaie aby Starostowie pogranicni
Kaniakow Karodawnych dla obrony Woiewodztw tamiecznych
trzymali zmienie Cet partykularnych utwierdzenie Generalnych radeli
Praw nowych wiele stanowic niezychli nie dawniejsze obatrzy
ad regorem przyprowadzić ię zale o cztusztę rezydencyę intra
Regnum Najrasniejszego Pana Upraszali Solwowana Sejma

Die 23 Octobris
Po zagajoney Sejmi Zaczeli wota swoje Ministrowie, anaypro Gmi
Kancelarz W Koronny Xyżst Karcekrzy Trzysminatny w Deputackey
Przypicie odmiennic punktu iakom się nie starat. Utwierdzenie potnagi
Ję Mei w Deputackach Namiesniczey Ktorcy Palestra stanowai spowa
dai nie ma Zwyczajn Xyże Kancelarz Lilewski na tym Sejmie
Zyży postanowic Prawo aby Woiewodztwa wysadzali Kommissa
row do projektowania. Aukcyi Woyska y one aby z Kommissaree
na Sejmie trzech Antekomicyalnych Postow do Instrukcyi podawali
zeby przyslych tym projektem nie zatrudniać Sejmow JMD
Podskarbi Koronny Aukcyi Skarbu przez zmienie Cet partyk
larnych y Protekcyi tak woglych pokazawat Lilewski tor samo
wnowit y danię przed sobą mowiqych Weteranow approbowat
JMD Marszałek nadwornik Koronny Pare Prawo obwarowac Zyży
Die Aukcjomscy mektozy Postowie znajdowali się wgotyich
Senatu oknach Ich JMD Osiwiecmy dopomnieli aby wysli zaraz
y wiecey tego meczymli co jest przeciwno Prawu instancji
Wskpic musieli Solwowana Sejma

Die 24 Octobris
Po zagajoney Sejmi w Jębie Penatorckey Zdania Audyencya Postom
Obogga Narodow Woyskowym utroisq authoramentu od Koron
mowit JMD Sumlanski Putkcionik z naku Pancernego domu
wiazq się wedlug instukcyi swojej aby Kommissya Radmika
niewdawata się w sprawy Jętmenskie Korych Sędzenia marg
zupetny moc Hetmani rekomendowali zasturonych w Woysku
Kase Ję Mei d Woyska Lilewskiego mowit JMD Baranowski

35
Dukowski, Flawski y inni, swoj domawiat na abo
ach Gospodarze namem Supplementowali Złotnicy oraz o
mniejsze Największym Panu Supplikował odebrać
Koronę Litwa przez Litt Sanderrow od Tronu re
Zupewniem Mgricy Złotnickich aletez y wkażey
drobniwey Jk Me dobroczynności y przystąpili do pociągania
Następita nierz przynęga wyrażonych edentat Deputatoro do Konstitucy
Jm Pan Marszałek Sejmowy poręgnat Największego Pana y cały
Senat wrocili się do sworey Jedy Postowie wktorey po zagaleniu za
rad słowowana Sesja na Pomediatek Do Konstitucy narnaczeni
Biskup Łucki, Belski, Plock Woiewodowie Kasztelan Brzeski
Litewski Do Skarbu Koronnego Kzys Biskup, Krakowski, Dł
ki Bractawski Woiewodowie Kasztelan Traki Do Artillery Koronny
Biskup Chotaniński, Kaliski, Ruski, Wierstawski Woiewo
wie Do Skarbu Litewskiego Woiewoda Witebski Kasztelan
Belski

Dziś Gta Octobris

Jm Pan Marszałek, zagat Sesja y anuowat Jedy ut super unione
succurrant necessitatibus Oyczyzny do nominacy y przystapienia Depu
tatoro do Konstitucy czy jest zgodna pytal się ale upraszał zaraz
Jm Pan Chotaniński, Paret Bractawski na nominacy nieporwał ale
upraszał aby wprzód Jm Pan Marszałek, adeat Majestatem po
resolucy na proponowane punkta aby Dysydenci ab officijs Supp
solnych y Paret amoveantur a Nacionalistom aby dane były Ministro
wie tudziemy do spraw Oyczyznych aby nie wdawali Wa
kanse aby rozdane były ante omnia iak prawo mie chce aby Prawa
nowego ustanowic ale dawne utrzymywac y obserwowac A tey okoli
czności wielu Pastorow zabierato Gtorey perswadinge Jm Panu
Bractawskiemu ut condescendat ad Unionem ale gdy te sine fructu
były słowowana Sesja na propozycjach Jm Bractawskiego Jm Pan
Paret Bractawski Czerny upraszał Jm Marszałka aby circa
Audium Regis promocy Kanonicko B Janas Kantego y Kune
gim, protekcy Jk Me zalecił

Dzie 16 Octobris

Po zagajney Sesji Jm Pan Marszałek, ad clenderia Jm Bra
ctawskiego przyniost od Tronu reuincę ze Jk Me nie odruta
cing po Ekonomach kore mlagacy et amovere Dysydentow
ab officijs Do tey ucyminney Jm Bractawski dopomniat
nie aby Jk Me per Diploma deklarował ewakuacy Regman
tow takich wcierebek przechodami wielom czynigcy y enam
aby Jm Marszałek, adeat Majestatem zgadł wciem
odebrawszy upewnienie Jm Marszałka porwał na
nominacy, Zysat tedy Jm Marszałek Depu
tatoro y znaczył z maty Płki Jm Styska

Zubelskiego Posta Orwiczimskiego Jmci Niemienie
Referendaria koronnego Posta Alackiego Z wielkiej Polki
Jmci Koronowskiego Podskarbiego Nadworniego Koronnego Posta
Wzrostkiego Lwowowskiego Jmci Zboinskiego Putkownika Artyle
ryi Koronnej Posta Dobrynskiego Z Litwy Jmci Strzena
Podkoniuszego Litewskiego Jmci Zabite Marszałka y Posta
Kowinskiego który zaraz adimpleverunt Juramentum quo peracto
naznaczył do artylerji Koronnej Karbow utriusq Gentis Kom
missarzy y solwowat Sessya

Die 17 Octobris

Jmci Pan Marszałek po zagajoney Sessji domost Jmci Panu Bra
ctawskiemu powtorzył od Tronu rezolucyę ze do Ekonomij Sam
borskiej naznaczył Komisyę in ordine prae ktora Dysydeni de mie
nien a Nacionaliste osadziem będy in officijs oprelkim rozdanu
Wakansow upewnił ze saskie Regimenta non excedunt numeru
lege constitutum remonstrował od których rezeli ktor kolwiek
zaka pomosty przywde z adomiesieniem Komendnie dostateczną
otrzyma Satisfakcyę Ale Jmci Bractawski Choczek Lubo
nie uspokoił Kolega Jego Jmci Swidzyski non peristendo
naley deklaracyi zalamował iursum Consiliorum ktorow niepo
zwolniony ktore zabierali wielu Postow poswadowe Jmci
Bractawskiemu utrecedat alegdy go z obligowac nie mogli sol
wowana Sessya

Die 18 Octobris

Zagait Sessya Jmci Marszałek y ad progressum Post on am
mował Jmci ale Jmci Pan Swidzyski Post Bractawski zawiadzy
wał pomnozenie wiary Swistej przez odalenie Dysydenow z ob
officys Regni pokazował deklarował do niereg nieprzystęnie pok
zarządani Wakansow lex scripta Anni 1648 nona impleret
Wmiesi to zeci wstępy ktorzy mu recessum perswadowali pra
go portumie Sessji Dozainę y także progressum Seymowania
do zez zama Jmci Pan Rowski Swidzyski y Soshaczowski
Pani przyznawali y także progressum Seymowania tamowate
ciachem Wstęps perswadowali cile pniecione Jmci Pan Wiski Wil
ciwski uderum ad manifestum zalamował y nieporwałat y wstęch
kwestyach solwowana Sessya

Die 19 Octobris

Po zagajoney Sessji gły meimastował se w Sessji Jmci Pan Soshaczowski
Post Bractawski imantnie ucto in Sessji z ad zez zama Jmci Pan Rowski
po niego który przynudził do Sessji o meadmiennym nieporwałat y wstęch
recessum ucto zez zama Jmci Pan Soshaczowski perswadowali
recessum ucto zez zama Jmci Pan Soshaczowski perswadowali
recessum ucto zez zama Jmci Pan Soshaczowski perswadowali
recessum ucto zez zama Jmci Pan Soshaczowski perswadowali

Actum Petricovia in Iudicii Ordinar
libus Tribunalis Regni Petria Petria
stum d. Francisci Confessoris proximo
Domini Millesimo Septingentesimo Quingua
gesimo Secundo.

Inter Investigatorem Iudicii presentis Prosum Antonium
Michalowski, ex Debito Officii sui causam promoventem Adb.
Personaliter ejusq Delatores Inscum Stanislaum de Suche
Dazy Kesthal, Miodzianowski Castellanus Lubaczowiez Cohor
ti, Poncate Ill. nri Mareschatei Supremi Regni Vexilliferu
in Sello exritudinis decumbentem, tum Prosum Antonium
Rawa Dawronski Adb. et Terminu facto sillum per P. Dawron
ski suo et Inscum Miodzianowski Castellanus Lubaczowiez
nomine Personaliter Inscum Andream Sulerzycki Rothmagi
strum Sa Ra Majestatis, Agacintum Rebnowski, Pincerna
Raven et P. Josephum Sulerzycki Vexilliferu ejusq Cohortis
Fraternum Germanum ejusq Inscum Sulerzycki, M. Trzcimski
Subdapiferu Obchaczowiez Chocicki sillos et Adb. per P. Dionisiu
Przeiszwski atq Inscos Krassewski e, fratres Wyganowski
Rothmagistrum Sa Ra Majestati, Ingenium Skroński
et alios Terminu facto sillos et Adb. per eund Iudiciu terre
stre Ciradiez Contemptum Legum Violatamq Securitate
et Authorithatem, Publicam vincicantes Indicentes et
Adb. ppter, Perillustrem et Reverendissimum Mathiam
Mostowski Metropolitanum Inscum Cathedralum Plo en
Canonicum Petricoviez Propositum atq Admodum Reve
rendum Franciscum Wechner Vicarium ejusq Ecclesie
Indicez et Adb. per Admodum Andum Wechner suo et ejus
dem Perillustri Canonici Inscum et Propositi Petricov
ensis nomine Personaliter. Iudiciu Presenti Ordinari
um Generale Tribunalis Regni Petricoviez decidendo
Propositiones Partium ad Iudiciu presentem editas Contro
versis earundem exauditis Combinatisq earum auctorat
bus.

inquisitionem expediendam tam sup Propositiones
in talia Circumstantias enormis facti et violentiaru.
suo Coram Iudicio pravia Testium si Pars aliqua
termino facto adulatione, educendam adinvenit, et
ueniam utroq satisfaciendo Decreto Iudicij cui Interrogatoria
conscripterunt conscripta manibus suis Subscripta porrexerunt
Testes induxerunt Inquisitiones quoq Pars Duodecim Testibz
expediverunt, proinde Satisfactione per eas adinventa addit
ministerialis Partibus utriusq ad Pronuntiandam. Sup inco-
ruptionem Testium Rotham idq instantanee, prestitit D.
Rawa Pawloniski prestitit quoq et M^{sc} Chrycinthus Be-
bnowski Pincerna Ravey Decernit iudicio Testium induxe-
runt et expediti Partis utriusq Arutinys et ijs in tam ex-
crabili opere ex omni genere seria deliberatione cunctatis
Quandoquidem M^{sc} Andreas Sulerzycki Rothmagister
de Re Majestatis et Reipublicae functionem Iudicis De-
putati una cum M^{sc} Chrycintho Bebnowski ex Palatinatu
Raven ambiendo in tempore Lege praescripto Nempe die
hesternae sub actu Ceptae Jurisdictionis Iudicij Terrestris
Siradien sine excipiendo ab utroq Collegio Illustrium
Iudicium Deputatorum Juramentorum in Venerando Sa-
crario Parochiali Petricovien ex praevio electionis obsta-
culo, Conjurato perniciosi belli metu Condescendendi in
M^{sc}um quoq Mtodzianowski Castellani Lubaczovien
Nexu Sangvinii M^{sc} de Btendowski Boska nunc
Sulerzycka ejusq Primi voti filio ad Transactiones re-
habitationemq Gondorum Rokitnica, Roscianok assisten-
tem Juramento ejus Obstatere Nitentem in corde Acerba
servando molimina, spiritualibus terminatis Secularium
Illustrium Iudicij Deputator Nempe incliti Palatinatus Ara-
dien Salispien durantibus Juramentis eoz M^{sc} Mtodzian-
owski mensam Iudicij Terrestris cum documentis preten-
sam functionem retinendibus appropinquando sed veri-
tate furorem pariente mox M^{sc} Rothmagistro in retru-
sionem sua cum turba Sequaci Vehementi impetu abe-
quendo, spicq meminisse fas sit Inter Colluctantia Verba
Rationibus deficientibus in furorem exandescen vocis suis
spirantibus Martem quodam signo informativ, spratis
Liminibus Sacris Publica securitate transgressa Legis

Judicij Personarumq; Spirituali, Senatorio aliarumq; dig-
nitate. Insularum in Republica commissa. ad
de Re Justitiae Sedem Congregatos auctoritate
cum Infcis Josepho Sulerzycki Vexillifero
ra, Trkinski Pocillatore Bohaczovien Joanne Sobieski
Wyganowski Rothmagistro Josepho Thiecki Comprincipa-
libus tum Infcis Rapacki Skrzyński, Bielicki, Pruski,
Stawowski, Complicibus, Arctis, vibratis gladiis hunc
in Infcum Miodzianowski, Conatu fermè Neronico, ad inter-
nectionem irruisse aliquoties in caput et faciem lethali-
teruenta manu, violentissimo studio, sine Compassione
proximi, in Loco ecclesiastico, tot. Sanctis. Agni munito
vulnerasse, eund. Infcu Castellanicq; ferocè ictus, vitæq;
Ultimum evadendo periculum, providum primo in Au-
thoritate Judicij Terrestris Pradij Legibus adhibita
Deinde in Dignitate Senatoria Ill. Infcis Palatini Maso-
vici, quarentem, ad Latus ejus. Aufugientem et ictibus
Sibi injectis, sanguine spumantem, et Languentem in
Scamno cadentem implacabili furore, Crudeli servitio
diversimodè nulla prece habita Palatinatus, dignitate
et interpositis frangasse, non modòq; presumptu adver-
sarium, Verum et alias dignas Personas, diversimodè
perturbasse, hacq; funesta in Theatro Republicae Scena
peracta tam Infcu. Cruore ejus spumante quam alijs
Dignissimis Personis, sanguine ejus conspersis, sed
quod maximum Ipsius Creatoris habitaculo hac eadem
cave polluto, Ecclesieq; Baptisterio et Scamnis Confra-
ctis, tam scandaloso a seculis, impracticato Ausu,
sine servanda salutis deficiente securitate cum consecrato
Infcu Castellanicu, e Templo hoc in motu, fermè omnes mi-
serandos, Coegisse Judicijq; Terrestris ad continuanda Jura-
menta, ex Cemeterio revertente et procedente, eoque in popu-
loq; Infcu Sulerzycki Juramentu a se, et ejus functionis
Collega ante suum Turnum aliosq; Palatinatus, sub Discrimi-
ne expediendum protendente, et eo fine Crucem Una, alle-
ra Dextra frameam non tamen jam evaginatalam tenente
ejusmodi Juramentum suo quidem loco sed hinc ex Operibus.

*cyanea. Chronoma Prophetia De Successoribus Au-
thoribus Poloniarum Regis.*

Na miejscu jego nastąpi Dobry Łaskawy i spokojny Xię-
żca ale ten obrany chociaż z ~~Polakami~~ Antemierem i wta-
dą parowac będzie niewiemiedną i symonem za żywota swego
nie będzie honorowany!

nie będzie poronowany /
 Sonim przyjdzie wtadza Groburska do Polnie Za który
 o krutnie / Przędzie będzie także Płoczek Dżiki Tyran Obu
 dy z nigdy nie zmij Koczni

[illegible]

Vexilla tange, sed fata Crudelia Plange,
Dum semel Austri vitam consumet in claustris
Miser peribit in undis dum summa miset profundis

gestis immerito emundare, perindeq. Leges Dei et Regni contra
pripere, suis cum Satellitibus palpabiliter elicit. Itaq. Iudicium
presens. Ordinarium Generale Tribunalis Regni Petricovien
salutis Regni et quidem Serenissimi Casimiri Magni Dein
Joannis Albrachti. Nillesimi Quadringentesimi Nonage
simi. Sesti Sigismundi 1507mi tum 1539vi in extractio
ne gladij et vulneratione coram Rege, et Iudicio de Securitate
Conventuum violatoribusq. eorumq. adeuntibus et redeuntibus.
de extinctione Candelae tum Constitutionibus. Regni de Securita
te Iudiciorum Tribunalitiorum, 1616ti Numerorum. Ceterum
Personarum adeuntibus Iudicio praesententibus 1726ti Cum
reassumpta Lege, 1669ti Duella et Tumultus. Vetante 1576ti
1616ti de Securitate Ecclesiarum Vallatij Similes praesentis
Actus Cooperatores, pena Criminalis desere. Subire, obloquen
tibus innidum. Quantum spectat Insuper Silesiensi in Jura
menti Functione Deputatitia nitentem quoniam Commisum
notabile Crimen Emenditum praeculit Juramentum. Proinde
Transgressorem nullomodo simul posse Defensorem et executi
rem Legis esse. Sentenciat, et prout enorme Scelus, Legi et Salu

abominosissimum ipso facto ejusmodi sustinendum non
deturpat, abiicit facitq; indignum. Iudicium quoque et dignum
Actuum karaktere ejusq; Iudicis Deputati Laudo et iuram
ejus non obstante, ipsum privat et abjudicat. Quid vero
modi functio ex natura facti Criminatori competere non po-
terat, et pro sufficienti pena respectu grandioris facti ab-
dicatio reputari non valet. Contra vero Deum et Leges Patru
commissa peccata in Regno Orthodoxo graviores merent
multam. Proinde in pleniorum satisfactionem et Anciliati-
onem Legis offensus, ut Stabilitas, Justitia, Regnum Pasq; vige-
at, Interna eundem Sulerzycki Rothmagistrum, cum ejus
Principalibus sequacibus, testimoniis convictis Josepho Sule-
rzycki, vexilliter Fratre ejus, Prceisuski Pocillatore Sacharovi-
en, Josepho Chocelki Joanne Rebnowski Wogdanowski Roth-
magistro, uti licenciorum ~~Reverentia~~ Triblic Pupille libertatis
convulsores et Perduelles Legi Sacri Violatores et Justo Impe-
rio Regis praeter in exemplum futuris, horrendo et abomina-
bilis actionis in memoriam, oculis atq; Pena praesens sit Cito-
ris metus pro Infamibus declarat horq; exiliates Conatus quos
Superum Offensa, horribile fatum, damnosum nefas, dolenda
Clades, Patrieq; Leges incendant, ratioq; permovet Status, Publica
Injuria damnet, clamatq; vindictam, casibus similibus oppri-
endo vias, tranquillitati Civitatum studendo omnino non ali-
ter nisi morte expiandos judicat, et licet rigidiores merent
panam ad meliores clementia condescendit et uti Pladio tem-
parii bellantes, eosq; Denere decollandos Iudicium arbitrali
et ad Convictionem Partem Instigantem in eam Rotham put per
nefas praefatum et Crimine commisso Suprascripti inculpato
mortis Sunt rei, cum sex testibus Denere Similibus admittit
et addit Ministerialis ad juramentum, praestiterunt I. Anto-
nius Prawa Gauronski, Antonius Michalowki, Antonius
Dzeparowski, Albertus Pomarzewski, Stanislaus Stogniewski
Antonius Kosinski, Josephus Kamocki eo attento hunc
Andream Sulerzycki Rothmagistru sub Custodia manen-
tem Instantanee pro ldeutione indilata per Ministrum
Justitia peragenda ad officium Petri Petricoviez remittit

Gradus manendos declarat.
 Inter Guremba Judea Terrestris Gradus suo et alio
 rum nomine Contra praejudicia Legi a Nonnullis Per. onis
 Statu Spiritualis Manifestat in Co. Petricovien 1752.
 Actum in Castro Petricoviensi Feria Quinta in Crati
 no Festi Sanctae Annae Matris Dolorosissime Virgi
 nis Mariae Anno Domini Millesimo Septingente
 simo Quinquagesimo Secundo.

Josephu
ate non
quovi
mandat
licki.
hae Coa
carum
temen
nalem
non posse
turrim
in sed
in Junio
ptima:
quosq
zianov
g viola
mplicita
etropoli
ez seu
per Vad
stanti
tionem
uo in Ca
a mari
is Petria
reovica
Luo. pe
ati et afi
ndere
tem cen
ciat.
Terrestri
suo et alio
en. onis
vici 172
la in Crato
me Virgi
ingente

Ad Officium Actag pven Castrez d. rite. Ictruovici
lites venient. Mscu Simon Larenba Judex Terrae
diez Palatinaty Violatam authoritatem. Iqum. Regis
per evocationem a Nonnullis. Terribilibus tum admodum
Reverendi. Status Spiritualis ad se. Torum Spirituale in
quibus ex dispositione Legum. Foro huius Incompetentibus con
civium Regni et Specialiter Incliti. Palat. Gradiez Carens
alimento, dum non tantum Processibus. Vexatorij. respectu
Deum et Censuram verum et Censuras Ecclesiasticas innocue in
Foro Spirituali incompetenter atterit. Illos. et Torum competen
tibus justificatione propria Injuria ad praesentem de injuri
ante referre reservatas. Invidendo authoritati Legi canon
icam et praecipue Statuto Regni. Millesimi Quadringente
simi Trigesimi Tertij. tum Constitutionibus Antiquorum
Millesimi Sexcentissimi Septuagesimi Octavi. Millesi
mi Sexcentissimi Trigesimi Quinti. et Millesimi Sexcen
tesimi Septuagesimi Torum Reponitionis. Respectu Dei
mat. solubilitatem officij Castrez. manipularium Judicij Terre
triae. Jam vero respectu Censur. et Nexus. praesent. Redignoscen
tibus. Inscriptioes disponit Constituentium. tam subquam ali
orum Omnium Concivium Injuriator. pro quor. rathihabit
one praesent. Cavet. Contra nonnullos Penitastres et Adm
Reverendos Status Spiritualis et Particular. Conb. Penit.
Castrez. Adm. Rdm. Krajewski Cholar. licu et Officiales
Volboriez. Se manifestantem. Respectu Decimo et ser. q
ad Officium Illustrissimi Con. istorij. Dviciem innocu. pra
tatione. pro more debito Oblata. Evocatorie provocante
salminey. Cula atterentem. licet. Iste tremendo Numine
et scrutatore. huius salmina innocue. ser. q. incompetenti
injecta. Torum Conscientie minime gravare vident.
Omni itaq. Andis. imo Status Spiritualis. pro Religiosis
e et pietate. Manifestanti imbuta exhibita reverentia
contra long. causas. respectu Deum. tum alia. Causas
pure. Terre. ut pote Censuales. Testamentor. eliu
noncupativor. Lege Universalis. Cap. ator. Traditionis
Subditor. respectu. Iudicior. Agnor. alia. q. foro spi
rituali incompetenter promoventes. tum officia. di
cialia. Spiritualia. Contra. Manifestas. De. es. et Contr.

certis libris Regni in laudis Consuum non verendo pa-
tione. Canonibus Sancitis Legibus Agni dictantibus in
iudicio spiritualibus iusto merito interrogari debita-
rimus. Et ad Illustrissimos Locum Ordinarios Cuor ubi Le-
gum Agni etatores, integritateq; earund rigidos servatores,
referendo causas earum ad hunc trahere praeuimunt
Censuris Ecclesiasticis Vocatoriē atterunt non attenti pri-
or exceptionibus causas earum nulliter decernunt Compositiones
suetationes antiquiores inuolere et attentare non eru-
desunt in Causis Divortior iudicio spirituali incumben-
tibus Contra Mentem Statuti Agni respectu Dotu Statu-
unt, Proinde. Manifestans Se et alios per hoc Legis abusu
et prejudicia lesos et gravatos sentiens intuitu premisor
ac alior omnium prejudicior Contra Mentem Legu attenta-
torum lumie Insuistentia et Inualiditate quod rumoris Deco-
tor Vocatoriē in iudicio spiritualibus emanator ut
non a Competenti iudice prolator Constitutione qua
supra. Nillesimif. Ducentesimi. Trigessim. Quinti pro
nullis Declarator ac iuratis auct. tationu non admissis
justificationibus metu Excommunicationu tolleratar. Ne-
non omnium Transactionum Nullitate cum pjudicio
in Avulsionem mundi Terris interceientum respectu
panat intuitu Vocatoriis promeritor ac Litis expen-
as in premis Negotiis Causator et Causandar reu-
ionis repetitione cum reservata Valua Meliorationis
vel actionis manifestat. Aulthoritateq; Legu his abusi-
us variatam Cum alijs manutenturum foro et Locu
Competentibus Declarat.

Kopia Listu w Responcie J. K. M. i. od W. M. C. Saria
Kanceleria W. K. danego d. 11 Marca 1753. z Francu-
shugo na Polski prottomazonego.

Odebratem List W. K. M. i. z Wiella ile byt more Weneray
w lit. ym adorawatem usper. Nivaique nas Sentymentu
oraz wyrazaique Starania Oycowskie W. K. M. i. Ma dom
serwowania nam ty weuntorney spotesynicci litore
iest periodem rzecz slowego W. K. M. i. Pinowania. Ale proba
znosi Duchownego Starci niebedge skundowana gloriem
tych Kanonach jn bu blizniemu opisanym, data clarya.

[illegible]

prawowierney katolicki powinieniem, tak swiad
niekiedy sztytlosi serca Bogiem, y protestuje, wiec.
Majestatu W.K.M. i z niego innego przed soba niemialem, tak
ko ubezpieczenie Wiary, Katolickiego Prawa y zmocnienie iednorozni niedziy
nem Duchownym y Swieckim.
Nayprzod wzywamniyzy Panie nieperwszy ja odezwatem sie pro-
wadzie o Cieszalaya od naydawnieyzych czasow trafialy sie, w Gro-
dach Lignostawach Trybunatach Spraw y ote Cieszalaya. Potem
tedy torem dragich, lubo oprocz tego doszy widocznie Prawo polatu
ie droge bedy litora sprawa sedy sie powin na. Powna iest, ze wiele
y fkiow Duchownych allegucia rany, i z wrzeczynosci Sprawy
a Dzieniowy konstytucje naradzayce Sedy Swiecki niewygra-
ia, znie nia statutu, ale wczem przyrodzona iest y generalna
uzytkiem Narodom Prawa Regula, ze posledniy, ze postanowie
nia znosia, tym samym pierwsze, gdy sa pierwszym przeci-
wne, naturalne lubi Prawa na ktorym y wspomnianie konstytucje
ia ci bydy powinni do sadzenia blizszeny litor y Fundatorami
et furi dators, ani tego Duchowni przez wyglad na wdziecznosc
prerwy powinni. Ad statutu niemay w tych sadach zadnego dla
fkiow Duchownych ubezpieczenia, w ktorych z obornosci
Prerwy mala, i kapitul swoich Deputatow Sedy, czeto
blizszeny nie Swieckich, y rowna z Deputatami Swieckimi
licze Kresch.
Udalem sie wiec ta, litora Prawa, wyznaczylo droge, nad wszelkie in-
horn sie mogt miarkowac spadawanie, porwany bydy zero, ystlich
Dobr modk w Kierowie Mazowieckim terazich, powani szon
zemna wyszy ziemianie. Powiatu Garwolskiego, Wielu zinnych
Powiatow ziemni Kierowicy, wielu z ziemie Lubelskiej, powani by-
limy o Dzieniowy Stola Biskupiego do Konsystaria tego, ktor
od tego dependia Biskupa. Niech mnie sedy Naywysza Spra-
wiedliwosc W.K.M. i zedy przy wyprawie Prawa, niechto razem
iawnego ubezpieczenia Sprawy. Syfi niemu riatem bronie for-
tany, y czyli miatem sie zostaw bez honoru, iako bym przy protchuy
Prawo niedolny cale zostaw do zaprzyconia Sprawiedliwosci y Obrony
wtamney, do tego, oraz ziemianom do pomocy mnie w zylwaizach,
y wrzeczynosci mi swoje ofiaruiayich. Niechay y niesprawiedliwym
wygla sedy iedli niech naturalna litoru litoru adoncia, y ied-
nie iest naturalna obrona, y wszelkich do niej zaryue sposobow.
Musiatem tedy nayprzod czynic com czynit, powinieniem byt o-
raz czynic iedli Minister obligowany do strazy Praw, y obowiazany
pryskaga odwracac to, co chwile bym scho dlawego wiedzial. To
stowa przyrzecimocy, podlug litoru lubo by mi more cyrygenie
moicy odpowiadac, rachunek mnie y Sedy Woski nie minie do litoru.

am Nalery mi wieg koniecznie utrzymowac
wiele wrozkich punktow naruszonych, a zto-
ryguiaacych sie Seymach szeregunka nam zostac
podpora. Nalery mi zastawia sie dalnemu Swierchnosci Duchowne
y Swiedziy mieszaniam, gdyz by zatytn nastapilo nieuchybne wst-
stanie ynteressow zamieszkanec, z tego wzruszenia bezpieczenstwa
wewnetrznego, ktora znoum wrozkia bezpieczenstwo zwynstrowne
ile swadac, ze sie to w tym czasie w tak nieszczesliwej Sytua-
cyi dzieie naszey liedy przeciwko wstapom nad nam, niespie-
czestwom sklat nam sie prawidlowidnosc: potrzeba, przeciwnie
zas oprocz sadawniwego miedzy Duchownymi y Swieckimi or-
iatowania, poroznioc sa dla wstapowego niebezpieczenstwa miedzy so-
ba Obywatelow serca y dla tego rozdzielone umysly. Nalery
mi w szeregunkosci zastawia sie Cwoluacyom, tracy ze sie
wielka korzystnym z publicana skoda dzieie brzydka prze-
wychodzac ustawicznie do Nuncyatury, a ztey znoum do
Krymu Sprawy, gdyz tam Ladzeni iestemny od Ludzi
Stan, ynteressow skolicznosci Naszych niewiadomych, zwieltka
przez nadier dlugi Procs capenski z tego pieniazke nigdy po-
wrotu niemacia tych zas spraw zmniejszona liczba byz nie mo-
tylko przez niedopuszczanie Cwoluacyi do Konystarzow, z
ktorych przez cwoluacye tak daleko wychodza.
Czyni to do wierznosci Ministra nalery, cyrnitem znoum
iako prawowierny katolik, zastawia sie tey brzydkiel
ktora iest upiorkiem w samey Wierze. Przestepowanie za-
ograniczenie Praw, nieumiarbowanie zarywana wladza, roz-
szerzanie sie bez zamierzenia wszelkiego kresu, rozstrzanie
brzydkiem zobopalne, popiepszanie do klatau, ylatow w
rodzaniu tych te byty pobudki, te iedne przyrady, iako uszy-
sy zgadza sie. Historycy weryfikacyi Panstwach od Ho-
dista oddziupionych Lepnia Wiary. Alech od tego Pan-
stapow bion Ozygide Dufie, iednak iedni wczesne wst-
kich skolicznosci nienastapi umiarbowanie obawiac nie upi-
ie nalery tego nay ostatniejszego bo Dufie, gubiacego niebezpiec-
albowiem wysokom im wielka tym upadku bliska, obecnosc
im dalej dsiega. tym do utrzymania trwalszy, wielkon-
skytina iest ruyna sobie, y wszelkie narzynie guly sie przepo-
nie rozlewas sie musi. Do pieraz obcyrdawicy sie na skolicie
Sowiato, y swazybory iako w tym ~~zatytn~~ ^{zatytn} wielk zastapilo
Pogandstwo, iako w wielu Panstwach zglubiona iako ze drugich
zestabiona Wiara, tak ze sie twierdzic moze, iz nigdzie tak u-
nas nie roztac moniejszy, swazybory iako nieprzyjacelnymi W-

ry mowu
a zło-
kostac
Duchowni
by bne wst
enstawa
ngtrone
y Sytu-
niebspie-
przeiwie
ierni rze
iedzy so-
Matery
i ze sie
uda prze
owu do
Ludzi
zwielha
nigry po-
de niemou
tarow, z
tem znoun
gwidie
wanie za
Tadza, roz-
iastrana
tawoni w
iako wry
wach od
tego Pan
ne wazd
ac sie wpr
o nieznie
obzecon
za, wielk
sie prze
obolice
le zastap
w Drugich
ie Euko
enomi W

re S. obrozni Sasiadami, naywieksze to samy. Jchliow
wnych powinno byc staranie, azaby przez srednie spr
kora jest Duchem Prost przez pobudki przykladu, y Mito
nieklosa z Stanem Swietkim emocni se jednoscia jest
W. K. Mli przed sie wista do tego konca Intencya, prawdu
Krolewskie y nappierwey Dobroci fcy. przywile. Te samy
Te samy. Takowe Intencye, takowe prawnych procesow pobudki mo-
ie, ktore widza w sie dluzie pod naydawniejszych wernie thwiaty, za-
sow. Nie zadna animositas, albo prywatna nie nawisi, albowiem rzadzi-
tem sie zawsze sumnieniem nie pafsa, nie radne podle przedsiwzie-
ie naymniejszy wymy powagi, Wladzy, lub duchownych dochodow
Owsem gdy by takowa u prawach subich ponosili, albo oшого za-
mierzona mieli brzydce, rownym bym przy jch stronie stanał
usitowaniem, swiwdkiem Bog mscil obudy. Zydami szeregubnie z
strony moicy, azaby wszudy utrzymowali sie w obrębie Prawa, przez
w Jchli Duchowni byliby nierobnie mienieniu, daleko wiecey usza-
nowani, y niewrażona Wiara. Sprawiedliwosc sumna y potrzeba
powszechna kieruje Intencyami y procesom moim, jednaki y takowe
przedsiwziecia, ktoras by rowny Umiały bystrey rzec biez, i
liby konieczna Wola byla W. K. Mli. Zatrzymuje to do szczegolne
go fcy litorego ta potrzeba wyciaga niech by dluhiego Panskie
go przybycie do Pansci swoich, do sponowawcy iestem.
Ale nie ja sam miedzy ubrzywdzeniem, nie ja sam w Procyach pra-
wnych, z tym ani bylo do mnie nalezy, ani od moicy Wiadomosci
zawisto, ktory w Kopley nie iestem wiecey, iako jeden z towie laska W. K.
Mli przez Ministerium Papiezony. Licniejszych y trudniejszych
daleko brzeba sie, spodniewal Procyow w Trybunale Subelskim, gdz
w Prowincyi Malopolskiej przez caly wiek moicy naywiejszy nadlucha
tem sie kiskarszacych Ona brzydki y utyskuacych na ulazenie. Na-
mo Wicewodstwo Malowskie iisze w Roku 1695. wielkie swoje
w Instrukcyi na Sejm wyrazito shargi. Zyrzylbym za tym Mli
losiwy Panie, aby W. K. Mli w podobnych iako do moicy racyj
napisac terminach do Jchliow Biskupow y Senatorow Swietli
teyze Prowincyi, azaby pibrusi z strony Duchownych, drudzy z stro-
ny Swietli, swoia prawne Procy ulatwili roztropnie sio. Zyrzyl-
bym Mitosiwy Panie, napisac do Trybunalow tak teraznych, jak
iako potym nastepniacego, azaby szychozace az do tego Cweliacy
znoraz mityfowali do Prawo pozwoli sprawiedliwosci rygor wstrzy-
muia ten na Jch, ktorzy by se potym do tychze procy Prawa po-
rywali Carolacy, azo azaby tawiey y przedzy rzecy do upoleo-
ienia y przywilego przy mogly konca. Rozumiem osobna po-
trebne bylo zalenia do K. Mli baryetliem K. Biskupom, aby li
konystarze moie obowiazali, zeby wszelkie na Pansci moicy wyra-
zorego Prawa w nieione Cierpiet Jori przyimowali, y takowe Sprawy

Niech to będzie pierwowzorem w tej okolicznosci dowodami, praw-
dziwego y ochotnego mego whole Sarskiego postawienia.
niech Bedzie dowodem nainowych moich tyfko zawsze do
dobrego y owczem jak najszlachetniejszego konia zmie-
rajaacych intencyj. Wtore przed Powaga Maies latu W.
K.Mci oswiadczywszy i naygłębsza Jego zostawam we
neracya.

W K.Mci. S. M. Mitt. Wierna Rada obowiazany y Nays. Hujy

[illegible]

Actum Petricosa in iudicijs Ordina-
rijs Generalibus Tribunalis Regni.
Anno Dni mille simo Septemgentis
quingentesimo quarto. 1754. in
Decembri.

Decemb.
Judicium damna Partium vitanda, ultiores grati-
one discrepantie in Sententia per Incom Subjudi-
cem et Notarium Terrestres (allisiem cum Judice
Terrestri (aliciem facta, controversius dirimendo,
ne similes exoriantur disceptationes, legalitate ha-
rum sententiarum et Actus Condescent Supra re-
soluta optensam, supra Eisdem Magnificis Sub-
judice et Notario cum Incom Judice discrepanti bus
pluralitatem discutendo; Licet quidem Cassatio
sententia pdictorum Incom Subjudicis et No-
tarij Terrestrium (allisiem ex Eo. quod Judices
Terrestres non pluralitate Causas concludunt,
sed circa solummet Judicium decisio a Semper
Incomet, pretenditur. Verum quoniam Statuta
Regni et Reges de Potestate et Auctoritate Judi-
cum Terrestrium Conclita per Judicium Incom
mature revisa, et quidem Statutum (asimi-
ri Ani 1380. Quod Judex et Subjudex Re-
ge in Terram adveniente teneantur Regis ad
Cursum venire et Judicare; Item Statutum
Wladislai Ani 1423. Quod Judices et Subju-
dices Proprijs in Personis Judicijjs Presiden-
tenebunt. Doneq. Statutum Joannis Adalber-
ti Ani 1496. Quod Judex Subjudex et Notari-
us quater in Anno Judicant et hi tres Judicijjs
et unus

• #
... Intresse teneantur. Tum quoque Statutum
... Adalberti. Quod Notarius cum
... pro metone profugo et Bonorum Exem-
... iudicis et Subiudicis iudica-
... Statutum ... Jagielonis Si-
... Augusti Ad Notarij Terras per se
... in iudicijs assideant. Demum Statutum Ca-
... Magni Anni 1369. Titulo si quis argu-
... Sententiam Notarij irris ad extremum
... in Eisdem Statutis Notaria Juramenti Subpu-
... iudicis et Notarij Una eademque forma,
... quia iuste secundum Deum Jus scriptum
... iudicabere exarata parem et equalem iudican-
... de et decidendi enarrat His tribus iudici-
... assidentibus iudicibus et quod plus Notario
... ut iudicio consulat, permissam potestatem
... ac exinde pluralitate iudicum etiam in su-
... premo Subselio practicata Decidendas
... notant Causas. Proinde hac praehabita Le-
... gum Consideratione In quovis iudicio Tri ju-
... dicium Tribunalituum Causas pluralitate vo-
... terum decidendas arbitrat, et exinde non posse
... Partem Actus, Unde censurialis Minorum Sub-
... iudicis et Notarij Terrum Calisunq. Capitu-
... nem pretendere Sententiat

Actum in Curia Regia Varaviensi
Sabbato post Festum Sancti Franci-
sci Confessoris proximo Anno Domini
Millesimo, septingentesimo, Quingua-
gesimo, Octavo.

Ad Officiam et Acta prent Castrense Capiteali Varaviensi per-
venient. Illtris ingens Podhorsii Jurex Castrense Prombovent

pro Comitiis Riri Gralibus Varaviens ex Palati otu
Electus Nuntius eid^{em} officiis et Actis p^{re}sent manifestat
lonico Idiomatico contra Actum Comitiarum Gralium Riri
rum sistendo ulteriorem eorundem Activitatem factam et scriptam
manu ejusdem propria subscripta tenoris sequentis:
Obo Summario, litore Poljuiawne y z litorego Remu samemu ra-
chowae die mamy, stawiam przed Swiatem y Oczyzdza moja
iz bedze z Przeswieznego Wladywa Wolyrsliego obrany Poytem
na Sejm terazniejszy Walny szede niedzielnay Wasykawskay
wshytlie myśli y udlowanie moie do tego licerowatem Konica,
ktory zblawienny dla Oczyzdzy, nie tytko z przepisywney Instruk-
cyi mnie danej, ale ter zaslajney lu niey milosci wylziec mo-
stem. Nie bylo pod lieniem wodarzu moim Dobro pozyskanie, ze
nalezato Koniecznie uzbroic dla Rzpltey potadana y uciwie
potrzebna Aulicya Wasyka, dla utrzymania wewnetznego y
zewnetznego niebezpiezenstwa, a oraz dla moeniey szey
u Potronnych Narodow Konwyderacyi, u ktorych w matym po-
waweniu z uyrna y szkodliwosc Rosyjskiej nieznawistne y
dzytyczne trzymalo nas szary. Widziatem y to dosyc iawnie,
ze przez wnetrne oboto potadaney y regularniey szey w Dry-
Gumatach y innych Subsellach sprawnickowosci opatzeniecie,
przez potrzebne inkomweniencyom y obracie Pana Pobit Tabietce.
nie, nalezato ubezpieczyc, Rzplta, szla y ta na cel y widok nieu-
chonna potrzeba, azeby przez przyprawadzenie Receptu w Interesie
Ordynacyi. Ostrogsliey niekwydzagrymeni bo z zadumieniem
publicznym zastlemi Transakcyarni inwolowowanym, do pu-
blicitney przez Sejm rezolucyi poruwniona niekdy Stanami
restaurowae y ugrontowae Konfidencya. Nalezato Koniecznie
Sege tuenda obmyslie sposob pozbycia sie z Krajom Rzpltey
zagranicznay w Chabrze y szocie moriety, azeby szaszami
swemi, et currentia interni valoris niezaradity Daley, iak dotych-
czas nie bez szlody Rzpltey zaradity. Wymagata y to publi-
czna potrzeba, przymszata milosc y szacunek, swobod dyoty.
szlych, azeby y szos wolny, ktory szadnym niepoiwiniem podpada
interpretacyom, a Dopiero uexom na terazniejszy Sejmie
iak naymocniejszy ubezpieczyt sz Warunkiem. Nalezato
zeby Delibarna Prerogatywa Aqualitatis, szbo dotyc pierwszy szemi
y sziznemi osacrosante opiwana Prawami, w naymocniejszy szey
szostawata Konwyderacyi, azeby praticato za sztodkow szastyh

...nie bierze przychodu, Zarzuci, Fortun, Krwi,
 ...za Rządy, nie dąży do nabycia tego Szacownego
 ...przez Sępa przyjaciel i zezwolenie Stanu
 ...przychodzi. Tak Prawa mieć chcą przychodzić
 ...Były y inne w rozumie y pamięci mojej do użycia
 ...sługowania Rządu sięgające do materji, jako to postano-
 ...wienie Economie Internae, reformowanie Legii sumptu-
 ...arum, ustatkowanie Cei y Podatkow convenientie. Alse gdy
 ...między elzietatami, y nam przez różne Pralitati y dozwolenie
 ...Europae Potencyarni od lat dwóch Zaczęta
 ...Woyna, olropne rozłania Krwi przynosząc nam wiadomości,
 ...niektyni Nas y Granic naszych osprzechodau swoich wolnemi,
 ...ubezpieczenie securitatis Internae et Externae, litora iest ia-
 ...ko Prawo mieć chce podkatiem y Dufką stanowienia Prawa
 ...bez naruszenia się przewidowane być nie może. Gdy Najjaśniejszy
 ...Krol Jmć Najszlachawstwy Ocieł y Pan nasz mił^o pieczęto-
 ...wite dla Dobra naszego czyniąc starania w Stanie Zato-
 ...Cney sytuacji Państwa naszych Adhieticznych ad providentem
 ...securitatem nostram, żadney contribuere w tym czasie niegdy
 ...słowy, nie może rady. Gdy Ewolucya Woyska ad mentem
 ...Instrukcyi, nie tylko mego Wdktwa, ale y wstydliwych pra-
 ...wie Wdktw, ziem, y Powiatów odemnie stricta, do innych
 ...Postow fverata Rde przyjętych, pro primo Objecto, na Sępa
 ...terakniejszy położona y zalecona nastąpić nie może.
 ...Nam zaś inter propingua Arma, stanowić Prawa nie tylko
 ...jest rzecz niebezpieczna, ale y według dawnych przykładów
 ...niegodzi się. Liedy y to nie bez zgorszenia w Wojsku Ma-
 ...rodzie, y nie bez boiaźni troskliwych Konsekwencyi, że Jmć
 ...wolny porzeczony, y nad niego in officina legum nicostroźnie,
 ...etyli nierozróżnienie, pluralitatem wrictionis: liedy nayde-
 ...liatniejszy in aequitate sentiendi ed consulendi Potestas, a
 ...bardziej Capacitas, edstycznych Osob Instrukcyami narazat się
 ...Zdać. Wice zabiegające tak całosci powszechnego Polojia,
 ...ialu też zabiegające do najwyższosci in libertate
 ...sentiendi et monendi Prerogatywa, ile to użycie doząd
 ...w nienaruszeniu Opatrzności Boskiej y Dobroć najlepszego z
 ...monarchow Pana y Krola naszego piastować y utrzymować
 ...raczy. Ochroniając się przytym, ażebyśmy z której strony

nie poiaż
contra
liberi ve
si sto. A
Stany
1790.
Povet na
manu

Nowa
 Broclia
 Smole
 Flepie
 Dobrupi
 Za moce
 Glowny
 cłłada
 Gexeli b
 Dla mar
 W. S. du
 go. Oye
 Dopiero
 Tupetney
 wicłac
 utryma
 chacie, g
 sprawic
 sinta, u
 Wic
 bracyra
 Prawa
 wftyll
 otrywic
 wiezna
 Urzede
 y Per

nie pociągnęli na Oyczyznę. Jakiś czas potem, 7. kwietnia 1790
contra Actum Sejmu Teraktyjnego, i t. p. w Warszawie
liberi veto mocą stali, tak teraz i t. p. i t. p. i t. p.
isto, Activitatem, ani Gły widęcy przywracać. I t. p. i t. p.
Stany Rzymskie upewniam. Dań w Warszawie 5. Obriet
1790. A. Miliotay Pochorski, Szlachta Grodzka Trembowolska.
Povel na Sejm Walny Warszawski, z Wodźstwa Wołyńskiego
manu propria in Parata (opia porrexit. . .)

Nowa Hozmoci Pana Wazgirda Deputata w Sejmie
Brodzkiego y Trybunatu W. i. C. i. R. do Krota
Jmci w Warszawie in Januario 1757m^o A.

© Pierwszym swoim Prawodawcom za tak pożyteczne
Dobropospolitemu Ustanowienie, tyle W.K.M. i P.N. mił.
za moim ymienarzyste utrzymanie winien być Trybunał
Prawy W.K.M. i P.N., jak najgłębszą przed majestatem W.K.M.
ciłada podziękę;
Jeżeli bowiem przez lat dwadzieścia życia z osobliwym
dla narodu swego Zafizytem, każde głównego Trybunału
W.K.M. i P.N. losu, Jmieniem Wielkiego Augusta, y Dobroczyń-
czego Ojcowzięcia Ciesza, W.K.M. i P.N. chyłpiło się, dowodarni,
dopiero stow dostatecznych niewymagując do oświadczenia
Zupełnej chwały, y ukończowania, które odnosi z łaski W.K.M.
widząc się w swojej doskonałej powadze, wieloletnią W.K.M.
utrzymanej, z tego w tym wstąpić na wieść, niechcąc
stać; gdy mu wolność w ustanowieniu, swobodę w wydaniu
sprawiedliwych wyroków mocą wydrżki chciała dufająca w
siebie, więc niechcąc dla niżejszych wyniosłości.

6 Wiadziatę dwyżylm twym majasnoicyzty Panie
pracyrzeniem, co cierpiata y co miała cierpieć Strojone
Prawa swoboda, boś dam miły Panie wstępną temu
wstępliemu zabiegł opatrznoscią. Dopiero mają w nas
oczywistych różney Trybunatu Fortuny, y przez usta
wieczną prątyłomność, y przez powtorzone na Depudaliem
Urzędzie dla Oczężytny usługi, nieprzenajętych Świadhow,
y Serce Trybunalskiego Koła Stumazow, którzy wstępy

W. K. m. i. u. z. a. n. i. e. m. ,
przychylnością pobudzeni, y nowe dla
ramienia W. K. m. i. odprawiających się, y przy-
jętym w ich bezpieczeństwu odważając się dopraszać do
miejscowości, ażeby nam najcięższy Panie ubezpieczył
ręce w polowie ustanowiony, y samym tylko Polowem ży-
jący Trybunał, bo i tak między dwiema stronami
Prawa, niech w samym odważających się Trybunale pocho-
dzą żołnierzy nam nie stawia nad głową z Orłem, ani
ręcz, przydatna, aby w drzewach samych Świątyni
Sprawiedliwości, gdzie to Luchwale stanowią straż.

Niech m. i. k. o. l. u. , y wojenna praca nie brami nam
w u. z. a. c. h. , w tym samym miejscu, gdzie same tylko
pod hasłem Jmienia W. K. m. i. do Prawa ma się o. z. a. c. a.
u. z. a. c. a. wołanie, niech dawno zachowana między Obozami,
y Trybunatem będzie równość, y pod Sędową, zabar-
nili nierozbicia namiotów, a gdy z W. K. m. i. ramienia
Ziemie z swojej natury rozbiją same sprawy, niech
sobie do onych że podobnej niech nieprzynależą wła-
dzy, niech bez prawnej niepodlegamy Jurysdykcji.

Ten zaś co godnie umie wyrażać na sobie samey
W. K. m. i. Namieśniczą wyrażać Osobę, y Jego dośko-
nalsze piasłue w Trybunale W. K. m. i. powagę
Jego Pana Fleminga Podskarbi W. K. m. i. , ma-
jącym Prawo Aychylickie przestrzeganiem, nieprawo-
wana oraz u. z. a. c. i. z. n. o. s. i. a. w. i. e. k. e. z. a. s. t. y. c. o. n. y. , ażeby za-
życzliwe ku W. K. m. i. y całej Aychyźnie w tym ma-
jątkowym Urzędzie usługi, względem Panyli z Osobli-
wością mogt z. i. e. d. n. a. e. i. a. l. e. n. a. y. u. s. i. l. n. i. c. y. W. K. m. i.
i polecamy.

O Trudno z. i. e. b. o. l. i. m. o. p. u. s. i. e. m. i. e. n. i. e. m. , nie tylko
Aychyźnie ale całemu Światu dyslingwowane zastępy
Jego Pana Kasztelana Wileńskiego Hetmana Polne-
go W. K. m. i. , J. O. Alia Jego Kancelarza W. K. m. i. J. O.

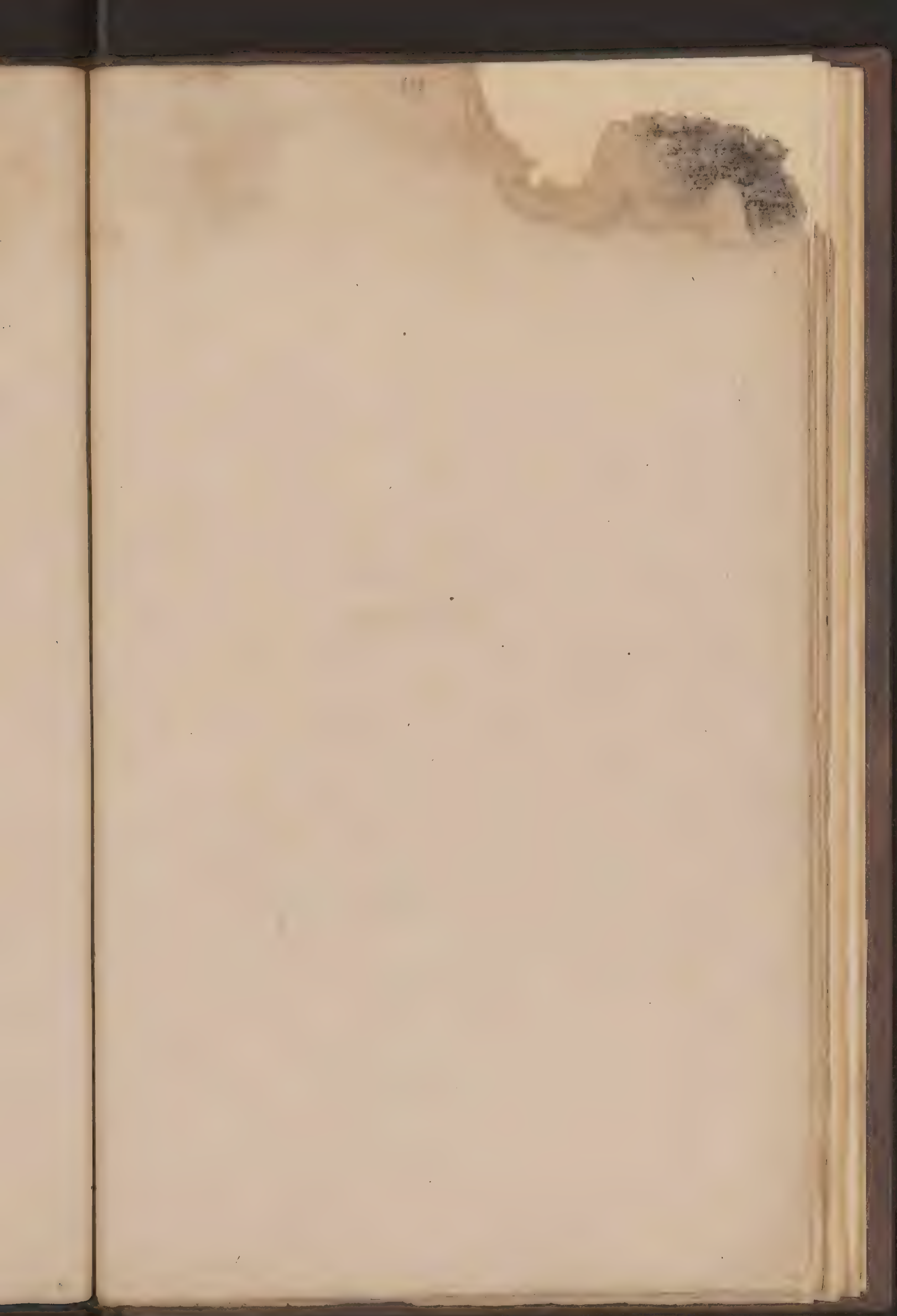
Jego Pan
W. K. m. i.
i sprawied
Jasławski
i Pobud
i Kustno
i z Trybu
i bowego,
i wnego,
i pie bou
i ca i u
i Fortuny
i tym W
i Jaiac u
i Panie, i

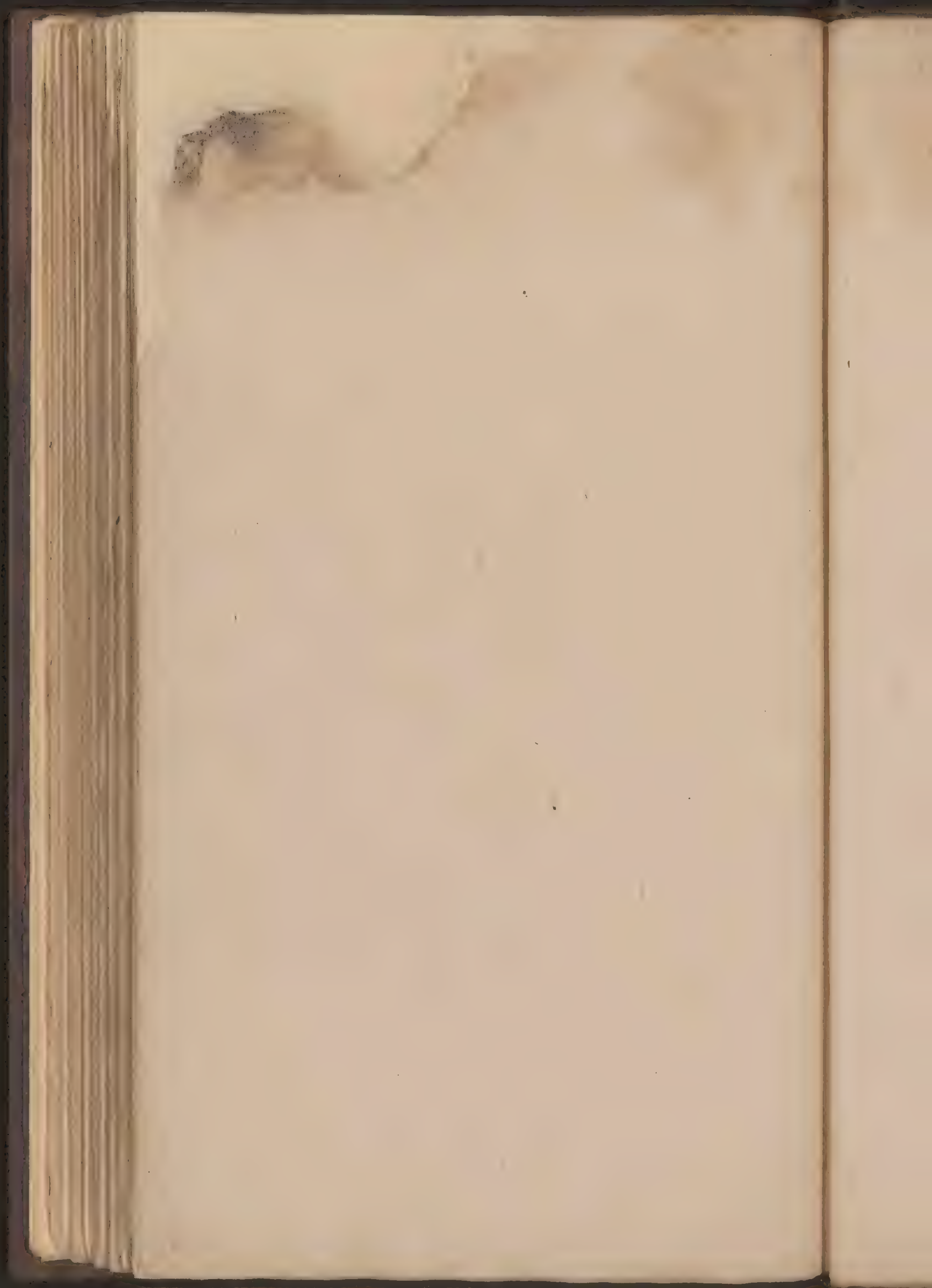
Jmli Pana Podkanclerzego W. d. aut, Jm
 W. d. Pitt, którzy gdy ku W. K. mci y
 i prawościowych sentymentów uścisnąć się doświadczyli.
 Tajemnicze skłonności Panu niech co najmniej w zgodzie
 Pobudza nas przy tym osobliwyta wymagająca Prawem
 i Sprawności wzmiankę, wszelkich ich godnych Kolegów w tym
 Te Trybunale zasług Jm. Jm. Pana Osierli marszałka Sher-
 bowego, tudzież Schronion P. W. K. mci marszałka Ducho-
 urnego, Pana P. d. Pitt, Deputata Kowalskiego, nie waf-
 pie bowiem miłośnicy Panie że i tak mieli Honor zasłużyć
 całkiem podjętą dla Ojczyzny pracę, nie zasługując zdrowia y
 Fortuny, tak będą mieli szereg szeregów przed Ojczy-
 tym Narodem Tajem. W. K. mci, którzy y nas samych od-
 zając uprzedzić Lichymy Panu nam Najjaśniejszy
 Panie, w Pókoju iak najdłuższy, iak najszczęśliwiej.

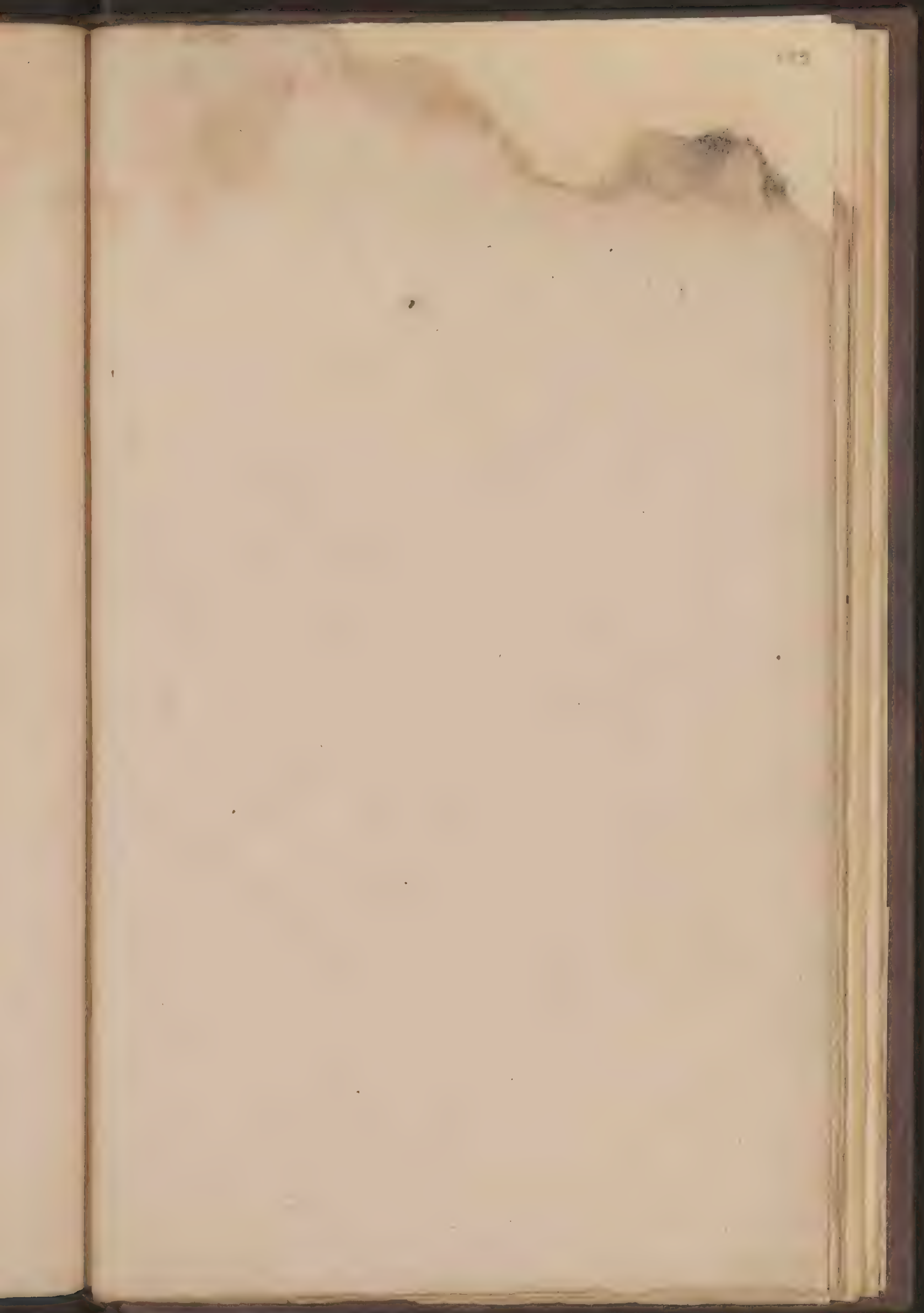
[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

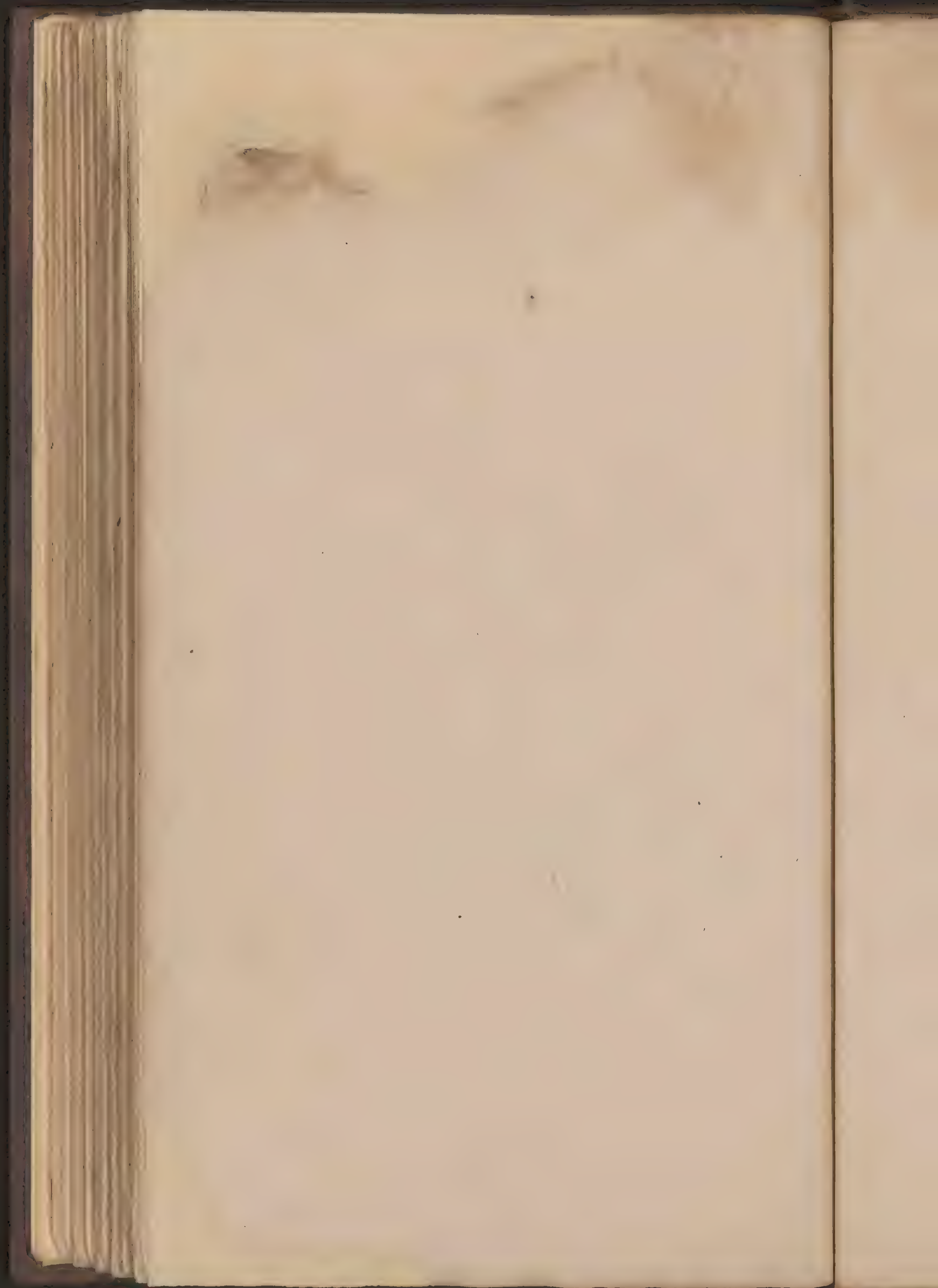
Handwritten text in the left margin, partially obscured and illegible.

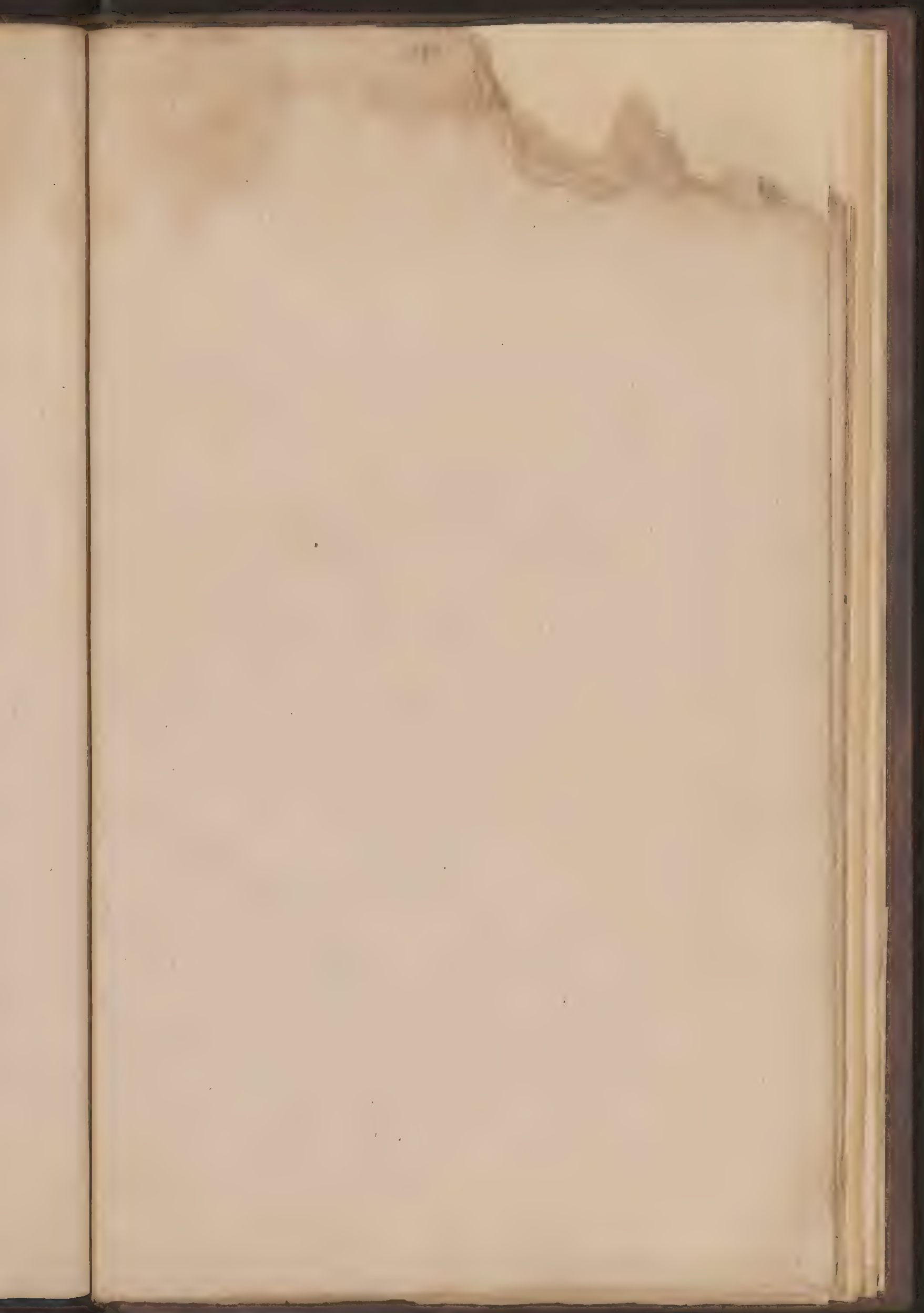

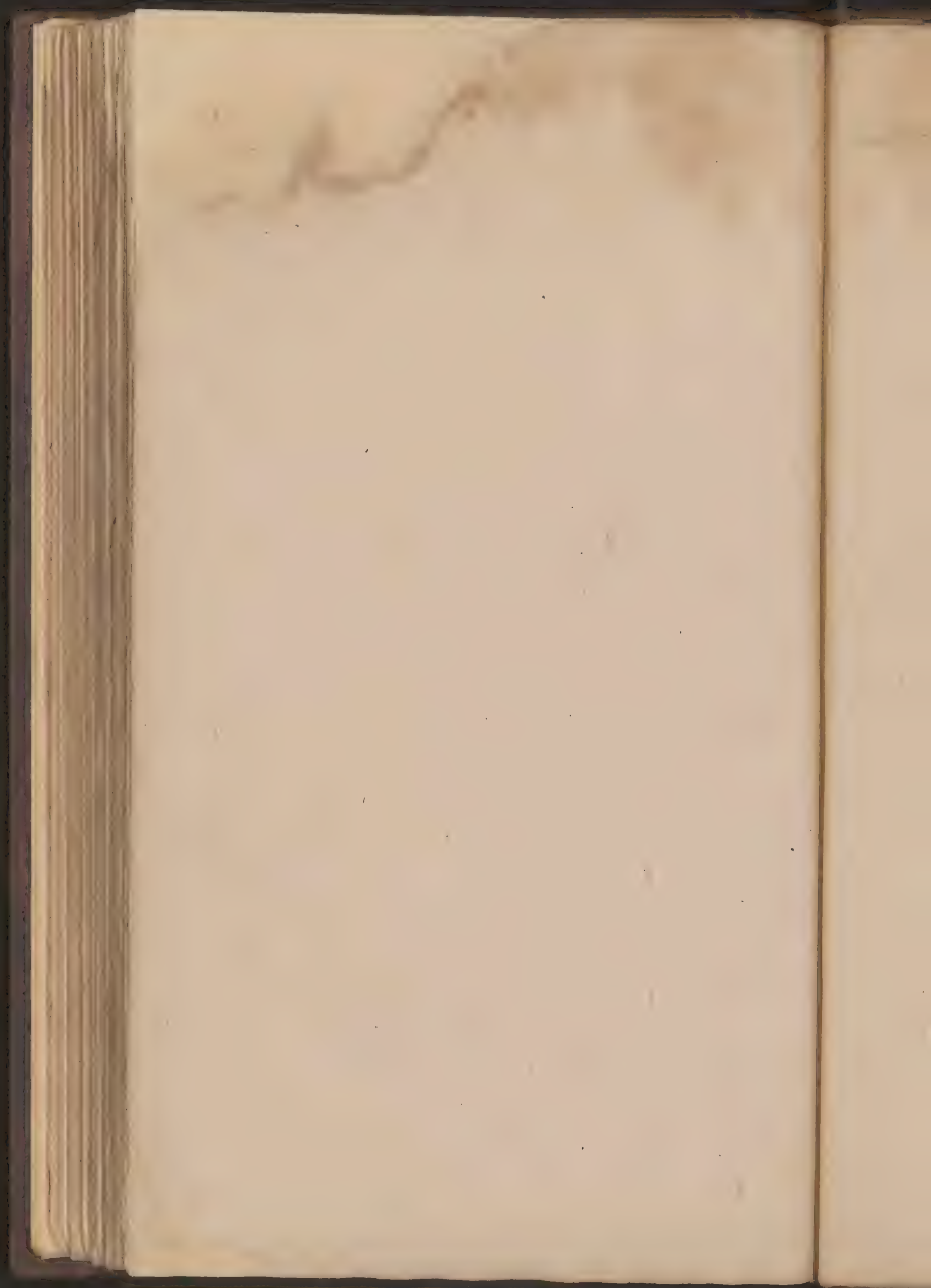

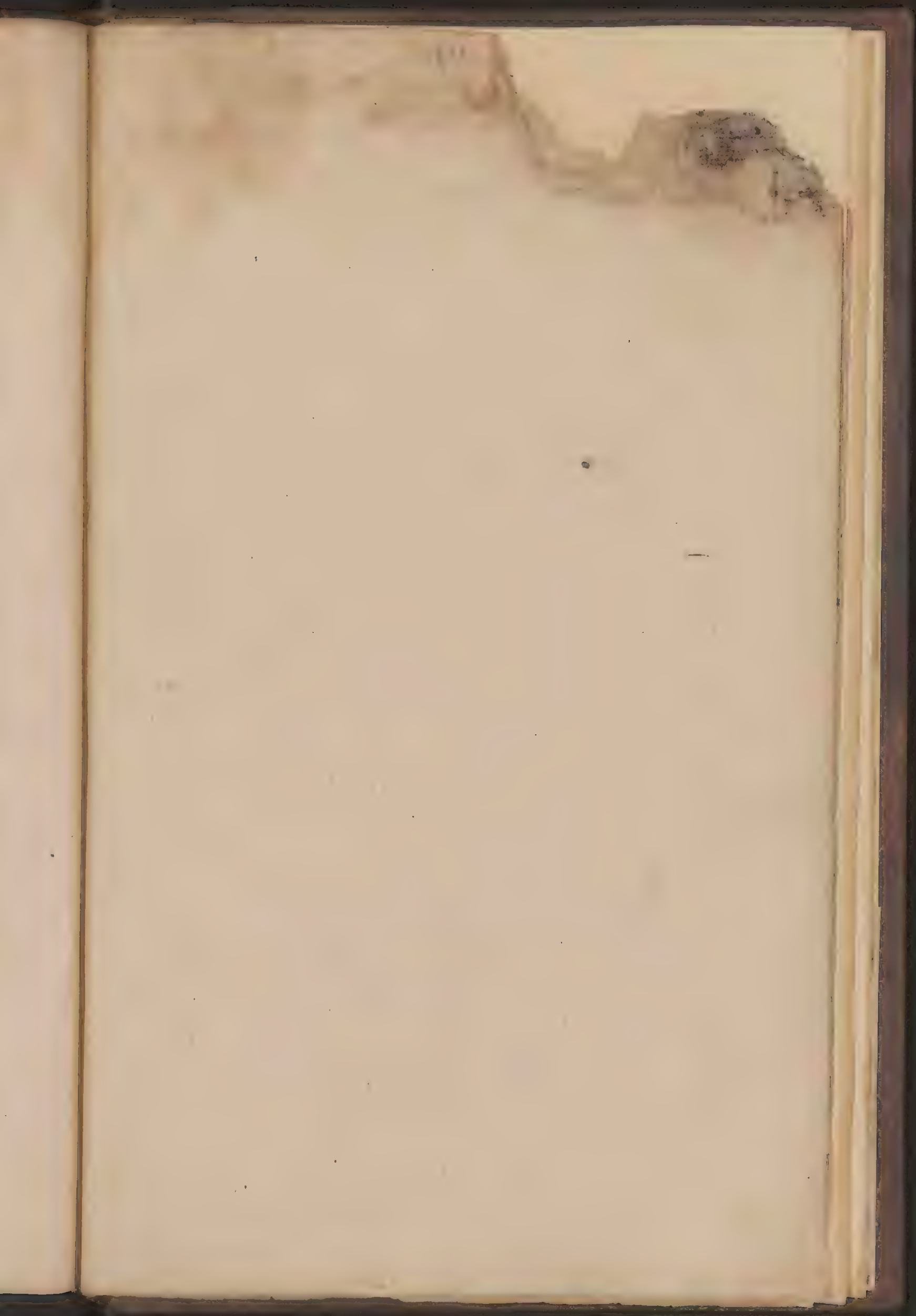

viertus.

is, Yorksariae Ladria.

sa bta p.

Invocavit quadragesimalem Rusui

now Ellia bona Francis

fig 2 inter Saimon et Rusui notio.

Russia

Oznaych Polskich y Biblioteki w Jelnie

W 20.

1750.

W 20.
L. 20.

Historia Torunska N ^o	1. 10mo
Historia Krola Stanislawia	2. 8vo
Opowiesci cudow matki Boskiej Czysta	3. 12mo
Skarb wielki Obratu Gidelstkiego	4. 4to
Peregrynacja Radziwilla	5. 6to
Athens nowe sieg dwie	6. 6to
Flora Exemplar	7. 12mo
Kanapiusz	8. 12mo
Paradisus Animae	9. 12mo
Officium Beatae Virginis Mariae N ^o	10. 10mo
Historia O. S. Janie Nepomucenie	11. 11mo
Regula Procepas Franciscus Pauluski	12. 12mo
Konstytucje z przywilejami Sigismunda	13. 12mo
Inwentarz konstytucji do tej Siegi	14. 12mo
Promptuarium Legum Constitutionum	15. 12mo
Statut Regni Poloniae	16. 12mo
Zadourski w e Corretura Anni 1726i.	17. 12mo
Geografia uniwersalna Lubinskiego	18. 12mo
Kozuchowski	19. 12mo
Wojna z Kozakami, Tatarzy, i Moskwa,	20. 12mo
Szwedami, Węgry	21. 12mo
Skutai Ekonomii wiejskiej	22. 12mo
Skutai Ekonomii miasteczkiej	23. 12mo
Opis Ceremonii Koscioła	24. 12mo
Historia Szwedzka	25. 12mo
Rozmowy. Artexesa z Ewangelicem	26. 12mo
Series Vita Ordinis Paulinorum	27. 12mo
Paster fide	28. 12mo
Rozmowy Dusz z Bogiem	29. 12mo

Continuagya

	Directorium Devotum	
	Żyta S. Stanisłai Kostki	
	Historya Starego nowego	31
	Kwestyc Polityczne	32
	Historyc różne pobożne bez Tytułu	33
	Nabożenstwo o S. Janie Nepomucenie	34
	Compendium Lekarstw Konskich	35
	Ogród Duchowny	36
	Reflexyc Duchowne	37
	Septenna o S. Vincentym Ferrerym	38
	Nabożenstwo o Sercu Jerusolym	39
	Delicjeziemi Włoskiej	40
	Uwagi do stanu iakiego; Zabierającego	41
	Tabella iuris Prudentie in ovo	42
	Rythmy Niewieskiego wierszem polskim opisanie	43
	Stoś mądrości	44
	Droga bita do Nieba	45
	Urtymetyka	46
	Polak sensat w Lidzie	47
	Książka o Żywej wędze	48
	Moneta według kurrencyi	49
	Informacya Gracjowa S. Franciszka	50
	Confraternie Matki Boskiej na Jasnej Górze	51
	Praktyka Gospodarska	52
	Wóz do Nieba	53
	Droga Krzyżowa	54
	Książka modlitew nabożnych w. rebrne	
	Klauzury oprowna	55
	Sukcesyja Książat	56
	Książka Nabożna o S. Janie Nepomucenie	57

ja datzra.

Parzyków politycznych. 5.	Nr. 58.
amizerskiego Dwa. 2.	Nr. 59.
u Spółow Ziemi Sicradzkiej 1747.	60.
Formacya o szcypach, Drzewach, Ogro- da wotokiego	61.
Historya Wanzeliusza pisana	62.
Książka pisana Infirmitatis humane, presidium	63.
Manuskryptow Inuayjs m aterys. 6.	64.
Selemak Polski	Nr. 65.

M.

In

Aeg

M. 1

Sie

Inu

er

M. 1

ma

cul

154
M. Siemianowski Contra

In Crō Sochacoviensi, Feria 4ta pt.

Regum Anno 1757.

M. Bielowski nomine M^{ci} Walewskiego contra
Siemianowski manifestatur. Feria 4ta pt. Decem
Invocavit Quadragesimalem in Crō Petricovi-
ensi A.D. 1757.

M. Alexander Walewski contra M. Siemianowski
manifestatur Feria 4ta pt. Fin. S. Petri in Vin-
culis in Crō Petricoviensi A.D. 1757.

chci
back

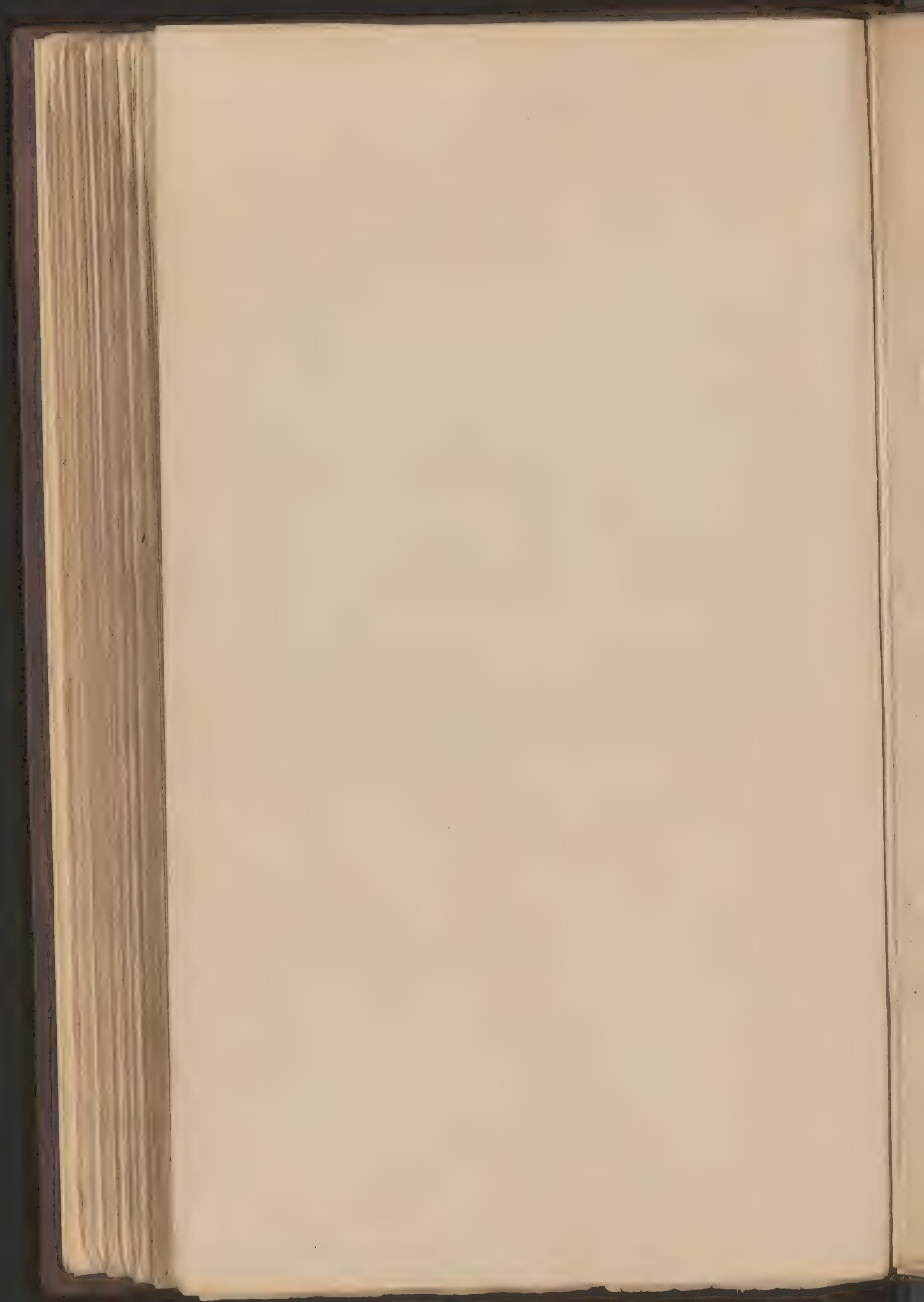
or a few,
1643.

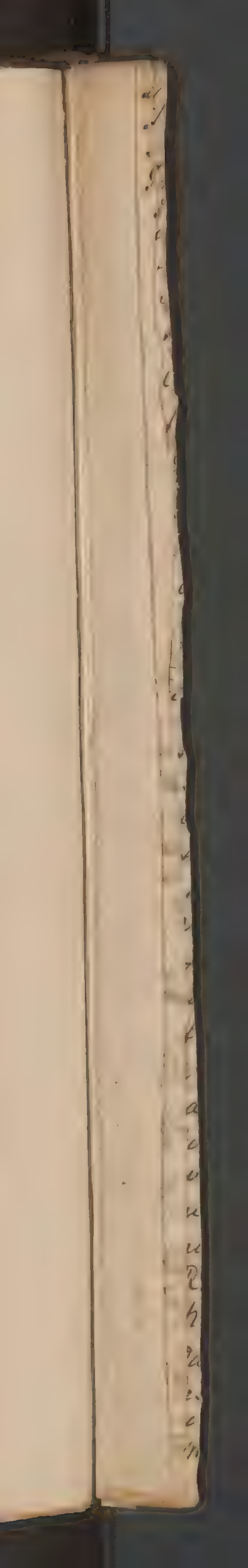
in
iigo
hotter
vicy
atracry
alcm
D m.
gdr
noim
lick of

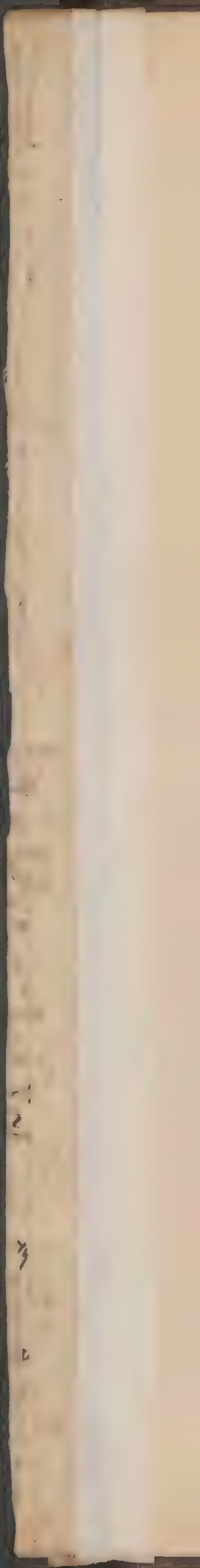
ga A. 2. 1550 Liberum Silachci
sace, Dony y Spikre Kapie ro Miastach
Sleuphick Sabris onentus Reipublice.

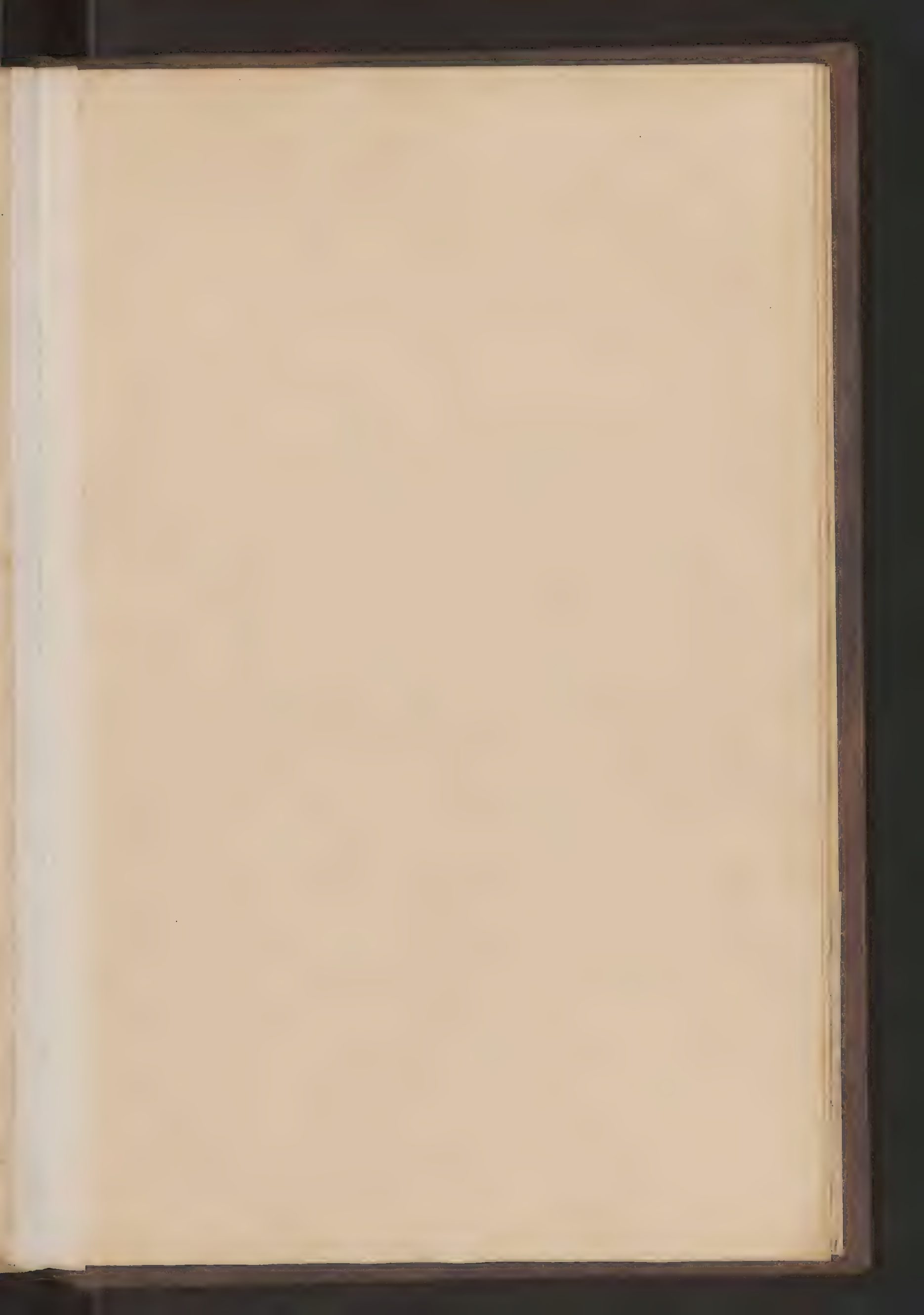
Granitico Inter Ofnowa, Swiba m ad ewirafon,
ac Dora borow w Grodnie Wilenskim
Ga Ida Post et S. Lucie Evangeliste anno 1613.

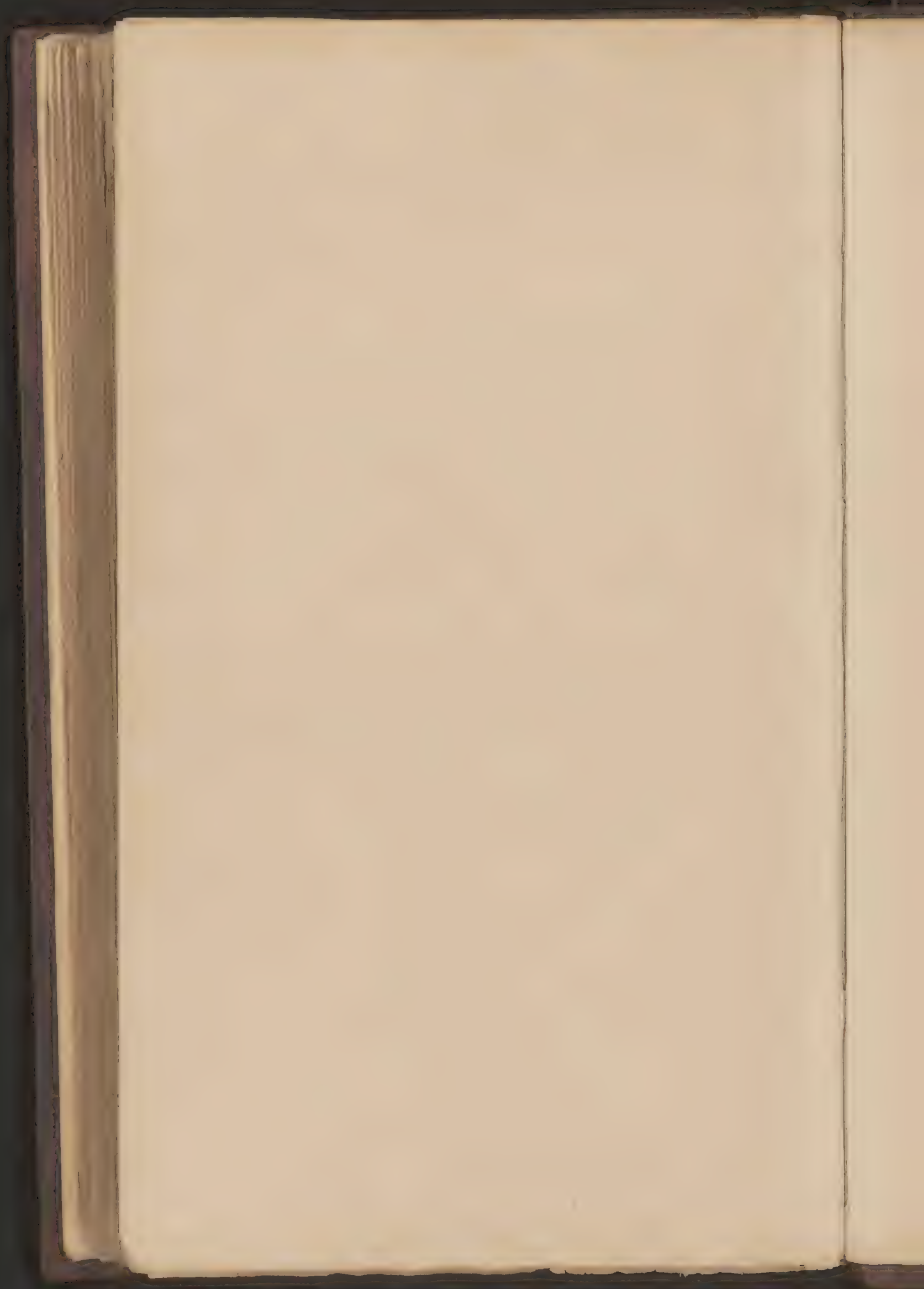
Inno Dni 1750. Nadolinska Podkomoriana
Kochowska posita za Mgr za J. Garogorskiego
Wawodzieca Parnafkiego apotym zostat Napotlu
nem Nospyrskim. Mrogo Lorie a Siostre Sworicy
Jusf'arowie Nadolinscy p Complationem. natraczy
li y Pnpasuti ex Paterna Substantia ad eyvalom.
Portionem m Braci Piqui a Siostre Jed na.
m Da Komplationa Sro Ampare more bydr
potrebna. Bracio m meim aloy Duiccom moim
ad mortem Decreti Inter Magnifices Walewskich et
Simcianskii w Gryfnadul Piotrkowskim.

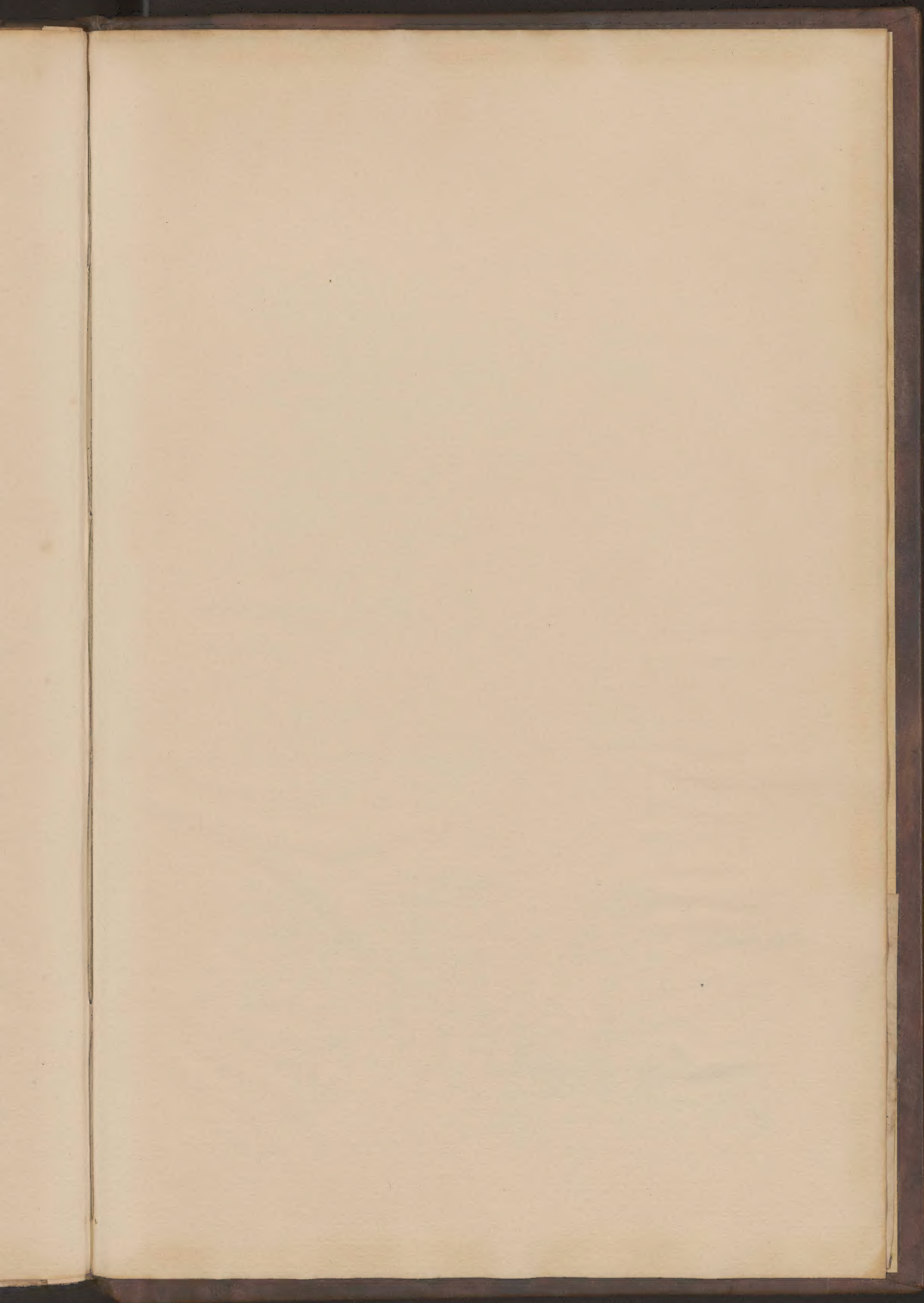

man

Idysif poeato

